

**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI**

**DİGM
2021 YILI RAPORU**

Yurt Dışındaki Vatandaşlarımıza İlişkin Gelişmeler ve Sayısal Bilgiler

©

Bu kitabın yayın hakkı T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'ne aittir. Kitaptan yapılacak alıntılar kaynak göstermek suretiyle yapılabilir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

“Devlet, yabancı ÷lkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.”

(Madde 62)

Vedat BİLGİN

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

ÖNSÖZ

Bakanlığımız, Türk işgücünün yabancı ülkelerde istihdamının başlamasını takiben Anayasamızda tanımlanan görev ve yetkileri doğrultusunda, 1967 yılından bu yana merkez ve yurt dışı teşkilatı ile vatandaşlarımıza çalışma ve sosyal güvenlik alanlarında hizmet vermeyi sürdürmektedir.

Hâlihazırda yurt dışında yaşayan yaklaşık 7 milyon vatandaşımızın takriben 5,5 milyonu Batı Avrupa ülkelerinde mukimdir. Zaman içinde ülkemize kesin dönüş yapmış olan vatandaşlarımızın sayısı ise 3 milyona yakındır. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 62. maddesi gereğince, haklarını korumak ve geliştirmekten sorumlu olduğumuz, sayıları 10 milyonu bulan insanımız bulunmaktadır.

Dünyanın birçok ülkesinde ve uluslararası mecrada çalışma ve sosyal güvenlik alanındaki gelişmelerin yakından takip edilmesi, yurt dışındaki vatandaşlarımıza sunduğumuz hizmetlerin

günün ihtiyaçlarına uygun şekilde geliştirilebilmesi için büyük önem arz etmektedir. Ana yurtlarından ayrılarak yabancı topraklara yerleşmiş birinci kuşağın yerini dördüncü kuşağı bıraktığı günümüz şartları dâhilinde, ihtiyaçların ve sorunların değişime uğradığının da idraki ile yurt dışında görev yapan personelimiz, vatandaşlarımızın hak ve çıkarlarının korunmasına yönelik gerekli çalışmaları özveri ile yürütmeye devam etmektedir.

Alanında zgn bir kaynak olan "Dış İlişkiler Yıllık Raporu", 1979 yılından beri düzenli olarak yayımlanmakta, ilgili alanda araştırmalar yapan akademik çevrelerin başvuru kaynakları arasında yer almaktadır. Rapor, konu ile ilgili politikaların oluşturulmasında önemli bir bilgi desteği sağlamakla birlikte vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi bakımından da yol gösterici olmaktadır.

Bu vesileyle "2021 Yılı Faaliyet Raporu" nun yurt dışındaki Türklerle ilgili inceleme, araştırma ve yayın yapmak isteyen kişi, kurum ve kuruluşlara faydalı olmasını temenni eder, hazırlanmasında emeği geçen Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ve Yurt Dışı Teşkilatı personeline teşekkür ederim.

Oğuz TUNCAY

Dış İlişkiler Genel Müdürü

SUNUŞ

Bilindiği üzere, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 62. maddesi, yurt dışındaki vatandaşlarımızın bulundukları ülkelerde ve yurda geri döndükten sonra haklarının korunması ve geliştirilmesi yönünde devletimize gerekli tedbirleri alma görevi vermiştir. Bu doğrultuda, Türk işgücünün yabancı ülkelerde istihdamının başlamasıyla birlikte, 1967 yılından bu yana Bakanlığımız yurt dışı teşkilatı, vatandaşlarımızın ve aile bireylerinin çalışma ve sosyal güvenlik alanındaki hak ve çıkarlarının korunması amacıyla hizmet vermeyi sürdürmektedir. Bununla birlikte, Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü olarak, yurda dönen vatandaşlarımıza yardımcı olurken, uluslararası platformda Bakanlığımız yetki ve sorumluluk alanına giren konularda ülkemizi temsil etmeye devam ediyoruz.

Genel Mdrlgmz, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın günümüz koşullarına göre değişen ihtiyaçlarına cevap verebilmek ve onlara doğru bilgiyi ulaştırabilmek için yoğun çalışmalar yürütmektedir. Ayrıca, yurt dışı teşkilatında görevli personelimizin sunduğu hizmetler sadece ofis ortamında değil, vatandaşlarımızın kurmuş oldukları sivil toplum kuruluşları ve istihdam edildikleri işletmelerin ziyaret edilmesi yoluyla daha geniş bir kesime ulaştırılmaktadır. Bu kapsamda, Müşavirlik ve Ataşeliklerimiz, yürüttükleri çalışmalar ve verdikleri hizmetlerle 2021 yılında yaklaşık 170 bin vatandaşımıza ulaşmıştır.

Genel Mdrlgmz; vatandaşlarımıza ve bulunulan ülkenin çalışma ve sosyal güvenlik hayatına ilişkin sayısal verileri ve değerlendirmeleri içeren yıllık faaliyet raporunu 1979 yılından bu yana yayımlamaktadır. Çeşitli kurum ve kuruluşların, ayrıca akademik çevrelerin başvuru kaynakları arasında zgn bir kaynak olarak yer bulan “2021 Yılı Faaliyet Raporu”, tüm kullanıcılara faydalı olması temennisi ile hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IV
SUNUŞ	VI
DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	4
I. BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANINI VE VATANDAŞLARIMIZI İLGİLENDİREN GELİŞMELER.....	6
1. ALMANYA	7
1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	7
1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	11
1.3. SOSYAL GÜVENLİK	19
1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	27
1.5. GÖÇ VE UYUM	29
2. AVUSTRALYA	31
2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	31
2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	35
2.3. SOSYAL GÜVENLİK	40
2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	44
2.5. GÖÇ VE UYUM	46
3. AVUSTURYA	47
3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	47
3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	50
3.3. SOSYAL GÜVENLİK	63
3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	74
3.5. GÖÇ VE UYUM	80
4.AZERBAYCAN.....	83
4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	83
4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	87
4.3. SOSYAL GÜVENLİK	94
4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	103
4.5. GÖÇ VE UYUM	104
5. BELÇİKA.....	105
5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	105

5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	108
5.3. SOSYAL GÜVENLİK	113
5.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	120
5.5. GÖÇ VE UYUM	121
6. FRANSA.....	123
6.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	123
6.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	126
6.3. SOSYAL GÜVENLİK	131
6.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	137
6.5. GÖÇ VE UYUM	139
7. HOLLANDA.....	141
7.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	141
7.2. ÇALIŞMA HAYATI	149
7.3. SOSYAL GÜVENLİK	159
7.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	180
7.5. GÖÇ VE UYUM	184
8. İNGİLTERE	185
8.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	185
8.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	189
8.3. SOSYAL GÜVENLİK	196
8.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	200
8.5. GÖÇ VE UYUM	201
9. İSVİÇRE	202
9.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	202
9.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	208
9.3. SOSYAL GÜVENLİK	217
9.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	228
9.5. GÖÇ VE UYUM	230
10. KUVEYT	236
10.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	236
10.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	239
10.3. SOSYAL GÜVENLİK	243
10.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	247
10.5. GÖÇ VE UYUM	248

11. KUZHEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ.....	252
11.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	252
11.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	256
11.3. SOSYAL GÜVENLİK	258
11.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	261
II. ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER.....	262
12. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO).....	263
13. AVRUPA KONSEYİ (AK)	268
14. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI (OECD)	275
15. G20 PLATFORMU	278
16. İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI	281
III. ANLAŞMALAR.....	286
17. ULUSLARARASI ANLAŞMALAR.....	287
18. YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN ULUSLARARASI ANLAŞMALAR	317
19. KAPSAM BAKIMINDAN SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMALARI	320
IV. DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI BİRİMLERİMİZİN	
 İLETİŞİM BİLGİLERİ	322

DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Kuruluş

Türkiye’den sanayileşmiş Avrupa ülkelerine yönelik 60’lı yılların başından itibaren başlayan işgücü göçünden sonra doğan ihtiyaç sonucu, vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerini korumak ve ilgili kurumlar nezdinde sorunlarını çözmeye yönelik girişimlerde bulunmak amacıyla 08.05.1967 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı kurulmuştur.

Yurt dışı teşkilatımızın vatandaşlarımızın bulunduğu ülkelerde hizmete başlamasından kısa süre sonra 06.04.1972 tarihinde Çalışma Bakanlığı’nın ana hizmet birimlerinden biri olarak “Yurt Dışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğü” kurulmuştur. Genel Müdürlüğümüzün adı 13.12.1983 tarihinde “Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü” ve 24.07.2003 tarihinde “Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü” olarak değiştirilmiştir.

10.07.2018 tarihinde yayımlanan "1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile Genel Müdürlüğün adı "Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" olmuştur.

10 Ocak 2019 tarihli “27 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ile Genel Müdürlüğümüzün adı, “Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü” olarak belirlenmiştir.

Genel Müdürlüğümüz, Bakanlık faaliyetlerini; “merkez teşkilatı hizmetleri”, “yurt dışı vatandaş hizmetleri” ve “dış ilişkiler” olmak üzere üç ana eksen üzerinden sürdürmeye devam etmektedir.

Merkez Teşkilatı Hizmetleri

Bakanlığımız, yaşadıkları ülkeden ayrılarak vatanına kesin dönüş yapmış olan vatandaşlarımızın uluslararası hukuktan doğan haklarını takip etmektedir. Genel Müdürlük olarak, yabancı bir ülkede çalışmış, okumuş veya çocuk büyütmüş vatandaşlarımızı bilgilendirmek ve haklarını korumaya yönelik gerekli işlemleri yapmak suretiyle hizmet vermeyi sürdürmekteyiz.

Yurt Dışı Vatandaş Hizmetleri

Bugün yurt dışında büyük çoğunluğu Batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere beş buçuk milyon vatandaşımız yaşamaktadır. Bu rakam diğer ülke vatandaşlığına geçmiş olanlarla birlikte yedi milyona yakındır. Bunun yanı sıra yurt dışında bir süre çalıştıktan sonra Türkiye’ye kesin dönüş yapmış, ancak geçmiş çalışmalarından dolayı bu ülkeler ile hem hukuki hem ailevi bağlantıları süren üç milyona yakın vatandaşımız bulunmaktadır.

Genel Müdürlüğümüz, yurt dışında çalışan veya yurt dışı ile bağlantıları devam eden vatandaşlarımızın ve aile fertlerinin çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatından doğan haklarının korunması ve geliştirilmesi konusunda her imkânı seferber etmektedir. Bu amaçla 29 ülkede 57 yurt dışı birimimiz ile vatandaşlarımıza hizmet vermekteyiz.

Dış İlişkiler

Genel Müdürlüğümüz, Bakanlığımızın faaliyet alanına giren konularda ülkemizi Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Avrupa Konseyi (CoE) ve G-20 başta olmak üzere uluslararası platform ve kuruluşlar nezdinde temsil etmekte ve bu kuruluşların sözleşmelerine taraf olmaktan kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesine yönelik çalışmaları yürütmektedir. Bununla birlikte vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla ikili sosyal güvenlik ve işgücü anlaşmalarının yapılmasını sağlamakta ve Bakanlıklarası işbirliği anlaşmaları ile yabancı ülkelerin muadil Bakanlıkları ile yakın ilişkilere süreklilik kazandırmaktadır.

Şehitlerimiz

Ülkemizin birbirinden değerli birçok diplomatı 1973-1984 yılları arasında Ermeni terör örgütleri tarafından hunharca katledilmiştir. Dünya diplomasi tarihinde benzeri olmayan bu teröre yurt dışı teşkilatımızda görev yapan 3 diplomatımız şehit verilmiştir. Silahlı saldırı neticesinde Paris Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimiz nezdinde Müşavir Yardımcısı olarak görev yapan Reşat MORALI ile Din Görevlisi olarak görev yapan Tecelli ARI 4 Mart 1981 tarihinde, Viyana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimiz nezdinde Sosyal Yardımcı olarak görev yapan Erdoğan ÖZEN 20 Haziran 1984 tarihinde eli kanlı teröristler tarafından şehit edilmiştir. Ancak bilinmelidir ki, yurt dışında ülkesine ve milletine hizmet etmek için canları pahasına görev yapan personelimiz hiçbir terör örgütüne ve tehdide boyun eğmeyecektir.

Geleceğe Bakış

Ülkemize yerleşen veya misafir olarak ağırladığımız göçmenlere yönelik devlet olarak sergilediğimiz tutum ve uyguladığımız politika, tüm dünyaya örnek teşkil etmektedir. Özellikle 1960'lı yıllardan itibaren dünyanın çeşitli bölgelerine göç eden vatandaşlarımıza yapılan muamele ve onların bulundukları ülkelerdeki refahı da, bizi aynı derecede alakadar etmektedir. “Sizin derdiniz, bizim derdimiz” düşüncesiyle hareket ederek, yurt dışındaki vatandaşlarımıza sahip çıkmamız, misyonumuzun temelini oluşturmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzün en önemli hedefi geçmişte olduğu gibi bugün de büyük bir sorumluluk bilinci ve fedakârlıkla çalışarak; vatandaşlarımıza sunduğu hizmetleri günün gereklerine uygun olarak çeşitlendirmek, vatandaşlarımızın uluslararası hukuktan ve bulundukları ülkelerin ulusal mevzuatlarından doğan haklarını korumak ve geliştirmek, her alanda olduğu gibi Bakanlığımızın uluslararası alandaki etkinliğini artırmaktır.

**I. BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANINI VE VATANDAŞLARIMIZI
İLGİLENDİREN GELİŞMELER**

1. ALMANYA

1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

1.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	41.060.554	6.306.795	753.530
Kadın	42.161.888	5.510.995	704.830
Toplam	83.222.442	11.817.790	1.458.360

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*) Sadece Türk vatandaşı olanlar

1.1.2. Almanya'daki Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

Yıllar	Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı	Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2021	11.630	1.024.218	2.482.578
2020	16.200	1.012.588	2.474.498
2019	16.235	996.388	2.468.783
2018	16.700	980.153	2.466.563
2017	14.984	973.453	2.456.968

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

Not: Alman vatandaşlık hukukuna göre 2000 yılından sonra çifte vatandaşlık bazı istisnalar dışında mümkün değildir. Bu nedenle ilgili yıllara ait çifte vatandaş sayısı belli değildir.

1.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
0-5	6.535	*	6.200	*	12.735
5-10	7.415		6.950		14.365
10-15	8.035		7.005		15.040
15-20	12.180		11.230		23.410
20-25	48.540		45.350		93.890
25-30	63.795		54.660		118.455
30-35	70.800		57.705		128.505
35-40	67.350		61.080		128.430
40-45	83.860		75.300		159.160
45-50	87.910		84.770		172.680
50-55	78.340		70.300		148.640
55-60	69.520		52.990		122.510
60-65	36.230		34.755		70.985
65-70	19.040		36.555		55.595
70-75	28.790		44.870		73.660
75+	65.190		55.110		120.300
Toplam	753.530		704.830		1.458.360

Kaynak: Federal. İstatistik Dairesi

Türk vatandaşlarının ortalama yaşı erkeklerde 46,2, kadınlarda 47,3 ve genelde 46,7'dir.

(*) 0-19 yaş grubundaki çocukların % 90'ı 2000 yılından beri yürürlükte olan Alman vatandaşlık hukuku uyarınca çifte vatandaştır. Bu nedenle istatistiklerde Türk olarak gözükmemektedirler.

1.1.4. Vatandaşlarımızın* Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge /İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Erkek	Kadın	Toplam
Baden Württemberg	130.380	120.495	250.875
Bavyera	99.495	91.380	190.875
Berlin Brandenburg	58.140	52.350	110.490
Bremen	11.550	12.785	24.335
Hamburg	23.355	21.055	44.410
Hessen	79.560	75.550	155.110
Meclenburg Vorpommern	1.185	580	1.765
Aşağı Saksonya	45.840	42.875	88.715
Kuzey Ren Vestfalya	245.260	237.255	482.515
Palatina	30.595	27.940	58.535
Saarland	5.280	4.870	10.150
Saksonya	4.090	2.280	6.370
Saksonya Anhalt	2.190	1.330	3.520
Schleswig Holstein	14.600	13.080	27.680
Thüringen	2.010	1.005	3.015
Toplam	753.530	704.830	1.458.360

Kaynak: Federal. İstatistik Dairesi

(*) Sadece Türk vatandaşı olanlar

1.1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2021	14.320	5.250	7.990

Kaynak: Federal Almanya'daki T.C. Başkonsoloslukları

1.1.6. Almanya'daki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Ülkeler*	Sayı
Türkiye	1.458.360
<i>Polonya</i>	870.995
<i>İtalyan</i>	646.845
Romanya	844.535
Yunanistan	362.565
Hırvatistan	434.610
Bulgaristan	410.885
Rusya Federasyonu	268.620
Kosova	262.005
Bosna Hersek	222.065
Diğer	6.036.305
Toplam	11.817.790

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*) *Yabancı sayısı en fazla ilk on ülke*

1.1.7. Almanya'ya Gelen ve Almanya'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıllar	Gelen	Ayrılan
2020	30.438	22.224
2019	27.676	16.689
2018	40.561	24.071
2017	33.655	21.350
2016	28.639	24.678

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2021 Yılında İş Piyasası

Kovid 19 salgınının ikinci yılında Almanya istihdam piyasası tekrar dengeye oturmaya başlamıştır. Sigortaya tabi çalışanların sayısındaki artış, küçük veya kısmi çalışılan işlerdeki çalışan sayısındaki azalmaları dengelemiştir. Yıllık ortalama çalışma saatleri artmış, iş hacmi genişlemiştir. Ancak, iyileşmelere rağmen tüm veriler halen kriz öncesi seviyesine ulaşamamıştır. Kısa süreli çalışma uygulaması sayesinde istihdam piyasası korunmuştur. İstihdamdaki normalleşme kısa süreli çalışanların sayısında azalmaya sebep olmuştur.

Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, Kovid 19 salgınına bağlı olarak 2021 yılında tüm çalışanların sayısı yıllık ortalama 363.000 kişi (%0,8) azalarak 44,91 milyon kişiye yükselmiştir (2020 yılında ise 477.000, %1,1 artış gerçekleşmiştir). 2021 yılındaki azalma, bir önceki kriz yılının zayıf değerlerinden kaynaklanmaktadır. Çalışan sayısındaki azalma bundan önce en son 2005 yılında yaşanmıştır.

2021 yılında sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı 395.000 (%1,2) (2020 yılında 84.000, %0,3 azalma kaydedilmiştir) artarak 33,80 milyona ulaşmıştır.

Sigortaya tabi olarak çalışanlar, tüm çalışanların %75,3'ünü teşkil etmektedir (2020 yılında %74,4, 2019 yılında %73,8, 2011 yılında %68,9, 2001 yılında %69,7).

2021 yılında da bağımsız çalışanların sayısında düşüş yaşanmıştır. Bağımsız çalışanların sayısı 2021 yılında, bir önceki yıla göre ortalama 108.000 (%2,7) kişi azalarak 3,93 milyon düzeyine inmiştir. Bir yıl önceki dönemde 153.000 (%3,7) kişilik bir azalma yaşanmıştı. Böylece 2021 yılında çalışanların %8,8'ini bağımsız çalışanlar oluşturmuştur. 2020 yılında bu oran %8,9, 2010 yılında %11, 2001 yılında ise %10,1 olarak gerçekleşmiştir.

Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı 2021 yılında 109.000 (%2,6) kişi azalarak 4,15 milyon olarak kayıtlara geçmiştir (2020 yılında 386.000 (%-8,3) kişilik azalma gerçekleşmiştir). Bunların tüm çalışanlar içindeki oranı ise %9,2'dir. Bu oran, 2020 yılında %9,5, 2011 yılında %12,2 olarak kaydedilmiştir.

Sigortaya tabi çalışırken ayrıca ek bir işte çalışanların sayısı da bir önceki yıla göre 189.000 (%6,7) kişi artarak 3,01 milyon olarak kaydedilmiştir. 2020 yılında 130.000 (%4,4) kişilik azalma gerçekleşmişti.

2021 yılında kısa süreli çalışanların sayısı Kovid 19 salgınına bağlı olarak 1,85 milyon olarak kaydedilmiştir. Böylece 2021 yılında çalışanların ortalama %5,3'ü (2020 yılında %8,8) kısa çalışma ödeneği almıştır.

Bölgesel olarak ele alındığında sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı Haziran 2021 itibarıyla bir önceki yılın ortalamasının üzerine çıkmıştır. En büyük artış %2,8 ile Berlin eyaletinde, en küçük artış ise Thüringen eyaletinde %0,6 olarak gerçekleşmiştir.

Sektörlere göre sigortaya tabi çalışanların sayısında artışlar kaydedilmiştir. Ödünç işçi veren sektörde +88.000 (+%1,4), sağlık sektöründe +79.000 (+%1,5), kamu sektöründe ise +73.000 (+%3,8) kişilik artışlar gerçekleşmiştir. Diğer taraftan metal, elektro ve demir çelik sektöründe -69.000 (-%1,5), otelcilik/lokantacılık sektöründe -45.000 (-%4,4) kişilik azalmalar kaydedilmiştir.

2021 yılında sigortaya tabi çalışanların %71,7'si hizmet sektöründe istihdam edilmiştir (2020 yılında %71,2). İmalat sektöründe ise sigortaya tabi çalışanların %27,6'sı (2020 yılında %28,1) istihdam edilmiştir. 2011 yılında bu oran hizmet sektörü için %69,3 ve imalat sektörü için %30 olarak kaydedilmişti.

Sigortaya tabi olarak çalışan yabancıların sayısı da 31.06.2021 tarihi itibarıyla bir yıl öncesine göre +291.958 (+%6,9) artarak 4.546.346 olarak kayıtlara geçmiştir. Sigortaya tabi olarak çalışan yabancıların tüm sigortalılar içindeki oranı %13,4 (bir önceki dönemde %13,1) olarak gerçekleşmiştir.

Yine aynı dönemde 538.683 Türk vatandaşı sigortaya tabi olarak çalışmıştır. Bu sayı ile bir yıl önceki döneme göre 8.092 (+%1,5) kişilik bir artış gerçekleşmiştir. Sigortaya tabi olarak çalışan Türk vatandaşlarının tüm sigortaya tabi çalışan sigortalılar içindeki oranı ise %1,6 (bir önceki dönem %1,6) olarak kaydedilmiştir.

2021 yılında 2.613.478 kişi işsiz olarak kayıtlara geçmiştir. İşsizlerin sayısı bir önceki yıla göre 82.000 (%3) kişi daha fazladır.

2021 yılı işsizlik oranı ortalama %5,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre %0,2 daha azdır. Kovid 19 salgınının işsizliği %0,7 oranında artırdığı tahmin edilmektedir. Batı Almanya'da oran %5,4, Doğu Almanya'da %7,1 olarak kaydedilmiştir. Bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da %0,2, Doğu Almanya'da ise %0,2 oranında azalmıştır.

Yabancı işsizlerin sayısı 2021 Aralık ayı itibarıyla bir ay öncesine göre -856 azalarak 705.197 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı, bir yıl öncesine göre ise -98.790 (%-12,3) daha azdır.

2021 Aralık ayı itibarıyla işsiz vatandaşlarımızın sayısı 113.082 olarak kaydedilmiştir. Bir yıl öncesine göre işsiz vatandaşlarımızın sayısı 16.015 (-%12,4) azalmıştır.

İşsiz vatandaşlarımızın 63.289'u erkeklerden, 49.793'ü kadınlardan oluşmakta, bunlardan 4.534'ü 25 yaşın altında, 90.121'i 25 ile 50 yaşları arasında, 18.423'ü 55 yaşının üzerindedir.

2021 Aralık ayı itibarıyla yabancı işsizlerde işsizlik oranı %12, bir yıl öncesinde %14,3'tür. Türk vatandaşlarının işsizlik oranı ise %16,7 olarak kaydedilmiştir (bir yıl önceki dönemde

%18,4). Türk işsizlerin yabancı işsizler içindeki oranı ise %16 (2020 yılında %16) olarak kaydedilmiştir.

1.2.1.1. İstihdamın Güvence Altına Alınmasına İlişkin Kanun

Kısa Süreli çalışma Ödeneği:

31 Mart 2021 tarihine kadar kısa süreli çalışma ödeneği uygulamasına dâhil olmuş tüm çalışanlara Kovid 19 salgını nedeniyle ödenecek artırılmış kısa süreli çalışma ödeneği uygulaması, 31 Aralık 2021 tarihine kadar uzatılmıştır. Buna göre, kısa süreli çalışma ödeneği, 4'üncü aydan sonra aylıkların bekâr sigortalılarda %70'i evlilerde %77'si oranında, 7'nci aydan sonra ise aylıkların, %80/87'si oranında ödenecektir. Kısa süreli çalışma ödeneği kural olarak ücretin %60/67'si olarak ödenmektedir.

Ayrıca kısa süreli çalışma uygulaması nedeniyle çalışılmayan sürelerde işletmelerde düzenlenen meslekte ilerleme önlemleri teşvik edilecektir. Buralarda verilecek meslek eğitimi masraflarının en fazla 10 işçi çalıştıran işletmelerde tamamı, 10-249 işçi çalıştıran işletmelerde %50'si, 250-2.499 arası işçi çalıştıran işletmelerde %25'i ve 2.500'den fazla işçi çalıştıran işletmelerde %15'i İş Ajansları tarafından karşılanacaktır.

İşsizlik Sigortası:

Kovid 19 salgını nedeniyle işyerlerinin kapatılmasının önlenmesi için varılan “işyerinin korunmasına ilişkin güvence mutabakatı” uyarınca bir işyerinde indirimli ücret uygulamasına geçilmiş olması halinde, işsizlik sigortası aylığının miktarının hesaplanması farklı şekilde yapılacaktır. Buna göre, söz konusu mutabakat sırasında bir çalışanın işten çıkarılması halinde, “1'inci basamak işsizlik parası”, alınan düşük ücret yerine düzenli alınan ücret üzerinden hesaplanacaktır. Düzenleme 2022 yılının sonuna kadar uygulanacaktır

1.2.1.2. İşsizlik Sigortası

2021 yılında işsizlik sigortası prim oranı %2,4 olarak belirlenmiştir.

1.2.1.3. İflas Parası

2021 yılında iflas fonuna işverenler tarafından ödenen aidat miktarı %0,12 oranında belirlenmiştir.

1.2.1.4. Kısa Süreli İşsizlik Parası Ödeme Süresi

31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kısa süreli işsizlik ödeneği uygulamasına dâhil olmuş işletmelerde, kısa süreli işsizlik ödeneği 24 ay ve en fazla 31 Aralık 2021 tarihine kadar ödenecektir.

1.2.1.5. İstihdam Tüzüğünde Değişiklik

Batı Balkan Ülkeleri Düzenlenmesi olarak adlandırılan uygulama 2023 yılına kadar uzatılmıştır. Buna göre Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova, Karadağ, Kuzey Makedonya ve Sırbistan vatandaşları mesleki kalifikasyonlarının denkliğine bakılmaksızın Almanya'ya gelerek çalışabileceklerdir. Bu ülkelere yıllık 25.000 işçilik kontenjan tanınmıştır.

Avrupa Birliğinden ayrılacak Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda vatandaşları İstihdam Tüzüğü'ne dâhil edilmişlerdir. 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla çalışma amacıyla Almanya'ya gelecek söz konusu ülke vatandaşları mesleki kalifikasyonlarına bakılmaksızın Almanya'da her işte çalışabileceklerdir. Bunlar vize zorunluluğu olmadan Almanya'ya girebileceklerdir.

1.2.1.6. Asgari Ücret

1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla 1 saatlik asgari çalışma ücreti brüt 9,35 Avrodan 9,50 Avroya artırılmıştır. 1 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla asgari saatlik ücret 9,60 Avro olarak belirlenmiştir.

1.2.2. Sayısal Veriler

1.2.2.1. İşverene Bağlı Toplam Çalışan Sayıları*

30.09.2021 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	18.434.151	15.888.636	34.322.787
Yabancı	2.954.055	1.737.829	4.691.884
Türk **	360.027	184.728	544.755
Türklerin yabancılar içindeki oranı	%13,1	%11,1	%12,4

Kaynak: Federal İş Ajansı

(*) Bu sayıların dışında Almanya'da 4,3 milyon kişi serbest olarak çalışmaktadır. 30.000 Türk (yalnız Türk vatandaşı olan) vatandaşının serbest olarak çalıştığı tahmin edilmektedir.

(**) Sadece Türk vatandaşı olanlar

1.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

30.06.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
20 yaş altı	2.468	1.990	4.458
20-25	27.125	22.168	49.293
25-30	40.071	26.466	66.537
30-35	44.602	21.061	65.663
35 -40	39.489	18.724	58.213
40-45	50.793	25.844	76.637
45-50	53.736	28.991	82.727
50-55	44.951	19.453	64.404
55-60	39.839	12.325	52.164
60-65	11.674	4.091	15.765
65+	2.098	724	2.822
Genel Toplam	356.846	181.837	538.683

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

30.06.2021 tarihi itibarıyla

Tarım,Orman,Balıkçılık	713
Maden ve Taş /Toprak	645
İmalat Sanayi	149.058
Enerji	1.172
Su İşleri, Kanalizasyon, Çöp Sektörü, Çevre Temizliği	3.979
İnşaat Sektörü	32.183
Ticaret, Otomobil ve Motorlu Araçlar Tamirciliği	78.261
Ulaştırma ve Depolama	51.058
Otelcilik, Lokantacılık	26.606
Bilişim ve İletişim	7.664
Kredi ve Sigortacılık	5.008
Emlak ve Konut Sektörü	2.300
Serbest ve Bilimsel Hizmetler Sektörü	17.274
Diğer İktisadi Hizmetler Sektörü	78.662
Kamu İdaresi, Savunma ve Sosyal Sigortalar	11.928
Eğitim ve Öğretim	10.131
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	47.601
Sanat, Eğlence, Dinlence	2.946
Diğer Hizmet Sektörleri	10.948
Özel Ev Hizmetleri	345
Sinir Ötesi Organizasyonlar ve Kurumlar	155
Başka İş Koluna Girmeyen Hizmetler	46
Toplam	538.683

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.4. Bağımsız Çalışan Türklerle İlgili Bilgiler

2021 yılı itibarıyla, Almanya’da 70.000’in üzerinde Türk kökenli işverenin bulunduğu tahmin edilmektedir. Türk işletmelerinin faaliyet gösterdikleri alanlar sektörler itibarıyla tahmini olarak aşağıda belirtilmiştir.

Sektör	Sayı	Oran
Parakende Ticaret	23.170	%33,1
Hizmet	17.850	%25,5
Gastronomi	16.450	%23,5
El Sanatları	6.370	%9,1
Toptan Ticaret	3.220	%4,6
İmalat Sanayi	1.820	%2,6
İnşaat	1.120	%1,6

Kaynak: Türkiye Araştırmalar Merkezi

Yine tahmini olarak Türk işletmelerinde yaklaşık 400.000'e yakın kişi istihdam edilmektedir. Toplam yatırımın 8 milyar Avro, yıllık cironun ise 40 milyar Avro olduğu tahmin edilmektedir. Söz konusu işletmelerin büyük bölümünü küçük aile işletmeleri teşkil etmektedir.

1.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2021 yılı ortalaması				
	Erkek	Kadın	Toplam	
	Sayı	Sayı	Sayı	Oran
Genel	1.454.544	1.158.934	2.613.478	%5
Yabancı	372.697	332.499	705.196	%12,1
Türk*	70.790	54.576	125.366	%15,8

Kaynak: Federal İş Ajansı

(*) Sadece Türk vatandaşı olanlar

1.2.2.6. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2021 yılı ortalaması			
Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-25	3.806	2.582	6.388
25-35	16.440	10.512	26.952
35-45	19.313	16.703	36.016
45-55	19.545	17.275	36.820
55-65	11.342	7.354	18.696
65 +	342	148	490
Genel Toplam	70.788	54.574	125.362

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.7. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

2021 yılı itibarıyla

İşkolları	Ortalama Brüt Aylık Ücretler (Avro)
Kredi ve Sigortacılık	5.762
Bilişim ve İletişim	5.427
Enerji	5.246
Serbest ve Bilimsel Hizmetler Sektörü	5.081
Eğitim ve Öğretim	4.737
Emlak ve Konut Sektörü	4.404
Sanat, Eğlence, Dinlence	4.357
İmalat Sanayi	4.303
Maden ve Taş Toprak Kazanımı	4.228
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	4.223
İmalat Sanayi	4.188
İmalat ve Hizmet Sektörü	4.168
Kamu İdaresi, Savunma ve Sosyal Sigorta	4.167
Hizmet Sektörü	4.157
Diğer Hizmet Sektörleri	4.031
Ticaret	3.887
Su İşleri	3.705
İnşaat Sektörü	3.678
Ulaştırma ve Depolama	3.292
Diğer İktisadi Hizmet Sektörleri	2.892
Otelcilik, Lokantacılık	2.561

Kaynak: Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı

1.2.2.8. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı verilerine göre Almanya’da 2021 yılında yaklaşık 73.000 toplu sözleşme bağítlanmıştır. Ayrıca, Almanya’da 2021 yılında 443 genel geçerli toplu sözleşme ilan edilmiştir. Bu sözleşmelerin 230’u 2020 yılından kalan sözleşmelerin devamı niteliğinde olup 213’ü yeni genel geçerli toplu sözleşme olarak yürürlüğe girmiştir. Tüm toplu sözleşmeler sendikalı çalışanların %43’ü ile doğrudan ilgilidir.

1.3. SOSYAL GÜVENLİK

1.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Emeklilik Sigortası Prim Oranı

2021 yılında da emeklilik sigortası prim oranı %18,6, madenciler sigortası prim oranı %24,7 ile değişmeden kalmıştır.

Emeklilik Yaşı

2012 yılından beri kademeli olarak yükseltilen emeklilik yaşı, 2021 yılında bir ay artırılarak 1955 ve 1956 yılında doğan sigortalılar için 65 yaş ve dokuz aya yükselmiştir. Uygulamaya göre, 1964 ve daha erken doğumlu sigortalılar için emeklilik yaşı ilk defa 67 olacaktır.

Maluliyet Aylıklarının İyileştirilmesi

2018 yılı itibarıyla getirilen yeni düzenlemeye göre, iş göremezlik aylığının miktarının belirlenmesinde ölçü olarak alınan sigortalının yaşı 2018 yılından 2024 yılına kadar kademeli olarak artırılıp 62 yaşından 65 yaşına kadar yükseltilmiştir. Ölçü alınan sigortalılık yaşı, 2019 yılından itibaren 2031 yılına kadar 67 yaşına yükseltilecektir. Erken yaşta iş göremezlik aylığı bağlanan sigortalılar kanuni emeklilik yaşına ulaşana kadar çalışmadıklarından, bu süreler hizmet cetvelinde kendilerinin yararına prim ödenmiş süreler gibi işlem görecektir. Bu da tam emekli aylığı bağlanırken, bu durumdaki kişilerin aylıklarının miktarını yükseltecektir. 2021 yılında bağlanan bir iş göremezlik aylığı için yaş sınırı 65 yaş ve on ayda sona ermektedir

Sanatçıların Sosyal Güvenliği Prim Oranı

Sanatçıların sosyal sigorta prim oranı 2021 yılında %4,2 olarak belirlenmiştir.

Tarım Sigortası

Çiftçilerin yaşlılık sigortası aylık prim miktarı 2021 yılında eski eyaletlerde aylık 258 Avro, yeni eyaletlerde aylık 245 Avro olarak belirlenmiştir.

İsteğe Bağlı Asgari Sigorta Prim Miktarı

Yaşlılık sigortası isteğe bağlı aylık asgari prim miktarı, 2021 yılında da bir yıl öncesinde olduğu gibi 83,70 Avro olarak belirlenmiştir.

Sağlık Sigortası Prim Oranı

2021 yılında sağlık sigortası prim oranı %0,3 oranında azaltılarak %14,6 olarak belirlenmiştir.

Sosyal Güvenlik Primlerine Esas Alınan Ücret Üst Sınırları (Avro)

2021 yılı itibarıyla

	Eski Eyaletler		Yeni Eyaletler	
	Yıllık	Aylık	Yıllık	Aylık
Yaşlılık Sigortası	85.200	7.100	89.400	6.700
Madenciler Yaşlılık Sigortası	104.400	8.700	99.000	8.250
İşsizlik Sigortası	85.200	7.100	80.400	6.700
Yasal Hastalık Sigortası	64.350	5.362,50	64.350	5.362,50
Bakım Sigortası	58.050	4.837,50	58.050	4.837,50

Nakdi Yardım Miktarları

Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı, nakdi yardım miktarlarını tüketici enflasyon oranlarına uyarlayarak 2021 yılı için %2,1 oranında artış belirlemiştir. Buna göre “iaşe yardım miktarı”, 258 Avrodan 263 Avroya (kahvaltı 55 Avro, öğlen ve akşam yemekleri 104 Avroya) artırılmıştır.

“İbate yardımları” (kira ve konut yardımları) ise %1 oranında artırılarak 235 Avrodan 237 Avroya yükseltilmiştir.

1.3.2. Sosyal Sigortalar

1.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

2021 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Toplam %
Yaşlılık Malullük Ölüm	9,30	9,30	18,60
Madenciler Yaşlılık Sigortası	9,30	15,40	24,70
İşsizlik Sigortası	1,20	1,20	2,4
İş Kazası/Meslek Hastalığı*	-	1,3	1,3
Hastalık	7,3	7,3	14,60
Bakım			
-Çocuklu Sigortalılar	1,525	1,525	3,05
-Çocuksuz Sigortalılar	1,775	1,525	3,3
Toplam Prim Oranı	19,325 19,325	20,625 26,725	39,95 46,05

Kaynak: F. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

(*) Kaza sigortası prim oranı işletme için geçerli olan tehlike konumuna göre belirlenmektedir. Tabelada ortalama oran verilmiştir.

1.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı Yıllık (Avro)	
	Genel	Türk	Genel	Türk
Yaşlılık	18.518.939	253.969	220.449.449.856	1.878.698.802
Maluliyet	1.809.973	73.910	19.026.436.176	709.913.889
Geride Kalanlar				
-Dul	5.528.423	108.779	41.728.536.804	407.212.692
-Yetim	291.421	11.617	713.398.608	21.651.710
Toplam	26.148.756	448.275	281.917.821.444	3.017.477.093

Kaynak: Alman Yaşlılık Malullük Ölüm Sigortası

1.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Aylık/Ödenek Miktarı Yıllık (Avro)
Yaşlılık	42.854	340.941.282
Maluliyet	1.543	15.038.880
Geride Kalanlar		
-Dul	34.812	198.987.126
-Yetim	1.054	2.025.577
Toplam	80.263	556.992.865

Kaynak: Alman Yaşlılık Malullük Ölüm Sigortası

1.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

1 Yıl İçinde Bağlanan İş Kazası ve Meslek Hastalığı Aylıkları

2010 yılı itibarıyla

	İş Kazası	İş Güzergâhında Kaza	Meslek Hastalığı
Alman	11.325	3.705	35.519
Yabancı	858	127	1.464
Türk	120	13	198
Toplam	12.303	3.845	37.181

1.3.2.5. İş Kazası ve Meslek Hastalığı Ödeneklerinden Yararlananların Sayıları

2020 yılı itibarıyla

	İş Kazası/Meslek Hastalığı Vakası	Hak Sahibi	Ödenen Tazminat Miktarı (Milyon Avro)
Alman	736.721	745.714	5.787
Yabancı	47.151	48.008	374
Türk	15.210	15.523	125
Toplam	799.082	809.245	6.286

Kaynak: Alman Kaza Sigortaları Birliği

1.3.3. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Almanya’da zorunlu sosyal güvenlik kurumları dışında, genelde büyük ölçekli firmalarda “işletme emekli sandıkları” bulunmaktadır. Bu sandıklar, aşağıdaki şartların yerine getirilmesi durumunda hak sahiplerine (emekli/dul/yetim) bir yaşlılık aylığı bağlamaktadırlar.

İlgili kanunun 1b maddesinin 1. paragrafı 1. cümlesine göre; **işvereni tarafından kendisine işletme emekliliği taahhüdünde bulunulan bir işçinin, istihdam ilişkisi emeklilik hakkı doğmadan, ancak 21 yaşının tamamlanmasından sonra sonlandırılırsa ve işten ayrılış tarihinde bu taahhüt en az 3 yıldır mevcut ise işletme emeklilik hakkı saklı kalmaktadır.**

Bununla birlikte, kanunun 30f maddesi işletme emekliliği hakkının saklı kalmasına ilişkin şartları kademeli olarak hafifletmektedir. Buna göre; **İşletme emeklilik taahhüdünün 1 Ocak 2001 tarihinden önce verilmesi halinde, yukarıdaki yaş şartı 35’e ve işletme emeklilik taahhüdünün süresi en az 10 yıla çıkmaktadır.** Ayrıca, aynı firmada 12 yıllık çalışma durumunda ise taahhüt süresi 3 yıla düşmektedir. Aynı maddenin devamında ise;

- **İşletme emeklilik taahhüdü, 1 Ocak 2001 tarihi itibarıyla en az 5 yıldır mevcut ise işten ayrılış tarihinde tamamlanması gereken yaş 30,**

- **İşletme emeklilik taahhüdünün 01 Ocak 2001 tarihi ile 31 Aralık 2008 tarihi arasında** verilmesi durumunda 1b maddesinin 1. Paragrafının 1. Cümlesi şu şekilde uygulanır; **istihdam ilişkisi emeklilik hakkı doğmadan**, ancak **30** yaşın tamamlanmasından sonra sonlandırılırsa ve işten ayrılış tarihinde bu taahhüt **en az 5 yıldır** mevcut ise,
- **İşletme emeklilik taahhüdü, 1 Ocak 2009 tarihi itibarıyla en az 5 yıldır** mevcut ise, işten ayrılış tarihinde tamamlanması gereken yaş **25**,
- **İşletme emeklilik taahhüdünün, 01 Ocak 2009 tarihi ile 31 Aralık 2017 tarihleri arasında** verilmesi durumunda 1b maddesinin 1. Paragrafının 1. Cümlesi şu şekilde uygulanır, **istihdam ilişkisi emeklilik hakkı doğmadan**, ancak **25** yaşın tamamlanmasından sonra sonlandırılırsa ve işten ayrılış tarihinde bu taahhüt **en az 5 yıldır** mevcut ise,
- **İşletme emeklilik taahhüdü, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla en az 3 yıldır** mevcut ise, işten ayrılış tarihinde tamamlanması gereken yaş **21** olarak düzenlenmektedir.

1.3.4. Sosyal Yardımlar

1.3.4.1. Birinci Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayıları ve Miktarı

2021 yılı itibarıyla

1'inci Basamak İşsizlik Parası	Genel	Yabancı	Türk
Faydalanan Kişi Sayısı	727.660	166.085	23.084
Yardım Miktarı (Aylık Ortalama Avro)	1.137	874	874

1.3.4.2. İkinci Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayıları ve Miktarı

2021 yılı itibarıyla

2'inci Basamak İşsizlik Parası	Genel	Yabancı	Türk
Faydalanan Kişi Sayısı	3.619.446	539.112	89.998
Yardım Miktarı (Aylık Ortalama Avro)	Bekâr 783 Evli (çocuksuz) 1.208 Evli (1 çocuklu) 1.761 Evli (2 çocuklu) 2.113	Bekâr 783 Evli (çocuksuz) 1.208 Evli (1 çocuklu) 1.761 Evli (2 çocuklu) 2.113	Bekâr 783 Evli (çocuksuz) 1.208 Evli (1 çocuklu) 1.761 Evli (2 çocuklu) 2.113

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.3.4.3. İş Piyasası Dışına Çıkanların Aldıkları Sosyal Yardımlar

2021 yılı itibarıyla

Sosyal Yardım	Genel	Yabancı	Türk
Faydalanan Kişi Sayısı	1.412.388	686.320	45.400
Yardım Miktarı (Aylık Ortalama Avro)	Bekar 783 Evli (çocuksuz) 1.208 Evli (1 çocuklu) 1.761 Evli (2 çocuklu) 2.113	Bekar 783 Evli (çocuksuz) 1.208 Evli (1 çocuklu) 1.761 Evli (2 çocuklu) 2.113	Bekar 783 Evli (çocuksuz) 1.208 Evli (1 çocuklu) 1.761 Evli (2 çocuklu) 2.113

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.3.4.4. Yardım Miktarları

01.01.2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere ikinci basamak işsizlik parası uygulaması çerçevesinde hak sahipleri için yardım miktarları artırılmıştır. Yalnız yaşayanlar için mutata yardım miktarı aylık 14 Avro artırılarak 446 Avro olarak belirlenmiştir. Aşağıda yardım basamaklarına göre mutata yardım miktarları belirtilmiştir. Sosyal Kanun'un 12'nci Kitabına göre istihdam piyasası dışında kalan ve yardıma muhtaç kişiler için ödenen sosyal yardım ödenekleri de yardım miktarlarıyla aynıdır.

Açıklama	Yardım
1'inci basamak yardım miktarı (Yalnız yaşayan ve yalnız çocuk yetiştiren hak sahipleri)	432 Avro (artış +14 Avro)
2'nci basamak yardım miktarı (Aynı hanede yaşayan eşlerden her biri için)	401 Avro (artış +12 Avro)
3'üncü basamak yardım miktarı (Ailesi yanında yaşayan 25 yaşın altında yetişkin hak sahipleri)	357 Avro (artış +12 Avro)
4'üncü basamak yardım miktarı (14-18 yaşındaki çocuklar)	373 Avro (artış +45 Avro)
5'inci basamak yardım miktarı (6-14 yaşındaki çocuklar)	309 Avro (artış +1 Avro)
6'ncı basamak yardım miktarı (0-6 yaşındaki çocuklar)	283 Avro (artış +33 Avro)

1.3.4.5. Aile Yardımları

1.3.4.5.1. Çocuk Parası Miktarları

2021 yılı itibarıyla

	Almanya’da Kalan Çocuklar İçin/Avro	Türkiye’de Kalan Çocuklar İçin/Avro
1. Çocuk	219	5,11
2. Çocuk	219	12,78
3. Çocuk	225	30,68
4. ve sonraki her çocuk	250	30,68
5. ve sonraki her çocuk	250	35,79

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.3.4.5.2. Çocuk Muafiyet Miktarı

Gelir vergisinde dikkate alınan çocuk muafiyet miktarı 2021 yılı için 8.388 Avro olarak belirlenmiştir.

1.3.4.5.3. Çocuk Nafaka Miktarları

Eşlerinden ayrı çocuklarını yetiştiren ebeveynlerin çocukları için 2021 yılında talep edecekleri asgari nafaka miktarlarına aşağıda yer verilmiştir.

Kazanç Basamakları (Avro)	0-5 Yaş (Avro)	6-11 Yaş (Avro)	12-17 Yaş (Avro)	Reşit (Avro)
1.900 Avroya kadar	393	451	528	564
1.901-2.300	413	474	555	593
2.301-2.700	433	497	581	621
2.701-3.100	452	519	608	649
3.101-3.500	472	542	634	677
3.501-3.900	504	578	676	722
3.901-4.300	535	614	719	768
4.301-4.700	566	650	761	813
4.701-5.100	598	686	803	858
5.101-5.500	629	722	845	903

1.3.4.5.4. Çocuk Nafaka Ödeneği

Eşlerinden ayrı çocuk yetiştiren ve eşlerinden nafaka alamayan çocuklar için devlet tarafından ödenen 2021 yılındaki çocuk nafaka ödeneği miktarları aşağıda belirtilmiştir:

6 yaşına kadar olan çocuklar için ödenek	174 Avro
6 -11 yaşları arasındaki çocuklar için	232 Avro
12-17 yaşları arasındaki çocuklar için	309 Avro

1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.4.1. Sayısal Veriler

1.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2020-2021 Eğitim/Öğretim Yılı

Okul Tipi	Öğrenci Sayısı		Türk
	Genel	Yabancı	
Anasınıflar (Vorklassen)	26.130	6.531	45
Anaokulu (Schulkindergarten)	16.305	4.629	324
İlkokul (Grundschule)	2.842.302	375.210	16.749
Ortaokul (Hauptschulen)	333.456	92.412	3.690
Farklı Eğitim Okulları (Schulen mit mehreren Bildungsgängen)	529.626	58.329	2.139
Ortaokul (Realschulen)	773.034	81.180	5.820
Kapsamlı Ortaokul (Gesamtschule)	864.813	133.563	8.352
Freie Waldorf Okulları	42.135	1.008	48
Lise (Gymnasium)	1.461.240	88.095	7.566
Akşam Okulları (Abendschulen)	801	510	468
Öğrenme Engelli Okulları (Förderschulen)	327.486	48.864	2.877
Akşam Liseleri (Abendgymnasien)	10.623	1.965	345
Kolejler (Kollegs)	12.048	2.763	201
Diğer	1.140.768	85.845	157
Toplam	8.380.767	980.904	48.781

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.4.1.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

2020-2021 Eğitim/Öğretim Yılı

Okul Türü	Çocuk Sayıları		Türk
	Genel	Yabancı	
Kısmi Meslek Okulları	1.356.066	165.342	36.002
Meslek Hazırlık Sınıfları	84.676	40.839	2.098
Meslek Okulları	427.780	65.378	16.980
Meslek Teknik Okulları	11.361	855	345
Meslek Liseleri	172.161	11.292	3.870
Meslek Orta Okulları	122.379	12.357	4.855
Mesleki Uzmanlık Okulları	177.150	10.899	2.010
Meslek Akademileri	10.104	783	59
Sağlık Meslek Okulları	149.271	27.666	3.255
Diğer	16.230	8.953	2.780
Toplam	2.527.178	344.364	72.254

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.4.1.3. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Almanya’da bulunan Eğitim Ataşeliklerinin verilerine göre, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Türk Dili ve Kültürü derslerine devam eden Türk öğrencilerinin sayısı yaklaşık 50.000’dir.

1.4.1.4. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Federal İstatistik Dairesi’nin verilerine göre, 2020-2021 eğitim öğretim yılında yükseköğrenime devam eden yabancı öğrencilerin sayısı 416.437, Türk öğrencilerinin sayısı 37.030’dur.

Yükseköğrenime Devam Eden Türk Öğrencilerin Sayıları ve Bölümleri

2020/2021 Eğitim/Öğretim Yılı

Bölüm	Sayı
Sosyal Bilimler	4.416
Hukuk, İktisat ve İşletme	12.581
Matematik ve Fen Bilimleri	3.074
Mühendislik Bölümleri	15.661
Tıp ve Sağlık Bölümleri	1.044
Ziraat, Ormancılık, Beslenme ve Gıda	254
Toplam	37.030

Kaynak: Federal Eğitim ve Araştırma Bakanlığı

1.5. GÖÇ VE UYUM

1.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Nitelikli İşgücünün Göçüne İlişkin Yasa

Almanya’da kalifiye işgücü açığını kapamak amacıyla üçüncü ülkeden gelecek yabancı işgücüne Alman iş piyasasını açan “Nitelikli İşgücünün Göçüne İlişkin Yasa” (Fachkräfteeinwanderungsgesetz) 2020 yılında yürürlüğe girmiştir. Anılan yasanın yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar aşağıda sayıları belirtilen Türk vatandaşlarına Almanya’ya gelip çalışmaları amacıyla vize verilmiştir. Sayılar, yalnız vize türlerini kapsamaktadır.

Türk Vatandaşlarına Çalışma Amaçlı Verilen Vize Sayıları

01.03.2020 tarihi itibarıyla

Vizenin Verilme Amacı	Schengen Vizesi	D Tipi Vize	Toplam
İş Arama		18	18
Nitelikli Yüksek Okul Mezunu/İş Arama		163	163
Meslek Eğitim Diplomalı Nitelikli İş Gücü/ İş Arama		27	27
Au-Pair/Yaz Tatili Çalışma/Gönüllü Hizmet		350	350
Meslek ve Meslekte İlerleme Eğitimi		4	4
Mesleki İntibak Önlemi		151	151
AB Mavi Kart		3.508	3.508
Hizmet Sunumu/Vander Elst	5	69	74
Araştırma/Bilimsel Çalışma	2	766	768
ICT Karte (AB İçinde Üçüncü Ülke Vatandaşlarının Çalışma Amaçıyla Diğer AB Ülkesine Gitmeleri)		79	79
Bakım Personeli		86	86
Staj	6	582	588
Dini/Hayır Kurumları		426	426
Gemi		573	573
Bağımsız Çalışma İzni		222	222
Diğer Meslek Alanları	515	9.176	9.691
Aşçı		52	52
Yüksek Öğrenim Başvurusu, Yüksek Öğrenime Hazırlık	1	9.693	9.694
Genel Toplam	529	25.945	26.474

1.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

1.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Yaklaşık Sayı
Diyanet İşleri Türk İslam Birliği (DİTİB)	900
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	1.700
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	600
İşadamları Dernekleri	350
Spor Dernekleri	400
Diğerleri	800
Toplam	4.750

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşelikleri

1.5.2.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Avrupa Parlamentosu	1
Federal Parlamento	18
Eyalet Parlamentoları	24
Yerel Yönetimler	92
Yabancılar Meclisleri	1.300
Toplam	1.425

Kaynak: Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

1.5.3. Türkiye Kaynaklı Yurt Dışı Yatırım ve Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Türk İşgücü İstihdamı

İstisna Akdi İşgücü Anlaşması

Almanya’da İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde 2021 Aralık ayında 756’sı inşaat sektöründe, 804’ü inşaat yan sektöründe, 170’i ormancılık, madencilik, taş işleme alanlarında ve 24’ü yalıtım alanında olmak üzere toplam 1.754 vatandaşımız istihdam edilmiştir. 2021 yılında ayda ortalama 2.300 Türk vatandaşı anılan Anlaşma çerçevesinde Almanya’da çalışmıştır. İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde iş üstlenecek Türk firmalarına 01.10.2021 tarihinden sonraki 1 yıllık dönemde 5.870 kişilik kontenjan ayrılmıştır.

2. AVUSTRALYA

2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

2.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Avustralya 2021 resmi nüfus sayımı sonuçlarına göre ülkedeki Türklerin tümünü dikkate alan bir istatistik yayımlanmamış olup sadece Türkiye’de doğan Türklere ilişkin veriler açıklanmıştır. Buna göre; aşağıdaki tablolarda sadece Türkiye’de doğan Türk nüfusa ilişkin istatistikler ile birlikte, 2011 verilerine nüfus artış hızı uygulanarak Avustralya’daki Türk toplumun tamamına ilişkin tahmini veriler de yer almaktadır.

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	13.276.613	3.085.088	46.548
Kadın	13.410.721	3.135.909	44.281
Toplam	26.687.334	6.220.997	90.829

Kaynak: Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

**Sadece Türk vatandaşı olanlar*

Türk sayısı, Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011’den 31.12.

2021’e kadar %2 nüfus artış hızı eklenerek hesaplanmıştır. Bu hesaplama, aşağıdaki tablolar için de geçerlidir.

Türkiye’de Doğan Türk Nüfus

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Sayı	Yüzde	Avustralya Vatandaşlığı Olanlar	Avustralya Vatandaşlığı Olmayanlar
Erkek	19.916	51,6	-	-
Kadın	18.656	48,4	-	-
Toplam	38.568	100	31.935 (%82,8)	6.425 (%16,7)

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu – 2021 Nüfus Sayımı

Türkiye’de Doğan Türk Nüfus İçerisinde Aile Nüfusu

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Toplam Aile Nüfusu	20.322
Çocuklu Çiftler	11.054
Çocuksuz Çiftler	5.434
Tek Ebeveynli Aile Nüfusu	3.650
Diğer Aile Nüfusu	185

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu – 2021 Nüfus Sayımı

2.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek (Çifte Vat.)	Kadın (Çifte Vat.)	Toplam
0-15	8.686	8.329	17.015
16-25	8.933	7.998	16.931
26-50	18.733	18.228	36.961
51-64	7.905	7.513	15.418
65 +	2.291	2.213	4.504
Genel Toplam	46.548	44.281	90.829

Kaynak: Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Not: Türk sayısı, Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12. 2021'e kadar %2 nüfus artış hızı eklenerek hesaplanmıştır.

Yaş gruplandırmaları alınan istatistik kaynağına göre değişebilir.

Türkiye'de Doğan Türk Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Toplam	Yüzde
0-14	1.151	3
15-24	1.141	3
25-34	4.458	11,6
35-44	6.456	16,7
45-54	9.056	23,5
55-64	8.376	21,7
65 +	7.929	20,6
Genel Toplam	38.567	100
Yaş Ortalaması	52	

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu – 2021 Nüfus Sayımı

2.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge /İdari Yapılanma	Toplam Çifte Vatandaş
Yeni Güney Galler NSW	44.086
Viktorya VIC	38.253
Oueensland QLD	3.389
Batı Avustralya WA	2.369
Güney Avustralya SA	2.238
Tazmanya TAS	332
Kuzey Bölgesi NT	95
Avustralya Başkent Bölgesi ACT	67
Genel Toplam	90.829

Kaynak: Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Not: Türk sayısı, Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12. 2021'e kadar %2 nüfus artış hızı eklenerek hesaplanmıştır.

2.1.4. Avustralya'daki Yabancılar İlişkin Sayısal Veriler*

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Doğum Ülkesi	Kişi (000)	Avustralya Dışında Doğanların Oranı (%)	Ortalama Yaş
İngiltere	980	3,8	58
Çin	651	2,5	38
Hindistan	721	2,8	35
Yeni Zelanda	565	2,2	44
Filipinler	310	1,2	40
Vietnam	270	1,1	47
Güney Afrika	200	0,8	44
İtalya	178	0,7	72
Malezya	177	0,7	41
Srilanka	147	0,6	41
Diğer Ülkelerde Doğanlar	7.654.000	29,8	44
Avustralya Doğumlular	18.043.000	70,2	34

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

*Yabancı sayısı en fazla ilk on ülke

2.1.5. Avustralya'ya Gelen ve Ayrılan Türk Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yıllar (Son Beş Yıl)	Gelen Avustralyalılar	Ayrılan Avustralyalılar	Gelen Türkler	Ayrılan Türkler
2021	8.996	14.586	1.207	1.278
2020	8.820	14.300	1.183	1.204
2019	38.776	38.884	1.166	1.187
2018	38.203	38.309	1.145	1.169
2017	37.454	37.558	1.123	1.146

Kaynak: Avustralya Devlet İstatistik Bürosu (ABS)

Not: Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı 2011 yılından 31.12.2021'e kadar %2 nüfus artış hızı eklenerek hesaplanmıştır.

2.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2021	286	172	75

Kaynak: Melburn ve Sidney Başkonsolosluk kayıtları

Türkiye'de Doğan Türk Nüfusun Resmi Medeni Durumu

31.12.2021 tarihi itibarıyla

15 Yaş ve üzeri Türkiye Doğumlular	Sayı	%
Evli	22.995	61,5
Ayrı	2.382	6,4
Boşanmış	4.956	13,2
Dul	2.161	5,8
Hiç evlenmemiş	4.919	13,1

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu – 2021 Nüfus Sayımı

2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

2.2.1. Sayısal Veriler

2.2.1.1. Toplam Çalışan ve İşsiz Sayıları

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Genel Çalışan Avustralyalı Sayısı	13.242.000
Genel İşsiz Avustralyalı Sayısı	1.250.000

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu (ABS)

2.2.1.2. Türk İşgücü (15-64 Yaş Arası Nüfus)

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Erkek	37.192*	-
Kadın	34.993*	-
Toplam	72.185*	37.424**

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu (ABS)

*Türk sayısı, Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12.2021'e kadar hesaplanmış %2 nüfus artış hızı eklenerek Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğince bulunmuştur. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dâhildir.

** Türkiye'de doğan Türklere ilişkin resmi veridir (ABS, 2021)

2.2.1.3. Çalışan Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Erkek	28.775	-
Kadın	17.476	-
Toplam	46.251	17.735**

*Türk sayısı, Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12.2021'e kadar hesaplanmış %2 nüfus artış hızı eklenerek Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğince bulunmuştur. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dâhildir.

** Türkiye'de doğan Türklere ilişkin resmi veridir (ABS, 2021)

Türkiye Doğumlu İşgücünün Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

15 Yaş ve Üzeri Türkiye Doğumlu İşgücü	Sayı	%
Çalışan	17.735	47,4
İşsiz	19.056	50,9
Belirtilmemiş	633	1,7

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu (ABS)

2.2.1.4. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	6.788	3.916	10.704
25-44	14.237	8.779	23.016
45-55	6.009	3.694	9.703
65 Yaş Üzeri	1.751	1.077	2.828
Toplam	28.785	17.466	46.251

Not: - Türk sayısı, Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12.2021'e kadar hesaplanmış %2 nüfus artış hızı eklenerek Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğince bulunmuştur. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dâhildir.

-Avustralya istatistiklerinde kökenlere göre ayırım yapılmamakta, Avustralya doğumlular ile Avustralya dışı doğumlular olarak veriler düzenlenmektedir. Kuzey Kıbrıs Türkleri de Türk olarak sayılmamaktadır. Avustralya'ya gelmiş vatandaşlarımız kısa sürede vatandaşlık almakta ve kayıtlarda artık Avustralyalı olarak geçmektedirler, Avustralya'da doğan çocukları ise Türk olarak kaydedilmemektedir. Dolayısı ile Avustralya tarafından verilen rakamlar vatandaşlarımızın sayısını tam olarak göstermemektedir.

Daha önceki verilerin üzerine, Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğimizce elde edilen çeşitli kaynak bilgiler ile Avustralya İstatistik Bürosu nüfus sayımları, artış hızı, ölüm oranları, yurt dışından gelen göç oranları gibi bilimsel veriler göz önüne alınarak tahmini hesaplama yapılarak vatandaşlarımızın sayısı bulunmaktadır.

Avustralya ve OECD yayınlarında belirtilen resmi rakamlardaki Türk sayıları ile Raporumuzda belirtilen Türk sayıları arasındaki fark bu açıklama gözetilerek değerlendirilmelidir.

2.2.1.5. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İşkolu*	Çalışan İşçi Sayısı
Tarım, Orman, Balıkçılık, Madencilik	1.603
İmalat Sanayi	9.436
İnşaat	2.904
Toptan ve Perakende Ticaret	6.611
Ulaştırma ve Depolama Hizmetleri	3.895
Maden	2.515
Banka, Sigorta, Finans	4.027
Kamu Yönetimi, Savunma	905
Eğitim, Sağlık Hizmetleri	3.447
Diğer	4.677
Bağımsız Çalışanlar	6.231
Toplam	46.251

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

* İşkolları alınan istatistik kaynağına göre değişebilir.

Not: Türk sayısı, Avustralya İstatistik Bürosu (ABS) tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den 31.12.2021'e kadar hesaplanmış %2 nüfus artış hızı eklenerek Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğince bulunmuştur. Çifte vatandaşlığa sahip olanlar dâhildir.

Türkiye Doğumlu Çalışanların Mesleklere Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İşkollarına göre dağılım (15 yaş ve üzeri)	Türkiye’de doğanlar	%	Avustralya dışında doğanlar	%	Avustralya’da doğanlar	%	Toplam	%
Kariyer Uzmanları	3.248	20.0	1.060.914	27.2	1.818.658	22.5	2.886.921	24.0
Yöneticiler	2.478	15.3	504.524	12.9	1.133.858	14.0	1.645.769	13.7
Teknikerler ve sanayi çalışanları	2.339	14.4	446.641	11.5	1.099.040	13.6	1.554.313	12.9
Makina operatörleri ve şoförleri	1.964	12.1	263.396	6.8	486.282	6.0	755.863	6.3
İşçiler	1.779	11.0	394.251	10.1	682.656	8.4	1.086.120	9.0
Büro ve İdari İşçiler	1.529	9.4	442.152	11.3	1.077.967	13.3	1.525.311	12.7
Hizmet çalışanları	1.525	9.4	457.586	11.7	917.350	11.3	1.382.205	11.5
Satış personeli	988	6.1	250.222	6.4	732.006	9.0	986.433	8.2

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

Türkiye Doğumluların En Çok Çalıştıkları Sektörler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sektör	Sayı	%
Paket Yemek Servisi	690	4,3
Kafe ve Restoranlar	594	3,7
Bina ve Diğer Endüstriyel Temizlik Hizmetleri	392	2,4
Hastaneler (Psikiyatri Hastaneleri hariç)	374	2,3
Bilgisayar Sistemi Tasarımı ve İlgili Hizmetler	372	2,3

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

2.2.1.6. Türkiye Doğumluların İstihdam Durumu

15 Yaş ve Üzeri Türkiye Doğumlu İşgücü	Sayı	%
Tam zamanlı çalışan	9.255	52,2
Yarı zamanlı çalışan	5.328	30
İstihdam Dışı	1.621	9,1
İşsiz	1.532	8,6

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

2.2.1.7. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Avustralya’da ücretlerde değişiklik her bütçe yılının Temmuz ayında yapılmaktadır. Avustralya’da 31.12.2020 tarihi itibarıyla geçerli olan ortalama ve asgari ücretler ile Sosyal Güvenlik Ödemeleri;

- Haftalık brüt asgari ücret 772,60 AUD
- Bir saatlik brüt ücret 20,33AUD
- Aylık brüt asgari ücret 3.347,93 AUD olmuştur.

2.2.1.8. İşkolları İtibarıyla Ortalama Aylık Brüt Ücretler

Avustralya İstatistik Bürosu tarafından açıklanan ve halen yürürlükte bulunan tam zamanlı çalışan yetişkinler için işkollarına göre geçerli olan ortalama brüt yıllık ve aylık ücretler aşağıda verilmiştir.

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İş Kolları	Avustralya Doları (AUD)	Avustralya Doları (AUD)
	Yıllık Brüt Ortalama Ücret	Aylık Brüt Ortalama Ücret
Madencilik	139.063,60	11.588,63
Pazarlama	81.229,20	6.769,10
Elektrik, Gaz, Water, Atık Servisi	99.288,80	8.274,06
İnşaat	88.145,20	7.345,43
Toptan Ticaret Sektörü	84.973,20	7.081,10
Perakende Ticaret Sektörü	68.187,60	5.682,30
Konaklama ve Yemek Sektörü	62.498,80	5.208,233
Nakliye, Posta ve Depolama	88.218	7.351,50
Bilişim Medya ve Telekomünikasyon	109.309,20	9.109,10
Finans ve Sigortacılık Sektörü	107.400,80	8.950,06
Kiralama ve Emlak Sektörü	82.851,60	6.904,30
Profesyonel Bilimsel ve Teknik Servis	105.856,40	8.821,36
İdari ve Destek Sektörü	78.629,20	6.552,43
Kamu Yönetimi ve Güvenlik Sektörü	95.903,60	7.991,96
Eğitim ve Öğretim	96.189,60	8.015,80
Sağlık ve Sosyal Yardım Sektörü	88.238,80	7.353,23
Sanat ve Eğlence Sektörü	80.272,40	6.689,36
Diğer hizmetler	69.258,80	5.771,56
İş kolları Ortalaması	90.329,20	7.527,43

Not: Avustralya İstatistik Bürosunun (ABS) tam zamanlı çalışan yetişkinler için işkollarına göre, 31.12.2021 itibarıyla brüt yıllık ve aylık ücretlerdir.

2.2.1.9. Ortalama Haftalık Gelirler (Avustralya Doları AUD)

2021 yılı itibarıyla

15 Yaş ve Üzeri Kişilerin Ortalama Haftalık Geliri	Türkiye Doğumlular	Avustralya Dışında Doğanlar	Avustralya Doğumlular	Toplam
Kişisel	519 AUD	784 AUD	823 AUD	805 AUD
Aile	1.688 AUD	2.131 AUD	2.128 AUD	2.120 AUD
Hane Halkı	1.561 AUD	1.936 AUD	1.635 AUD	1.746 AUD

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

2.3. SOSYAL GÜVENLİK

2.3.1. Sayısal Veriler

2.3.1.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Avustralya sosyal güvenlik sistemi vergilerle finanse edilir ve sigorta primi ödeme zorunluluğu yoktur. Primsiz olan Avustralya sosyal güvenlik mevzuatında sosyal güvenlik yardım ve aylıklarına hak kazanma ve ödemenin devamı, Avustralya’da ikamet koşuluna bağlıdır.

2.3.1.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar	Avustralyalı	Türk	Toplam
Faydalanan Kişi Sayısı	10.979.201	52.230	11.031.431

Kaynak: Avustralya Centrelink Kurumu

Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Avustralya dışında 4 haftadan fazla ikamet edildiğinde ikamete dayalı sosyal yardımlar kesilmektedir.

2.3.1.3. Sosyal Güvenlik Ödemeleri (Avustralya Hükümeti Ödemeleri)

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Aile Vergi Yardımı Bölüm A	İki haftalık (AUD)
18 yaşın altındaki her bir çocuk için	61,46
18-19 yaş arası her bir çocuk için	61,46
Aile Vergi Yardımı Bölüm B	İki haftalık (AUD)
5 yaşın altındaki her bir çocuk için	162,54
5-15 yaş arası (veya tam zamanlı eğitim alıyorsa 16-18 yaş arası) her bir çocuk için	113,54
Doğum Yardımı 02.07.2018 itibarıyla	Her çocuk için bir defa ödeme miktarı (AUD)
İlk doğan her çocuk başı için	2.300,36
Sonra doğan her çocuk başı için	1.151,03
Çocuk Bakım Yardımı (7 yaşın altında ve okula gitmeyen)	Aylık (AUD)
Onaylı bakım	2.036,6
Ebeveyn Ödeneği	İki haftalık (AUD)
Yalnız yaşayan ebeveynler	837,40
Eşli olan ebeveynler	573,30

Yetim Aylığı	66,10
Yalnız yaşayanlar	882,20
Birlikte yaşayan çiftlerin her birine	665,00
Maluliyet Destek Aylığı	İki haftalık (AUD)
18 yaş altı bekâr, ailesi ile yaşayan	462,40
18-20 yaş arası bekâr, bağımsız yaşayan	516,30
18 yaş altı bekâr, bağımsız yaşayan	682,20
18-20 yaş arası bekâr, ailesi ile yaşayan	462,40
18-20 yaş arası bekâr, bağımsız yaşayan	682,20
Evli çiftlerden her biri 18-20 yaş arası	679,10
21-63/65 yaş arasındakiler	Yaşlılık aylığı kadar
Hastalık Yardımı	İşsizlik yardımı kadar
Ölüm Yardımı	Yaşlılık aylığı kadar
Bakıcı Ödeneği	Yaşlılık aylığı kadar
Bakıcı Yardımı Aylık	263,80
Eğitim Ödeneği (25 yaş ve üstü)	İki haftalık (AUD)
Bekâr	512,50
Bekâr çocuklu	656,00
Evli, çocuksuz	512,50
Evli, çocuklu	557,90
Gençlik Yardımı (16-24 yaş arası tam gün genel eğitim ve çiraklık eğitimi alan)	İki haftalık (AUD)
18 yaş altında, ailesi ile yaşayanlar	313,80
18 yaş altında, yalnız yaşayanlar	530,40
18 yaşın üstünde, ailesi ile yaşayanlar	367,00
18 yaşın üstünde, yalnız yaşayanlar	530,40
İşsizlik yardımı	İki haftalık (AUD)
Bekâr çocuksuz	679,00
Bekâr çocuklu	677,00
Bekâr 60 yaş üstü	677,00
Eşli, eşlerin her birine	577,40

Kaynak: Avustralya Centrelink Kurumu

2.3.1.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

Ciddi İş Kazası Oranları (Her 1.000 Çalışan İşçi İçin)

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İş kolu	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Tarım-Orman-Balıkçılık	18,4	18,8	17,0	17,2	13,1	13,1
Madencilik	16,1	15,5	15,7	15,7	2,1	2,1
İnşaat	16,5	15,9	15,3	15,2	2,7	3,1
Taşıma, Posta, Depolama	15,1	15,6	15,3	15,2	7,7	7,8
Toptan Ticaret	12,7	12,8	13,7	13,1	0,9	0,5
Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Hizmetler	11,0	11,2	10,9	11,6	0,1	0,1
İdari Destek Hizmetleri	9,3	10,0	11,0	11,0	1,3	1,4
İmalat Sanayi	1,9	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2
Kamu Yönetimi Destek Hizmetleri	10,8	10,2	11,1	10,2	1,1	1,1
Sanat Rekreasyon Hizmetleri	9,7	10,2	8,9	9,3	0,5	0,5
Elektrik, Gaz, Su ve Atık Hizmetleri	8,1	8,8	7,8	7,6	2,0	2,0
Eğitim ve Öğretim Hizmetleri	6,8	6,9	6,8	7,1	0,2	0,2
Diğer Hizmetler	7,6	7,3	7,4	7,0	0,7	0,7
Perakende Ticaret	7,1	7,0	6,7	6,9		0,2
Konaklama ve Yemek Hizmetleri	7,4	7,0	6,6	6,8	0,3	0,3
Emlak Kiralama Hizmetleri	4,9	5,0	5,3	5,3	0,9	0,9
Bilgi Medyası ve Telekomünikasyon Hizmetleri	2,6	2,8	2,3	2,2	0,0	0,0
Profesyonel Bilim ve Teknik Hizmetler	1,9	1,9	2,1	2,1	0,4	0,4
Finans ve Sigorta Hizmetleri	1,6	1,4	1,6	1,5	0,0	0,0

Kaynak: Safe Work Avustralya

Not: İş kazaları istatistikleri etnik kökene göre tutulmadığından vatandaşlarımıza ait bilgiler bulunmamaktadır.

2.3.2. Aile Yardımları

Vergi Bazlı Aile Yardımları (Family Tax Benefit A ve B)

Family Tax Benefit, çocuk yetiştirmenin giderlerinin karşılanmasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. İki parçadan oluşmaktadır: Family Tax Benefit Part A ve Family Tax Benefit Part B.

- Family Tax Benefit Part A, her çocuk için ödenir. Bağlanan miktar ailenin yapısına ve gelirine bağlıdır.
- Family Tax Benefit Part B, tek yaşayan anne ve babalara veya anne ya da babadan birinin tam-gün olarak çocuklara bakmak üzere evde bakıcı olarak kaldığı durumlarda, yani tek temel geliri olan veya bir miktar paralı işi olan ailelere ek yardım sağlamak üzere verilir.

Family Tax Benefit Part A almak için çocukların aşağıdaki koşullara uyması gerekir:

- 16 yaşın altında olmak,
- 16 veya 17 yaşlarında olup 12. Sınıf veya eşdeğeri bir eğitimi tamamlamış olmak ya da 16-19 yaşları arasında olmak (19 yaşını doldurdıkları takvim yılı sonuna kadar) ve onaylanmış bir kurumda 12. Sınıf veya eşdeğeri bir eğitimi tamamlamasına imkan verecek tam gün süreli bir eğitim alıyor olmak / kabul edilebilir bir eğitim yükü altında olmak veya kendisine bu koşuldan muafiyet tanınmış olması gerekir.
- Aynı zamanda ödeme talep eden kişinin gelir testinden geçmesi ve çocuğa en az yüzde 35 oranında bakıyor olması gerekir.

Family Tax Benefit İçin Gelir Testi

- Eğer bir mali yılda ailenin geliri 56.137 AUD veya altındaysa ödeme gelir testinden etkilenmeyecektir.
- Pek çok durumda Family Tax Benefit Part A ödemesi iki gelir testi uygulanarak belirlenir ve aileye en yüksek ödemeyi verdiren test dikkate alınır.

İlk test 56.137 AUD üzerindeki her dolar için maksimum Family Tax Benefit Part A ödeme tutarını Family Tax Benefit Part A- temel ödeme tutarına ulaşıncaya kadar 20 Cent indirir.

İkinci test, 99.864 AUD (bu tutar Family Tax Benefit alan ilk çocuktan sonraki her çocuk için 3.796 AUD artırılır) üzerindeki her bir Dolar için Family Tax Benefit Part A temel tutarını ödemeler sıfıra düşünceye kadar 30 Cent indirir.

2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

2.4.1. Sayısal Veriler

2.4.1.1. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Avustralya’da Türkiye’den gönderilen öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenler mahallinden görevlendirilmektedir. Avustralya Eğitim Bakanlığınca mahallinden görevlendirilen Viktorya Eyaletinde 76 civarında, Yeni Güney Galler (NSW) Eyaletinde yaklaşık 45 Türk öğretmen yarı zamanlı olarak görev yapmaktadır. Ayrıca özel Türk eğitim kurumlarınca tam gün istihdam edilen Türk öğretmenler bu sayıya dâhil değildir.

Avustralya’da bulunan vatandaşlarımızın çocuklarından oluşan ilk-orta-lise-üniversite ve Türk Dili okullarında olmak üzere değişik düzeyde eğitim programlarına devam eden yaklaşık 11.976 öğrencimiz bulunmaktadır. Türkiye’den gelen 1.115’e yakın öğrenci Avustralya’daki üniversitelerde lisans ve lisans-üstü eğitim görmektedirler. Türk öğrencilere Türkçe ve Türk Kültürü dersleri; müfredatında seçimlik ders olarak Türkçe dersi bulunan hafta içi Devlet Okullarında, hafta sonu Devlet Okullarının yanı sıra devlet veya yerel yönetimlerce desteklenen hafta sonları dernek okullarında verilmektedir.

2.4.1.2. Avustralya’da Doğum Yerine ve Okul Türüne Göre Öğrenci Sayıları

2021 yılı itibarıyla

Eğitim Kurumu Türü	Türkiye Doğumlular	%	Avustralya Dışında Doğulanlar	%	Avustralya Doğumlular	%	Toplam	%
Okul Öncesi	99	0,3	23.476	0,3	459.920	2,7	484.185	1,9
İlk Öğretim	700	1,8	200.224	2,8	1.869.486	11	2.075.224	8,2
Orta Öğretim	529	1,4	247.522	3,5	1.377.355	8,1	1.629.624	6,4
Yüksek Öğretim								
➤ Yüksek Ö. Mesleki Eğitim	1.272	3,3	242.847	3,4	356.840	2,1	601.901	2,4
➤ Yüksek Ö. Üniversite/Diğer lisans ve lisans üstü	1.099	2,8	406.347	5,8	776.479	4,6	1.185.450	4,7
➤ Yüksek Öğretim Toplam	2.375	6,2	650.568	9,2	1.134.506	6,7	1.789.994	7
Diğer	591	1,5	115.704	1,6	125.945	0,7	242.821	1
Türü Belirtilmemiş	568	1,5	88.710	1,3	224.585	1,3	1.456.618	5,7
Herhangi Bir Eğitim Kurumuna Dahil Olmayan Nüfus	33.711	87,4	5.717.505	81,2	11.828.632	69,5	17.744.325	69,8

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

2.4.1.3. Avustralya’da Doğum Yerine Göre En Yüksek Eğitim Düzeyi

2021 yılı itibarıyla

En Yüksek Eğitim Düzeyi	Türkiye Doğumlular	%	Avustralya Dışında Doğanlar	%	Avustralya Doğumlular	%	Toplam	%
Lisans ve lisans üstü	8.400	22,4	2.505.433	37,5	2.943.161	22,7	5.464.631	26,3
İleri diploma ve diploma düzeyi	2.844	7,6	714.077	10,7	1.222.353	9,4	1.946.738	9,4
Sertifika seviyesi IV	661	1,8	159.326	2,4	556.932	4,3	719.425	3,5
Sertifika seviyesi III	2.494	6,7	589.957	8,8	2.003.455	15,5	2.617.766	12,6
12 yıl	6.812	18,2	1.037.580	15,5	2.044.418	15,8	3.104.116	14,9
11 yıl	1.222	3,3	203.615	3	745.842	5,8	958.803	4,6
10 yıl	2.880	7,7	431.799	6,5	1.624.637	12,5	2.086.306	10
Sertifika seviyesi II	43	0,1	3.685	0,1	9.838	0,1	13.687	0,1
Sertifika seviyesi I	15	0	1.022	0	1.157	0	2.614	0
9 yıl veya daha az	7.394	19,8	459.998	6,9	1.001.243	7,7	1.490.444	7,2
Yetersiz tarif edilmiş	1.018	2,7	186.626	2,8	315.214	2,4	506.259	2,4
Eğitimsiz	2.136	5,7	140.060	2,1	32.635	0,3	175.844	0,8
Belirtilmemiş	1.502	4	253.286	3,8	442.198	3,4	1.694.773	8,2

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

2.5. GÖÇ VE UYUM

2.5.1. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

2.5.1.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar/Federasyon/Konfederasyon	5
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	34
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	59
İşadamları Dernekleri	5
Spor Dernekleri	6
Diğerleri	-
Toplam	109

Kaynak: Melburn Başkonsolosluğu ve Avustralian Golden Turkish Business Directory

2.5.1.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Eyalet Parlamentoları	2
Yerel Yönetimler	2
Toplam	4

Kaynak: Melburn Başkonsolosluğu

3. AVUSTURYA

3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	4.425.485	812.548	60.097
Kadın	4.553.444	774.161	57.528
Toplam	8.978.929	1.586.709	117.625

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

* Türk vatandaşı olanlar

Avusturya nüfusunun %17,7'sini (1.586.709) yabancı ülke vatandaşları oluşturmaktadır. Avusturyalı olmayan vatandaşların yarısından fazlası (847.695'i) AB ve EFTA vatandaşlarıdır. Sayıları 216.731'i bulan Alman vatandaşları, Avusturya'nın en büyük (%13,6) yabancı grubunu oluşturmaktadır. Avusturya'da toplam 739.014 kişi üçüncü ülke vatandaşlarıdır. Bunların 121.613'ü Sırp vatandaşlarından ve 117.625'i Türk vatandaşlarından oluşmaktadır.

Avusturya nüfusunun önemli bir bölümü 5 büyük şehirde yerleşmiş bulunmaktadır. Bu yerleşim birimleri; başkent Viyana (1.931.593), Graz (292.630), Linz (207.247), ve Salzburg (155.331) şeklinde sıralanmaktadır.

3.1.2. Genel ve Yabancı Nüfusun Federal Eyaletlere Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Eyaletler	Yüzölçümü/km2	Genel Nüfus	Yabancı Nüfus
Burgenland	3.961,80	297.583	29.883
Kaernten	9.538,01	564.513	66.943
Aşağı Avusturya	19.186,26	1.698.796	185.583
Yukarı Avusturya	11.979,91	1.505.140	214.401
Salzburg	7.156,03	562.606	104.789
Steiermark	16.401,04	1.252.922	155.907
Tirol	12.640,17	764.102	131.287
Vorarlberg	2.601,12	401.674	76.189
Viyana	414,65	1.931.593	621.727
Toplam	83.879,00	8.978,929	1.586,709

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

3.1.3. Avusturyadaki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

Yıllar	Avusturya Uyuşuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2021	1.101	272.00
2020	846	270.000
2019	912	283.000
2018	828	268.800
2017	779	279.071
2016	820	271.600

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu, Avusturya Entegrasyon Kurumu

3.1.4. Genel, Yabancı ve Türk Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Genel	Yabancı	Türk
0-4	431.785	91.784	5.143
5-9	435.176	87.293	5.985
10-14	424.628	80.175	5.954
15-29	1.528.348	344.681	22.531
30-44	1.821.759	488.603	38.905
45-59	1.985.019	319.235	24.039
60-74	1.502.542	140.828	12.030
75 +	849.672	34.110	3.038
Genel Toplam	8.978.929	1.586.709	117.625

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

Avusturya genelinde yaş ortalaması 43,2'dir. Avusturya vatandaşlarının yaş ortalaması 44,6 olup ülkedeki yabancı ülke vatandaşlarının yaş ortalaması 35,7 ve Türk vatandaşlarının yaş ortalaması 37'dir.

3.1.5. Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Eyaletler	Sayı
Burgenland	960
Kaernten	959
Aşağı Avusturya	16.135
Yukarı Avusturya	15.570
Salzburg	6.404
Steiermark	8.107
Tirol	11.348
Vorarlberg	12.782
Viyana	45.360
Genel Toplam	117.625

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

3.1.6. Avusturyadaki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Ülkeler*	Sayı
Türkiye	117.625
Almanya	216.731
Sırbistan	121.613
Bosna-Hersek	97.347
Romanya	138.408
Hırvatistan	95.297
Macaristan	94.411
Polonya	66.090
Slovakya	46.707
Rusya	33.926
İtalya	35.696
Bulgaristan	35.879
Kosova	26.852
Makedonya	25.085
Slovenya	22.908
Çek Cumhuriyeti	15.066
Diğer	397.068
Yabancı Toplam	1.586.709

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

*Milliyetlerine göre kadın ve erkek toplam sayısı(yabancı ülke vatandaşı olanlar)

3.1.7. Avusturya'ya Gelen ve Avusturya'dan Ayrılan Türk Sayısı

Yıl	Gelen	Ayrılan
2021	3.075	2.281

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

3.1.8. Avusturya'da Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Doğan	Ölen	Evlenen
2021	1.786	333	474

Kaynak: T.C. Viyana Başkonsolosluğu

3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Federal Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığı'nın, Avusturya iş piyasasında işgücü ihtiyacı duyulan mesleklerle ilgili 2021 yılı için yayınladığı liste aşağıda verilmiştir. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu üçüncü ülke vatandaşlarının, mevcut puanlama sisteminde (toplam 75 puanda en az 50 puan) gerekli koşulları yerine getirmiş olmaları şartıyla, “Kırmızı-Beyaz-Kırmızı Kart” olarak adlandırılan çalışma ve ikamet vizesi almak üzere başvuru hakları mevcuttur.

Nitelikli yabancı işgücünün Avusturya'ya yasal göçünde esas alınacak puanlama sisteminde “mesleki kalifikasyon”, “mesleki deneyim” “yaş”, “dil bilgisi” ve “ücret” gibi unsurlar tayin edici kriterler olarak belirlenmiş olup; Avusturya'da bir işyerinden bağlayıcı iş teklifi aldığını kanıtlaması ve işverenin Kanuna, Tüzüğe ve Toplu İş Sözleşmesine uygun bir asgari ücret ödemeye hazır olduğunu belgelemesi halinde Kırmızı Beyaz Kırmızı Kart (Rot Weis Rot) verilmektedir.

2021 Yılı İçin İhtiyaç Duyulan Mesleklerin Listesi:

1. Eğitimli yüksek akım teknisyeni (Dipl. Ing. für Starkstromtechnik)
2. Yüksek akım alanında yüksek öğrenim görmüş teknisyenler (TechnikerInnen mit höherer Ausbildung (Ing.) für Starkstromtechnik)
3. Tarım aletleri/makineleri imalat işçileri (LandmaschinenbauerInnen)
4. Kaplamacılar (SchwarzdeckerInnen)
5. Bilgi işlem alanında yüksek öğrenim görmüş teknisyenler (Techniker mit höherer Ausbildung (Ing) für Datenverarbeitung)
6. Veri işlem teknisyenleri (Dipl. Ing. für Datenverarbeitung)
7. Yüksek akım alanında teknisyenler (TechnikerInnen für Starkstromtechnik)
8. Yüksek öğrenimli makine teknisyenleri (TechnikerInnen mit höhere Ausbildung (Ing.) für Maschinenbau)
9. Eğitimli makine imalatçısı (Dipl. Ing. für Maschinenbau)
10. Çatı kaplamacıları, çatı aktarıcıları (DachdeckerInnen)
11. Eğitimli bakıcılar, hemşireler (Dipl. Gesundheits- und KrankenpflegerInnen)
12. Marangoz (BautischlerInnen)
13. Doktor (Ärzt(e)innen)
14. Eğitimli alçak gerilim ve telekomünikasyon teknisyeni (Dipl. Ing. Für Schwachstrom- und Nachrichtentechnik)
15. Tren makinistleri (LokomotivführerInnen)
16. Beton işçileri (BetonbauerInnen)
17. Boru tesisatçıları, montajcılar (RohrinstallateurInnen, RohrmonteurInnen)
18. Elektrik tesisatçıları, montajcılar (ElektroinstallateurInnen, ElektromonteurInnen)
19. Yüksek eğitim almış teknisyenler (Techniker/innen mit höhere Ausbildung soweit nicht anderweitig eingeordnet)

20. Marangozlar (ZimmererInnen)
21. Yalıtımcılar (Spengler)
22. Tornacılar (DreherInnen)
23. Muhasebeci (KalkulantInnen)
24. Fayansçı, oto tamirci (Platten-und FliesenlegerInnen, KraftfahrzeugmechanikerInnen)
25. Kaynakçılar, kesici oksijen aleti kullanıcıları (SchweißerInnen, SchneidbrennerInnen)
26. Frezeciler (FräserInnen)
27. Makine imalatı teknisyenleri (Techniker/innen für Maschinenbau)
28. Obtisyen (AugenoptikerInnen)
29. Yüksek eğitimli inşaat teknikeri (TechnikerInnen mit höhere Ausbildung (İng.) für Bauwesen)
30. Yüksek eğitimli teknisyen (Dipl. İng. soweit nicht anderweitig eigeordnet)
31. Kimya teknisyenleri (TechnikerInnen mit höherer Ausbildung (İng.) für technische Chemie, Chemotechniker)
32. Parkeci (BodenlegerInnen)
33. Oto tamirci (Kraftfahrzeugmechaniker/innen)
34. Çilingir (SchlosserInnen)
35. Demir, metal ve mutfak eşyası satıcıları (HändlerInnen und VerkäuferInnen von Eisen- und Metallwaren, Maschinen, Hauhalts- und Küchengeräte)
36. Mutemet (Lohn- und GehaltsverrechnerInnen)
37. İnşaat tesisatçıları (BauspenglerInnen)
38. Yol beton kaplamacıları (PflastererInnen)
39. Doğramacı ve mobilyacı (Bau-und MöbeltischlerInnen)
40. Dijital iletişim teknikeri (TechnikerInnen für Schwachstrom- und Nachrichtentechnik)
41. Cilacı (LackiererInnen)
42. Veri işlem teknisyenleri (TechnikerInnen für Datenverarbeitung)
43. Duvar ustası (MaurerInnen)
44. Hasta bakıcı (PflegeassistentenInnen)
45. Uzman hasta bakıcı (PflegefachassistentenInnen)

Kilit personel (Schlüsselkraft) konumunda istihdam edilecek yabancı işgücüne ödenmesi zorunlu asgari ücret sınırları da 01.01.2021 tarihinden itibaren; 30 yaşın altındakilere 2.835 Avro, 30 yaşın üstündekilere ise 3.402 Avro olarak belirlenmiştir. Bu sınır, yüksek öğrenimlilere 2.551,50 Avro olarak uygulanmaktadır.

3.2.2. Sayısal Veriler

3.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

Avusturya'nın çalışma yaşındaki (15-64 yaş) nüfusunun toplam sayısı 4.589.700 olup bu sayının 4.306.000'i istihdam hayatına katılmış bulunmaktadır. Sivil işgücünün (15-64 yaş) istihdama katılım oranı, %77,2 (erkeklerde: %82,8 kadınlarda: %71,5), işgücüne katılım oranı ise %71,6 (erkeklerde: %76,8 kadınlarda: %66,3) olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı ortalama verilerine göre; 4.298.211 (2.327.596'sı erkek) olarak belirlenen çalışan nüfus sayısının 3.804.941'ini, ücret karşılığı bağımlı çalışanlar teşkil etmektedir. Bu grubun 839.632'si yabancı ülke vatandaşı olup bunların da 59.501'i (38.595'i erkek) Türk vatandaşıdır. Çalışan nüfusun 493.270'ini ise bağımsız çalışanlar oluşturmaktadır.

01.01.2022 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel (Bağımlı Çalışanlar)	2.042.274	1.762.667	3.804.941
Yabancı	504.831	334.801	839.632
Türk*	38.595	20.906	59.501
Bağımsız Çalışanlar	285.322	207.948	493.270
Toplam	2.871.022	2.326.322	5.197.344

Kaynak: Avusturya İşçi Bulma Kurumu, Federal İstatistik Kurumu

Not: İşsizler dahil değildir

*Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olan vatandaşlarımız bu sınıfa dahil değildir.

Sigorta prim muafiyetli işlerde kısmi ve belirli ücret sınırında çalışanların sayısı da 324.459 (196.606'sı kadın) olarak belirlenmiştir. Bu statüde çalışanlar için sadece kaza sigortası primi ödenmekte olup günlük ve aylık kazanç sınırları yasa ile belirlenmektedir. Bu sınır 2021 yılı için aylık 475,86 Avro olarak uygulanmaktadır. (2022 sınırı: 485,85 Avro aylık)

Göçmen kökenli nüfus içinde yer alıp da 25-65 yaş grubuna mensup olanların eğitim seviyeleri aşağıda gösterilmektedir:

25-64 Yaş Arası Nüfusun Eğitim Durumu

%	Genel	Avusturya Kökenli	Türk Kökenli	AB'ye 2004'ten önce giren ülkeler	AB'ye 2004'ten sonra giren ülkeler
Zorunlu Eğt.	13	9	52	5	5
Mesleki Eğt.	48	54	30	33	34
Lise ve Dengi	17	17	10	17	30
Yüksek Öğr.	21	20	7	45	30

Kaynak: Göç ve Entegrasyon Raporu 2021 (Migration&Integration 2022)

Avusturya, kalifiye yabancı işgücünün ülkeye gelmesini teşvik amacıyla 01.07.2011 tarihinden itibaren puan esasına dayalı yeni bir sistemi hayata geçirmiştir. Bu kapsamda, yüksek kalifiye elemanlar, nitelikli işgücü aranan mesleklerde yetişmiş kişiler ve kilit personelin Avusturya iş piyasasına girişi sağlanmıştır. Keza, herhangi bir AB ülkesinde yüksek tahsilini tamamlamış üçüncü ülke vatandaşları ile Avusturya’da yüksek öğrenim görmüş yabancıların, belli koşullarda Avusturya’da çalışma ve oturma izni almalarına imkân sağlanmıştır. Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerle ilgili liste Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığınca hazırlanmaktadır.

Avusturya’da 2020 yılında işsiz sayısı 409.639 idi. 2021 yılında bu sayı 331.741’e inmiştir. Diğer taraftan Avusturya’da Federal Hükümet, işsizlikle mücadele kapsamında; ileri yaş çalışanların iş piyasasında daha uzun kalabilmelerinin sağlanması, işletmelerin ileri yaş işgücünü istihdam etmeye teşvik edilmesi, insan kaynaklarının iyileştirilmesi, uzun süreli işsizlikle mücadele edilmesi, gençlere eğitim yeri garanti edilmesi ve kadın istihdamının artırılması amacıyla değişik teşvik tedbirleri, program ve projeleri hayata geçirmiştir.

3.2.2.2. Genel ve Yabancı Çalışan Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Aşağıdaki tabloda Avusturya’daki bağımlı çalışanların yaş gruplarına göre dağılımı, genel ve yabancı ülke vatandaşı olarak verilmektedir. Avusturya genelinde çalışan sayısının en çok olduğu yaş grubu 45-54 arasındır. Bu grupta toplam 963.336 bağımlı çalışan bulunmaktadır. Yabancılar arasında ise bağımlı çalışan sayısının en çok olduğu yaş grubu 35-44’tür.

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Genel	Yabancı	Türk
15-24	433.010	95.944	11.779
25-34	897.354	228.560	14.556
35-44	911.637	241.928	16.178
45-54	964.616	189.857	11.928
55-64	582.878	79.906	4.990
65 +	15.446	3.437	70
Genel Toplam	3.804.941	839.632	59.501

Kaynak: <https://www.dnet.at/Bali/Query.aspx> Avusturya İstatistik Kurumu

3.2.2.3. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı

Çalışma hayatında bulunan Türk veya Türk asıllı çalışanların %60'ı ücret karşılığı bağımlı çalışanlardan oluşmaktadır. Bunların da %48,7'si işçi, %38,4'ü ise hizmetli statüsündedir. Türk kökenlilerin %8,3'ü kendi nam ve hesabına serbest çalışmaktadır.

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Çalışan Sayısı (Viyana)	Çalışan Sayısı (Avusturya Geneli)
Tarım/Orman/Balıkçılık	3	67
Madencilik ve taş ocakları	1	33
İmalat	1.290	12.501
Enerji Tedariki	25	69
Temiz Su Ted./Atık Su ve Çöp Kaldırma ve İmhası	59	433
İnşaat	2.531	6.668
Ticaret /Mot.Araç Tamiri	3.895	10.275
Ulaşım ve Depo Hizmetleri	1.592	4.681
Otel ve Lokantacılık	1.636	5.345
Bilgi ve İletişim	437	661
Mali ve Sigorta Sektörü	474	753
Arsa ve Konut Sektörü	203	378
Serbest Meslek/Bilimsel ve Teknik Hizmet Sektörü	744	1.305
Diğer Ekonomik Hizmt.	2.901	8.624
Kamu İdaresi, Savunma ve Sosyal Sigorta Hizmetleri	977	2.004
Eğitim ve Öğretim Hizm.	799	1.116
Sağlık ve Sosyal İşler Hizmet Sektörü	1.117	2.529
Sanat ve Eğlence Sektörü	109	318
Diğer Hizmetler	762	1.695
Ev İşleri	6	23
Ülke dışı Organizasyon ve Kuruluşlarda Çalışanlar	2	2
Diğerleri	15	21
Toplam	19.578	59.501

Kaynak: Avusturya İşçi Bulma Kurumu

3.2.2.4. Bağımsız Çalışan Türklerle İlgili Bilgiler

Aşağıdaki tablo, Avusturya’da bağımsız çalışanların genel sayısının cinsiyetlere göre dağılımını göstermektedir.

	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	285.322	42.858	4.029
Kadın	207.948	76.138	883
Toplam	493.270	118.996	4.911

Kaynak: Avusturya İstatistik Kurumu

Avusturya’da bağımsız çalışanların sektörlere göre ayrımı aşağıdaki gibidir:

İşkolu Adı	Çalışan Sayısı Genel	Çalışan Sayısı Türk
Tarım/Orman/Balıkçılık	1.629	-
Madencilik ve taş ocakları	30	-
İmalat	40.856	283
Enerji Tedariki	64	1
Temiz Su Ted./Atık Su ve Çöp Kaldırma ve İmhası	192	2
İnşaat	42.853	1.383
Ticaret /Mot.Araç Tamiri	41.449	621
Ulaşım ve Depo Hizmetleri	4.800	166
Otel ve Lokantacılık	69.185	1.464
Bilgi ve İletişim	11.327	50
Mali Ve Sigorta Sektörü	5.693	26
Arsa ve Konut Sektörü	762	-
Serbest Meslek/Bilimsel ve Teknik Hizmet Sektörü	46.815	152
Diğer Ekonomik Hizmt.	17.332	168
Kamu İdaresi, Savunma ve Sosyal Sigorta Hizmetleri	-	-
Eğitim ve Öğretim Hizm.	1.912	6
Sağlık ve Sosyal İşler Hizmet Sektörü	79.065	11
Sanat ve Eğlence Sektörü	12.834	48
Diğer Hizmetler	23.920	236
Ev İşleri	2	-
Ülke dışı Organizasyon ve Kuruluşlarda çalışanlar	-	-
Diğerleri	92.550	294
Toplam	19.578	4.910

Avusturya’da faaliyet gösteren Türk girişimciler, büyük ölçüde küçük ve orta ölçekli Türk işletme sahiplerini bir araya getiren ATİS, TÜMSİAD, MÜSİAD ve Viyana Türk İş Adamları Derneği adı altındaki teşkilatlarla örgütlenmiş bulunmaktadır.

3.2.2.5. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Avusturya’da İşçi ve Hizmetliler İçin Ortalama Aylık Brüt Ücretler (Avro)

	Kadın	Erkek	Genel
Ücret Karşılığı Bağımlı Çalışan İşçiler	1.788	2.874	2.529
Ücret Karşılığı Bağımlı Çalışan Hizmetliler	2.630	4.231	3.197
Ortalama	2.306	3.260	2.841

Kaynak: Sosyal Güvenlik Yıllığı 2021

Not: Bu veriler, Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği tarafından senelik yayımlanan “İstatistik Yıllığı” esas alınarak hazırlanmış olup giydirilmiş (izin ve Noel parası dahil) brüt ücretleri ifade etmektedir.

Not: Avusturya’da yasal asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır. Bununla birlikte Federal Çalışma Bakanlığı sadece ev hizmetlerinde istihdam edilenlere uygulanmak üzere aylık asgari ücret sınırlarını belirlemektedir. Bu kapsamda ödenecek asgari ücretlerde istihdam edilen kişinin mesleki eğitimi ve çalışma süresi esas alınmaktadır.

Federal Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığınca Ev Hizmetlerinde Çalışanlar için 2020 yılı Asgari Ücret Listesi

1. Ev Hizmetleri (Aşçılık Hizmeti Hariç)

	a)	b)	c)
Hizmet yılı	Avro	Avro	Avro
1. - 5. Yıl	1.323	1.350	1.376
6.-10. Yıl	1.333	1.359	1.384
11. yıldan sonra	1.339	1.372	1.398

b) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitimin kanıtlanması durumunda,

c) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitimin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

2. Ev Hizmetleri (Aşçılık Hizmeti Dahil)

	a)	b)	c)
Hizmet yılı	Avro	Avro	Avro
1. - 5. Yıl	1.389	1.458	1.552
6.-10. Yıl	1.442	1.590	1.702
11. yıldan sonra	1.692	1.892	2.022

b) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitimin kanıtlanması durumunda,

c) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitimin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

3. Aşçılık Hizmetleri

	a)	b)	c)
Hizmet yılı	Avro	Avro	Avro
1. - 5. Yıl	1.476	1.633	1.748
6.-10. Yıl	1.587	1.791	1.915
11. yıldan sonra	1.907	2.125	2.274

b) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda,

c) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

4. Ev Ekonomisi Hizmetleri

	a)	b)	c)
Hizmet yılı	Avro	Avro	Avro
1. - 5. Yıl	1.498	1.669	1.784
6.-10. Yıl	1.635	1.827	1.955
11. yıldan sonra	1.943	2.168	2.321

b) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda,

c) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

5. Bebek ve Çocuk Bakım Hizmetleri

	a)	b)	c)
Hizmet yılı	Avro	Avro	Avro
1. - 5. Yıl	1.400	1.468	1.562
6.-10. Yıl	1.452	1.600	1.712
11. yıldan sonra	1.702	1.902	2.032

b) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda,

c) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

6. Hasta ve Yaşlı Bakım Hizmetleri

Hizmet yılı	Avro
1. - 5. Yıl	1.518
6.-10. Yıl	1.648
11. yıldan sonra	1.958

7. Diplomalı Hasta Bakıcıları

Hizmet yılı	Avro
1. - 5. Yıl	1.815
6.-10. Yıl	1.988
11. yıldan sonra	2.360

8. Yeterlilik Belgesine Sahip Çocuk Pedagogları

Hizmet yılı	Avro
1. - 5. Yıl	1.814
6.-10. Yıl	1.989
11. yıldan sonra	2.358

9. Hayvan Bakıcıları

	a)	b)
Hizmet yılı	Avro	Avro
1. - 5. Yıl	1.436	1.531
6.-10. Yıl	1.544	1.670
11. yıldan sonra	1.810	1.979

Kaynak: Federal Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketicuyu Koruma Bakanlığı

3.2.2.6. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri ile İlgili Sayısal Veriler

Sendikal Örgütler ve Çalışma Alanları

1945 senesinde kurulan Avusturya İşçi Sendikaları Birliği (ÖGB), bünyesinde barındırdığı 7 sendika ile ülkenin tek konfederasyondur. Konfederasyon içinde, değişik siyasi pozisyonları olan fraksiyonlar (kanatlar) veya federasyon benzeri oluşumlar da faaliyet imkânı bulmaktadır.

ÖGB içinde 6 değişik fraksiyon faaliyet göstermektedir. Bu fraksiyonlardan beşi siyasi partilerle yakın ilişki içindedir. Bunlar; Sosyal Demokrat Sendikacılar Fraksiyonu (FSG), Katolik Sendikacılar Fraksiyonu (FCG), Bağımsızlar Fraksiyonu (UG) Özgürlükçü İşçiler Fraksiyonu (FA) ve Sendikal Sol Blok Fraksiyonu (GLB) şeklinde sıralanmaktadır. Partisizler Fraksiyonu'nun (PFG) herhangi bir siyasi parti ile irtibatı bulunmamaktadır.

Avusturya İşçi Sendikaları Birliği'ne üye sendikalar şöyledir:

1. Müstahdemler, Gazetecilik-Yayın-Kâğıt Sanayi İşçileri Sendikası (GPA-DJP) ,
2. Kamu Çalışanları Sendikası (GÖD),
3. Belediye İşçileri, Kültür, Sanat ve Spor Çalışanları Sendikası (GdG-KMSfB),
4. İnşaat İşçileri ve Ağaç Sanayi Çalışanları Sendikası (GBH),
5. Ulaştırma, Sosyal İşler, Sağlık, Özel Hizmet Sektörü Çalışanları Sendikası (Vida),
6. Posta ve Haberleşme İşçileri Sendikası (GPF) ,
7. Metal, Tekstil, Kimya ve Gıda Sanayi İşçileri Sendikası (PRO-GE)

Avusturya İşçi Sendikaları Birliği'nin 2006 yılında toplam 1.272.011 olan üye sayısı, 2007 yılında 1.247.795'e, 2008'de ise 1.238.590'a düşmüş bulunmaktadır. Konfederasyonun mevcut üye sayısı 1,2 milyon olarak verilmektedir. Sendikalaşma oranı %23-25 civarında değişmektedir.

Avusturya’da toplu sözleşmeler işletmeler bazında değil, branş esasına dayalı olarak yapılmaktadır. Avusturya İşçi Sendikaları Birliği (ÖGB) ve dolayısıyla bağlı sendikaları 04.09.1947 tarihli Kararname ile işçiler adına sözleşme imzalamakla yetkilendirilmiş otoritedir. Toplu sözleşmenin diğer ortağı ise, işverenler adına imza yetkisi tanınan Ticaret Odaları ile yasal diğer meslek örgütleri veya işveren konumuna sahip benzer kurumsal yapılanmalardır. Avusturya’da halen yaklaşık 900 civarında toplu iş sözleşmesi yürürlükte olup yıllık 450’nin üzerinde toplu sözleşme imzalanmaktadır. İmzalanan toplu sözleşmeler, sendika üyeliğinden bağımsız, iş kolunda faaliyet gösteren tüm çalışanları kapsamaktadır. Özel durumlarda, Eyalet sınırlarını kapsayacak sözleşmeler de yapılabilmektedir.

Çalışanların ve emeklilerin isteğe bağlı olarak üye olabildikleri ve yine serbestçe üyelikten ayrılabilirdikleri ÖGB, kendi kuruluş tüzüğü uyarınca üyelerinden brüt aylık gelirin %1’i oranında üyelik aidatı tahsil etmektedir. Mesleki eğitim görenler, üniversite öğrencileri ve işsizler indirimli aidat tarifesinden ödeme yapmaktadır. Üyelik aidatları yıllık gelir vergisinde dikkate alınmakta ve bir bölümü vergiden düşülebilmektedir. Üyelik aidatı işverenler tarafından ücretten kesilerek doğrudan Birliğe havale edilmektedir. Emeklilerin aidatı da Sigorta Kurumu tarafından ÖGB’ye yönlendirilmektedir.

ÖGB, Avrupa Sendikalar Birliği ile Enternasyonal Sendikalar Birliği’nin üyesi olup Avrupa Birliği nezdinde de bir temsilciliği bulunmaktadır.

Sosyal politika kapsamında çalışanlar açısından önem arz eden her tür yasa taslağına detaylı görüş hazırlayarak katkı veren ve bu surette ücretlilerin çıkarlarını gözetmeye çalışan Avusturya Sendikalar Birliği, üyelerine çalışma hayatının her alanında ve sosyal güvenlikle ilgili konularda doğrudan danışma hizmeti sunmakta, ayrıca istihdam ettiği hukukçular kanalıyla, hiçbir ücret talep etmeksizin üyelerinin iş ve sosyal mahkemelerde savunmasını üstlenmektedir. Konfederasyon, yayımladığı ve ücretsiz dağıttığı aylık dergi vasıtasıyla üyelerine bilgi ve enformasyon akışını gerçekleştirmekte, bünyesinde oluşturduğu Sendika Okulu (Gewerkschaftsschule) ile işçi temsilcilerinin eğitimini üstlenmekte, aktüel siyasi konularda hazırladığı düzenli seminerlerle üyelerinin kanaat oluşumuna katkı sağlamakta, işlettiği tatil köylerinde üyelerine ucuz dinlenme imkanı sunmakta, düzenlediği kimlik kartları ile (ÖGB-Card) ülke genelindeki tüm kültürel faaliyetler için indirimli tarifieden (%10-25 oranında) bilet temin etmektedir.

ÖGB 23 kişilik bir Yönetim Kurulu’na ve 5 kişilik Danışma Meclisine sahiptir.

2018 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen 19. Genel Kurul’da ÖGB başkanlığı görevine Wolfgang KATZIAN atanmıştır. 28.10.1956 doğumlu Başkan KATZIAN 1977 yılından itibaren sendikal faaliyet içindedir.

3.2.2.7. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2021 Yılı Ortalama Verileri

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	180.832	7,9	150.909	8,1	331.741	8,0
Yabancı	61.141	10,8	52.665	13,6	113.806	11,9
Türk	6.920	15,2	5.936	22,1	12.856	17,8

Kaynak: <https://www.dnet.at/Bali/Query.aspx> Avusturya İstatistik Kurumu

Avusturya genelinde genel işsizlik oranı %8,0 olarak tespit edilmiş olup 2021 yılı ortalama verilerine göre 331.741 olan genel işsiz sayısı (150.909'u kadın), bir önceki yıla oranla %19,2 düşüş göstermiştir.

2021 yılı ortalama işsizlik verilerinde, Avusturya vatandaşlarının sayısı 217.936 (98.244'ü kadın), yabancı ülke vatandaşlarının sayısı 113.806 (52.665'i kadın), Türk vatandaşlarının sayısı ise 12.856 (5.936'sı kadın) olarak yer almıştır. Sağlık sorunları nedeniyle iş piyasasına girme şansları yok denecek kadar azalanların sayısı 81.608 şeklinde ifade edilmektedir.

İşsizlik oranı; son 12 aylık süre içinde, Avusturya vatandaşları arasında %19,0 oranında azalmış olup yabancı ülke vatandaşlarında %19,1, Türk vatandaşları arasında ise %18,9 oranında düşüş kaydetmiş bulunmaktadır.

Genel ve yabancı işsiz sayısı ve işsizlik oranlarının Federal eyaletlere göre dağılımı aşağıda gösterilmektedir:

2021 Yılı Ortalaması

Eyaletler	Genel İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %	Yabancı İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %	Türk İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %
Burgenland	9.080	-17,1	1.680	-14,7	109	-14,0
Kaernten	20.969	-21,6	4.543	-21,7	99	-20,7
Aşağı Avusturya	51.984	-20,0	11.566	-21,3	1.731	-18,7
Yukarı Avusturya	46.559	36,7	14.310	45,3	1.288	-20,8
Salzburg	20.087	58,2	7.686	73,9	494	-26,2
Steiermark	47.911	40,8	13.206	51,8	1.141	-15,9
Tirol	28.928	77,4	10.072	115,2	1.030	-17,8
Vorarlberg	13.817	46,0	5.199	54,0	890	-14,4
Viyana	126.680	30,3	56.598	38,2	6.074	-19,2
Toplam	366.015	-19,0	124.860	-19,1	12.856	-18,9

Kaynak: Avusturya İşçi bulma Kurumu (AMS) 2021 Ortalama İstatistik Dökümü

Başkent Viyana’da kayıtlı işsiz sayısı 126.680 olarak belirlenmiştir. Bu Eyaletin genel işsiz sayısı 2020 yılına oranla %15,4 düşüş, yabancı işsiz sayısı ise %16,5 oranında düşüş göstermiştir. Viyana’daki toplam işsiz sayısının 56.598’i yabancı ülke vatandaşı olup bunların da 6.074’ü Türk vatandaşdır. Viyana’da kayıtlı işsiz vatandaş sayımız da son bir yıl içinde %19,2 oranında azalmıştır. 2021 yılında Aşağı Avusturya’da 1.731, Steiermark’da 1.141, Burgenland’da ise 109 vatandaşımız işsiz bulunmaktadır. Yukarı Avusturya’daki işsiz Türk vatandaşı sayısı ise 1.288 olarak verilmektedir.

2021 yılında ortalama toplam 70.337 kişi (37.701’i kadın) işgücü yaratma ve mesleki eğitim tedbirlerine katılmıştır. Bu sayı genel işsizlik sayısına dâhil değildir. Yine aynı dönemde işsiz geçirilen ortalama gün adedi 154 olarak kaydedilmiş bulunmaktadır. Keza, toplam 95.087 açık işyeri bildirilmiş olup 7.243 meslek eğitim yeri de henüz doldurulmamıştır. Buna karşılık meslek eğitim yeri bulamayan gençlerin sayısı 6.865 olarak bildirilmektedir.

Yabancı ülke vatandaşı olup işsiz bulunan, 52.665’i kadın toplam 113.806 yabancı işsizin 12.856’sı (5.936’sı kadın) Türk vatandaşdır. Vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranında bir önceki yıla göre %18,9’luk bir azalma tespit edilmiştir.

Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketicuyu Koruma Bakanlığı; çalışma hayatını düzenlemekte, iş güvenliği ve işçi sağlığı ve güvenliği tedbirlerini almakta ve denetlemekte, işsizlikle mücadele, genç işsizliği ve işsizlikten korunma tedbirleri konusunda politika belirlemekte ve bu politikaların uygulanmasını sağlamaktadır. Bakanlık, tam istihdam koşullarını oluşturma ve tam istihdamı yakalamayı, kadınları iş piyasasına sokma ve iş piyasasında tutmayı, genç işsizlerin iş piyasasıyla uyumlarını kolaylaştırmayı, niteliklilik ve fırsat eşitliği sağlamayı, işsizlerin motivasyonunu ve iş piyasasına giriş şanslarını artırmayı, iş ortamı ve çalışma hayatını daha saydam hale getirmeyi, uzun işsizlik süresiyle özel olarak mücadele etmeyi, yaşam boyu eğitim ilkesinin sosyal taraflarca uygulanması ve benimsenmesini teşvik etmeyi hedeflemektedir. Diğer taraftan bakanlık son dönemde İşgücü piyasasına yönelik politikalarını;

- Gençler arasındaki uzun süreli işsizlik sürelerinin azaltılması,
- Yaşlı işsizlerin 6 aylık işsizlik dönemi içerisinde istihdamının sağlanması,
- İş piyasası dışındaki kişilerin istihdamının sağlanması,
- Mesleki Eğitimlerin verimliliğinin artırılması,
- Bekleme süresindeki kişilerin iş piyasasına dahil edilmesi ve kalifikasyonlarının artırılması,
- Kadınların ve göçmenlerin kalifikasyonlarına göre istihdamının sağlanması,
- Açık pozisyonda bulunan işlerin doldurulması,

olarak belirlemiştir.

İş piyasasına dâhil olmuş Türk işçileri; mesleki niteliklilik ve Almanca dil bilgisi yetersizliği, işsizlik parası veya sosyal yardımların verdiği rahatlıkla iş piyasasına uyum sağlamaktan kaçınmaları, genel olarak Türk işçilerinin çalıştıkları sektörlerin sezon koşulları veya ekonomik kriz ortamından fazlaca etkileniyor olması, istihdam teşvik tedbirlerine yeterince rağbet edilmemesi, işverenlerin özellikle orta yaş üstü işsiz istihdamını tercih etmemeleri, büyük işletmelerin vasıfsız işgücü ihtiyaçlarını daha çok anlaşma yaptıkları özel şirketler kanalıyla

karşılamaya başlaması ve işverenlerin, tercihen Avusturya veya AB üye ülke vatandaşlarını istihdam etme eğiliminde olması gibi nedenlerden kaynaklanan sorunlarla karşılaşmaktadır. Yukarıda sayılan etkenler vatandaşlarımızın işsiz kalmalarına veya işsizlik sürelerinin diğer gruplara göre uzun sürmesine neden olduğu gibi bunun yanında iş piyasasına ilk girişlerde de olumsuz olarak etki etmektedir.

İş piyasasının beklentilerindeki yeni trendler rekabeti artırmış ve Avusturya'daki vatandaşlarımız açısından tehdit unsuru olmuştur. Bu nedenle Avusturya'daki vatandaşlarımızın yeni mesleki nitelik kazandıracak uygulamalara katılımları, varsa da dil problemlerini çözmeleri, işsiz kalan veya işsizlik tehdidi altında olanlar açısından büyük önem arz etmektedir.

Avusturya, yabancı işgücü istihdamını, yasal çerçeveye dayandığı “Kota” sınırlaması ile sevk ve idare etmektedir. Yabancılar İstihdam Kanununun 12 nci maddesi, Federal Çalışma Bakanlığını, yabancılara uygulanacak sınırlamaları, süre, sayı veya faaliyet alanı açısından belirlemeye veya bunu değiştirmeye yetkili kılmaktadır. Anılan yasanın 12 (a) Maddesi uyarınca, Avusturya'da çalışan veya işsiz yabancıların toplam sayısının, ülkenin toplam sivil işgücünün (yerli, yabancı dahil) %8'ini aşmaması gerekmektedir. Bu oran, Avusturya'nın AB üyeliğinden kaynaklanan yükümlülüklerinin gerekli kılması halinde 1 puan artırılabilir. Yabancı işçi kotası, aile birleştirmesi yolu ile Avusturya'ya yeni gelecek üçüncü ülke vatandaşlarına uygulanan senelik kotanın belirlenmesinde de etkili olmaktadır.

Vatandaşlarımızın iş piyasasının gerekliliklerini yerine getirerek yani nitelikli olarak iş piyasasında yer almaları halinde önemli kazançları olacağı aşîkârdır. Bu durumda vatandaşlarımız; gelir düzeylerini artıracaklar, iyi bir mesleki konum ve meslekte yükselme imkânına kavuşacaklar ve yüksek emekli aylığı almaya hak kazanacaklardır. Avusturya'da yaşayan çocuk ve gençlerimizin iyi bir eğitim almaları ekonomik ve sosyal entegrasyonun ön koşuludur. Ana okuldan başlayıp gelişen bu sürecin en önemli parametresi ebeveynlerin bu sürece katkısıdır. Sürecin kilidi de gerek gençlerimizin gerekse ebeveynlerin iyi derece Almanca bilmeleridir

3.2.2.8. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Avusturya İş Piyasası Servisi, işsiz vatandaşlarımızın yaş ve cinsiyetlerine göre dağılımına ilişkin istatistik tutmamaktadır. Aşağıdaki tablo, genel işsiz sayısının yaş ve cinsiyetlere göre dağılımını göstermektedir.

2021 Yılı Ortalaması

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam	Türk
15-19	3.192	2.884	6.076	139
20-24	21.647	15.731	37.378	816
25-49	125.161	114.767	239.928	8.944
50->	73.971	52.288	126.259	2.957
Toplam	223.971	185.670	409.641	12.856

Kaynak: Avusturya İşçi bulma Kurumu (AMS)

3.3. SOSYAL GÜVENLİK

3.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

**Birlikte yaşanan kişiden bağımsız asgari geçim yardımı*

Birlikte yaşanan kişinin geliri 1 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla asgari geçim yardımının belirlenmesi hesabında dikkate alınmamaktadır.

**Anneliği Koruma Kanunu kapsamında izin prosedürünün kolaylaştırılması*

Hamilelik dönemindeki çalışanların belirli tıbbi nedenlerden ötürü süresinden önce işten ayrılmaları durumunda 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla uzman doktorlar tarafından verilen raporların, iş müfettişliği bünyesindeki doktorlar ile kurum doktorları tarafından incelenmesine gerek duyulmamaktadır.

** Bakım parası (2022 yılı için ödenecek) miktarları;*

- 1.basamak bakım grubu için aylık 165,40 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 65 saat)
- 2.basamak bakım grubu için aylık 305,00 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 95 saat)
3. basamak bakım grubu için aylık 475,20 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 120 saat)
4. basamak bakım grubu için aylık 712,70 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 160 saat)
5. basamak bakım grubu için aylık 968,10 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat ve olağan dışı bir bakım gerekmesi durumunda)
6. basamak bakım grubu için aylık 1.351,80 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat - gece ve gündüz bakım ihtiyacı - kendine ya da yabancı birine zarar verme eğilimin olması durumunda)
7. basamak bakım grubu için aylık 1.776,50 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat – yatalak olması veya tekerlekli sandalye kullanması durumunda)

Federal Çalışma Bakanlığı

Çalışma hayatının sevk ve idaresinden sorumlu Bakanlık yeniden yapılandırılmıştır. Avusturya'nın çalışma hayatı ve sosyal güvenlik mevzuatı, 31 Ocak 2009 tarihine kadar Ekonomi, Çalışma ve Aile Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik ve Tüketicuyu Koruma Bakanlığı olmak üzere iki farklı Federal Bakanlığın sorumluluk alanına bırakılmıştı. Bu tarihten itibaren gerçekleştirilen yasal düzenleme ile Federal Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketicuyu Koruma Bakanlığı hayata geçirilmiş ve sosyal politika alanı tek bir kurumsal otoriteye bağlanmıştır.

Yeni Bakanlık, Özel Kalem Müdürlüğü, Basın Müşavirliği ve İç Denetim Organı yanında 7 ayrı ana hizmet biriminden oluşmaktadır.

- 1.Personel, Sivil Savunma,
- 2.Sosyal Sigortalar,

- 3.Tüketici Hakları ve Tüketicinin Korunması,
- 4.Bakım, Engelli Hakları ve Yardımları, Diğer Sosyal Yardımlar,
- 5.Avrupa Birliği, Uluslararası Kuruluşlar ve İlişkiler,
- 6.Çalışma Hayatı ve İş Piyasası,
- 7.İş Hukuku ve İş Teftiş Kurumu, şeklinde sıralanmaktadır.

29 Eylül 2019 tarihinde ki seçimler sonucunda Çalışma Bakanlığı görevine Rudolf ANSCHÖBER atanmıştır.

Engelli Hakları Savunma Temsilciliği, Federal Sosyal Daire ve 9 Eyalet Temsilciliği, Federal Yaşlılar Konseyi, Federal Arabuluculuk Kurulu ve Federal Engelliler Komisyonu, doğrudan Bakanlığa bağlı veya sekreteryaya hizmetleri, Bakanlık tarafından yürütülen kurum ve kuruluşlardır.

3.3.2. Sosyal Sigortalar

***Sosyal Güvenlik Kurumları**

Avusturya sosyal güvenlik sistemi hastalık, kaza ve emeklilik sigortasını kapsamaktadır. Her üç sigorta da çalışanlar için zorunlu tutulan sigorta kollarıdır. Bir sosyal güvenlik kurumu tarafından yürütülmemekle birlikte işsizlik sigortası da zorunlu sigorta kolu olup ülke genelinde faaliyet gösteren Federal Çalışma Kurumu/İş Piyasası Servisi (AMS-Arbeitsmarktservice) tarafından sevk ve idare edilmektedir.

Hastalık sigortası, her Federal eyalette bulunan 9 Bölge, 5 İşletme ve 4 Kurumsal olmak üzere toplam 19 hastalık kasası tarafından yürütülmektedir. 2019 yılı ortalama verilerine göre toplam 8.773.427 kişi hastalık sigortalarına aylık prim ödemektedir. Gelirlerin %83'ünü prim kesintilerinden sağlayan hastalık sigortası, 8,9 Milyon'luk toplam nüfusun %99,9' unu (%47'si Prim Ödeyen, %22'si Aile Ferdi) kapsamında bulundurmaktadır. Sigorta kapsamında yapılan ve toplam bedeli 19.997 milyon Avro olan yardım ve harcamaların tutarı, ulusal gelirin yaklaşık %5,5'ine karşılık gelmektedir.

Emeklilik sigortası 6 yetkili kurum tarafından yürütülmektedir. Bu kurumlar; Emeklilik Sigortası Kurumu (ücret karşılığı bağımlı çalışanlar için), Demiryolu ve Maden İşçileri Sigorta Kurumu, Kamu Çalışanları Sigorta Kurumu, Bağımsız Çalışanlar Sigorta Kurumu, Çiftçiler Sigorta Kurumu ve Noterler Sigorta Kurumu, şeklinde sıralanmaktadır.

2019 yılında emeklilik sigorta kurumlarına toplam 4.134.231 kişi sosyal güvenlik primi ödemiştir. Bu sayı içinde Çalışanların Emeklilik Sigortası Kurumu (PVA) 4.117.167 açık ara ilk sırada gelmektedir. Bağımsız çalışan toplam 589.167 kişi sosyal güvenlik prim kesintilerini, bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumlarına yatırmıştır.

Emeklilik sigortası kurumlarının 44.967 milyon Avro olan toplam gelirinin 36.898 milyon Avro'su prim kesintilerinden sağlanmaktadır. 2019 yılının toplam gideri olarak verilen 44.973 milyon Avro'nun 43.621 milyon Avro'su sigorta aylıklarına harcanmıştır.

2019 yılında Emeklilik sigorta kurumları toplam 2.396.164 hak sahibine sigorta aylığı ödemiştir. Bu sayının 1.755.172'si yaşlılık aylığı, 146.999'u maluliyet aylığı, 493.993'ü de dul/yetim aylıklarından oluşmaktadır.

Ortalama emeklilik yaşı erkek sigortalılarda 60,8 iken bu yaş kadınlarda 59,0 olarak belirlenmiştir.

2021 yılında emeklilik sigorta kurumlarına 186.159 aylık başvurusu tespit edilmiştir. Bu başvurulardan 94.707'si yaşlılık aylığı, 55.351'i mağluliyet aylığı, 29.686'sı dul aylığı ve 6.415'i ise yetim aylığı talebiyle gerçekleşmiş olup toplam 134.408 başvuru olumlu sonuçlanmıştır. Bu kapsamda 83.419 sigortalıya yaşlılık, 17.731 kişiye de maluliyet aylığı bağlanmış, 27.857 hak sahibine dul ve 5.401 hak sahibine yetim aylığı ödenmeye başlanmıştır.

Zorunlu kaza sigortası yürüten kurum sayısı 4 olup bunlar; Genel Kaza Sigortası Kurumu, Demiryolu ve Maden İşçileri Kaza Sigortası Kurumu, Kamu Çalışanları Kaza Sigortası Kurumu ve Çiftçiler Kaza Sigortası Kurumu şeklinde sıralanmaktadır. Toplam 6.572.456 sigortalının prim ödediği kaza sigortası kapsamında 93.330 hak sahibine aylık ödenmektedir. Bu aylıklar içinde kaza aylığı (80.229) ilk sırada gelirirken, 11.186 dul ve 1.915 yetim aylığı verilmektedir. Kaza sigortasının 1.695 milyon Avro tutan toplam gelirinin 1.646 milyon Avro'su prim kesintilerinden elde edilmektedir. Toplam harcama tutarının (1.667 milyon Avro) yaklaşık 486 milyon Avro'luk kısmı, kaza aylıklarının finansmanı için kullanılmıştır. 2018 yılında 106.390 iş kazası meydana gelmiştir. 2019 yılında ise 107.038 iş kazası meydana gelmiştir.

SOSYAL SIGORTA KURUMLARI ÇATI DERNEĞİ (Dachverband der Sozialversicherungstraeger)		
Kaza Sigortası	Sağlık Sigortası	Emeklilik Sigortası
Genel Kaza Sigortası Kurumu (AUVA) (4 Eyalette)	Avusturya Sağlık Kasası (ÖGK) (9 Eyalette)	Emeklilik Sigortası Kurumu (PVA) (9 Eyalette)
Kamu Görevlileri, Demiryolları ve Madencilik Sigorta Kurumu (SVS) (9 Eyalette)		
Serbest Mesel Sahipleri Sosyal Sigorta Kurumu (BVAEB) (7 Eyalette)		

3.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Sosyal Güvenlik Prim Kesinti Oranları (%)

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları ve Kesintiler	Ücret Karşılığı Bağımlı Çalışan İşçiler		
	İşçi	İşveren	Toplam
Emeklilik Sigortası	10,25	12,55	22,80
Hastalık Sigortası	3,87	3,78	7,65
Kaza Sigortası	-	1,20	1,20
İşsizlik Sigortası	3,00	3,00	6,00
İflas Ödeme Güvencesi Katkısı	-	0,20	0,20
İşçi Odası Üyelik Aidatı	0,50	-	0,50
Konut Teşvik Katkısı	0,50	0,50	1,00
TOPLAM	18,2	21,23	39,35
Kötü Hava Ödeneği Katkısı(1)	0,70	0,70	1,40
İşletme İçi Emeklilik Primi (2)	-	1,53	1,53
Gece Ağır İşte Çalışan Katkısı	-	3,80	3,80
Sosyal ve Eğitim Fonu Katkısı	-	0,35	0,35

(1): İnşaat sektörü çalışanları için

(2): "İşletme İçi Emeklilik Sigortası" uygulanan işyerlerinde çalışanlar için

Kaynak:

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları ve Kesintiler	Ücret Karşılığı Bağımlı Çalışan Hizmetliler		
	İşçi	İşveren	Toplam
Emeklilik Sigortası	10,25	12,55	22,80
Hastalık Sigortası	3,87	3,78	7,65
Kaza Sigortası	-	1,20	1,20
İşsizlik Sigortası	3,00	3,00	6,00
İflas Ödeme Güvencesi Katkısı	-	0,20	0,20
İşçi Odası Üyelik Aidatı	0,50	-	0,50
Konut Teşvik Katkısı	0,50	0,50	1,00
TOPLAM	18,12	21,23	39,35
Gece Ağır İşte Çalışan Katkısı	-	3,80	3,80
İşletme İçi Emeklilik Primi (2)	-	1,53	1,53
Sosyal ve Eğitim Fonu Katkısı	-	0,35	0,35

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları ve Kesintiler	Devlet Memurları		
	İşçi	İşveren	Toplam
Emeklilik Sigortası	10,25	12,55	22,80
Hastalık Sigortası	4,10	3,535	7,635
Kaza Sigortası	-	0,47	0,47
İşsizlik Sigortası	3,00	3,00	6,00
İşçi Odası Üyelik Aidatı	0,50	-	0,50
Çiftçiler Odası Üyelik Aidatı	0,75	-	0,75
Konut Teşvik Katkısı	0,50	0,50	1,0
TOPLAM	19,10	20,055	39,155
İflas Ödeme Güvencesi Katkısı(1)	-	0,20	0,20

(1): Sadece belirli Kamu Görevlileri için

Sosyal Güvenlik Prim Kesinti Oranları (%)

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları ve Kesintiler	Bağımsız Çalışanlar
Emeklilik Sigortası*	18,50
Hastalık Sigortası	6,80
TOPLAM	24,30

Kaynak: Avusturya Sosyal Sigortalar Kitapçığı 2021

Not: Kaza Sigortası için aylık 10,42 Avro kesinti yapılmaktadır.

* Devam sigortalılıktaki bu oran 22,80'e yükselmektedir

3.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	
	Genel	Türk*
Bağımlı Çalışan		
- Yaşlılık	1.843.828	8.053
- Maluliyet	133.333	1.818
- Ölüm(Dul, Yetim)	489.638	3.077
TOPLAM	2.466.799	12.948

Kaynak: Avusturya Sosyal Sigortalar Kitapçığı, 2022

*Salzburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

*Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir. Avusturya'da mukim vatandaşlarımıza yapılan aylık ödemelerinin tutarı verilmemektedir.

3.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2021 yılı itibarıyla

Aylık Türleri	İkamet Yeri Türkiye	Türkiye’ye Havale (Avro)
Yaşlılık	11.143	84.664.369,67
Maluliyet	436	6.083.365,27
Dul Aylığı/Yetim Aylığı	7.692	31.483.664,89
TOPLAM	19.271	122.231.399,83

Kaynak: Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği

3.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Verileri

31.12.2021 tarihi itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Genel	88.521	6.743	95.264
Yabancı	28.359	1.020	29.379
Türk	2.682	57	2.739

Kaynak: Avusturya Genel Kaza Sigortaları Kurumu

Kaza Türlerine Göre Dağılımı ve Sayısal Veriler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

VAKA	2021
İş Kazası	91.181
Yol Kazası	12.776
Meslek Hastalığı	7.194
Öğrenci Kazası	29.242
GENEL	140.393

Kaynak: Avusturya Genel Kaza Sigortaları Kurumu

2021 yılında tanımlanmış 140.393 kaza meydana gelmiştir.

Bakım Sigortası (Pflegeversicherung)

Bakım parasına temel olarak ikamet yerinin Avusturya olması durumunda hak kazanılabilmektedir. 2021 yılında toplam 460.547 kişi bakım sigortasından faydalanmıştır. Bir AB-Ülkesinde, AEA Ülkesinde veya İsviçre’de ikamet edilmesi durumunda da gerekli koşulların bulunması halinde bakım parasına hak kazanılabilmektedir. Bakım parası sadece dilekçe ile talep edilmesi durumunda verilebilmekte ve uzman doktor raporu gerektirmektedir.

Bakım parasından Avusturya veya yabancı ülkelerden yapılan benzer ödemeler veya AB-ülkelerinden, AEA ülkelerinden veya İsviçre'den ödenen bakım paraları mahsup edilmelidir. Böyle bir ödemenin başlaması ve söz konusu değişikliklerin hemen, ayrıca bakım parası hakkına yönelik değişikliklerin (örneğin hastanede yatma ve yurtdışında bulunma) dört hafta içerisinde bildirilmesi gerekmektedir.

Bakım parası senelik 12 defa ödenmekte olup basamak gruplarına göre 2021 yılında ödenen miktarlar şu şekildedir;

- 1.basamak bakım grubu için aylık 162,50 Avro, (Bakıma muhtaçlık süresi en az 65 saat)
- 2.basamak bakım grubu için aylık 299,60 Avro, (Bakıma muhtaçlık süresi en az 95 saat)
- 3.basamak bakım grubu için aylık 466,80 Avro, (Bakıma muhtaçlık süresi en az 120 saat)
- 4.basamak bakım grubu için aylık 700,10 Avro, (Bakıma muhtaçlık süresi en az 160 saat)
- 5.basamak bakım grubu için aylık 951,00 Avro, (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat ve olağan dışı bir bakım gerekmesi durumunda)
- 6.basamak bakım grubu için aylık 1.327,90 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat - gece ve gündüz bakım ihtiyacı - kendine ya da yabancı birine zarar verme eğilimin olması durumunda)
- 7.basamak bakım grubu için aylık 1.745,10 Avro (Bakıma muhtaçlık süresi en az 180 saat – yatalak olması veya tekerlekli sandalye kullanması durumunda)

3.3.3. Aile Yardımları

3.3.3.1. Aile Yardımı (Çocuk Parası)/Familienbeihilfe

Aile yardımı, ebeveynlerin çalışma ve gelir durumundan bağımsız olarak gerekli şartların yerine getirilmiş olması durumunda ödenmektedir. 2020 yılı itibarıyla toplam 1.805.928 kişi aile yardımından (Familienbeihilfe) faydalanmaktadır.

Aile Yardımı almaya hak kazanmak için aşağıda belirtilen şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

- Avusturya vatandaşlığı veya yabancı vatandaşların (Avrupa Ekonomik Sahası dışı ülke vatandaşlarının) oturma izni (NAG-Karte: Yerleşme ve Oturma Yasasıyla alınan kart) veya oturma kayıt belgesi (Anmeldebesccheinigung) sahibi olması,
- Avrupa Birliği vatandaşı olması,
- Yaşamın odak noktasının Avusturya'da bulunması,
- Çocukların (evlatlık, bakım ve üvey çocukların ve torunların) ebeveynleriyle birlikte aynı evde yaşamaları ya da, anne veya babayla oturmuyorlarsa ebeveynlerin çocuklarının geçimlerine katkıda bulunuyor olmaları,
- Çocukların sürekli olarak Avusturya'da yaşıyor olmaları,

Aile Yardımı Miktarları/Avro

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş	1.Çocuk	2.Çocuk	3.Çocuk	4.Çocuk	5.Çocuk	6.Çocuk
0-3	114,00	128,20	166,20	220,00	274,00	328,20
3-10	121,90	136,10	174,10	227,90	281,90	336,10
10-19	141,50	155,70	193,70	247,50	301,50	355,70
19-26	165,10	179,30	217,30	271,10	325,10	379,30

Kaynak: Federal Ekonomi Bakanlığı

Not: Avusturya, Türkiye’de yaşayan çocuklar için aile yardımı yapmamaktadır.

- 7. ve sonrası her çocuk için 52 Avro fazla ödeme yapılır.
- Engelli çocuklar için 155,90 Avro tutarında ek ödeme yapılmaktadır.
- 6-15 yaş grubuna giren çocuklar için her yılın Eylül ayında bir defaya mahsus olmak üzere „okul başlangıç desteği“ adı altında çocuk başına 100 Avro ilave ödeme yapılmaktadır. Bu yardım için yazılı başvuru şartı aranmaz.
- Çocuk Parası, öğrenim hayatına devam edilmesi halinde kaideden 25, istisnai durumlarda da 26 yaşın tamamlanmasına kadar ödenebilmektedir.

Aile Yardımı (Familienbeihilfe) Ödeme Süresi

18 yaşına (Volljährigkeit = Reşit) kadar olan tüm çocuklar Aile Yardımı Parası alma hakkına sahiptir. Eğitimi sürenler, bu yardımı en fazla 24 yaşına kadar alabilmektedirler. Çocukların meslek ve çıraklık eğitimi/pratiği ve/veya ara tatillerde yaptıkları işlerden elde ettikleri kazanç dikkate alınmamaktadır. 18 yaşını geçmiş çocuklar halen eğitim ve öğretim yaşamlarına devam ediyorlarsa ve kazançları yıllık 10 bin Avro’nun üzerindeyse aile yardımı hakkını kaybederler.

3.3.3.2. Diğer Aile Yardımları

Lohusalık Parası / Wochengeld

Anne adayları doğum yapmaları beklenen tahmini günden önceki sekiz haftadan itibaren çalıştırılmazlar. Anneliği koruma altındadırlar. Lohusalık Parası bu zaman sırasında anne adayı için maddi bir destek olup ödenmeyen ücretin yerine verilmektedir. Lohusalık Parası her ayın sonunda ödenir.

Beklenen tahmini doğum tarihinden önce sekizinci haftanın başlamasından itibaren Lohusalık Parası için başvurulabilir. Lohusalık Parası için yetkili sağlık sigortası kurumuna başvurmak gerekmektedir. (Lohusalık Parası için başvuru ücretsizdir).

Doğum İzni / Karenz

Anne-babadan birinin bebekleri ile evde geçirdikleri zamana ebeveyn Doğum izni ("Elternkarenz") denmektedir. Doğum izni anneliği koruma süresinin (doğumdan sonra 8 haftalık süre) bitmesinden sonra başlar. Talep edilen doğum izni süresinin doğumdan sonra 8 hafta içinde işverene bildirilmesi gerekmektedir.

Doğum izni en erken çocuğun doğumundan sonra annenin çalıştırılma yasağının akabinde başlar (koruma süresi). Doğum izni kararlaştırılan süreden sonra sona ermektedir.

Çocuk Bakım Parası / Kinderbetreuungsgeld

Doğum izni sırasında ücret ve aylık alınmamakta olup bu zaman süresince çocuk bakım parası alınabilir. Çocuk Bakım Parası, hastalık sigortası kurumları tarafından idare edilmekte ve ödenmektedir. Çocuk Bakım Parası alınırken hak sahiplerine alternatif ödeme şekillerinden birini seçme olanağı sunulmaktadır. 2021 yılında toplam 105.442 kişi Çocuk Bakım Parası yardımından faydalanmıştır.

Şartlar;

- Çocuk Bakım Parasını alan anne veya babanın çocukla aynı evde yaşaması,
- Aile Yardım Parasını alma hakkının olması ve çocuk için aile yardım parasının alınmış olması,
- Anne-babanın ve çocuğun yaşamlarının odak noktasının Avusturya olması,
- Anne-baba ve çocuğun Avusturya’da yasal olarak ikamet edebiliyor olmaları,
- Anne-Çocuk Cüzdanındaki muayenelerin yaptırılmış olması,
- Ek kazancın yılda 16 bin 200 Avro sınırını aşmaması gerekmektedir. Gelire bağlı olan çocuk bakım parasında ise ek kazancın yılda 6 bin 800 Avro’yu geçmemesi gerekmektedir (Zuverdienst)

Çocuk Bakım Parası için başvuru en erken doğumun yapıldığı gün olabilmektedir. Başvurunun daha geç yapılması durumunda, Çocuk Bakım Parası altı aya kadar geriye dönük olarak da ödenebilmektedir. Başvuru tarihi olarak, yetkili sağlık sigortasına başvurunun yapıldığı gün dikkate alınmaktadır.

3.3.3.3. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

(Primli Bir Sosyal Sigorta Ödeneğine Bağlı Olarak Verilen İlave Yardımlar-1408/71 EEC Annex IIa)

İşsizlik Ödeneği

İş piyasasına amade olan işsizlere, ön sigortalılık koşulunun yerine getirilmesi halinde “İşsizlik Parası” (Arbeitslosengeld) ödenmektedir. İşsizlik parasında uygulanan genel kural işsizlik müracaatından geriye doğru 2 yıl içinde en az 52 hafta süresiyle işsizlik sigortası primi ödenmiş

olmasıdır. Hak sahibinin 25 yaşın altında olması halinde, işsizlik kaydından geriye doğru 1 yıl içinde en az 26 haftalık prim süresi talep edilmektedir.

İşsizlik Parası, asgari 20 hafta süreyle ödenmektedir. Ödeme süresi, geçmiş dönemdeki tüm çalışma süreleri içerisinde en az 156 hafta (3 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş bulunan hak sahipleri için 30 haftaya, 40 yaşını doldurmuş ve son 10 yıl içinde en az 312 hafta (6 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş hak sahipleri için 39 haftaya, başvuru tarihinde 50 yaşını aşmış ve son 15 sene içinde en az 468 hafta (9 yıl) prim ödemiş hak sahipleri için 52 haftaya yükseltilmektedir. İşsizlik parası, emeklilik sigortası kurumlarınca mesleki rehabilitasyona tabi tutulan hak sahiplerine istisnai olarak 78 hafta süreyle ödenebilmektedir.

İşsizlik parası miktarı, hak sahibinin son bir yıllık ortalama net gelirinin %55'i oranında olup 20-52 hafta arasında değişen süre için ödenebilmektedir. Hak sahibine, birlikte yaşadığı ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri ilave ödeme yapılmaktadır. İşsizlik parası için tavan ücreti 5.550 Avro olarak belirlenmiştir.

İşsizlik sigortası kapsamında, işsizlik parası alma süresi dolan işsizlere, hak sahibinin herhangi bir geliri olmaması şartına bağlı olarak “Muhtaçlık Ödeneği” (Notstandshilfe) yardımıyla bulunmaktadır. Muhtaçlık süresine bağlı olarak yapılan bu yardımın miktarı, işsizlik parasının %92-95'i oranında değişmekte olup hesabında hak sahibinin veya birlikte yaşadığı aile fertlerinin gelirleri dikkate alınmaktadır.

2021 yılında ortalama toplam 118.073 kişi (52.312'si kadın) işsizlik parası almıştır, 176.177 kişi (79.480'i kadın) ise muhtaçlık ödeneğinden faydalanmıştır.

Gelir Vergisi İndirimi (Familienbonus)

2019 yılından itibaren yürürlüğe giren bu sistemle, aileler üzerindeki gelir vergisi yükü hafifletilmeye çalışılmıştır. Bu sistemde her bir çocuk için kişinin ödemesi gereken gelir vergisinden (matrahından değil) doğrudan bir indirim yapılmaktadır. Bu sistemde yapılacak indirim miktarı en fazla, kişinin ödemiş olduğu gelir vergisi ile sınırlı olmaktadır.

Bu sistemde ailelerin gelir vergisi borcundan, Ocak 2019'dan Haziran 2022'ye kadar aylık 125 (Yılda 1.500 Avro) Avro, Temmuz 2022 tarihinden itibaren aylık 166,68 Avro (Yılda 1.750 Avro) ve 2023 yılından itibaren ise 2.000 Avro doğrudan düşülecektir. Bu yardım kural olarak her bir çocuğun 18 yaşına kadar yapılmaktadır.

Aylık dışı özel yardımlar

Avusturya bütçe kaynaklarından emeklilere yapılan aylık dışı özel yardımlar, AB üyesi ülkelere, İsviçre'ye ve Avrupa Ekonomik Alanı ülkelerine yapılan aylık havalelerine yansıtılmakta, ancak ülkemizde ikamet eden ve aylıkları Türkiye'ye havale edilen vatandaşlarımız ise bu uygulamadan yararlanamamaktadırlar.

3.3.4. Sosyal Yardımlar

Şahsi gelir veya kazançları ile kendilerinin ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin geçimini sağlayamayanlara, ihtiyaç duyulan süre ile sınırlı “İhtiyaç Odaklı Asgari Güvence Yardımı” ödenmektedir. 2021 yılı için belirlenen ve Avro olarak 12 ay süreyle ödenen asgari güvence parasının sınırları aktüel olarak şöyledir:

Tek Yaşayan	Eşler	Çocuk
949,46	1.424,20	256,35

Asgari Güvence Yardım miktarının hesabında esas alınan çocuk başına 256,35 Avro tutarındaki sınır en düşük düzeyi göstermekte olup Federal Eyalet tarafından daha yüksek sınırlar uygulanabilmektedir.

Ayrıca 2021 yılında sosyal yardım alanlara bir sefere mahsus olmak üzere çocuk başına 100 Avro ek bir ödeme yapılmıştır.

Asgari Güvence Yardımı, hak sahibine bakmakla yükümlü aile fertlerinden belli koşullarda geri talep edilmekte ayrıca ödenmesi hak sahibinin geçimini sağlamak için önce şahsi gelirlerini veya servetini (4.747,30 Avro’ya kadar birikim dikkate alınmaz) devreye sokma koşuluna bağlanabilmektedir.

Avusturya İstatistik Kurumu, sosyal yardım alanların milliyetlerine göre dağılımına ilişkin istatistik tutmadığı gibi, Avusturya Sosyal Yardım Kurumu da konuyla ilgili veri paylaşımında bulunmamaktadır. Avusturya İstatistik Kurumu verilerine göre, 2021 yılında Avusturya genelinde toplam 265.752 kişi Asgari Geçim Yardımı’ndan faydalanmıştır.

Avusturya Federal Anayasasının 15a maddesi uyarınca Eyaletler ile Federal Hükümet arasında Asgari Geçim Yardımına (Bedarfsorientierten Mindestsicherung) ilişkin imzalanmış olan anlaşmanın süresi 2016 yılı sonu itibarıyla sona ermiştir. Bundan sonra her eyalet Asgari Geçim Yardımına ve Sosyal yardımlarına ilişkin düzenlemeleri kendisi yapabilecektir.

3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.4.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Avusturya Genel Eğitim Sistemi

Avusturya’da devamlı olarak ikamet eden her çocuk okula gitmekle yükümlüdür. Ülke sathında zorunlu eğitim, çocuğun altı yaşını doldurmasını takip eden 1 Eylül tarihinde başlamakta ve dokuz okul yılı sürmektedir.

Zorunlu Kreş (Kindergarten)

Eylül 2010 tarihinden itibaren beş yaşındaki çocuklara bütün Avusturya’da kreşe gitme zorunluluğu getirilmiş ve ülkedeki beş yaşındaki tüm çocuklar için kreşler hazırlanmıştır. Çocuklarını kreşe göndermeyen ebeveynler para cezasına çarptırılmaktadır. 2009 Eylül ayı itibarıyla son kreş yılı ücretsiz hale getirilmiştir. Ancak yemekler, özel günler, spor aktiviteleri, müzik ve yabancı dil dersleri gibi faaliyetler için ücret talep edilmektedir. Kreşe başlama zorunluluğunun üç yaşına düşürülmesine dair tartışmalar zaman zaman gündeme gelmekte olup bu konuda henüz bir karara varılmamıştır.

İlkokul (Volksschule) 6-10 yaş arası

Avusturya’da ilkokul dört seneden ve iki temel basamaktan oluşur. İlk temel basamak, 1. ve 2. Sınıftan; ikinci temel basamak, 3. ve 4. sınıftan müteşekkildir.

Temel Eğitim Okulu-Ortaokul (Hauptschule) ve Yeni Ortaokul (Neue Mittelschule)

İlkokulu bitiren öğrenciler, not durumlarına göre farklı ortaokullara devam edebilirler. Notu düşük öğrenciler genellikle Hauptschule’ye (Temel Eğitim Okulu-Ortaokul), notu orta olanlar ekseriyetle Neue Mittelschule’ye (Yeni Ortaokul), notu yüksek olanlar ise çoğunlukla genel eğitim veren bir lisenin orta bölümüne (Allgemeinbildende Höhere Schulen-AHS) gitmektedirler.

Dörder yıllık Hauptschule (Temel Eğitim Okulu-Ortaokul) veya Neue Mittelschule (Yeni Ortaokul) okullarından mezun olan öğrenciler not ortalamalarına göre Lise veya Meslek Liselerine gidebilmektedirler.

Özel Eğitim Okulu (Sonderschule) 6-15 yaş arası

Avusturya’da engelli öğrenciler için uluslararası özel pedagoji literatüründe adıgeçen 10 tür engelli okulu mevcuttur. Özel eğitim okulu sekiz sınıftan (kademededen) oluşur ve politeknik ya da mesleğe hazırlama yılının da eklenmesiyle dokuz okul yılını kapsar. Bu okullarda bedensel veya zihinsel yetersizlik nedeniyle ilkokul, ortaokul ya da mesleğe hazırlayan okullardaki (polytechnische Schulen) dersleri izleyebilecek durumda olmayan çocuklar, özel olarak eğitilen

öğretmenlerden, bireysel öğretim ve eğitim yöntemleriyle özel gereksinimleri ve öğrenim yetenekleri dikkate alınarak temel eğitim alırlar. Bu şekilde öğrencilerin daha sonraki mesleki eğitime veya okula hazırlanmaları amaçlanır.

Teknik Eğitim Okulu (Polytechnische Schule) 14-15 yaş arası

Politeknik okul, sekizinci sınıftan sonra bir yıl süren bir eğitim olup öğrencileri meslek hayatına hazırlamaya yöneliktir. Genel eğitimin pekiştirilmesi, mesleklerin tanıtımı, meslek seçiminin yönlendirilmesi ve mesleki temel bilgiler verilmesi amaçlanır.

Genel Lise (AHS-Allgemeinbildende Höhere Schulen) 4 yıl

Genel eğitim veren okullar dört yıllık ortaokul (alt kademe) ve dört yıllık liseden (üst kademe) oluşur. Olgunluk sınavı (Reifeprüfung veya Matura) olarak adlandırılan lise bitirme sınavı ile tamamlanır. Bu okulların amacı, köklü bir genel eğitimle öğrencilerde yükseköğrenim için gerekli altyapıyı tesis etmektir. Lise bitirme sınavını geçen öğrencilere verilen diploma (Reifeprüfungszeugnis), üniversiteler, meslek yüksekokulları ve akademilerde (bazı öğrenim dalları için ek sınavlara girmek gerekebilir) öğrenime devam edebilme hakkını, ayrıca devlet hizmeti için gerekli belirli hakları kazandırır.

Meslek Okulu (Berufsschule)

Çıraklık eğitimi, mesleki öğrenimin bir bölümünü oluşturur ve gençlere meslekleri ile ilgili temel teorik bilgi sağlar. Bu okullar, çırağın işletmede aldığı meslek eğitimi ile edindiği pratik bilgileri destekleyici ve tamamlayıcı nitelikte olup aynı zamanda öğrencinin genel temel eğitiminin devamı niteliğindedir. Mesleki teorik eğitim için öğrenciler öğretim yılı boyunca haftada en az bir gün veya her öğretim yılında en az sekiz haftalık blok öğrenim şeklinde okula devam ederler. Çıraklık eğitimi gören öğrencinin okula kaç yıl devam edeceği, aldığı mesleki eğitimin süresine bağlıdır.

Meslek Lisesi (BMS-Berufsbildende Mittlere Schulen)

Ortaokulun ardından devam edilebilen meslek lisesidir. Öğrenim yılı, okunan bölüme göre değişmektedir. Mezunları okudukları bölümlere göre tahsillerini sürdürebilirler.

Yüksek Meslek Liseleri (BHS-Berufsbildende Höhere Schulen)

Beş yıllık olup bu süre içinde temel eğitimin yanı sıra lise dereceli bir meslek eğitimi de verir. Bu okullardan, olgunluk ve diploma (lise) sınavı verilmek suretiyle mezun olunur. Mezunları öğrenimlerini üniversite ya da akademilerde devam ettirme hakkını (belirli öğrenim dalları için ek sınavlara girilmesi gerekebilir) ve resmi hizmetler açısından geçerli belirli hakları kazanırlar. Meslek yüksekokulu mezunları, aynı dalda öğrenime devam etmek istedikleri takdirde, daha önceki bilgi birikimleri ve eğitimleri, yükseköğrenim sürelerinin iki yarısıyla kadar kısalmasını sağlayabilir.

Mesleki eğitim, çeşitli dallarda mesleği icra edebilme ehliyetini sağlar. Verilmesi gereken sınavlar ve mesleki uygulama süreci her dal için ayrı olarak yetki belgesi yönetmeliğinde (Befähigungsnachweisverordnung) düzenlenir.

Birçok teknik, endüstriyel, tarım ve ormancılık meslek yüksekokulu mezunu, iki yıl çalıştıktan sonra ustalık sınavına girmeden mesleklerini serbest olarak icra edebilmektedir.

Eğitim yükümlülüğünün ihlali durumunda verilecek cezalar:

Eğitim yükümlülüğünün ihlalinin cezaya tabi tutulması 1 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla mümkün olmaktadır. Bu cezalara başka bir çözüm bulunamaması halinde başvurulacaktır. İlk ihlalde 100 ila 500 Avro arası ceza aralığı söz konusu olup tekrarı halinde 200 ila 1.000 Avro'ya kadar ceza verilebilecektir. Velilerin bu yükümlülüğü yerine getirme yönünde çaba göstermeleri, ancak öğrencinin kavrama yeteneğinin sınırlı olması durumunda ise cezalandırmaya gidilmeyecektir. Veliler sorumluluklarını yerine getirmez ve çocuklarının eğitimlerinin seyri hakkında çaba sarf etmezlerse kendileri hakkında cezai işlem uygulanabilecektir.

Çıraklık eğitimi alan gençlerin yatılı okul ücretlerinin geri ödenmesi:

Mesleki eğitim alan öğrencilerin yatakhane ücretleri işletmeler tarafından üstlenilecek ve tasfiye-tazminat fonu aracılığıyla karşılanacaktır.

3.4.2. Sayısal Veriler

Avusturya nüfusunun 435.176'sı "5-9", 424.628'i "10-14", 439.205'i ise "15-19" yaş grubunda bulunmaktadır. Avusturya genelinde ilk ve orta dereceli okullarda toplam 1.142.342 öğrenci bulunmakta olup bunlardan 200.148'i yabancı ülke vatandaşıdır.

3.4.2.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2020/2021 Eğitim/Öğretim Yılı			
Okul Türleri	Genel	Yabancı	Türk
İlkokul	347.521	69.437	5.355
Özel Eğitim/Sonderschulen	13.864	3.822	394
Politeknik Okulu	15.007	3.664	254
Yeni Orta Okul	206.996	43.298	4.040
Lise	227.155	33.157	612
Meslek Okulları/ Berufsschulen+BMS	167.967	26.853	2.420
Yüksek Meslek Lisesi	144.074	17.373	1.223
Diğer	19.759	2.544	623
Genel Toplam	1.142.342	200.148	14.921

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

3.4.2.2. Meslek Eğitime Devam Edenlerin Sayısı

İkili (dual) sistemde mesleki eğitim Avusturya’da önemli bir toplumsal değer taşımaktadır. 10 ncu sınıf öğrencilerinden yaklaşık %40’ı dual sistemli mesleki eğitimi seçmekte, yine yaklaşık %40’ı ise tam gün okul eğitimi meslek okullarına devam etmektedir. Yani gençlerin %80’i mesleki eğitim yoluyla hayata atılmayı tercih etmektedir. Bununla birlikte, eğitim sistemi, kurumlar arasında geçişlere imkân tanır niteliktedir. Yani, mesleki eğitimi sürdüren bir genç, aynı zamanda lise bitirme diploması da alma olanağına sahip bulunmaktadır.

Meslek Eğitime Devam Edenlerin Eyaletlere Göre Dağılımı

2021 Eğitim/Öğretim Yılı

Eyaletler	Genel	Yabancı	Türk
Burgenland	2.540	227	8
Kaernten	7.190	715	14
Aşağı Avusturya	17.110	1.516	169
Yukarı Avusturya	22.445	2.694	234
Salzburg	8.149	1.278	116
Steiermark	15.328	1.652	115
Tirol	10.569	1.355	123
Vorarlberg	6.908	1.056	189
Viyana	17.354	4.757	506
Genel Toplam	107.593	15.250	1.474

Kaynak: <https://www.dnet.at/Bali/Lehrlingsstatistik.aspx>, Avusturya İstatistik Kurumu

2021 yılında Avusturya genelinde toplam 107.593 genç meslek eğitime devam etmiştir.

Meslek Eğitime Devam Edenlerin Sektörlere Göre Dağılımı

SEKTÖRLER	ÇIRAK	TÜRK GENÇLERİ
	2021	2021
Esnaf-Sanatkar	46.874	627
Sanayi	16.239	164
Ticaret	15.149	293
Banka-Sigorta	1.188	10
Taşıma-Ulaştırma	2.784	35
Turizm-Eğlence	6.914	55
Bilgi İletişim	2.518	19
Ticaret Odası Dışı	9.047	68
İşletmeler Üstü	6.880	203
GENEL	107.593	1.474

2021 yılında Avusturya genelinde yaklaşık 57.359 işletmede meslek eğitimi verilmiştir. İstatistiklere göre, her yıl 10.000 kadar genç herhangi bir mesleki eğitim kurumuna devam etmeksizin veya eğitimlerini tamamlamaksızın diplomasız olarak öğrenim hayatlarını sonlandırmaktadır.

Avusturya’da yaşayan Türk çocuklarının mesleki eğitimdeki başarılarını etkileyen önemli faktörler şunlardır:

- Aileler Avusturya eğitim sistemi hakkında yeterli bilgilere sahip değildir.
- Türk veliler, “Okul-Aile-Öğretmen” ilişkilerinde yetersiz kalmaktadır.
- Aileler, mesleki eğitimin uzun vadeli yararlarını dikkate almadan, aile bütçesine katkı sağlayacakları düşüncesiyle, çocuklarını bir an önce iş piyasasına sokma gayreti içindedir.
- Meslek eğitim yeri başvurusunda izlenmesi gerekli usul ve esaslara yeterince dikkat edilmemektedir.
- Türk gençlerinin bir bölümü danışma hizmetlerinden yeterince yararlanmamakta, okul ve ilgili kurumlarca düzenlenen bilgilendirme toplantılarına gerekli ilgiyi göstermemektedir.
- Mesleki eğitim yeri için çok az sayıda yazılı başvuru gönderilmekte, başvuruları kabul edilmeyenler ümitsizliğe kapılıp yeni girişimlerde bulunmamaktadır.
- Bazı gençlerimiz, uzun vadeli düşünmeden, erken yaşlarda para kazanmanın cazibesine kapılıp, mesleki eğitime yönelmemektedir.
- Dual / ikili sistemde eğitime başlayanlar 3 veya 4 yıllık eğitim sürecini tamamlamadan eğitimlerine ara vermektedir, Bu grubun Almanca bilgisi eksikliğinden bahsetmek mümkün değildir. Ancak ciddi bir motivasyon, ilgi ve sebat eksikliği gözlenmektedir.
- Gençlerimiz, yakın aile çevresinde veya bulundukları sosyal ortamlarda, kendilerine örnek seçebilecekleri başarılı kişileri bulmakta zorlanmaktadır.
- Gençlerimiz, Avusturya’da sunulan geniş yelpazeli meslek imkânlarından yeterince yararlanmamakta ve meslek seçimlerinde sadece geleneksel branşlara yönelmektedir. Burada da, rol model seçilen kişilerin etkili olduğu söylenebilir. Erkeklerin en çok ilgi gösterdiği branşlar arasında; metal işleme tekniği, elektrik teknisyenliği, motor tamirciliği ve inşaat tesisat ustalığı gelirken, kadınlarda pazarlama, büro işleri ve kuaför mesleği ön plana çıkmaktadır.
- Türk sermayeli işletmeler, yanlarında Türk veya göçmen kökenli gençlere meslek eğitimi verme hususunda pek hevesli görülmemektedir. Burada, işletmelerin, gerek yetkilendirme sürecinde (Feststellungsantrag), gerekse sistemin hukuki ve idari altyapısını oluşturmada karşılaştıkları sorunlar da dikkate alınmalıdır.

3.4.2.3. Türk Dili ve Kùltürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Avusturya’da Türkçe ve Türk Kùltür Derslerine devam eden Türk öğrencilerin sayısı 14.000 civarında olup bu öğrenciler için 160 civarında öğretmen görevlendirilmiştir.

Almanca bilgisi yetersiz Türk öğrencileri, dersleri takip edebilmekle birlikte, eğitimleri için gerekli lisan bilgisine sahip olduklarını kanıtlamadan, daha üst sınıflara geçememektedir. Bu sorunun temelde iki nedene dayandığı gözlenmektedir. Bunlardan birincisi, vatandaşlarımızın çocuklarını okul öncesi kreş eğitimine göndermemeleri, bir diğeri ise aile birleşimi kapsamında Avusturya’ya sonradan gelen çocukların, oldukça ileri yaşlarda bu ÷lkeye getiriliyor olmalarıdır. Kreş eğitimi eksikliğinde, bütün talepleri karşılayacak ölçüde eğitim yeri bulunmamasından veya kendilerinden kaynaklanmayan bazı sorunlar yaşansa da, birçok vatandaşımızın, çocuklarının kreş kayıtlarında mümkün ölçüde erken tedbir almadığı ve ön kayıt işlemi için ilgili kurumlara zamanında başvuruda bulunmadığı tespit edilmiştir.

3.5. GÖÇ VE UYUM

3.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Avusturya, bir göç ülkesi olmadığını her vesile ile iddia ediyor ve gündemde tutuyor olsa da, iş gücü piyasalarında yaşanan gelişmeler, yabancı işgücünün kontrollü bir şekilde ülkeye gelmesine imkân sağlandığını göstermektedir. Özellikle, yerli iş gücü ile doldurulamayan nitelikli işgücü açığı, AB ve üçüncü ülke vatandaşları ile kapatılmak istenmektedir. Bu gaye ile oluşturulan yasal zeminde, her yıl açıklanan meslek dallarındaki personel ihtiyacı için ülkemizden de başvuru yapılabilmektedir. Bu başvurular, başvuru sahibinin yaşı, yabancı dil bilgisi seviyesi, mesleki eğitimi ve meslek deneyimi kapsamında ve belli bir puanlama sistemi esas alınarak değerlendirilmektedir. Göçmen adayının, niteliğine uygun bir işyeri bulduğunu belgelemesi ve toplam 75 puandan en az 50 puan alacak niteliğe sahip olması zorunludur. Aynı şekilde, çok üst düzey kalifikasyona sahip yabancı iş gücünün istihdamında da benzeri puanlama sistemi uygulanmakta, ancak başvuru sahibinden 100 toplam puandan en az 70 puan alması beklenmektedir. Bu kapsamda çalıştırılacak kişilere ödenecek asgari brüt ücret sınırı da ilgili Bakanlık tarafından belirlenmektedir.

Öte yandan; Avusturya’da yüksek öğrenimlerini tamamlayan üçüncü ülke vatandaşlarına, tahsillerini bitirdikleri tarihten itibaren 12 ay içinde eğitim alanlarına uygun bir iş bulmaları halinde, oturma ve çalışma izni verilmesi yasal zorunluluktur. Bu kesimden bir kişiyi istihdam edecek işverenlerin en az 2.497,50 Avro (2021 yılı için) tutarında bir aylık brüt ücret ödemeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

Avusturya’da yüksek öğrenim gören üçüncü ülke vatandaşları da Yabancı İşçi İstihdam Yasası hükümlerine tabi olup bunlar da çalışma izni almak suretiyle, belli saat ve kazanç sınırında çalışma hakkına sahiptir. Bu tür istihdam ilişkisi için düzenlenecek çalışma izni, iş piyasası incelemesine tabi olmayıp, işverenlerin başvurusu ile gerçekleşmektedir. Haftalık çalışma saatinin daha uzun süre öngörülmesi halinde, yerel makamlar (AMS), iş piyasasındaki gelişmeleri ve ihtiyaçları esas alarak karar vermektedir.

Avusturya’da mukim bir işletme veya işveren, İş Piyasası Servisi’nin (AMS) aranılan niteliklere sahip kilit personel ihtiyacına cevap verememesi halinde, aylık 3.330 Avro (2021 yılı için) brüt ücret ödemeyi taahhüt etmesi şartıyla, üçüncü ülkelerde kilit personel getirebilmektedir. Bu statüde istihdamı düşünülen personel için de puanlama sistemi uygulanmakta olup 75 tam puandan en az 50 puana ulaşılması gerekmektedir.

Diğer Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, Avusturya’da da, toplumun bir kesimi, yabancı nüfusu, yaşanan ekonomik sıkıntıların, bazı çevresel veya sosyal sorunların, asayiş ve güvenlik kaygılarının sorumlusu olarak görme eğilimindedir. Bu eğilim, zaman zaman bazı siyasi partiler, sivil toplum örgütleri veya bir kısım basın ve yayın kuruluşları tarafından da suiistimal edilerek, ülkede yabancı aleyhtarı bir ortamın doğmasına veya yayılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu kesimler, politikalarını, “yabancılar Avusturya toplumuna uyum sağlamıyor” tezine dayandırırken, yabancı aleyhtarı tutum ve davranışlarına kılıf sağlama

arayışıyla, entegrasyon konusundaki başarısızlıkların sorumluluğundan adeta kaçmak istemektedir. Entegrasyon sürecinin başarısı, yerleşik yabancı nüfusun uyum arzusu ve barış içinde birlikte yaşam kararlılığı kadar, yerli halkın da yabancıları kabul etmelerine ve güçlü bir ortak yaşam çabasına bağlıdır. Burada siyasetten beklenen, yabancıların güven duyabilecekleri kurumsal yapılanmaların hayata geçirilmesi ve yabancı nüfusun uyumunu engelleyen yasal mevzuatın ayıklanarak süratle değiştirilmesidir.

Sanayileşmiş demokratik bir toplum düzeninin, hukuk sistemi içinde ayrımcılığı kabullenmesi zaten mümkün değildir. Avusturya’da da, din, ırk, dil, cinsiyet, etnik köken veya milliyet esaslı ayrımcılığı suç eylemi olarak değerlendiren yasal düzenlemeler vardır ve uygulanmaktadır. Ancak, mevcut yasal düzenlemelere de rağmen, yabancı aleyhtarı bir takım eylem ve söylemler de bulunmaktadır.

Bazı kişi, kurum ve grupların taciz, saldırı, tartaklama ve kundaklama şeklinde tezahür eden yabancı karşıtı fiillerini, basit asayiş olayı şeklinde sunmaya çalışmak veya bunları zararsız göstermeye gayret sarf etmek de, yabancı düşmanlığının bir başka türüdür. Bu tavır, elbette ki Avusturya toplumunun çok büyük bir bölümünü olduğu gibi, bu ülkede huzur, barış ve güven içinde Avusturyalı komşularıyla yaşamak isteyen, kanunlara bağlı, insan hakları ve temel özgürlüklere saygılı, kişisel hak ve yükümlülüklerinin bilincinde olan vatandaşlarımızı ve onların samimi entegrasyon çabalarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Avusturya’da ırkçılıkla mücadele etmek ve toplumsal duyarlılığı artırmak üzere 1999 senesinde kurulan ZARA (Zivilcourage und Anti-Rassismus-Arbeit) isimli sivil toplum kuruluşu, çalışmaları hakkında düzenli olarak yıllık raporlar hazırlamaktadır.

ZARA’nın 2021 Yılı Irkçılık Raporunda, rapor döneminde 1.977 ırkçı eylemin kayıt altına alındığına ve bu eylemlerden 1.117’sinin internet ortamı, kamusal alan ve hizmet sektöründe belirlendiğine dikkat çekilmektedir. Eylemlerin, vuku bulduğu alanlara göre oransal dağılımı aşağıda verilmektedir:

Kayıt Altına Alınan Eylemler

Kategoriler	2021 YILI
İnternet üzerinden yayın	1.117
Kamusal alan	273
Hizmet sektörü ve hizmet sunumu	185
Devlet makamları ve kurumları	112
Polis teşkilatı	102
Çalışma hayatı	104
Siyasi hayat ve basın/yayın kuruluşları	84

Kaynak: ZARA–Sivil Cesaret ve Irçılık Karşıtı–İrkçilik Raporu 2021

(<https://assets.zara.or.at/media/rassismusreport/ZARA-Rassismus-Report 2021.pdf>)

3.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

3.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2021 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Çatı Dernekleri	9
Ticari/İşadamı Dernekleri	4
Hemşeri-Yöre Dernekleri	14
Diğer (Tematik) Dernekler	24
Toplam	51

Kaynak: T.C. Viyana Başkonsolosluğu

3.5.2.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Avrupa Parlamentosu		-
Ulusal Meclis		3
Eyalet Meclisi		4
Yerel Yönetimler		-
Yabancılar Meclisleri		-
Toplam		7

Kaynak: Avusturya Parlamentosu (www.parlament.gv.at)

Avusturya’da bulunan Türk Cami Birlikleri ve Sayıları		
Sayı	Kurum İsmi	Cami Sayısı
1	ATİB Union	63
2	İslam Federasyonu (Milli Görüş)	53
3	İslam Kültür Merkezleri (Süleyman Efendi Cemaati)	51
4	Türk Federasyonu (Ülkücüler)	19
5	Sofiler (Menzil)	11
	Toplam Cami Sayısı	197

Kaynak: T.C. Viyana Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşavirliği

4.AZERBAIJAN

4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

4.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	*Diğer Yabancılar	*Türk
Erkek	(%49,9) 5.068.027	21.251	10.255
Kadın	(%50,1) 5.088.339	21.054	2.303
Toplam	10.156.366	42.305	12.558

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

*31.12.2021 tarihi itibarıyla geçici ve daimi (5 yıllık) oturma izni olan yabancıların sayısı

4.1.2. Bulunulan Ülkedeki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

2021 yılı itibarıyla

Yıllar (Son Beş Yıl)	Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı	Çifte Vatandaş Sayısı
2021	1	430
2020	-	1.370
2019	-	4.800
2018	-	928
2017	1	178

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

4.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

*31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-15	435	413	848
16-25	1.931	719	2.650
26-50	6.249	1.032	7.281
51-64	1.473	120	1.593
65 +	167	19	186
Genel Toplam	10.255	2.303	12.558

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

*31.12.2021 tarihi itibarıyla geçici ve daimi (5 yıllık) oturma izni olan vatandaşlarımızın sayısı

4.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

*31.12.2021 tarihi itibarıyla

Rayon / İl	Erkek	Kadın	Toplam
Abşeron	428	91	519
Ağcabedi	8	2	10
Ağdaş	6	2	8
Ağstafa	2	0	2
Ağsu	6	3	9
Astara	2	1	3
Bakü şəhri	5.814	1.671	7.485
Balaken	11	3	14
Berde	6	3	9
Beylegan	5	0	5
Bilesuvar	1	0	1
Celilabad	6	0	6
Daşkəsən	4	0	4
Füzuli	825	7	832
Gədəbəy	16	1	17
Gence şəhri	332	78	410
Goranboy	10	0	10
Göyçay	20	8	28
Göygöl	57	0	57
Hacıgəbul	8	0	8
İmişli	90	4	94
İsmayıllı	7	1	8
Kelbəcər	1	0	1
Kürdəmir	5	0	5
Lenkeran	26	8	34
Masallı	4	1	5
Mingəçevir	15	1	16
Naftalan	3	1	4
Nəhçivan Özerk	12	3	15
NÖC Culfa	2	1	3
NÖC Kengerli	0	1	1
NÖC Nəhçivan	862	341	1.203
NÖC Ordubad	1	0	1
NÖC Şahbuz	1	2	3
NÖC Şərur	6	1	7
Neftçala	4	0	4
Gah	6	0	6
Gəzəh	8	2	10
Gebele	14	2	16
Guba	9	1	10
Gubadlı	32	0	32
Gusar	7	2	9
Saatlı	5	0	5
Sabirabad	5	0	5
Şabran	89	6	95

Salyan	5	0	5
Şamahı	2	1	3
Samuh	6	0	6
Şeki şəhri	10	1	11
Şemkir	28	3	31
Şirvan şəhri	8	3	11
Siyezen	16	1	17
Sumgayıt şəhri	202	25	227
Şuşa	693	3	696
Terter	3	0	3
Tovuz	40	2	42
Ucar	2	0	2
Haçmaz	30	7	37
Hızı	5	0	5
Hocavend	384	2	386
Yevlah	11	0	11
Zagatala	20	7	27
Zengilan	9	0	9
Genel Toplam	10.255	2.303	12.558

Kaynak: Azərbaycan Devlet İstatistik Kurumu Azərbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

*31.12.2021 tarihi itibarıyla geçici ve daimi (5 yıllık) oturma izni olan vatandaşlarımızın sayısı

4.1.5. Bulunulan Ülkedeki Yabancılarla İlişkin Sayısal Veriler

***31.12.2021 tarihi itibarıyla**

Geçici oturma izni				Daimi oturma izni			
Ülkeler	Erkek	Kadın	Toplam	Ülkeler	Erkek	Kadın	Toplam
Türkiye	9.271	2.133	11.404	Gürcistan	1.360	2.606	3.966
Rusya	4.116	5.040	9.156	Rusya	1.244	2.311	3.555
Gürcistan	4.610	3.985	8.595	Türkiye	984	170	1.154
İran	1.389	880	2.269	İran	428	101	529
Ukrayna	561	964	1.525	Ukrayna	183	346	529
İngiltere	1.079	149	1.228	Kazakistan	160	343	503
Kazakistan	380	589	969	Türkmenistan	157	312	469
Hindistan	613	179	792	Özbekistan	139	262	401
Pakistan	451	133	584	Kırgızistan	46	96	142
Özbekistan	226	334	560	Pakistan	90	1	91
Diğer	3.644	2.148	5.792	Diğer	375	275	650
Toplam	26.340	16.534	42.874	Toplam	5.166	6.823	11.989
Yabancı				Yabancı			

Kaynak: Azərbaycan Devlet İstatistik Kurumu Azərbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

*31.12.2021 tarihi itibarıyla geçici ve daimi (5 yıllık) oturma izni olan yabancıların sayısı

4.1.6. Bulunulan Ülkeye Gelen ve Ayrılan Türk Sayısı

Yıllar <i>(Son Beş Yıl)</i>	Gelen	Ayrılan
2021	197.986	191.627
2020	160.513	162.270
2019	316.624	315.626
2018	291.260	291.461
2017	301.559	303.010

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

4.1.7. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2021	233	35	149

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Konsolosluk Bölümü

4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

4.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İş Sözleşmesi Bildirimi e-Sisteminde 12.000'den Fazla Yabancı İş Sözleşmesi Bildirimi Kaydedilmiştir

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın İş Sözleşmesi Bildirimi e-sistemine kayıtlı iş sözleşmelerinden 12.366'sı yabancı vatandaşlarla yapılan sözleşmelerle ilgilidir.

Bunların 3.890'ı Türk vatandaşları ile yapılan iş sözleşmesidir. Ayrıca 2.373 Gürcistan vatandaşı, 1.480 Rusya vatandaşı, 795 İran vatandaşı, 390 Ukrayna vatandaşı, 361 Pakistan vatandaşı, 355 Hindistan vatandaşı, 306 İngiltere vatandaşı ve 249'u Kazakistan vatandaşı ile yapılmış sözleşmelerdir. Geri kalanı ise Çin, Özbekistan, İtalya, Bangladeş, Filipinler, Türkmenistan, Amerika Birleşik Devletleri, Zimbabve, Trinidad, Sudan, Küba, Kosta Rika ve diğer ülkelerden gelen işçilerle yapılan sözleşmelerdir. Toplamda, e-sistemde 110 farklı ülkeden yabancılarla yapılan iş sözleşmesi kayıtlıdır.

Kadınların İstihdamda Payı

Azerbaycan'da her alanda olduğu gibi işgücü piyasasında da kadının rolü büyümekte ve ülkenin sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır.

Hâlihazırda Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın "İş Sözleşmesi Bilgi Sistemi"nde kayıtlı aktif iş sözleşmesi bildirimlerinin %44'ü kadınlarla yapılan iş sözleşmelerine ilişkindir.

Söz konusu sisteme göre iş sözleşmeleriyle çalışan vatandaşların eğitim düzeyi dağılımında üniversite mezunlarının % 46'sı, lise mezunlarının % 37'si, orta ihtisas eğitim almış kişilerin % 55'i ve mesleki eğitim almış kişilerin % 24'ü kadındır.

İş Sözleşmesi Bilgi sistemine göre, çalışan kadınların %16'sı 16-30, %27'si 31-40, %23'ü 41-50, %24'ü 51-60 yaş aralığında olup %10'u ise 61 yaşından büyüktür.

Serbest Meslek Programına (Self-Employment Program) Dâhil Edilenler Genel Olarak Hassas Gruplar, Kadınlar ve Gençlerden Oluşmaktadır

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı Devlet İstihdam Ajansı tarafından uygulanmakta olan serbest meslek programı (self-employment program) kapsamına 2021 yılı ilk çeyreğinde 3.500'e yakın vatandaş dâhil edilmiştir.

Programın uygulanmasında sosyal korumaya yönelik özel ihtiyaçları olan ve iş bulmada güçlük çeken vatandaşlar tercih edilmektedir. Ocak-Mart aylarında program kapsamındaki kişilerin büyük çoğunluğu şehit ailelerinin üyeleri (764 kişi), engelliler (152 kişi), eski yerinden edilmiş

kişiler (Karabağ kaçınları) (168 kişi), gelir testine tabi tutularak sosyal yardım aylığı alan ailelerin üyeleri, kadınlar (1.041 kişi) ve gençlerdir (726 kişi).

Programa dahil olanlar için eğitimden sonra, iş planlarına uygun olarak mal ve malzeme şeklinde varlıklar sağlanarak küçük aile işletmeleri kurulmaktadır.

Devlet İstihdam Ajansı 2021 Yılıının İlk 6 Ayında 47 Binin Üzerinde Kişiyi İstihdam Sağlamıştır

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı Devlet İstihdam Ajansı tarafından 2021 yılı ilk 6 ayında yaklaşık 47 bin işsiz ve iş arayan kişiyi uygun iş yerinde istihdam sağlanmıştır.

Bu kişilerden; 21.487'si ücretli sosyal işlerde istihdam edilmiş, 167'sinin aylık ücretin ortaklaşa finanse edilmesi programı çerçevesinde istihdamı sağlanmıştır. 118 işsiz ve iş arayan kişi meslek edindirme kurslarına alınmış, 147 kişiyi mesleki danışmanlık hizmeti verilmiştir.

1.570 kişiyi işsizlik sigortası ödemesi yapılmış, 96 meslek ve yeterlilik standardı hazırlanarak kullanıma verilmiştir.

“Cumhuriyet Günü” ve “Bağımsızlık Günü” Bayramlarının Adlarının Değiştirilmesi

Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın 15 Ekim 2021 tarihli Kararıyla onaylanarak yayımlanan Kanun Değişikliğine göre; 28 Mayıs (1918) “Cumhuriyet Günü” nün adı değiştirilerek 28 Mayıs “Bağımsızlık Günü”, 18 Ekim (1991) “Bağımsızlık Günü” nün adı değiştirilerek “Bağımsızlığın Yeniden Kazanılması Günü” olmuştur. Her iki gün resmi bayram olup, 28 Mayıs resmi tatildir, 18 Ekim ise iş günüdür.

2021 Yılıının İlk 10 Ayında 3.033 Kişiyi İşsizlik Sigortası Ödemesi Yapılmıştır

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'na bağlı Devlet İstihdam Ajansı tarafından bu yılın ilk 10 ayında toplam 3.033 kişi için işsizlik sigortası ödemesi yapılmıştır. Geçen yıldan bu yana ödemesi devam edenler de dâhil olmak üzere bu dönemde 12.164 ödeme (işlem) yapılmıştır.

İşsizlik sigortası ödeneği, bir devlet kurumunun veya tüzel kişiliğin tasfiyesi, çalışan veya kadro/pozisyon sayısının azaltılması nedeniyle iş sözleşmesinin feshedilmesi durumunda (en az 1 yıllık sigorta süresi olmak kaydıyla) bağlanır. İş sözleşmesinin sona ermesi nedeniyle iş sözleşmesi feshedilen kişiler, işsizliğin başlangıcından önceki 36 ardışık ay boyunca belirli süreli iş sözleşmesi kapsamında en az 35 ay sigortalılık süresine sahip olmaları halinde bu ödemeye hak kazanırlar.

Geçen yıl İşsizlik Sigortası Kanununda yapılan değişikliklerle, sigorta primlerinin ödenmesine ilişkin kurallar basitleştirilmiş ve sigorta tutarı artırılmıştır. Bu yenilik, işsizlerin sosyal güvenliğini güçlendirmiş ve işsizlik sigortası ödemelerinin kapsamını genişletmiştir.

Devlet İstihdam Ajansı 2021 Yılıının İlk 10 Ayında 68.500 Kişinin İstihdamını Sağlamıştır

2021 yılı Ocak-Ekim aylarında Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'na bağlı Devlet İstihdam Ajansı tarafından 68.500 kişinin istihdamı sağlanmıştır.

“Kendini İstihdam (self-employment)” programının uygulanması için dijital bir platform oluşturulmuştur. Programa başvuran adayların elektronik kayıtlarında, değerlendirme esasına göre sıra ilkesi uygulanmıştır. Ayrıca programla ilgili bir e-platform oluşturularak, varlık alıcılarının belgeleri ve varlık devir işlemine ilişkin fotoğraf ve videolar kamuoyuna açıklanmaktadır.

Devlet İş Müfettişliği (İş Teftiş) Servisi ISO 37001 Uluslararası Standardını Uygulamaya Başlamıştır

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'na bağlı Devlet İş Müfettişliği (İş Teftiş) Servisinde kurumun faaliyetinin uluslararası ISO 37001 "Yolsuzlukla mücadele yönetim sistemi" standardının gerekliliklerine uyumunun sağlanması süreci başlatılmıştır. Bu standart, yönetişimde şeffaflığı sağlamak ve yolsuzluk risklerini ortadan kaldırmak için rehberlik, prosedür ve politika desteği sağlamaktadır.

İlk aşamada, uluslararası eğitimi tamamlayan Kurum çalışanları sınavı geçerek "ISO 37001 Standardının Uygulanmasında Uzman" uluslararası sertifikasını almıştır.

Yolsuzlukla mücadele kapsamında bir "Çağrı merkezi" kurulmuştur. Kurum çalışanları ile ilgili herhangi bir yolsuzluk suçu olması durumunda vatandaşlar çağrı merkezine veya antikorrupsiya.demx@social.gov.az e-posta adresine başvurabilirler.

Standardın uygulanmasını ve sertifikasyon sürecini desteklemek için Devlet İş Müfettişliği Servisi, yönetim standartları alanında uluslararası alanda tanınan ve 2004 yılından bu yana Azerbaycan'da faaliyet gösteren “Zygon Caspian Consulting” (İngiltere) ile işbirliği yapmaktadır.

Asgari Ücret

17 Aralık 2021 tarihinde yayınlanan Azerbaycan Cumhurbaşkanı Kararıyla, 01 Ocak 2022 tarihinden itibaren asgari ücret 250 AZN'den 300 AZN'ye çıkartılmıştır.

Devlet Bütçesinden Karşılanan Aylık Ücretler %20 Artırılmıştır

Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın 17 ve 23 Aralık 2021 tarihli Kararlarıyla 01 Ocak 2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, devlet bütçesinden finanse edilen kurum ve kuruluşların çalışanları ile asker, polis, istihbarat, gümrük vb. diğer kolluk güçlerinin rütbeli ve sivil çalışanları ile öğretmenlerin aylık ücretleri ortalama %20 artırılmıştır.

Çalışma Yılı Takvimi

2022 yılı çalışma ve tatil günlerine ilişkin takvim Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığınca 17 Aralık 2021 tarihinde yayımlanmıştır. Ayrıca, bayram günleri hafta sonuna denk geldiğinde, sonraki mesai günleri tatil yapılmaktadır. Buna göre:

2022 Resmi Tatil Günleri	
1-2 Ocak	Yılbaşı
20 Ocak	Ulusal Yas Günü
8 Mart	Kadınlar Günü
20-24 Mart	Nevruz Bayramı
9 Mayıs	Faşizme Karşı Zafer Günü
2-3 Mayıs	Ramazan Bayramı
28 Mayıs	Bağımsızlık Günü
15 Haziran	Azerbaycan Halkının Milli Kurtuluş Günü
26 Haziran	Silahlı Kuvvetler Günü
9-10 Temmuz	Kurban Bayramı
8 Kasım	Zafer Günü
9 Kasım	Devlet Bayrak Günü
31 Aralık	Dünya Azerbaycanlılarının Dayanışma Günü

4.2.2. Sayısal Veriler

4.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2021 tarihi itibarıyla

	Ücretli/Sözleşmeli Sayısı			*Çalışma İzinli Sayısı		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
*Genel Çalışabilir Nüfus			5.303.900			
*Genel Çalışan Nüfus			4.988.200			
**Genel Ücretli/Sözleşmeli İşçi Sayısı	930.061	740.970	1.671.031			
Toplam Yabancı Çalışan Sayısı	5.710	2.690	8.400	7.893	925	8.818
Türk Çalışan Sayısı	5.146	218	5.364	5.038	176	5.214

Kaynak: *Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu

**Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

*** Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

4.2.2.2. Çalışan Türklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

*Ücretli/Sözleşmeli Sayısı				**Çalışma İzinli Sayısı		
Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
18-25	118	9	127	342	13	355
26-50	3.975	189	4.164	3.300	116	3.416
51-64	983	17	1.000	634	10	644
65 +	70	3	73	28	0	28
Genel Toplam	5.146	218	5.364	4.304	139	4.443

Kaynak: *Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

** Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

4.2.2.3. Çalışan Türk Vatandaşlarının İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	*Çalışma İzinli Sayısı	**Ücretli / Sözleşmeli Sayısı
Tarım/Hayvancılık, Ormancılık ve Balıkçılık	116	126
Madencilik Sanayi	80	112
İmalat Sanayi	267	631
Elektrik Enerjisi, Gaz, Buhar vb. Teçhizat	13	2
Su teçhizatı; Kirli Su ve Atık Arıtma	8	9
İnşaat	3.287	2.539
Toptan ve Perakende Ticaret; Nakliyat Araçlarının Tamiri	162	677
Nakliyat ve Depo İşletmesi	31	45
Sosyal İaşe	149	287
Enformasyon ve İletişim	24	44
Maliye ve Sigorta Faaliyeti	25	52
Gayrimenkul ile İlgili İşlemler	7	27
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyet	2	268
Kamusal ve Yardımcı Hizmetlerin Verilmesi	29	42
Eğitim	25	80
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	126	161
Dinlenme, Eğlen. Güzel Sanat. Alan. Faaliyet	46	31
Diğer Alanlardaki Hizmetler	46	231
Toplam	4.443	5.364

Kaynak: *Azerbaycan Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

**Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

4.2.2.4. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Asgari Aylık Ücret AZN	Genel Ortalama Aylık Ücret AZN	Türk Vatandaş. Ortalama Aylık Ücret AZN
Genel Asgari Ücret	250	*	**
Tarım/hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık		460,4	1.666,14
Madencilik sanayi		3.088,2	4.136,48
İmalat Sanayi		686,5	2.403,61
Elektrik enerjisi, gaz, buhar vb. teçhizat		770,0	2.502,17
Su teçhizatı; kirli su ve atık arıtma		550,9	962,79
İnşaat		888,4	2.754,43
Toptan ve perakende ticaret; nakliyat araçlarının tamiri		536,4	1.691,37
Nakliyat ve depo işletmesi		953,9	2.209,47
Sosyal iaşe		582,9	1.129,35
Enformasyon ve iletişim		1.155,1	4.450,86
Maliye ve sigorta faaliyeti		1.937,3	11.585,93
Gayrimenkul ile ilgili işlemler		677,0	3.358,82
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet		1.208,4	3.782,96
Kamusal ve yardımcı hizmetlerin verilmesi		431,3	1.969,40
Devlet yönetimi, savunma, sosyal güvenlik		985,1	2.053,50
Eğitim		526,0	1.467,75
Sağlık ve sosyal hizmetler		568,1	1.371,88
Dinlenme, eğlen. güzel sanat. alan. faaliyet		537,0	7.096,47
Diğer alanlardaki hizmetler		753,8	974,65
Ortalama		732,1	2.523,64

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu, Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

4.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2020 tarihi itibarıyla

Genel İşsiz Sayısı	Sayı	*%
	**375.900	7,2

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu.

* Çalışabilir nüfusa oran.

**Çalışabilir nüfus – Çalışan nüfus = Genel işsiz nüfus

$$5.252.500 - 4.876.600 = 375.900$$

Devlet İstihdam Kurumu, 2020 Yılında 150.000'den Fazla Kişiyi Aktif İstihdam Programına Dâhil Etmiştir

Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığına bağlı Devlet İstihdam Kurumu, 2020 yılında 100.000 işsiz ve iş arayan kişiye uygun işyerleri sağlamıştır.

Bu dönemde, 12.000 kişi serbest çalışma (self-istihdam) programına dâhil edilmiştir. Ekonominin çeşitli sektörlerinde onlar için küçük işletmeler oluşturulmuştur.

Ayrıca, Kurum 2020 yılında 37.660 kişiyi kariyer rehberliği faaliyetlerine dâhil etmiş ve onlara kariyer danışmanlığı hizmeti vermiştir.

Geçen yıl 1.300 kişiye işsizlik sigortası ödemesi yapılmıştır.

4.3. SOSYAL GÜVENLİK

4.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

“Azerbaycan 2030: Sosyo-Ekonomik Kalkınma için Ulusal Öncelikler” Kararı Onaylanmıştır

Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın 2 Şubat 2021 tarihli Kararıyla “Azerbaycan 2030: Sosyo-Ekonomik Kalkınma için Ulusal Öncelikler” onaylanmıştır.

Güçlü Devlet ve Yüksek Refah Toplumu

Geçen yüzyılın sonlarında Azerbaycan karmaşık bir tarihi dönem geçirse de, sosyo-ekonomik ve kültürel yaşamında büyük evrim yolunu güvenle geçerek istikrarlı, güvenli ve modern bir yaşam standardı sağlayan bir ülke olarak dünyada tanınmıştır. Ülkenin uluslararası prestiji önemli ölçüde artmış, toplumdaki devlet gelenekleri güçlendirilmiş, modern sosyo-ekonomik altyapının inşası başarıyla hayata geçirilmiştir. Ekonomik kalkınmanın sağladığı yüksek finansal fırsatlar, uzun yıllar makroekonomik istikrar ve büyümeye önemli katkı sağlamış ve güvenlik için güçlü bir potansiyel yaratmıştır.

Ulusal sosyal refah düzeyini sürekli yükseltmek için yüksek, sürdürülebilir, kapsayıcı ve esas olarak özel girişimlere dayalı ekonomik büyümeyi hızlandırmak, nüfusun işgalden kurtarılmış bölgelere geri dönmelerini sağlamak, Azerbaycan'ın yeni kalkınma yolunun ideolojik çekirdeğini oluşturmaktadır.

Ülkenin sosyo-ekonomik kalkınması için beş Ulusal Öncelik belirlenmiştir:

1. Sürdürülebilir büyüyen rekabetçi bir ekonomi;
2. Dinamik, kapsayıcı ve sosyal adalete dayalı bir toplum;
3. Rekabetçi insan sermayesi ve modern yenilikler ortamı;
4. İşgalden kurtarılan bölgelere büyük geri dönüş;
5. Temiz çevre ve "yeşil büyüme" ülkesi.

Yukarıda belirtilen Ulusal Öncelikler, Birleşmiş Milletler "Dünyamızın Dönüşümü: 2030'a Kadar Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi"nden doğan taahhütlerin uygulanmasında da özel bir öneme sahiptir.

Yukarıda belirtilen beş ulusal öncelikten “dinamik, kapsayıcı ve sosyal adalete dayalı bir toplum” önceliği altında şunlar yer almaktadır:

Sürdürülebilir ve yüksek ekonomik büyüme, dinamik ve kapsayıcı bir toplumun oluşumuna hizmet etmeli ve her vatandaş bu gelişmeyi hayatında hissetmelidir. İnsanların ekonomik fırsatlara erişimi, sosyal statülerine ve ikamet alanlarına bakılmaksızın eşit ve adil olmalıdır. Bu öncelik, aşağıdaki üç hedefe dayalı olarak başarıyla gerçekleştirilebilir:

- Kalkınmadan her vatandaşın faydalanması;
- Yüksek ve adil sosyal güvenlik, kapsayıcı toplum;
- Başkent ve bölgelerin dengeli gelişimi.

Emekli Aylıkları Artırılmıştır

Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın 5 Şubat 2021 tarihli Kararıyla, 2020 yılı ortalama aylık, nominal ücretin yıllık büyüme hızına göre emekli aylıkları endekslenerek %11,4 artırılmıştır. Söz konusu artış 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 1,1 milyon kişiyi kapsamaktadır.

Ayrıca, söz konusu kararla, sigortalıların hesaplarında toplanan sigorta primleri, 2020 yılı enflasyon oranına uygun olarak 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere %2,8 oranında artırılmıştır.

Ortalama Aylık Emekli Maaşlarında Artış

Son üç yılda, ortalama aylık emekli maaşı miktarı %60 artmıştır. Azerbaycan'da aylık ortalama emekli maaşı miktarı yılbaşına göre %10 artarak 330 Manata ulaşmıştır.

Şu anda aylık ortalama yaşlılık aylığı miktarı 361 AZN, aylık ortalama maluliyet maaşı miktarı 290 AZN, aylık ortalama dul yetim aylığı miktarı 267 AZN'dir. Bu yükselişin başlıca nedeni, 2021 yılı başından itibaren emekli maaşlarının endeksli artışıdır.

Genel olarak 2018 yılı başı ile karşılaştırıldığında aylık ortalama emekli maaşı miktarı %60 artmıştır.

İlk Çeyrekte 700 Bine Yakın Kişiyi Sosyal Yardım ve Tekaüt Ödenmiştir

Ocak-Mart 2021 tarihlerinde Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı Devlet Sosyal Müdafaa Fonu tarafından 700 bine yakın kişiye sosyal yardım ve tekaüt ödenmiştir.

Yaklaşık 409 bin kişiye (386,6 bin kişiye aylık yardım, 22,7 bin kişiye bir defalık yardım) sosyal yardım, yaklaşık 281bin kişiye ise Cumhurbaşkanı sosyal yardım aylığı ödenmiştir.

İlk çeyrekte sosyal yardımlar için 148,2 milyon AZN, tekaütler için ise 106 milyon AZN ödenmiştir.

Devlet, Zorunlu Bireysel Sigorta Alanında Yönetimin İyileştirilmesine Yönelik Önemli Adımlar Atmıştır

Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın 18 Mayıs 2021 tarihli "Zorunlu Bireysel Sigorta Yönetimini İyileştirmek İçin Bazı Önlemler Hakkında Kararnamesi", zorunlu bireysel sigorta alanında yönetimin iyileştirilmesi yönünde önemli bir adımdır.

Kararnameye göre, Devlet Sigorta Ticaret Şirketi'nin aşağıdaki kişilerin devlet zorunlu kişisel hayat ve sağlık sigortası alanındaki yetkileri 1 Ocak 2022'den itibaren Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'na devredilecektir:

- Silahlı Kuvvetler, iç istihbarat ve dış istihbarat kurumlarının personeli,
- İstihbarat ve karşı istihbarat faaliyetleri yürüten kurumların askeri personeli,
- Diğer devlet organlarında (devlet organları bünyesinde yer alan kurumlarda) askerlik yapan kişiler ve askerlik hizmetinin verildiği toplantılarda askeri görevliler,
- Milletvekilleri, hâkimler,
- Savcılar, müfettişler, adli kurumlarda görev yapan kişiler, göç kurumlarında çalışan, soruşturma yapan, arama operasyonları yürütenler,
- Olağanüstü hal sonuçlarının ortadan kaldırılmasını, kamu düzeninin korunmasını, gümrük işlerinin düzenlenmesini sağlayanlar,
- Azerbaycan Cumhuriyeti'nin yabancı ülkelerde faaliyet gösteren diplomatik misyonlarında ve uluslararası kuruluşlarda görev yapan kişiler,
- Sivil savunma kuvvetleri personeli.

2022 yılından itibaren, Bakanlığa bağlı Devlet Sosyal Müdafaa Fonu (DSMF), sigortalıların ve işverenlerin kayıtlarını tutacak, sigorta primlerinin ödenmesini kontrol edecek ve sigorta ödemelerini düzenleyecek.

DSMF ayrıca sigorta rezervleri oluşturmak ve artırmak için çalışacak.

Toplanan sigorta fonlarının sigorta ödemelerinde kullanılmasının yanı sıra, bu fonlar, şehit ailelerinin ve savaşıla bağlantılı olarak tespit edilen engellilerin sosyal korunmasına yönelik tedbirleri güçlendirmek için kullanılacaktır.

Ocak-Mayıs Döneminde Engellilere Yaklaşık 18.000 Rehabilitasyon Aleti Verilmiştir

Ocak-Mayıs 2021'de Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'na bağlı Devlet Tıbbi ve Sosyal Ekspertiz ve Rehabilitasyon Ajansı, engellilere yaklaşık 500 tekerlekli sandalye vermiştir.

Bu kategoriden olan kişilere ayrıca 544 alt ve üst bölge, meme protezi, 473 alt ve üst bölge ortezi, 5812 çeşitli rehabilitasyon aleti, 59 bel ve boyun korsesi verilmiştir. Ayrıca 643 çift protez ayakkabı, 1042 çift ortopedik ayakkabı, 1061 koltuk ve dirsek değneği, 1016 değnek vs. Verilmiştir.

Toplamda 4.919 engelli kişiye (ülkenin toprak bütünlüğünün, bağımsızlığının ve anayasal düzeninin korunması ile ilgili 771 engelli dahil) son beş ayda yaklaşık 18.000 rehabilitasyon aleti verilmiştir.

Engellilere İnsancıl Bir Yaklaşım Sağlayan Yasa

Engellilerin Haklarına Dair Kanun'a yeni bir madde eklenmiştir. Maddeye göre, engellilik süresinin bitiminden itibaren 6 ay içinde yeniden engellilik değerlendirmesi sonucunda kişinin engeli yeniden belirlenirse, kaçırılan süre de dahil olmak üzere engelli sayılacaktır. Yani, engellilik süresinin bitiminden sonraki 6 aylık süre içinde bir kişiye yeniden engelli derecesi verilirse, yeni engellilik belirlenmesi önceki engellilik süresinin sona erdiği tarihten itibaren resmileşir. Böylece kaçırılan süre dikkate alınacak ve bu süre için vatandaş engellilik için sosyal yardım alacaktır.

Zorunlu Sağlık Sigortası Devlet Ajansı ile T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu Arasında Mutabakat Zaptı İmzalanmıştır

Üç yıllık bir eylem planını kapsayan Mutabakat Zaptı, zorunlu sağlık sigortası alanındaki Türkiye deneyiminin öğrenilmesinde işbirliği alanlarını belirlemektedir. Söz konusu eylem planında, işbirliği çerçevesinde zorunlu sağlık sigortası sisteminin yönetimi, planlanması ve finansmanı, zorunlu sağlık sigortası mevzuatının iyileştirilmesi gibi alanlar ağırlıklı olacaktır.

İhtiyaç Ölçütünün Düzeyi

Yardıma muhtaç vatandaşlara devlet sosyal yardımının bağlanması amacıyla 2022 yılı için ihtiyaç ölçütünün düzeyi 200 AZN (2021 yılı 170 AZN olmuştur) olarak belirlenmiştir.

Asgari Geçim Düzeyi

2022 yılı için asgari geçim düzeyi ülke geneli için 210 AZN (2021 yılı 196 AZN olmuştur), çalışabilir nüfus için 220 AZN, emekliler için 176 AZN, çocuklar için 193 AZN olarak belirlenmiştir.

Asgari Emekli Aylığı

01 Ocak 2022 tarihinden itibaren asgari emekli aylığı miktarı 40 AZN artırılarak 240 AZN olarak belirlenmiştir.

Sosyal Yardımlar

Azerbaycan Cumhurbaşkanının 20 Aralık 2021 tarihli Kararlarıyla sosyal yardımların miktarı 01 Ocak 2022 tarihinden geçerli olmak üzere artırılmıştır.

Aylık Yardımlar	Mevcut AZN	01.01.2022'den itibaren AZN
Yaşa Göre Yardım	130	180
Malullük Yardımı		
I. Derece Malullere	150	220
II. Derece Malullere	130	180
III. Derece Malullere	110	120
Savaş Malullerine Yardım		
I. Derece Malullere	150	220
II. Derece Malullere	130	180
III. Derece Malullere	110	120
Askeri Görev Malullerine Yardım		
I. Derece Malullere	150	220
II. Derece Malullere	130	180
III. Derece Malullere	110	120
<i>I. Derece Malullere Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı</i>	100	130
<i>I Derece Malullere Bakanlara Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı</i>	50	80
Ayrıca, Savaş Malullerine Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı:		
I. Derece Malullere	400	400
II. Derece Malullere	350	350
III. Derece Malullere	300	300
18 Yaşından Küçük Engelli Çocuklara Yardım	150	200
<i>18 Yaşından Küçük Engelli Çocuklara Bakanlar İçin Ayrıca Azerbaycan. Cumhurbaşkanı Aylığı</i>	50	80
Aile Reisini Kaybetmeye Göre Yardım	80	100
Velilerini Kaybetmiş ve Veli Himayesinden Mahrum Kalmış Çocukların Kayyumlarına	100	120
Sürekli Askeri Görevlilerin Çocukları İçin	100	120
Beşten Çok Çocuğu Olan Annelere Her Çocuk İçin	55	70

Bir Yaştan Küçük Çocuğu Olan Düşük Gelirli Ailelere Her Çocuk İçin	55	70
Evlat Edinilen Her Çocuğa	160	200
Evlat Edinilen Her Engelli Çocuğa	480	600
Bir Defalık Yardımlar		
Doğum Yardımı	200	300
Defin Yardımı	300	350

Not: ABD Doları = 1,70 AZN

4.3.2. Sosyal Sigortalar

4.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %		İşveren Payı %		Devlet Katkısı %	Toplam %
	Kamu ve Petrol Sektörü	Özel ve Petrol Dışı Sektör	Kamu ve Petrol Sektörü	Özel ve Petrol Dışı Sektör		
Yaşlılık Maluliyet Ölüm	3	10	22	15	-	25
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)	-		-		-	-
* İş Kazası/Meslek Hastalığı	-		-	-	-	-
Sağlık/Hastalık/Analık	2	2	2	2	-	4
Aile Yardımları/Çocuk Parası	-		-		-	-
İşsizlik	0,5	0,5	0,5	0,5	-	1
Bakım	-		-		-	-
Toplam Prim Oranı	5,5	12,5	24,5	17,5		30

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

* İş kazası ve meslek hastalığı prim oranı risk derecesine göre belirlenir, maksimum %2 olup işveren tarafından ödenir ve özel sigorta şirketinde sigorta yapılır.

“Vergi Kanunu” ve “Sosyal Sigorta Hakkında Kanun”da 20.12.2018 tarihinde yapılan ve 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe giren geniş kapsamlı değişiklikler sonrası yeni oran düzenlemesi:

	Tüm Sektörler İçin 01.01.2019’dan Önceki Uygulama	01.01.2019’dan İtibaren 7 Yıllığına Özel Sektör ve Petrol Dışı Sektör İçin Uygulama
Aylık Ücretten Sosyal Sigorta Primi İşveren Payı	%22	200 AZN altında aylık ücret için: %22 200 AZN üstü aylık ücret için: 44 AZN + 200 AZN üstü miktarın %15’i
Aylık Ücretten Sosyal Sigorta Primi İşçi Payı	%3	200 AZN altında aylık ücret için: %3 200 AZN üstü aylık ücret için: 6 AZN + 200 AZN üstü miktarın %10’u
İşsizlik Sigortası İşveren Payı	%0,5	%0,5
İşsizlik Sigortası İşçi Payı	%0,5	%0,5
Aylık Ücretten Gelir Vergisi	01.01.2019’dan önce 173 AZN’ye kadar muaf, 01.01.2019’dan sonra 200 AZN’ye kadar muaf (Şehit çocuklarına 200+400 muaf) 200-2500 AZN arası ücretin %14’ü 2500 AZN üstü: 322 AZN + 2500 AZN üstü miktarın %25’i	8000 AZN altındakiler için tam muafiyet 8000 AZN üstündeki aylık ücret için %14 gelir vergisi ödenecektir.

4.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Emekli Sayısı	Ortalama Aylık Miktarı (Manat)
Yaşlılık	707.001	360,88
Maluliyet	347.298	290,86
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	146.176	288,02
Toplam	1.200.475	

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

4.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Aylık/Ödenek Alan T.C. Vatandaşı Sayısı	Ödenen Aylık Toplam Tutar (Manat)
Yaşlılık	4	8.806,80

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

4.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Azerbaycan Vatandaşı	300	-	300
Toplam Yabancı	2	-	2
Türk	1	-	1

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

4.3.2.5. Aile Yardımları

4.3.2.5.1. Çocuk Parası Miktarları

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Aylık Yardımlar	AZN
18 Yaşından Küçük Engelli Çocuklara Yardım	200
18 Yaşından Küçük Engelli Çocuklara Bakanlar İçin Ayrıca Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aylığı	80
Aile Reisini Kaybetmeye Göre Yardım	100
Velilerini Kaybetmiş ve Veli Himayesinden Mahrum Kalmış Çocukların Karyumlarına	120
Sürelili Askeri Görevlilerin Çocukları İçin	120
Beşten Çok Çocuğu Olan Annelere Her Çocuk İçin	70
Bir Yaştan Küçük Çocuğu Olan Düşük Gelirli Ailelere Her Çocuk İçin	70
Evlat Edinilen Her Çocuğa	200
Evlat Edinilen Her Engelli Çocuğa	600
Bir Defalık Yardımlar	
Doğum Yardımı	300
Defin Yardımı	350

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

4.3.2.5.2. Diğer Aile Yardımları

Sosyal Yardımlar

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar*	Genel
Faydalanan Aile Sayısı	44.716
Aile Başı Ortalama Yardım Miktarı	12.475,919 AZN
Faydalanan Kişi Sayısı	194.042
Kişi Başı Ortalama Yardım Miktarı	64.29 AZN

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

*Gelir/varlık testine tabi olarak aile ya da bireye bağlanan aylık asgari geçim yardımı

4.3.3. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Azerbaycan'da ikinci ayak emeklilik sistemi bulunmamakta ve zorunlu devlet sosyal sigorta sistemi uygulanmaktadır. Ancak, özel sigorta şirketlerinin uyguladığı isteğe bağlı hayat sigortası bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, asker, kolluk gücü vb. kamu görevlileri için emeklilik şartları ve aylık hesaplama usulleri farklılık göstermektedir.

4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

4.4.1. Sayısal Veriler

4.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

Okul Türü	*Genel (2021/2022)	**Türk (2021/2022)
Anaokulu	127.000	75
İlkokul	1.700.000	695
Ortaokul		646
Lise		380
Genel Toplam	1.827.000	1.796

Kaynak: * Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu

**T.C. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

4.4.1.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı (Örgün Eğitim Dışında Kalan Meslek Edindirmeye Yönelik Her Türlü Eğitim)

Eğitim Yılı	Azerbaycan Eğitim Bakanlığı Nezdinde Meslek İhtisas Eğitim Müesseselerinin Sayısı	Öğrenci Sayısı
2015/2016	113	24.302
2016/2017	113	23.703
2017/2018	113	23.840
2018/2019	111	23.965
2019/2020	110	23.193
2020/2021	103	22.012

Kaynak: Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumu

4.4.1.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Lisans	3.076
Yüksek Lisans	31
Doktora	29
Tıpta Uzmanlık	20
Toplam	3.156

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

4.5. GÖÇ VE UYUM

4.5.1. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar/Federasyon/Konfederasyon	-
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	-
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	1*
İşadamları Dernekleri	3**
Spor Dernekleri	-
Diğerleri	-
Toplam	4

Kaynak: * www.gyf.org.az

** www.atib.az, www.tuib.az, www.musiad.az

5. BELÇİKA

5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

5.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	5.677.211	733.087	19.453
Kadın	5.844.027	714.766	18.264
Toplam	11.521.238	1.447.853	37.717

Kaynak: Belçika İstatistik Enstitüsü (Statbel)

* Sadece Türk vatandaşı olanlar.

İstatistik Kurumu'nun (Statbel) 16.06.2022 tarihli verilerine göre, 01.01.2021 itibarıyla:

- Nüfusun %51'i kadınlardan; %49'u da erkeklerden oluşmaktadır.
- Nüfus, yıllık %0,54 (62.770 kişi) artmıştır.
- 2021 yılında Belçika'ya giriş yapanların sayısı (165.534 kişi), Belçika'dan çıkış yapanların sayısından (107.416 kişi) daha fazla (58.118) olmuştur.
- Belçika'ya giriş yapanlar arasında ilk sırada, bir müddet Belçika dışında yaşadıkten sonra dönen Belçikalılar yer almaktadır. Romenler, Fransızlar, Hollandalılar ve İtalyanlar takip etmektedir.
- 2021 yılının en belirgin özelliği doğum sayısında gözle görülür düşüş olmasıdır.

5.1.2. Belçika Uyuğuna Geçen Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

Yıllar (Son Beş Yıl)	Belçika Uyuğunu Alan Vatandaşlarımızın Sayısı
2021	911
2020	882
2019	1.073
2018	985
2017	1.061

Kaynak: İstatistik Kurumu (Statbel)

5.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Vatandaş/Cinsiyet	Anvers Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	Brüksel Başkonsolosluğu Görev Bölgesi
Kadın	65.649	70.219
Erkek	73.072	63.531
Toplam	138.721	133.750

Kaynak: T.C. Anvers ve Brüksel Başkonsoloslukları

5.1.4. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Bölge Adı	Toplam
Flaman Bölgesi	20.135
Valon Bölgesi	9.107
Brüksel-Başkent Bölgesi	8.475
Genel Toplam	37.717

Kaynak: İstatistik Kurumu

5.1.5. Belçika'daki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Yabancı Nüfus		
Ülke	Sayı	%
AB UE-14	689.401	12
AB Yeni 13 Üyeleri	254.160	11
AB hariç	105.439	10
Kuzey Afrika	101.993	12
Sahara-altı Afrika	104.333	18
Batı Asya	109.950	24
Doğu Asya	48.651	2
Kuzey Amerika	13.423	0,9
Güney Amerika ve Karayipler	29.352	3
Okyanusya	418	0,1
Vatansız ve diğer	38.941	7
Toplam	1.496.061	%100

Kaynak: Göç ve Yabancıların Haklarını Koruma Kurumu

- Yabancı nüfus, toplam nüfusun %12,6'sına tekabül etmektedir.
- Belçika'daki yabancı nüfusun çoğunluğu Avrupa kökenlidir (%67,3).

- İtalya, Fas ve Türk vatandaşlarının sayısında düşüş devam etmektedir. Bu düşüşün başlıca nedeni Belçika vatandaşlığına geçiş gösterilmektedir. Vatandaşlarımızın oranı, 2008 itibarıyla %4,1 iken, 2020 yılı itibarıyla %2,6'ya düşmüştür.
- Belçika vatandaşlığını alan vatandaşlarımızın sayısı aynı dönem itibarıyla 911'dir.
- Belçika vatandaşlığını alanların toplam sayısı 01.01.2021 tarihi itibarıyla 1.035.299 kişi olmuştur.
- Belçika, çifte vatandaşlık uygulamasını 9 Haziran 2007 tarihinde başlatmıştır.
- İstatistik Kurumu'nun 31/12/2021 tarihli verilerine göre, 2021 yılında, 39.233 kişi Belçika vatandaşlığını almıştır. Belçika vatandaşlığını alanlar bakımından ilk sırada Romanya, Afganistan ve Irak vatandaşları gelmiştir.

5.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Konsolosluk	Doğan	Ölen	Evlenen	Boşanan
Anvers Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	1.484	499	280	-
Brüksel Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	1.325	336	413	126
Toplam	2.809	835	693	126

Kaynak: T.C. Anvers ve Brüksel Başkonsoloslukları

5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

5.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Vergi Sistemine Bağlı Olarak Net Ücretlerde 2021 yılında artış yaşandı

Çalışanların gelirlerini artırmak ve satın alma güçlerini korumak amacıyla birkaç aşamadan oluşan ve ilki 2016 yılında uygulamaya konan ve 2019 yılında son (üçüncü) aşaması yürürlüğe giren vergi sistemindeki “Le tax shift” düzenlemesi ile çalışanların net ücretleri, Ocak 2021 tarihinden itibaren %8 artmıştır.

Belçika hükümeti, 4 gün çalışma ve mesai saatleri dışında mesajlara ve e-postalara bakmama hakkında anlaşmıştır

Belçika'daki koalisyon hükümetini oluşturan partiler, günlük iş saatlerini artırarak haftada 4 gün çalışma ve mesai saatleri dışında, mesajlara ve e-postalara bakmama hakkı gibi konularda anlaşma sağlamıştır. Hükümetin üzerinde uzlaşmaya vardığı "iş gücü reformu" çalışanların haklarıyla ilgili çeşitli konularda yenilikler içermektedir. Anlaşmayla daha önce de kabul gören ve çalışanlara iş saatlerini günlük 10 saate çıkararak haftada 4 gün çalışma imkanı veren teklif üzerinde nihai uzlaşa sağlanmıştır.

Uzlaşılan bir diğer konu da mesai saatleri dışında çalışanların kendilerine iş yeri tarafından gönderilen e-posta ve internet mesajları gibi bildirimlere karşılık vermeme hakkı olmuştur.

Hükümetin iş gücü reform paketinde ayrıca istihdamın 2030'da %80'e çıkarılması hedefine yönelik bazı düzenlemeler de yer almıştır. Bu kapsamda internetten satış uygulamaları için çalışanların haklarının artırılması, çalışanların ilave eğitim hakkı, e-ticaret alanında çalışanlara gece çalışması gibi esnek mesai hakkı gibi yenilikler de reform paketinde bulunmaktadır.

Büro İşçilerinin Yıllık Endeksi 0,95 artırılmıştır

Büro işçilerinin tabi olduğu Alt Ortak Komisyon 200 (CP200) kararları gereğince, sözleşmeye taraf büro çalışanlarının ücretleri 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren %0,95 artırılmıştır.

5.2.2. Sayısal Veriler

5.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

Çalışma Çağındaki (15-64 yaş) Aktif (Çalışanlar ve İşsizler) ve Aktif Olmayan Nüfusun Cinsiyetlere ve Bölgelere Göre Dağılımı

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Bölgeler	Nüfus Yapısı	Erkek	Kadın	Toplam
Brüksel Başkent Bölgesi	Toplam Nüfus	412.231	412.231	824.462
	Çalışan Aktif Nüfus	296.006	243.857	539.863
	İşsiz Nüfus	37.701	29.805	67.506
	Pasif Nüfus	116.225	168.042	284.267
Flaman Bölgesi	Toplam Nüfus	2.113.143	2.079.479	4.192.622
	Çalışan Aktif Nüfus	1.609.622	1.443.857	3.053.479
	İşsiz Nüfus	68.765	50.956	119.721
	Pasif Nüfus	503.521	635.623	1.139.144
Valon Bölgesi	Toplam Nüfus	1.164.060	1.164.276	2.328.336
	Çalışan Aktif Nüfus	812.070	712.275	1.524.345
	İşsiz Nüfus	75.459	60.264	135.723
	Pasif Nüfus	351.990	452.001	803.991
Belçika Toplamı	Toplam Nüfus	3.689.434	3.655.986	7.345.420
	Çalışan Aktif Nüfus	2.717.698	2.399.989	5.117.687
	İşsiz Nüfus	181.925	141.025	322.950
	Pasif Nüfus	971.736	1.255.666	2.227.402

Kaynak: İstatistik Kurumu (Statbel)

İstatistik Kurumunun (Statbel) 07/12/2021 tarihinde yayımlanan verilerine göre;

2020 yılı Belçika iş piyasası Covid nedeniyle çok etkilenmiştir. Bu bağlamda:

- 20-64 yaş grubu arasındakilerde istihdam oranı %70'dir.
- 15-64 yaş grubundakilerin işsizlik oranı %5,7 olmuştur.
- Kadınların istihdamında düşüş kaydedilmiş (%65,9), erkeklerde istihdam %74,1 olmuştur.
- İşsizlik oranı, bütün yaş gruplarında olduğu gibi gençlerde de (15-24 yaş) artmış ve %17 olmuştur.
- Hem istihdam hem de işsizlik oranları ülke genelinde olumlu seyretnmiş olmakla birlikte bölgeler arasında büyük farklılıklar vardır.
- İstihdam oranı, Flaman Bölgesinde %68,2, Valon Bölgesinde %57,9, Brüksel-Başkent Bölgesinde ise %54,1,dir.
- İşsizlik oranı, Flaman Bölgesinde %4,2, Brüksel-Başkent Bölgesinde %13,6, Valon Bölgesinde ise %9,2 olmuştur.

Milliyet, Cinsiyet ve Bölgelere göre İş Arayanların Sayıları

2021 yılı itibarıyla

Milliyeti	İş Arayanlar		
	Erkek	Kadın	Toplam
Belçikalı	181.180	156.968	338.148
AB Vatandaşı Yabancılar Toplamı	22.217	22.230	44.447
Belçikalılar dâhil AB Vatandaşları Toplamı	206.397	179.198	385.595
Türkler	1.636	1.167	2.803
AB Hariç Yabancılar Toplamı	30.218	26.061	56.279
Yabancılar Genel Toplamı	52.435	48.291	100.726
Genel Toplam	236.615	205.259	441.874

Kaynak: Ulusal İstihdam Kurumu (ONEM)

5.2.2.2. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Belçika’da bağımsız çalışanların toplam sayısı 2021 yılında; 766.454’si erkek, 405.274’si kadın olmak üzere, 1.230.419 olarak kayda geçmiştir.

Bağımsız çalışanları statülerine göre ayırdığımızda “ana faaliyette bulunan statüsünde” olanların sayısı 1.171.728 kişi, “ek faaliyette bulunan statüsünde” olarak bağımsız çalışanların sayısı 58.691 kişi olmuştur.

Meslekler itibarıyla, bir önceki yıla göre, bağımsız mesleklerde, sanayide, birincil sektörde, tarım sektöründe ve hizmet sektöründe artış; ticaret ve balıkçılık sektörlerinde ise düşüş kaydedilmiştir.

Belçika’da yabancıların “bağımsız çalışan ve yardımcı eş” statüsünde çalışanların toplam sayısı, 2020 yılında 150.483 kişi iken, 31 Aralık 2021 itibarıyla 160.839 kişiye ulaşmıştır. Yabancılar arasında ilk sırada Romenler, Hollandalılar ve Fransızlar gelmektedir.

2021 yılı içerisinde faaliyete olan yabancı sayısı toplam 147.402 kişi olmuştur.

Bağımsız çalışan vatandaşlarımızın toplam sayısı 2020 yılında 3.439 iken 2021 yılında 3.542 (+103) kişi olarak gerçekleşmiştir.

5.2.2.3. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Asgari Ücret

04.02.2021 tarihi itibarıyla

18 yaş ve üstü olanlar (tam gün çalışma halinde)	1.643,57 Avro
19 yaşında ve en az 6 ay hizmeti olanlar	1.687,18 Avro
22 yaşında ve en az 12 ay hizmeti olanlar	1.706,56 Avro

Bu ücretler esas alınarak ayrıca sektörler düzeyinde asgari ücretler tespit edilmektedir. Diğer yandan, bu ücretlerden evli veya bekâr olma durumuna göre %20 ile %40 arasında (sosyal sigorta ve vergi) kesintisi yapılarak net asgari ücretler hesaplanmaktadır. Net ücretlere ayrıca brüt ücretler içinde görülmeyen sosyal yardımlar/ödenekler eklenmektedir.

Ortalama Ücretler

2019 yılı itibarıyla*

En Düşük Ücret Alan İlk Beş Meslek	Ortalama Aylık Brüt Ücret (Avro)
Garson	2.372
Kuaför	2.379
Hizmetçi	2.396
Satış Elemanı	2.581
Temizlikçi	2.584

En Yüksek Ücret Alan İlk Beş Meslek	Ortalama Aylık Brüt Ücret (Avro)
Genel Müdür	10.465
Müdür	7.807
Bilim İnsanı (Matematik ve Statistik)	5.814
Bilim İnsanı (Fizik ve Kimya)	5.626
Mühendis	5.443

Kaynak: İstatistik Kurumu (Statbel)

*Veriler 2019 yılına ait olup 28.09.2021 tarihinde yayımlanmıştır.

Belçika İstatistik Kurumu'nun 28.09.2021 tarihli verilerine göre 2019 yılı itibarıyla:

- Belçika'da tam gün çalışma karşılığında aylık ortalama brüt ücret 3.758 Avro'dur.
- Gençler ile yaşlılar arasındaki ücret farkı hala önemini korumaktadır.
- Brüksel ve çevresinde çalışanlar diğerlerine göre daha fazla kazanmaktadır.
- Yüksek lisans yapanlar Belçika ortalamasına göre %48 daha fazla kazanmaktadır.

5.2.2.4. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Toplu iş sözleşmelerinin önemli bir kısmı işletme düzeyinde imzalanmakta olup son yıllarda her yıl ortalama 2.000 toplu iş sözleşmesi imzalanmaktadır. İmzalanan toplu iş sözleşmesi sayısı, 2020'nin ilk ayları itibarıyla 150.000 olmuştur.

Sendikal Örgütlenme

Belçika'da üç ana sendika kuruluşu vardır:

Belçika Hristiyan Sendikaları Konfederasyonu (CSC),

Belçika'daki Çalışma Genel Federasyonu (FGTB)
Belçika Liberal Sendikaları Genel Konfederasyonu (CGSLB)

Sendikalar; işletme düzeyinde, sektör düzeyinde, sektörler arası ulusal düzeyde ve federatif kurumlar düzeyinde çeşitli faaliyetlere iştirak etmektedir.

İşletme düzeyinde, İşyeri Sendika Temsilciliklerine, İşyeri Önleme ve Koruma Komitesine, İşletme Konseyine, Avrupa İşletme Komitesine iştirak etmektedir.

Sektör düzeyinde, işçi ve işveren temsilcilerinden oluşan Toplu Sözleşme Ortak Komisyonlardaki görüşmelere katılmaktadır (CCT).

Sektörler arası ulusal düzeyde, sendikalar Ulusal Çalışma Konseyi (CNT) Merkez Ekonomik Konseyi (CCE) Sosyal Taraf Gruplarında aktif rol oynamaktadır.

Federatif kurumlar düzeyinde ise, sendikalar Bölge Ekonomik ve Sosyal Konseyin faaliyetlerine iştirak etmektedir.

Sendikalar üyelerine çok sayıda hizmet vermektedir. Bunlardan bazıları, hukuki danışmanlık, işsizlik paralarının ödenmesi, eğitim, kültürel ve sosyal etkinliklerdir. Hristiyan ve sosyalist sendikalar daha etkin konumdadır. Sendikalara üyelik anlamında resmi sayılar bulunmamaktadır. Ancak büyük işletmelerde ve kamu görevlerinde çalışanların büyük bir kısmı sendikalıdır. Orta ve küçük boy işletmelerde üyelik oranı daha düşüktür. Ortalama bir rakam vermek gerekirse üyelik oranı %70'dir.

Sendikalar, devlet tarafından verilmiş bir yetki ile işsizlik yardımlarını ödemektedir. Sendikalar aynı zamanda, hastalık kasalarını yani "Sağlık Sigorta Kurumu"nu yönetmekte ve bu sayede önemli sayılabilecek gelir elde etmektedir. Sendikalarla siyasi partiler arasında da sıkı bir ilişki vardır, çok sayıda siyasetçi de sendika kökenlidir.

5.2.2.5. İşsiz Sayısı

01.01.2021 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Belçikalı	182.442	154.346	336.788
Yabancı	53.919	49.418	103.337
Türk	1.626	1.176	2.802

Kaynak: Ulusal İstihdam Kurumu (ONEM)

5.3. SOSYAL GÜVENLİK

5.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Muayene ve Tedavi Tarifeleri Artırılmıştır

Aile hekimlerine muayene ve tedavi ücretleri 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren 26,78 Avro'dan 27,06 Avro'ya yükseltilmiştir. Aynı şekilde, evde verilen muayene ve tedavi hizmet tarifeleri ile uzman hekimlerin muayene ve tedavi tarifelerinde de artış olmuştur.

Belçika Maden Çalışanlarına Eksik Prim İadesi

Belçika'da maden ocaklarında çalışan ve emekli olduktan sonra vefat eden kişilerin hak sahibi, eş veya çocukları geriye dönük eksik prim ücreti talebinde bulunabilmektedirler. Hayatta olan maden emeklilerinin ise başvuru yapması gerekmemektedir. Sadece eşlerinin ve çocuklarının başvurusu yeterlidir.

Öğretmenler için babalık izni

Wallonia-Brüksel Federasyonu Parlamentosu federal düzeyde altı aydan fazla bir süredir uygulanan babalık iznini bu yıl 10 ila 15 iş günü arasında uzatan bir kararname taslağını onaylamıştır. 2023'te bu babalık izni, geçen yılın sonunda federal düzeyde de kararlaştırıldığı üzere 20 iş gününe uzatılacaktır. Kararname ayrıca, bir çocuğun vefatı halinde tanınan izin süresini de 5 ila 10 iş günü arasında uzatmaktadır.

01/01/2021 Tarihinden İtibaren Ambulans Tarifesi 61,41 Avro olmuştur

“Acil Tıbbi Yardım” reformu kapsamında, hastayı almak ve hastaneye nakletmek için özel veya kamuya ait ambulansın geliş yerine ve mesafesine bakılmaksızın, hastalara daha şeffaf ve daha adil bir tarife güvencesi sağlamak amacıyla her bir ambulans hizmeti için 61,41 Avro'luk tutar uygulamasına geçilmiştir.

İflas Eden İşletmeler

2021 yılında 6.533 işletme iflas etmiş olup 2010 yılından bu yana iflasların en az yaşandığı ilk yıl olmuştur. İflas nedenlerinin başında, 1 Mayıs 2018 tarihinde yürürlüğe giren İflas Yasası ile kar amacı gütmeyen kuruluşlara (dernekler) ve serbest meslek kuruluşlarına iflas edebilme yetkisinin verilmesi gösterilmektedir. Aynı şekilde, ticaret mahkemelerine hayali ve benzeri şirketleri denetleme ve kapatma konusunda yeni yetkiler verilmesi de üçüncü bir gerekçe olarak gösterilmektedir. İflaslara bağlı olarak 17.786 istihdam kaybı yaşanmış olup bu da son beş yılın en düşük seviyesi olmuştur.

5.3.2. Sosyal Sigortalar

5.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolu	İşçi Payı (Avro)	İşveren Payı (Avro)	Toplam (Avro)
Yaşlılık, Ölüm Sigortası	7,50	8,86	16,36
Hastalık-Maluliyet Sigortası (Sağlık Bakımı)	3,55	3,80	7,35
Hastalık-Maluliyet Sigortası (Sağlık Yardımı)	1,15	2,35	3,50
İşsizlik Sigortası	0,87	1,46	2,33
İş Kazası Sigortası	-	0,30	0,30
Meslek Hastalığı Sigortası	-	1,00	1,00
Aile Yardımları	-	7,00	7,00
Diğer Primler	-	1,5	1,5
2016 Teşvikleri		-5,04	-5,04
Toplam	13,07	21,23	34,3

Kaynak: Belçika İşletmeler Federasyonu (FEB)

Not: Yukarıdaki kesintilerden başka sadece işverenlerden kesilen ve çalışan işçi sayısına göre değişen primlerle birlikte işveren payı genel toplamı %45'lere çıkabilmektedir. Çalışanlar için işçi ve ofis işçisi olarak kesinti oranları, yıllık tatil kesinti oranı hariç, aynıdır.

5.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Aylıklar ve Ödenekler (İşverene Bağlı Çalışanlar)

01.01.2020 tarihi itibarıyla

Ücretli Çalışanlar	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılık Aylığı	1.910.364	1.834.601.634,83
Dul Aylığı	438.303	381.675.210,59
Dulluk Ödenegi (*)	1.221	1.344.529,75
Yakacak Yardımı	36.132	2.811.401,09
Emeklilik Primi (Bonus)	214.606	26.613.116,74
Toplam	2.600.626	2.247.045.893,00

Kaynak: Federal Emeklilik Kurumu (Service federal Pensions-SFP)

(*) Bağımlı ve bağımsız çalışanları kapsamaktadır.

Aylıklar ve Ödenekler (Bağımsız Çalışanlar)

01.01.2020 tarihi itibarıyla*

Serbest çalışanlar	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılık Aylığı	491.163	237.967.739,37
Dul Aylığı	104.245	71.635.754,89
Dul Ödeneği	255	135.584,83
Emeklilik Primi (Bonus)	84.209	14.493.842,58
Toplam	679.872	324.232.921,67
Aylık Alanların Genel Toplamı (*)	2.187.220	2.571.278.814,67
Aylık ve Ödenek Alanların Genel Toplamı (**)	2.231.086	2.632.150.859,14

Kaynak: Federal Emeklilik Kurumu (Service federal Pensions-SFP)

(*) Ücretli ve bağımsız çalışanları kapsamaktadır

(**) Sigorta kurumlarınca yapılan her türlü aylık ve ödemeleri kapsamaktadır.

Aylıklar ve Ödenekler (Sosyal yardımlar)

01.01.2020 tarihi itibarıyla*

Yardım Türleri	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılar Gelir Garantisi Yardımı (GRAPA) :	106.163	51.142.964,49
“Ücretli Çalışanlar” Ödeneği	253.511	5.193.070,59
Yaşlılık Ödeneği	224.124	4.653.988,10
Dul Ödeneği	43.107	539.082,49
Sakatlık Avantajı	547	250.146,33
Tamamlayıcı Yardım	467	201.138,79
Tamamlayıcı Yardım Gelir Garantisi	59	9.373,97
Üçüncü Kişilere Yardım	214	39.633,57
Koşulsuz Aylık Alan “Bağımsız Çalışanlar”	71.219	3.175.703,27
Koşulsuz Emekli Aylığı	49.329	2.366.922,22
Koşulsuz Dul Aylığı	23.955	808.781,05
Garanti Gelir Yardımı	2.495	1.110.159,79

Kaynak: Federal Emeklilik Kurumu (Service federal Pensions-SFP)

(*) Ücretli ve bağımsız çalışanları kapsamaktadır

Erken emeklilik sisteminden faydalananların sayısı toplam 10.001 kişi olup 4.334’ü erkek, 5.667’si kadın sigortalıdır. Yapılan ödeme tutarı ise aylık toplam 4.589.475,31 Avro olmuştur.

Belçika dışında ikamet eden ve aylık alanların toplam sayısı 201.358 olup 56.377’si Belçika vatandaşıdır. Yapılan ödeme tutarı ise toplam 100.945.514,35 Avro’dur.

5.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Federal Emeklilik Hizmetlerinin (Service federal Pensions-SFP) 2020 Yılı istatistiklerine göre, Belçika’dan aylık alan ve Türkiye’de ikamet edenlerin sayısı 6.456’dır. Bunlardan 5.670’i Türk, 713’ü Belçika vatandaşıdır. 73 kişi ise “diğerleri” kategorisinde yer almıştır. Türkiye’ye havale edilen toplam ödeme tutarı ise aylık toplam 4.267.479,28 Avro’dur.

5.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

5.3.2.5. Aile Yardımları

Aile yardımları, gelir şartına bağlı olmadan bakmakla yükümlü en az bir çocuğu olan ve Belçika’da ikamet eden her aileye sahip olduğu üç çocuğa kadar yapılır. Zorunlu eğitim yaşı 18 olduğundan, bazı durumlarda 25 yaşına kadar bütün çocuklar her yılın 31 Ağustosuna kadar aile yardımlarından faydalanır. Yardım miktarının belirlenmesinde çocuk sayısı, çocuğun yaşı, çocuğun sağlık durumu, ailenin yapısı gibi çeşitli kriterler dikkate alınır. Belçika’da yaşayan vatandaşlarımızın beraberlerinde ikamet eden bakmakla yükümlü oldukları çocukları için, aile yardımlarının genel prensipleri uygulanmakta ve vatandaşlarımız da aile yardımlarından eşit şartlarda yararlanmaktadır.

Vatandaşlarımızın Türkiye’de ikamet eden çocukları da belli şartlar dâhilinde çocuk paralarından faydalanabilmektedir. Vatandaşlarımızın Türkiye’de ikamet eden çocukları için ödenen çocuk paraları tutarları, 1966 tarihli Türkiye-Belçika Sosyal Güvenlik Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde son olarak 01.01.2012 tarihinde belirlenen barem esas alınarak belirlenmektedir. Öte yandan, 2014 tarihli Anlaşmanın 1 Eylül 2018 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte çocuk paraları, Türkiye’de ikamet eden çocukları için yeni bareme göre belirlenmektedir. Bu tutarlar, Belçika ile Sosyal Güvenlik Sözleşmesi imzalamış olan ülkelerden Fas ve Tunus için de aynı şekilde geçerlidir.

5.3.2.6. Çocuk Parası Miktarları (*)

01.01.2021 tarihi itibarıyla

	Brüksel Bölgesinde İkamet eden Çocuklar İçin (Avro)	Valon Bölgelerinde ve Alman Toplumunda(**) İkamet eden Çocuklar İçin (Avro)	Flaman Bölgesinde (***) İkamet Eden Çocuklar İçin (Avro)	Türkiye’de (****) İkamet Eden Çocuklar İçin (Avro)
1. Çocuk	153,00	158,10	166,46	29,45 Avro
2. Çocuk	163,20	158,10	166,46	31,29 Avro
3. Çocuk	173,40	168,10	166,46	33,13 Avro
4. Çocuk	-	-	-	34,98 Avro

Kaynak: Federal Aile Yardımları Sandığı (FAMIFED)

Not: 4. çocuktan sonra ödeme yapılmamaktadır.

(*) Her bölge, aile yardım miktarlarını kendisi belirlemektedir.

(**) Alman Toplumu’nda, 2021 tarihinden itibaren faydalanacak her çocuk için 158,10 €

(***) Flaman Bölgesinde 01/01/2021 tarihinden sonra doğan her bir çocuk için 166,46 €

(****) Türkiye’de ikamet eden çocuklar için yardım miktarları, Sosyal Güvenlik Anlaşması hükümleri çerçevesinde güncellenerek tespit edilmektedir.

5.3.2.7. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

Vergilerle finanse edilen sosyal yardımlar, Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı (La Garantie de revenus aux personnes âgées)–GRAPA), Özürlülere Yönelik Yardım (Les Allocations aux personnes handicapées), Uyum Yardımı (revenu d’intégration) ve Garanti Aile Yardımları’ndan (les prestations familiales garanties) oluşmaktadır.

Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı

Yaşlı kişilere yapılan yardımlar, Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı (La Garantie de Revenus Aux Personnes Âgées - GRAPA) ve Yaşlı Kişilere Katkı Yardımı’ndan (L’Allocation Pour L’aide Aux Personnes Âgées) oluşmaktadır. Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı, emekli aylığı alan veya aylığı yetersiz durumda olanlara 65 yaşından itibaren yapılmaktadır. Bu yardıma hak kazanabilmek için Belçika’da yasal olarak ikamet etmek ve yeterli gelire sahip olmamak şartı aranmaktadır. Bu bağlamda, başvuru sahibinin fiilen ve sürekli olarak Belçika’da ikamet etmesi ve kendisinin ve beraberindekilerin gelirinin (aylık geliri, gayrimenkul geliri, tasarrufları vb.) yetersiz olduğunun belgelenmesi gerekmektedir. Yardım tutarları, 01.01.2021 tarihi itibarıyla, yalnız yaşayanlar için aylık 1.184,20 Avro; bir veya birden fazla kişiyle yaşayanlar için aylık 789,47 Avro’dur.

Engellilere Yönelik Yardım

Sağlık sorunları nedeniyle, ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli bir gelire sahip olmayanlara gelir vermek veya mevcut gelirlerini artırmak için yapılan bir yardımdır. Başvuru bizzat ilgilinin kendisi veya yetki verdiği kişi tarafından yapılmaktadır. Bu yardımlardan faydalanabilmek için Belçika’da ikamet etmek ve fiilen yaşamak, 21 yaşından büyük 65 yaşından küçük olmak, tıbben özürlü olmak ve yardım almaya hak kazanacak düzeyde düşük gelire sahip olmak şartı aranmaktadır. Yetişkin olmayan özörlölere (65 yaşından küçükler), Geliri İkame Yardımı ve/veya Uyum Yardımı olmak üzere iki tip yardım yapılmaktadır. Yetişkin özörlölere (65 yaşından büyükler) ise Yaşlılara Katkı Yardımı (L’Allocation pour l’aide aux personnes âgées) adlı üçüncü bir yardım yapılabilmesi söz konusudur.

Geliri İkame Yardımı’nın (Allocation de remplacement de revenus) tutarı ailenin durumuna göre değişmektedir. Gelirin azami aylık tutarı, 01.01.2021 tarihi itibarıyla:

- Bakmakla yükümlü kişi için (Kategori C) 1.478,68 Avro,
- Yalnız yaşayan kişi için (Kategori B) 1.094,16 Avro,
- Birlikte yaşayan için (Kategori A) 729,43 Avrodur.

Uyum Yardımı’nın (Allocation D’integration) Kategorilere Göre Aylık Ödeme Tutarları:

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Kategori	Yardım Tutarı (Avro)
1. Kategori	114,73
2. Kategori	379,48
3. Kategori	603,51
4. Kategori	877,06
5. Kategori	994,33

Geliri İkame Yardımı ile Uyum Yardımı birlikte verilebileceği gibi, ayrı olarak da ödenebilmekte ve ödemeler Sosyal Güvenlik Bakanlığınca her ay yapılmaktadır.

Yaşlılara Katkı Yardımı'nın Kategorilere Göre Aylık Ödeme Tutarları

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Kategori	Yardım Tutarı (Avro)
1. Kategori	93,97
2. Kategori	358,71
3. Kategori	436,13
4. Kategori	513,53
5. Kategori	630,80

5.3.2.8. Sosyal Yardımlar

Uyum Geliri (Le revenu d'Intégration)

Belçika'da yaşayan ve işsizlik sigortası ödeneği de dâhil olmak üzere hiçbir yerden geliri olmayan veya geliri olup da ihtiyaçlarını karşılayamayanlara, Sosyal Yardım Merkezleri (CPAS/OCMW) tarafından “sosyal uyum hakkı” çerçevesinde yapılan aynı veya nakdi gelirdir.

Bu gelirden faydalanabilmek için Belçika vatandaşı olmak veya yasal olarak Belçika'da ikamet etmek, yetişkin olmak, işsizlik ödeneği dâhil olmak üzere hiçbir yerden geliri olmamak veya yeterli bir gelire sahip olmamak, sağlığı çalışmaya uygun olmamak ve yardımlara hak kazanacak nitelikte olmak şartları aranmaktadır.

Uyum Geliri, asgari düzeyde bir gelir olup, yardım miktarı ailenin yapısına göre değişmektedir. 01.01.2021 tarihinden itibaren aşağıdaki gibidir.

- Birlikte yaşayanlar için aylık 656,45 Avro,
- Yalnız yaşayanlar için aylık 984,68 Avro,
- Bakmakla yükümlü olduğu aile ile birlikte yaşayanlar için aylık 1.330,74 Avro'dur.

Bu bağlamda sağlanan yardımlar, aynı ve nakdi olmak üzere mali yardım, gıda yardımı avansı, işe yerleştirme, borç yapılandırma, psikososyal yardım, lojman yardımı, tıbbi yardım, evde tedavi, adli yardım gibi çok farklı şekillerde yapılabilmektedir.

Başvuru evrakları, ilgilinin ikamet ettiği yerdeki Kamu Sosyal Yardım Merkezine bizzat elden teslim edilebileceği gibi, posta ile de gönderilebilmektedir.

Garanti Aile Yardımları (Les Prestations Familiales Garanties)

Bu yardım Belçika veya her hangi bir ülke mevzuatına göre çocuk yardımına hak kazanamayan kişilere yapılan bir yardım türüdür. Yardıma hak kazanan kişiler, Aile Yardımlarının tamamından (Doğum Yardımı, Evlatlık Primi, Klasik Aile Yardımı (çocuk paraları), çeşitli durumlarda verilen Ek Yardımlar olmak üzere 9 çeşit) yararlanabilir. Bu yardımlar, sadece Federal Aile Yardımları Sandıkları (FAMIFED) tarafından ödenmektedir.

5.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

5.4.1. Sayısal Veriler

5.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2020/2021 Eğitim/Öğretim Yılı	
Eğitim/Öğretim Türü	Öğrenci Sayısı
Anaokulu	430.349
İlkokul	805.254
Ortaokul-lise	864.943
Sağlık Lisesi (Hemşire)	7.372
Yüksekokul	251.186
Üniversite	255.862*

Kaynak: Brüksel İstatistik ve Analiz Enstitüsü (IBSA.brussels)
(*)2019-2020 Eğitim/Öğretim Yılı

5.4.1.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

T.C. Brüksel Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliğine ülkemizden gelmiş olan ve askerlik tehir işlemi için müracaat eden erkek yüksek lisans/doktora öğrencisi sayısı 42’dir.

5.4.1.3. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2020/2021 Eğitim/Öğretim Yılı	
Öğrenci Sayısı	1.542 (*)

Kaynak: Brüksel Eğitim Müşavirliği

(*) Sayı Brüksel Başkent ve Valon Bölgesine ait olup 2020/2021 Eğitim/Öğretim yılı itibarıyla Flaman Bölgesinde Türk Dili ve Kültürü dersleri verilememiştir.

5.5. GÖÇ VE UYUM

5.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Yabancılar Mevzuatı

Belçika vatandaşlık yasasında yapılan değişiklik ile Belçika vatandaşı olma şartları 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla önemli ölçüde zorlaştırılmıştır. Bu bağlamda, başvuru sahiplerinin Belçika’da ikamet etmeleri ve başvuru için aranılan ikamet süresince yasal ikamet belgesine sahip olmaları şartı getirilmiştir.

Belçika vatandaşlık yasası, Belçika vatandaşlığını alanların mensubu oldukları ülkenin vatandaşlığından çıkılmalarını öngörmemektedir. Aynı şekilde, başka ülke vatandaşlığına geçen Belçikalıların vatandaşlıkları da muhafaza edilmektedir.

Aile birleşimi kapsamında Belçika’ya gelen üçüncü ülke vatandaşlarına ilk üç yıl için verilen geçici ikamet belgesinin süresi 5 yıla, aile birleşimi kapsamında Belçika’ya gelecek olan üçüncü ülke vatandaşlarının başvuru dosyalarının sonuçlandırılma süresi de 6 aydan 9 aya çıkartılmıştır. Belçika’da yaşayan vatandaşlarımız, aile birleşimi kapsamında yabancılardan alınan harçlardan, ülkemiz ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında imzalanan 12/09/1963 tarihli Anlaşma hükümleri gereğince muaf tutulmaktadır. Belçika’nın göç politikası, son yıllarda, önemli ölçüde mülteciler ve aile birleşimi üzerinden belirlenmektedir.

İstihdam

İstihdam Bakanlığından yapılan açıklamada, Belçika istihdam piyasasına erişimin özellikle yaşlı kişiler, mesleki nitelik bakımından düşük vasıflı kişiler ve uzun süreli işsiz kişiler için zor olduğu ve Belçikalıların yabancılara göre çok daha avantajlı durumda oldukları belirtilmektedir.

İstihdam açısından, aidiyet kökeni, işgücü piyasasındaki eşitsizlikleri gösteren en belirgin faktör olmaya devam etmiş ve bu olumsuz durumdan en fazla Afrika kökenliler etkilenmiştir.

Ocak 2021 tarihi itibarıyla Belçika’nın nüfusu 11.521.238’dir. Nüfusun 5.844.027’si (%51) kadın; 5.677.211’i (%49) erkektir. Yıllık nüfus artışı 28.597 (%0,25)’dir. 2021’de toplam 39.275 kişi Belçika vatandaşlığını almıştır. Belçika vatandaşlığını alanlar arasında Fas, Romanya, Suriye, Irak ve Afgan vatandaşları ilk sırada gelmiştir. 2021 yılında 144.169 göçmen Belçika’ya gelmiş, 102.413 kişi de Belçika’dan ayrılmıştır. Aradaki fark, 41.756 olup Belçika’da ikamet eden nüfusa katkısı 9/10’dan fazla olmuştur.

2021 yılında 25.971 kişi sığınma talebi başvurusunda bulunmuştur. Sığınma talebinde bulunanların milliyetlere göre dağılımında, 2021 yılında Afganistan (6.506), Suriye (2.874) ve Filistin (1.662) vatandaşları ilk sırada gelmektedir.

Sığınma talebinde bulunan Türk vatandaşlarının sayısı ise 2020’de 934 iken 2021 yılında 1.489 olarak gerçekleşmiştir.

5.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

5.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

5.5.2.2. Türklerin Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım (*)

Federal Parlamento	2
Eyalet Parlamentoları	6
Toplam	8

Kaynak: Federal ve Eyalet Parlamentoları

(*) 26.05.2019 tarihli seçim sonuçları

6. FRANSA

6.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

6.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk**
Erkek	32.785.000	3.346.500	132.660
Kadın	35.029.000	3.553.500	129.007
Toplam	67.814.000 *	6.900.000 *	261.667**

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE)

* INSEE, 2015 Nüfus sayımı sonuçları, 07.07.2022 ve 10.08.2022 tarihli yayın

** Sadece Türk vatandaşı olanlar. Göçmen nüfus içinde Türk nüfusunun oranı %3,6'dır. Ayrıca, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla **Başkonsolosluk kayıtlarına göre vatandaşlarımızın (çifte vatandaşlar dâhil) sayısı 773.740'tır.**

6.1.2. Fransa'daki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

Göreve gelen Fransız hükümetlerinin uyguladığı göç ve uyum politikalarına bağlı olarak her yıl yaklaşık 80 bin yabancı, Fransız vatandaşlığına geçmektedir. Fransız makamlarınca yayımlanan istatistiklere göre, 2021 yılı sonu itibarıyla 94.092 kişi Fransız vatandaşlığına geçmiştir.

1998-2015 yılları arasında Fransız vatandaşlığına geçen Türklerin sayısı 166.811'dir. Fransız vatandaşlığını doğumla alan çocukların sayısı bu sayıya dahil edilmemiştir. Son yıllarda, yılda ortalama 6.000 vatandaşımız Fransız vatandaşlığına geçmektedir. Fransız uyruğuna kabul edilen vatandaşlarımızın Türk vatandaşlığından çıkma zorunluluğu bulunmamaktadır. Fransa İçişleri Bakanlığı, 2019 yılı itibarıyla Fransız vatandaşlığına geçenlerin sayısını milliyete göre yayınlamamaktadır. En son yayınlanan verilere göre, Fransız vatandaşlığına geçen Türklerin sayısı ve Fransız vatandaşlığını kazanma şekli aşağıdaki tabloda verilmiştir.

2021 yılı itibarıyla

Yıllar	Fransız Vatandaşlığını Kazanma Şekli				Toplam
	Yasal Düzenleme / İdari Karar	Evlilik	Beyan	Diğer/Tasnif Dışı	
2010	4.981	581	4.101	4	9.667
2011	3.458	578	4.238	3	8.277
2012	1.965	535	4.416	4	5.920
2013	1.736	268	3.865	4	5.873
2014	1.626	311	3.894	4	5.835
2015	1.456	344	3.790	5	5.595

Kaynak: Fransa İçişleri Bakanlığı

6.1.3. Vatandaşlarımızın* Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla

	0-15	15-24	25-54	55+	Toplam
Erkek	3.850	10.569	93.700	27.381	135.500
Kadın	3.742	10.900	87.845	23.680	126.167
Toplam	7.592	21.469	181.545	51.061	261.667

Kaynak: INSEE

* Sadece Türk vatandaşı olanlar

6.1.4. Vatandaşlarımızın Başkonsolosluk Görev Bölgelerine Göre Dağılımı

2021 yılı itibarıyla

Bölge (Başkonsolosluklar Görev Bölgeleri)	Toplam
Paris	300.364
Lion	157.000
Strazburg	151.376
Marsilya	65.000
Nantes	60.000
Bordo	40.000
TOPLAM	773.740

Kaynak: T.C. Fransa Başkonsolosluklarından temin edilen tahmini veriler

6.1.5. Fransa'daki Yabancılarla İlişkin Sayısal Veriler

2021 yılı itibarıyla

	%	Bin
Avrupa	33,1	2.304
İspanya	3,5	243
İtalya	4,1	287
Portekiz	8,6	598
Birleşik Krallık	2,1	144
Afrika	47,5	3.310
Cezayir	12,7	887
Fas	12,0	834
Tunus	4,5	316
Asya	13,6	945
Türkiye*	3,6	250,5
Çin	1,6	108,5
Amerika, Okyanusya	5,8	404
Toplam	100,00	6.963

Kaynak: INSEE

* Sadece Türk vatandaşı olanlar

6.1.6. Fransa'ya Gelen Türk Sayısı

Fransa İçişleri Bakanlığının 2022 verilerine göre, 2021 yılında Türklere düzenlenen vize sayısı 43.671'dir. Düzenlenen vize sayısında 2020 yılına kıyasla %18 oranında artış kaydedilmiştir.

2021 yılı itibarıyla	
Yıllar	Gelen
2021	43.671
2020	37.017
2019	137.063
2018	125.351
2017	134.059
2016	132.008
2015	134.478
2014	99.520
2013	104.283

Kaynak: Fransa İçişleri Bakanlığı

6.1.7. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla			
T.C. Başkonsoloslukları	Doğan	Ölen	Evlenen
Paris	3.364	449	863
Strazburg	1.420	335	285
Liyon*	1.313	202	342
Marsilya*	430	63	153
Bordo*	362	27	94
Toplam	6.889	1.076	1.737

Kaynak: T.C. Fransa Başkonsolosluk Kayıtları

*2020 yılına ait veriler

6.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

6.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İşsizlik Sigortasında Reform hazırlığı

29/09/2021 tarihli ve 2021-1251 sayılı Kararname 30/09/2021 tarihinde resmi gazetede yayımlanmış olup 01/10/2021 tarihi itibarıyla İşsizlik Sigortası Reformu yürürlüğe girmiştir. Buna göre, işsizlik ödeneği almak için asgari 6 aylık sigortalılık süresi gerekecektir (bu süre önceden 4 ay ile sınırlıydı).

2021 Yılında Fransa’da İşsizlik

- **2021 yılı 1. dönemi**

Fransa’da, iş arayanlar listesine A kategorisinden kayıtlı (*kısmi çalışması olmayan işsizler*) olan işsizlerin sayısı 2021 yılı 1. dönem sonu itibarıyla 3.560.600 olarak kayıtlara geçmiştir. 2020 yılına göre bu kategoride iş arayanların oranında ortalama %6,8’lik bir artış ve dönem sonu itibarıyla %0,3’lük (-12.200) bir azalma olmuştur.

B ve C kategorisinde kayıtlı olanların sayısı ise dönem sonu itibarıyla 2.156.300 olarak tespit edilmiştir. Bir önceki döneme göre B kategorisinde kayıtlı (*ay içinde 78 saatten az çalışan işsizler*) olanların oranında %0,4’lük bir artış kaydedilmiş, C kategorisinde (*ay içinde en az 78 saat çalışan işsizler*) kayıtlı olanların oranında ise %1’lik bir artış olmuştur.

Fransa’da A, B ve C kategorilerinde olanların toplam sayısı 5.716.900 olarak tespit edilmiş olup bu dönem için oran sabit kalmış (+ 4.700), son bir yıla kıyasla da %4,9 oranında bir artış görülmüştür.

- **2021 yılı 4. dönemi**

Fransa’da, iş arayanlar listesine A kategorisinde kayıtlı (*kısmi çalışması olmayan işsizler*) olan işsizlerin sayısı 2021 yılı 4. dönem sonu itibarıyla 3.101.800 olarak tespit edilmiştir. 2020 yılı itibarıyla bu kategoride olup iş arayanların oranında ortalama %13,2’lik bir azalma ve dönem sonu itibarıyla %6,2’lik (-205.600) bir azalma olmuştur.

B ve C kategorisinden kayıtlı olanların sayısı ise **dönem** sonu itibarıyla 2.266.500 olarak tespit edilmiştir. Bir önceki döneme göre B kategorisinde kayıtlı (*ay içinde 78 saatten az çalışan işsizler*) olanların oranında %3,6’lık bir azalma kaydedilmiş, C kategorisinde (*ay içinde en az 78 saat çalışan işsizler*) kayıtlı olanların oranında ise %1,5’lik bir artış kaydedilmiştir.

Fransa’da A, B ve C kategorilerinde olanların toplam sayısı 5.368.200 olarak tespit edilmiş olup dönem sonu itibarıyla %3,8 oranında bir azalma (-209.600), son bir yıla kıyasla da %6 oranında bir azalma görülmüştür.

6.2.2. Sayısal Veriler

6.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31. 12. 2021 tarihi itibarıyla

Ülke Geneli*	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Aktif Nüfus*	14.707	51,7	15.538	67,8	30.245	56,1
Çalışan Nüfus**	12.932	34,6	13.948	32,3	26.880	41,1
Göçmen**	927,8	47,0	1.195.400	67,1	1.196.328	56,6

Kaynak: Ekonomik Araştırmalar ve İstatistik Ulusal Kurumu

(*)INSEE 2021 verileri

(**)INSEE 2020 verileri

6.2.2.2. Çalışan Türklerin İstihdam ve İşsizlik Oranları

2019 yılı itibarıyla

	İstihdam Oranı(%)	İşsizlik Oranı*(%)
Kadın	32,0	39,7
Erkek	81,3	20,8
TOPLAM	57,8	25,8

Kaynak: İş Bulma Kurumu (Pole Emploi)

(*)Çifte vatandaşlarımızla beraber işsizlik oranının düşüş göstererek %18-20 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

6.2.2.3. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı*

2021 yılı itibarıyla

İşkolu Adı	Çalışan Oranı %
Tarım, Balıkçılık ve ormancılık	2
Sanayi	13
İnşaat	39
Hizmet Sektörü	46
Ticaret; otomobil ve motosiklet tamiri	9
Taşımacılık, Depolama	2
Konaklama, Lokantacılık	15
Bilişim, İletişim	0
Banka, Finans ve Sigorta	1
Emlak İşleri	0
Bilimsel ve Teknik faaliyetler;	1
İdari ve Destek Hizmetleri	10
İdari Kamu Yönetimi	1
Eğitim	2
Sağlık, Sosyal İşler	1
Temizlik İşleri	2
Diğer Hizmet Sektörleri	2
Toplam	100

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü, İstihdam Araştırmaları

6.2.2.4. Bağımsız Çalışan Türklerle İlgili Bilgiler

Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Kurumunun son yıllarda yayınlanan verilerine göre, kendi hesabına çalışan vatandaşlarımızın oranı %16-17 arasında değişmektedir.

Vatandaşlarımızın önemli bir kısmı inşaat sektöründe taşeronluk yapmaktadır. Vatandaşlarımız tarafından kurulan şirketlerin kendi aralarında rekabet ettikleri ve rekabet stratejisi olarak fiyat düşürdükleri, bunun sonucu olarak da karın ve kalitenin düştüğü gözlemlenmektedir.

Paris ve çevresinde (Ile de France) hızlı yemek türü olarak isimlendirilen işletmelerin (dönercilik vb.), terzi tamirat atölyelerinin önemli bir kısmının vatandaşlarımız tarafından işletildiği bilinmektedir. Bu tespit, Fransa geneli için de, oran farklılıklarıyla birlikte, benzerlik arz etmektedir.

6.2.2.5. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler (Avro)

1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla Fransa genelinde (Alsace-Moselle Bölgesi hariç) uygulanacak asgari ücret miktarı aşağıda gösterilmiştir:

2021 yılı itibarıyla

Saatlik		Aylık	
		Haftalık 35 saat çalışma	
Brüt	Net	Brüt	Net
10,25	8,11	1.554,58	1.231

Kaynak: Fransa İş Kurumu

Fransa'da uygulanmakta olan asgari ücretin miktarı 2010 yılından beri Ocak ayında arttırılmaktadır. Ancak enflasyon oranının %2'yi geçmesi halinde Ocak ayını beklemeksizin enflasyon oranının açıklanmasını müteakiben asgari ücretin yükseltilmesi gerekmektedir.

Fransız Ulusal İnceleme ve İstatistik Kurumunun (INSEE) 15 Eylül 2021 verilerine göre, Fransa'da enflasyon oranının %2,2 oranında artması nedeniyle 01 Ekim 2021 tarihi itibarıyla Fransa genelinde asgari ücret miktarları revize edilmiştir. (Brüt olarak ortalama 35 Avro artış gerçekleşmiştir.)

01.10.2021 tarihi itibarıyla

Saatlik (€)		Aylık (€)	
Brüt	Net	Brüt	Net
10,48	8,29	1.589,47	1.258

Kaynak: Fransa İş Kurumu.

İşkolları İtibarıyla Ortalama Ücretler

2021 yılı itibarıyla

Mesleki Faaliyet Sınıfı	
Yıl	2019 (Brüt ücret)
Yönetici Kadroları	5.647
Ara Meslekler	3.180
Büro çalışanları	2.255
İşçiler	2.359
Cinsiyet	
Kadın	2.873
Erkek	3.405
Faaliyet Sektörü	
Sanayi	3.586
İnşaat	2.886
3. sektörler	3.122
Toplam	3.183

Kaynak: Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü DARES

6.2.2.6. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri ile İlgili Sayısal Veriler

Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün (DARES) son verilerine göre, 2018 yılında akdedilen 657 toplu iş sözleşmesi bulunmaktadır. Bunlardan 50'si çalışan nüfusun %80'ini kapsamaktadır. Syntec 778.000, karayolu taşımacılığı 658.000 kişiyi kapsamaktadır.

6.2.2.7. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

	Erkek	Kadın	2021 yılı itibarıyla Toplam	
	Sayı	Sayı	Sayı	%
Genel	1.167,0	1.072,0	2.239,0	7,9
Göçmen	---	---	---	12,7*
Türk	---	---	---	11,7*

Kaynak: Fransız İstatistik Kurumu (Insee)

**İstatistik Kurumları milliyete dayalı araştırma yapmamakla beraber, yabancılar arasında işsizlik oranının, ulusal işsizlik oranından yüksek olduğunu belirtmektedir. Vatandaşlarımızın işsizlik oranı ise, kadınların istihdam piyasasında yeteri kadar yer almamasına rağmen göçmenler arasındaki işsizlik oranından daha düşük bir seviyede seyretmektedir. INSEE araştırmaları, özellikle doğum yeri Türkiye olan Türkler arasında işsizliğin daha yüksek olduğunu belirtmektedir. INSEE'nin 2021 yılına ait istihdam anketi sonuçlarına göre, vatandaşlarımız arasında işsizlik oranının %11,7 olduğu tahmin edilmektedir. Fransa 2021 yılının son çeyreğinde, 2008 yılından beri en düşük işsizlik seviyesine ulaşmıştır. Genç işsizlik oranı ise %15,9 seviyeleri ile 1981 yılından bu yana en düşük seviyesindedir.*

6.3. SOSYAL GÜVENLİK

6.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

6.3.2. Sosyal Sigortalar

6.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

2021 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları / Mesleki Riskler	İşçi payı		İşveren payı	
	Prime Esas Aylık Ücret Tavanı (€)	Oran (%)	Prime Esas Aylık Ücret Tavanı (€)	Oran (%)
GENEL REJİM:				
Hastalık, analık, maluliyet, ölüm sigortası	-	-	Ücretin tamamı	7 veya 13
Özerklik Dayanışma Katılımı (CSA)	-	-	Ücretin tamamı	0,3
Yaşlılık Sigortası (tavan)	3.4282 €	6,9	Ücretin tamamı	8,55 3.4282 €
Yaşlılık sigortası	Ücretin tamamı	0,4	Ücretin Tamamı	1,9
İş kazası	-	-	Ücretin tamamı	Risklere göre değişmektedir
Aile yardımları	-	-	Ücretin tamamı	5,25 veya 3,45
Genel Sosyal Katılım (CSG)	Ücretin %98,25'i	9,2		
Sosyal Güvenlik Açıklarının Kapatılması (CRDS)	Ücretin %98,25'i	0,5		
İşsizlik sigortası*	-	-	13.712	4,05 13.712 €
AGS				0,15 13.712 €
EK EMEKLİLİK REJİMİ				
Ücretliler (ARRCO) ve Üst düzey yöneticiler (AGIRC)				
Dilim 1	3 428	3,15	3428	4,72
Dilim 2	3.428 – 27.424 arası	8,1	3.428 -27.424 arası	12,95
Dilim A	3.311	3,1	3.311	4,65
CEG	3.428 – 27.424 arası değişmekte	1,08	3.428- 37.424 arası değişmekte	1,62

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

6.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

2021 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı
	Genel
Yaşlılık	16,7 milyon
Maluliyet	
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	
İş Kazası	539.833
Meslek Hastalığı	40.219
Sağlık/Hastalık/Analık	67,8 Milyon
Aile Yardımları/Çocuk Parası	13,5 Milyon
İşsizlik	2,2 milyon
Bakım	-

Kaynak: Fransa Emeklilik Kurumu, Fransa İş Kurumu, Fransa Ulusal Hastalık Sigortası

6.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2021 yılı itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Ödenek Miktarı (Avro)
Yaşlılık	12.812	30.800.944
Maluliyet (Hak Sahibi + Geride Kalan Eş)	45	335.406
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	6.303	13.386.643
Rente (Hak Sahibi + Geride Kalan Eş)	534	2.124.832
Sağlık/İş Kazası/Meslek Hastalığı	91	131.449
Aile Yardımları/Çocuk Parası	21	4.848
İşsizlik	-	-
Ek Emekli Aylığı	7.263	9.215.065
Ek Dul Aylığı	3.254	2.604.307

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

6.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

2021 yılı itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam İş Göremezlik Gün Sayısı	İş kazası/Meslek Hastalığına Bağlı Olarak Aktarılan Ödenek Tutarı
Ülke Geneli	539.833	40.219	63.056.830	8,8 Milyar Avro

Kaynak: Ulusal Hastalık Sigortası Kasası

6.3.2.5. Aile Yardımları

6.3.2.5.1. Çocuk Parası Miktarları

Çocuk paraları, ailelerin gelir durumu veya mesleki bir faaliyet icra edilip edilmediğine bakılmaksızın en az 2 çocuklu (deniz aşırı topraklarda 1. çocuktan itibaren) ailelere verilmektedir. Bu yıl için yardım miktarları %0,3 oranında arttırılmış olup 31 Mart 2022 tarihine kadar geçerli çocuk parası miktarları aşağıda belirtilmiştir

01.04.2021 tarihi itibarıyla

Çocuk Sayısı	Aile Yıllık gelir miktarı (Avro)	Yardım Miktarı (Avro)
1. Çocuk	---	Ödenmemektedir
2. Çocuk	69.933 az olan	132,08
	69.933 ve 93.212 arası	66,04
	93.212 üzeri	33,02
3. Çocuk	75.760 az olan	301,30
	75.760 ve 99.039	150,66
	99.039 üzeri	75,33
4. Çocuk	81.587 az olan	470,52
	81.587 ve 104.866 arası	235,28
	104.866 üzeri	117,64
+ Her 1 Çocuk İçin (14 yaşına kadar):	+ 5.827	169,22 84,62 42,31
14 yaşından büyük çocuklar için +	---	66,04 33,02 16,51

Kaynak: Fransa Aile Yardımları Kasası (CAF)

6.3.2.5.2. Diğer Aile Yardımları

Aktif Dayanışma Geliri (Revenu de Solidarité Active)

01.04.2021 tarihi itibarıyla

Aile	Bakmakla yükümlü olan 25 yaşından küçük kişi sayısı			
	0	1	2	3
Ev kirası yardımı almayan ve bekar yaşayan	565,34 €	848,02 €	1.017,63 €	1.243,76 €
Ev kirası yardımı alan bekar ve bekar yaşayan	497,51 €	712,34 €	849,72 €	1.075,86 €
Ev kirası yardımı almayan ve eşiyle yaşayan	848,02 €	1.017,63 €	1.187,23 €	1.413,37 €
Ev kirası yardımı alan ve eşiyle yaşayan	712,34 €	849,72 €	1.019,32 €	1.245,46 €

Kaynak: Aile Yardımları Kasası (CAF)

Ek Aile Yardımı (Complément familial)

Ek Aile Yardımı, gelir durumuna bağlı olarak, her biri 3 yaşından büyük en az 3 çocuğun bakımını üstlenmiş olan eşlere veya tek ebeveyne verilmektedir. Tavan miktarı iki yıl önceki gelire göre belirlenen ve 31 Mart 2022 tarihine kadar geçerli Ek Aile Yardım miktarı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

01.04.2021 tarihi itibarıyla

Çocuk Sayısı	Gelir tavanları (Yıllık)			
	Gelir Seviyesi Altında Olanlar		Gelir Aralığında Olanlar	
	Tek gelirli aileler	Çift gelirli aileler veya tek yaşayanlar	Tek gelirli aileler	Çift gelirli aileler veya tek yaşayanlar
3 Çocuk İçin	19.562 €	23.929 €	19.562 € - 39.118 €	23.929 € - 47.853 €
4 Çocuk İçin	22.822 €	27.189 €	22.822 € - 45.638 €	27.189 € - 54.373 €
+ Her Bir Çocuk İçin	+ 3.260 €	+ 3.260 €	+ 3.260 € - + 6.520 €	+ 3.260 € - + 6.520 €
Ödenen Miktar	257,88 €		171,91 € <i>Gelir tavanı biraz yüksek olması halinde bu miktar daha azalabilir.</i>	

Kaynak: Aile Yardımları Kasası (CAF)

Küçük Çocuk Karşılama Yardımı (Prestation d’Accueil du Jeune Enfant)

2004 Sosyal Güvenlik Bütçe Kanunu ile 1 Ocak 2004 tarihinden itibaren "Küçük Çocuk Karşılama Yardımı – PAJE" adı altında bir aile yardımı ihdas edilmiş olup 31 Mart 2022 tarihine kadar bu yardımın miktarları şöyledir:

- Doğum primi : 948,27 Avro
- Evlat edinme primi : 1.896,52 Avro
- Aylık temel ücret : 171,91 Avro

Bu yardımlar gelir şartına bağlı olarak hamileliğin 7. ayında ve evlatlık edinilen 20 yaşından küçük çocuklar için verilmektedir.

Eğitim Yardımı

Okul yardımı yılda bir kez Ağustos ayı sonunda, gelir şartına bağlı olarak, okula giden çocuğun okul masraflarının karşılanması amacıyla verilmektedir. 2021-2022 öğretim yılı için okul yardımı 6-10 yaş arası çocuklar için 370,31 Avro, 11-14 yaş arasındaki çocuklar için yardım miktarı 390,71 Avro, 15-18 yaş arasındaki çocuklar için yardım miktarı 404,28 Avro olarak belirlenmiştir.

Eğitim Yardımı gelir durumuna bağlı olarak verilmektedir. Yıllık gelir tavanı:

- 1 çocuklu aile için 25.319 Avro
- 2 çocuklu aile için 31.162 Avro
- 3 çocuklu aile için 37.005 Avro olarak tespit edilmiş olup ilave her çocuk için de çocuk başına bu tavan 5.843 Avro artırılmaktadır.

Yetişkin Engelli Yardımı (AAH)

Tıbbi raporla en az %80 oranında engelli olduğu tespit edilenlerin, Özel Eğitim Yardımının sona ermesini müteakiben (eğitime devam edip etmemesine bağlı olarak 16 yaşından itibaren) “Allocation aux Adultes Handicapés” adı altında yardım alma hakları vardır. Ayrıca 01.04.2015 tarihli Kararname ile bu yardım, engellilik oranı %50 ile %80 arasında olanları da kapsamaktadır. Ancak bu durumda olanlar için Engelliler Hakları Komisyonu karar almakta (CDAPH) ve bu yardım en fazla 5 yıl (toplamda 20 yılı geçmemek üzere) ödenmektedir. AAH miktarı 01/04/2021 tarihinden itibaren aylık 903,60 € olarak belirlenmiştir. Yıllık tavan miktarı, tek başına yaşayanlar için 10.843,20 €, evliler için 19.626,19 €'dur. Ayrıca bu tavana, bakmakla mükellef bulunan her çocuk için 5.421,60 € eklenir.

6.3.2.6. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

Yaşlılık Yardımı (ASPA)

Yaşlılık sigortası kurumları, gelir düzeyi düşük olan malul ve emeklilere gelir şartına bağlı olarak Yaşlılık Dayanışma Yardımı (ASPA) ve Malullük Ek Yardım (ASI) hakkı tanımaktadır. Gelirin belirli bir düzeyin altında olması yanında hak sahibinin daimi ikamet yerinin Fransa'da olması aranan şartlardır. ASPA yardımından 65 yaşından itibaren (malullük söz konusu ise 60 yaş) Fransa'da düzenli ikamet eden kişiler yararlanabilmektedir. Bu yardımdan faydalanan kişinin mal varlığının 39.000 Avro'yu geçmesi halinde faydalanma süresi kadar miras üzerinden kesinti yapılır.

01.04.2021 tarihi itibarıyla

	Tek yaşayan kişi	Aile
Yardım Miktarı	Aldığı emekli maaşı 906,81 Avro'ya tamamlanacak şekilde ilave nakdi yardım	Aldığı emekli maaşı 1.407,82 Avro'ya tamamlanacak şekilde ilave nakdi yardım

6.3.3. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Fransa'da sektörler itibarıyla ve aktif çalışılan süreler dikkate alınarak ödenmekte olan ek emeklilik aylığı ya da tamamlayıcı emeklilik aylığı 1972 yılından beri uygulanmaktadır. Emeklilik şartları aynı normal emeklilik aylığında olduğu gibidir. Ayrıca sigortalının vefatı halinde dul eşe bakmakla yükümlü olduğu en az 2 çocuğunun bulunması halinde hemen, çocuk yoksa 55 yaşından itibaren dul aylığı bağlanmaktadır. Ödenecek emekli maaşı ya da dul maaşı sigortalının aktif çalıştığı süreler zarfında kazandığı puanların toplamı esas alınarak ve emeklilik tarihinde her puan için belirlenen tutar üzerinden hesaplanmaktadır.

6.3.4. Sosyal Yardımlar

2021 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar	Genel
Faydalanan Kişi Sayısı	13,5 Milyon Avro
Kapsanan Kişi Sayısı	32,7 Milyon Avro
Yardım Miktarı	94,6 Milyar Avro

Kaynak: Fransa Aile Yardımları Ulusal Sandığı, CNAF

6.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

6.4.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Fransa’da 1978 yılından itibaren sürdürülmekte olan ELCO (köken dil ve kültürünün öğretilmesi) anlaşması EILE (yabancı dillerin uluslararası öğretimi) anlaşmasına dönüştürülmüştür. 2018 yılında başlatılan görüşmeler 2020 yılı Ağustos ayında bitirilmiş ve Anlaşma metni 2021 yılı Şubat ayında Cumhurbaşkanlığı düzeyinde onaylanarak Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Bu anlaşmanın getirdikleri yenilikler aşağıdaki gibidir:

- Öğretmenlerin Fransızcaya hâkim olmaları (B2 seviyesinde sertifika)
- Öğretmenlerin daha sık denetlemeye tabi tutulmaları (iki tarafın muhataplarınca)
- Öğretmenlerin okuldaki pedagojik ekibin bir parçası olmaları,
- Ders içeriklerinin Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına (Le Cadre européen commun de référence pour les langues- Apprendre, Enseigner, Évaluer (CECRL) uygun hale getirilmesi,
- Öğrenci edinimlerinin değerlendirilip velilere iletilmesi,
- Derslerin okulun tüm öğrencilerine açık hale getirilmesi.

Öte yandan, Türkçe dersleri sadece ilkokul 2.sınıfından ilkokul 5. sınıfa kadar verilecektir. Ortaokul düzeyinde Türkçe dersleri verilmeyecektir.

6.4.2. Sayısal Veriler

6.4.2.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

1995 yılından bu yana, Fransız okullarının istatistiki bilgilerinde etnik kökenin dikkate alınmasının yasaklanması sebebiyle anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde okuyan Türk uyruklu öğrenci sayılarına erişmek mümkün olmamaktadır.

2020-2021 Eğitim/Öğretim Yılı

Okul Türü	Genel
Anasınıfı	6.703.750
İlkokul	
Ortaokul	3.413.150
Lise	1.619.600
Meslek	643.750
Lisesi/Çıraklık	
Genel Toplam	12.380.250

Kaynak: Fransa Milli Eğitim Bakanlığı Yıllık İstatistiki Raporları

6.4.2.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Fransız makamlarınca 2020-2021 eğitim-öğretim yılında, 2.000 civarında Türk öğrencinin kendi imkânlarıyla Fransa'da yüksek eğitim kurumlarına kayıt yaptırdığı tahmin edilmektedir.

6.4.2.3. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2020-2021 Eğitim/Öğretim Yılı	
Öğrenci Sayısı	4.694

Kaynak: T.C. Paris Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

6.5. GÖÇ VE UYUM

6.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2021 yılında Fransız vatandaşlığı alan yabancıların sayısında bir önceki yıla göre %53,3 artış yaşanarak, 94.092 kişi Fransız vatandaşlığı hakkı kazanmıştır.

2021 yılında 5.001 Türk vatandaşı mülteci statüsü ile Fransa’da oturma izni başvurusu yapmıştır. Ülkemizden Fransa’ya mülteci başvurularında 2020 yılı ile kıyaslandığında %63 oranında artış yaşandığı kayda geçmiştir. 2021 yılında en çok mülteci başvurusu yapılan ülkelerde Türkiye, Afganistan, Fildişi Sahili, Bangladeş ve Gine’den sonra 5. ülke konumundadır.

Yabancıların Fransa’da ikamet etmesine yönelik verilen oturma izinlerine ilişkin İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan istatistikler aşağıda belirtilmektedir.

2021 yılı itibarıyla			
Kabul Şartı	2019	2020	2021 (Tahmini)
A. Ekonomik	38.050	26.768	36.560
B. Aile	52.393	75.945	88.225
C. Öğrenci	101.819	73.030	85.080
D. Diğer	31.738	14.220	18.610
E. İnsani	12.246	32.965	43.200
Toplam	236.246	222.928	271.675

Kaynak: İçişleri Bakanlığı İnternet Sitesi

6.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

6.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Fransa’da vatandaşlarımız tarafından kurulan ve Başkonsolosluklarımıza bildirimde bulunan derneklerin sayıları, Başkonsolosluk görev bölgeleri itibarıyla aşağıda verilmiştir.

2021 yılı itibarıyla	
Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar/Federasyon/Konfederasyon	27
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	263
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	208
İşadamları Dernekleri	13
Spor Dernekleri	16
Diğerleri	39
Toplam	566

Kaynak: T.C. Fransa Başkonsolosluk Kayıtları.

6.5.2.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

İlk turu 15 Mart 2020 tarihinde yapılan yerel seçimlerin, 22 Mart'ta yapılması gereken 2. turu Kovid-19 salgını nedeniyle 28 Haziran tarihine ertelenmiştir. İkinci turu 28 Haziran 2020 tarihinde gerçekleştirilen yerel seçimlerde, Fransa'da ilk kez iki Türk kökenli aday Belediye Başkanı olarak seçilmiştir.

Avrupa Parlamentosu (AP) üyesi olan ve Merkez Sağ Cumhuriyetçi Partiden aday olan Agnes EVREN, başkent Paris'in 15. Bölge belediye başkanı olurken, bağımsız yarışan Metin YAVUZ Paris'in banliyösü Valenton belediye başkanlığını kazanmıştır. Agnes Evren %53, Metin YAVUZ %52,37 oranında oyla rakiplerini geride bırakarak, Fransa'da belediye başkanlığını kazanan ilk Türk kökenli siyasetçiler olmayı başarmışlardır. Paris Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerine favori olarak giren Anne Hidalgo oyların %50'sini alarak, yeniden Paris Büyükşehir Belediye Başkanı seçilmiştir. Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un partisi Cumhuriyet Yürüyüşü Hareketinin (LREM) adayları Bordeaux, Lyon, Strazburg ve Marsilya gibi büyükşehirlerde seçimi kaybederken, Yeşiller Partisi seçimi kazanmıştır.

7. HOLLANDA

7.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

7.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2020 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Göçmen Kökenliler	Türkiye Kökenliler
Erkek	8.686.536	2.126.416	217.389
Kadın	8.788.879	2.179.492	204.641
Toplam	17.475.415	4.305.908	422.030

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.1.2. Hollanda'daki Türkiye Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Yaş grubu	Nesiller	Erkek	Kadın	Toplam
0-5	Toplam	10.316	9.710	20.026
	Birinci nesil	835	809	1.644
	İkinci nesil	9.481	8.901	18.382
5-10	Toplam	12.490	11.959	24.449
	Birinci nesil	1.241	1.206	2.447
	İkinci nesil	11.249	10.753	22.002
10-15	Toplam	13.792	13.182	26.974
	Birinci nesil	760	741	1.501
	İkinci nesil	13.032	12.441	25.473
15-20	Toplam	16.230	15.305	31.535
	Birinci nesil	1.010	937	1.947
	İkinci nesil	15.220	14.368	29.588
20-25	Toplam	18.871	17.806	36.677
	Birinci nesil	2.133	2.099	4.232
	İkinci nesil	16.738	15.707	32.445
25-30	Toplam	20.061	18.287	38.348
	Birinci nesil	3.690	3.548	7.238
	İkinci nesil	16.371	14.739	31.110
30-35	Toplam	20.243	17.737	37.980
	Birinci nesil	7.082	6.097	13.179
	İkinci nesil	13.161	11.640	24.801
	Toplam	18.968	17.981	36.949

35-40	Birinci nesil	9.208	9.197	18.405
	İkinci nesil	9.760	8.784	18.544
40-45	Toplam	18.904	17.785	36.689
	Birinci nesil	11.943	11.463	23.406
	İkinci nesil	6.961	6.322	13.283
45-50	Toplam	18.114	18.463	36.577
	Birinci nesil	15.178	15.817	30.995
	İkinci nesil	2.936	2.646	5.582
50-55	Toplam	16.767	14.773	31.540
	Birinci nesil	16.088	14.202	30.290
	İkinci nesil	679	571	1.250
55-60	Toplam	13.766	11.493	25.259
	Birinci nesil	13.710	11.452	25.162
	İkinci nesil	56	41	97
60-65	Toplam	7.605	6.464	14.069
	Birinci nesil	7.597	6.455	14.052
	İkinci nesil	8	9	17
65-70	Toplam	3.291	4.376	7.667
	Birinci nesil	3.286	4.363	7.649
	İkinci nesil	5	13	18
70-75	Toplam	2.933	4.162	7.095
	Birinci nesil	2.922	4.157	7.079
	İkinci nesil	11	5	16
75-80	Toplam	2.628	2.896	5.524
	Birinci nesil	2.621	2.893	5.514
	İkinci nesil	7	3	10
80-85	Toplam	1.916	1.556	3.472
	Birinci nesil	1.914	1.553	3.467
	İkinci nesil	2	3	5
85-90	Toplam	435	549	984
	Birinci nesil	434	547	981
	İkinci nesil	1	2	3
90-95	Toplam	52	136	188
	Birinci nesil	52	135	187
	İkinci nesil	0	1	1
95 ve üzeri	Toplam	7	21	28
	Birinci nesil	7	20	27
	İkinci nesil	0	1	1

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

Not: Göçmen kökenli nüfus ile kendisi ya da ebeveynlerinin Hollanda dışında bir ülke ile doğum sebebiyle bağlı olan kişiler kastedilmektedir. Birinci nesil göçmen, Hollanda'da ikamet eden fakat hem kendisi, hem de ebeveynlerinden en az birisi Hollanda dışında doğmuş olan kişileri, ikinci nesil göçmen ise kendisi Hollanda'da doğan fakat ebeveynlerinden en az birisi Hollanda dışında doğan kişileri ifade etmektedir. Dolayısıyla,

Hollanda'da ikamet eden göçmen kökenli nüfusun doğrudan herhangi bir ülkenin vatandaşlığı ile ilişkisinin olmadığına dikkat edilmelidir. Başka bir deyişle, Türkiye kökenli nüfus doğrudan Hollanda'da yaşayan Türk vatandaşı sayısını ifade etmemektedir. Bu bağlamda, örneğin Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu tarafından ebeveynlerinin Türkiye bağı nedeniyle Türkiye kökenli olarak kabul edilen bir kişinin Hollanda'da doğan çocukları, Türkiye kökenli olarak kabul edilmemektedir. Batı kökenli göçmen nüfus terimi ile Avrupa (Türkiye dışında), Kuzey Amerika ve Okyanusya kıtalarındaki ülkeler ile Endonezya ve Japonya kökenli kişiler kastedilmektedir. Başka bir deyişle, ülkemizden Hollanda'ya göç eden kişiler CBS tarafından Batı harici grupta değerlendirilmektedir.

7.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2020 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-5	10.895	10.303	21.198
5-10	12.545	12.020	24.565
10-15	14.126	13.476	27.602
15-20	16.583	15.676	32.259
20-25	18.704	17.530	36.234
25-30	20.074	18.286	38.360
30-35	19.396	17.128	36.524
35-40	19.065	18.268	37.333
40-45	18.117	17.220	35.337
45-50	18.436	18.660	37.096
50-55	16.424	14.095	30.519
55-60	12.845	10.785	23.630
60-65	6.344	5.509	11.853
65-70	3.237	4.497	7.734
70-75	2.967	3.908	6.875
75-80	2.862	2.817	5.679
80-85	1.604	1.351	2.955
85-90	403	520	923
90-95	40	119	159
95+	6	23	29

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma(Bölge Adı)	Erkek	Kadın	Toplam
Groningen	1.270	1.208	2.478
Friesland	552	468	1.020
Drenthe	503	422	925
Overijssel	7.971	8.021	15.992
Flevoland	1.768	1.551	3.319
Gelderland	9.584	9.476	19.060
Utrecht	7.251	7.082	14.333
Noord-Holland	22.621	21.355	43.976
Zuid-Holland	33.527	31.926	65.453
Zeeland	832	814	1.946
Noord Brabant	12.874	12.598	25.472
Limburg	3.308	3.064	6.372
Amersfoort	1.448	1.440	2.888
Amsterdam	11.905	11.062	22.967
Apeldoorn	1.006	982	1.988
Arnhem	1.947	2.007	3.954
Breda	714	725	1.439
Dordrecht	1.482	1.453	2.935
Eindhoven	2.973	2.932	5.905
Enschede	2.008	2.006	4.014
's- Gravenhage	11.207	9.954	21.161
Groningen	454	436	890
Haarlem	1.610	1.636	3.246
Heerlen	182	145	327
's-Hertogenbosch	636	644	1.280
Leeuwarden	144	118	262
Leiden	587	607	1.194
Maastricht	460	507	967
Nijmegen	1.400	1.378	2.778
Rotterdam	10.972	11.083	22.055
Sittard-Geleen	167	147	314
Tilburg	1.902	1.851	3.753
Utrecht (belediye)	3.371	3.401	6.772
Zwolle	611	568	1.179
Hollanda Toplamı	159.247	153.067	312.614

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.1.5. Hollanda'daki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Ülkeler*	Sayı
Amerika	733.401
Surinam	358.266
Almanya	345.746
Türkiye	312.314
Belçika	122.197
İngiltere	97.614
Eski Yugoslavya ülkeleri	91.951
İtalya	61.367
İspanya	50.466
Genel Toplam	2.173.322

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

(*)Sadece ülke vatandaşlığına göre sayılar verilmiştir.

7.1.6. Türkiye'den Hollanda'ya Gelen ve Hollanda'dan Ayrılan Kişi Sayısı

2021 Yılı	Toplam
Hollanda'ya Yerleşen Kişilerin Sayısı	10.650
Hollanda'yı Terk Edip Türkiye'ye Yerleşenlerin Sayısı	4.407
Toplam	15.057

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.1.7. Yıllara Göre Hollanda'nın Toplam ve Göçmen Kökenli Nüfusuna İlişkin Çeşitli Demografik Bilgiler (2000, 2010, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 ve 2020 Yılları)

	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Toplam Nüfus	15.863.950	16.574.989	16.900.726	16.979.120	17.081.507	17.181.084	17.282.163	17.407.585
Erkekler	7.846.317	8.203.476	8.372.858	8.417.135	8.475.102	8.527.041	8.581.086	8.648.031
Kadınlar	8.017.633	8.371.513	8.527.868	8.561.985	8.606.405	8.654.043	8.701.077	8.759.554
Ortalama yaş	38,2	40,1	41,3	41,5	41,6	41,8	42,0	42,2
Erkekler	37,0	39,1	40,4	40,6	40,7	41,0	41,2	41,3
Kadınlar	39,4	41,1	42,1	42,3	42,5	42,6	42,8	43,0
Demografik Baskı(%)	61,2	64,0	67,9	68,5	69,0	69,6	69,8	70,0
Yeşil (%)	39,4	38,9	38,0	37,9	37,8	37,6	37,3	36,9
Gri (%)	21,9	25,1	29,9	30,6	31,3	32,0	32,6	33,1
Göçmen kökenli nüfus								
Toplam	2.775.302	3.359.603	3.665.321	3.752.291	3.862.753	3.971.859	4.086.138	4.220.705
Oran (%)	17,5	20,3	21,7	22,1	22,6	23,1	23,6	24,2
Batı kökenli	1.366.535	1.501.309	1.626.812	1.655.699	1.689.030	1.729.016	1.774.271	1.828.645
Batı harici	1.408.767	1.858.294	2.038.509	2.096.592	2.173.723	2.242.843	2.311.867	2.392.060
Türkiye kökenli	308.890	383.957	396.555	397.471	400.367	404.459	409.877	416.864
Fas kökenli	262.221	349.005	380.755	385.761	391.088	396.539	402.492	408.864
Surinam k.	302.514	342.279	348.662	349.022	349.978	351.681	353.909	356.402
Nesillere göre göçmen kökenli nüfus								
1. Nesil	1.431.122	1.699.751	1.860.977	1.920.877	2.001.175	2.079.329	2.161.684	2.262.256
2. Nesil	1.344.180	1.659.852	1.804.344	1.831.414	1.861.578	1.892.530	1.924.454	1.958.449
Nesillere göre Türkiye kökenli nüfus								
1. Nesil	177.754	196.385	192.311	190.621	190.331	191.513	193.698	197.446
2. Nesil	131.136	187.572	204.244	206.850	210.036	212.946	216.179	219.418

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

Açıklamalar: Yukarıdaki tablolarda toplam nüfus altında yer verilen bilgiler, ilgili yılın 1 Ocak günü itibariyle Hollanda'da bir belediyeye kayıtlı olan kişi sayısını (Hollanda'da belirsiz bir süre için ikamet eden, bununla birlikte herhangi bir belediyeye kayıtlı olmayan kişiler, Lahey Belediyesi'ne kayıtlı gibi değerlendirilmektedir) ifade etmektedir. Özel muafiyeti bulunan kişiler (diplomatlar ve NATO personeli gibi) bu hesaplara dahil edilmemiştir. Benzer şekilde, ortalama yaşla ilgili veriler de, ilgili yılın 1 Ocak günü dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Demografik baskı, 0-20 yaş ile 65 ve üstü yaş gruplarında yer alan kişi sayısının, 20-65 yaş grubundaki kişi sayısına oranının alınması ile hesaplanmaktadır. Bu istatistik kalemi ile, toplam nüfus içerisinde işgücüne dahil olmayan nüfusun, işgücüne dahil olan nüfusa oranının elde edilmesi amaçlanmaktadır. **Yeşil** baskı ile kastedilen ise 0-20 yaş grubundaki kişi sayısının, 20-65 yaş grubundaki kişilere oranıdır. **Gri** baskı ise 65 ve üstü yaş gruplarında yer alan kişi sayısının, 20-65 yaş grubundaki kişilere oranını ifade etmektedir. **Göçmen kökenli nüfus**

ile kendisi ya da ebeveynlerinin Hollanda dışında bir ülke ile doğum sebebiyle bağı olan kişiler kastedilmektedir. **Birinci nesil göçmen**, Hollanda'da ikamet eden fakat hem kendisi, hem de ebeveynlerinden en az birisi Hollanda dışında doğmuş olan kişileri, **ikinci nesil göçmen** ise kendisi Hollanda'da doğan fakat ebeveynlerinden en az birisi Hollanda dışında doğan kişileri ifade etmektedir. Dolayısıyla, Hollanda'da ikamet eden göçmen kökenli nüfusun doğrudan herhangi bir ülkenin vatandaşlığı ile ilişkisinin olmadığına dikkat edilmelidir. Başka bir deyişle, Türkiye kökenli nüfus doğrudan Hollanda'da yaşayan Türk vatandaşı sayısını **ifade etmemektedir**. Bu bağlamda, örneğin Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu tarafından ebeveynlerinin Türkiye bağı nedeniyle Türkiye kökenli olarak kabul edilen bir kişinin Hollanda'da doğan çocukları, Türkiye kökenli olarak kabul edilmemektedir. **Batı kökenli** göçmen nüfus terimi ile Avrupa (Türkiye dışında), Kuzey Amerika ve Okyanusya kıtalarındaki ülkeler ile Endonezya ve Japonya kökenli kişiler kastedilmektedir. Başka bir deyişle, ülkemizden Hollanda'ya göç eden kişiler CBS tarafından **Batı harici** grupta değerlendirilmektedir.

7.1.8. Hollanda'da Toplam Nüfus, Nüfus Artış Oranı, Canlı Doğum, Ölüm ve Göç Hareketlerine Dair İstatistikler, (1996, 2010, 2015, 2017, 2018 ve 2018 Yılları)

	1996	2010	2015	2017	2018	2019
Hollanda geneli						
01.01 itibarıyla nüfus	15.493.889	16.574.989	16.900.726	17.081.507	17.181.084	17.282.163
31.12 itibarıyla nüfus	15.567.107	16.655.799	16.979.120	17.181.084	17.282.163	17.407.585
Nüfus artış oranı (%)	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7
Canlı doğum	189.521	184.397	170.510	169.836	168.525	169.680
Ölüm	137.561	136.058	147.134	150.214	153.363	151.885
Hollanda'ya göçen	108.749	154.432	204.615	234.957	243.737	269.064
Hollanda'dan göçen	91.945	121.351	149.509	154.292	157.366	161.029
Göç dengesi	16.804	33.081	55.106	80.665	86.371	108.035
Hollanda'daki göçmen kökenliler						
01.01 itibarıyla nüfus	2.498.715	3.359.603	3.665.321	3.862.753	3.971.859	4.086.138
31.12 itibarıyla nüfus	2.554.289	3.427.019	3.752.291	3.971.859	4.086.138	4.220.705
Nüfus artış oranı (%)	2,2	2,0	2,4	2,8	2,9	3,3
Canlı doğum	37.598	45.312	44.072	44.874	45.515	46.650
Ölüm	13.860	15.925	18.702	19.677	20.239	20.944
Hollanda'ya göçen	89.130	131.397	181.137	209.520	218.334	243.432
Hollanda'dan göçen	59.786	93.104	119.801	125.585	129.823	134.924
Göç dengesi	29.344	38.293	61.336	83.935	88.511	108.508
Hollanda'daki Türkiye kökenliler						
01.01 itibarıyla nüfus	271.514	383.957	396.555	400.367	404.459	409.877
31.12 itibarıyla nüfus	279.708	388.967	397.471	404.459	409.877	416.864
Nüfus artış oranı (%)	3,0	1,3	0,2	1,0	1,3	1,7
Canlı doğum	6.764	5.253	4.331	3.904	3.751	3.603
Ölüm	492	753	956	1.096	1.092	1.203
Hollanda'ya göçen	6.662	5.245	4.855	7.164	8.055	9.616
Hollanda'dan göçen	5.073	4.767	7.384	5.949	5.364	5.113
Göç dengesi	1.589	478	-2.529	1.215	2.691	4.503

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.1.9. Doğan, Ölen ve Evlenen Türkiye Kökenlilerin Sayısı

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2021 yılı itibarıyla

T.C. Deventer Başkonsolosluğu görev bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
	705	314	239

Kaynak: T.C. Deventer Başkonsolosluğu kayıtları

2019 ve 2020 Yılları İtibarıyla Türkiye Kökenli Annelerin Doğurduğu Canlı Bebek Sayısı ve Annelerin Doğumda Ortalama Yaşları

Yıllar	Canlı doğum	Annelerin doğumda ortalama yaşı
2020	5.853	30,9
2019	6.056	30,8

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.2. ÇALIŞMA HAYATI

7.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

“Bireysel Yerleştirme ve Destek (IPS) Programı Yürürlüğe Girmiştir

Hükümet, 18 milyon Avro bütçe ayırdığı “Bireysel Yerleştirme ve Destek (IPS) re-entegrasyon yöntemini yürürlüğe koymuştur. Bu kapsamda psikolojik rahatsızlığı olan kişiler için iş fırsatları artırılacak ve ilaçla değil çalışarak tedavi sağlanacaktır. Psikolojik rahatsızlığın tedavisi ve istihdama yönelik rehberlik birleştirilerek, psikolojik rahatsızlığı olan bireyler için daha olumlu yönde ilk adımları atma fırsatı elde edilecektir.

Her 10 Hollandalıdan 4'ünden fazlası yaşamları boyunca psikolojik sorunlar yaşamakta olup birçoğunun ücretli bir işi yoktur. Ekonomik açıdan UWV'den veya belediyeden sağlanan bir yardıma bağımlıdırlar. ABD'de geliştirilen “Bireysel Yerleştirme ve Destek (IPS) re-entegrasyon yöntemi”nin, birçok insanın iş bulmasına yardımcı olacağı beklenmektedir. IPS, kişinin akıl sağlığı koruma sisteminden aldığı yardım sırasında, yalnızca tedavi tamamlanana kadar değil sonrasında da kişinin iş bulmasına destek olacaktır.

Genişletilmiş İşbirliği

Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı ile Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığı, psikolojik sorunları olan mümkün olduğunca çok kişiye yardım etmek için sağlık kurumları, UWV ve belediyeler arasındaki işbirliğini daha da güçlendirmek için ortaklaşa çalışma kararı almıştır.

Sadece ruh ve akıl sağlığı kuruluşları değil, UWV ve belediyeler de bu konuda birlikte çalışmaktadır. İşverenler ve sağlık sigorta kurumları da süreçte rol almaktadır. Örneğin, kişi IPS ile başladığında, başlangıç aşamasına ait olan ilk desteğin maliyetlerini sağlık sigortaları ödeyecektir.

İstihdam ve Ekonomi İçin Destek Paketlerinin Sonu

1 Ekim 2021 tarihi itibarıyla hükümet, korona krizi boyunca son on sekiz aydır süren, Hollanda ekonomisine mümkün olduğunca destek olan genel önlemlerini durdurmuştur. Bu durum; TVL, Tozo, TONK ve çeşitli vergi önlemlerinin uzatılmayacağı anlamına gelmektedir. Kısıtlayıcı önlemler büyük ölçüde kaldırılmıştır ve bu da ekonominin canlanmasına ve işsizliğin düşmesine olumlu etki etmiştir. Tüm sektörlerin durma noktasına geldiği ve insanların bazen işlerine veya şirketlerine veda etmek zorunda kaldığı zor bir dönem yaşanmıştır. Ancak kısmen istihdam ve ekonomik destek paketleri sayesinde iflas sayısı sınırlı kalmış ve işsizlik oranları düşük kalmıştır. Ulusal İstatistik Kurumuna göre 2021'de %3,10 büyümeye gerçekleşmiştir.

Vergiler

Vergi erteleme talep etme seçeneği, daha önce açıklandığı gibi 1 Ekim'de sona ermiştir. Krizin başlangıcından bu yana, 369.000 girişimci, 40,4 milyar Avro tutarındaki vergi erteleme

seçeneğinden yararlanmıştır. Girişimcilerin geri ödemeye başlayacağı tarih, 1 Ekim 2022 tarihine kadar uzatılmıştır. Korona krizi nedeniyle alınan vergi muafiyeti ve ipotek ödeme ertelenmesi gibi bir dizi başka vergi önlemi nin1 Ocak 2022 tarihine kadar devam etmesi kararlaştırılmıştır.

Fesih

Mali desteğe ihtiyaç duyan girişimcilere, 1 Ekim'den itibaren serbest meslek sahipleri (Bbz) için düzenli yardıma başvurabilme imkanı tanınmıştır..

Çalışma Saatlerinin Azaltılması

Çalışma Süresi Azaltılması (WTV) düzenlemesi 1 Ekim 2021’De tekrar yürürlüğe girmiştir. Bahse konu düzenleme, girişimcilik riski taşımayan olağanüstü bir durumdan etkilenen işverenlere destek sunmaktadır. Yeniden sunulan WTV, özellikle korona ile ilgili durumlar için tasarlanmamıştır ve kısa vadeli olağanüstü durumlarla ilgilidir.

Ek Sosyal Paket

Hükümet, korona krizinin bir sonucu olarak belirsizlik içinde olan insanlara yeni bir bakış açısı sunmak için ek bir sosyal paketle ek kaynaklar yayınlamıştır. Belediyeler, UWV ve bölgesel hareketlilik ekipleri yeni iş, yeni iş faaliyetleri ve gelir arayışında meslek liselerinde pratik öğrenme yoluyla yoğun rehberlik, kariyer tavsiyesi ve eğitim imkânları sunarak yardımcı olmuştur. Sosyal yardım veya işsizlik ödeneği olan kişilere, kuruluşun iflası nedeniyle işini kaybetme riski bulunan kişilere veya Tozo ödeneği ile serbest meslek sahibi girişimcilere iş bulmaları için destek verilmiştir. Belediyeler, okullar ve bölgesel hareketlilik ekipleri, gençlerin iş aramasına veya öğrenmeye devam etmesine yardımcı olmuştur. Kriz nedeniyle mali kaygılarla uğraşan insanlara yönelik de yardımlar sağlanmıştır.

Yardım Ekipleri Aracılığıyla “Ülke Geneline İstihdama Yardımcı Olun” Çalışmaları Başlatılmıştır

Korona krizinden bu yana işini kaybeden veya kaybetme riski altında olan ve kendileri yeni iş bulmakta zorlanan kişiler artık 35 adet bölgesel hareketlilik ekipleri ile iletişime geçebilmektedir. Önceki yıl, ilk ekipler ülke çapında bir ağ oluşturmaya başlamış ve faaliyetleri artarak devam etmiştir. Bölgesel hareketlilik ekipleri, yoğun rehberlik, koçluk, eğitim ve iş başında öğrenme yoluyla iş arayanların hedeflenen bir şekilde iş bulmalarına yardımcı olmuştur.

Görev Paketi - Bölgesel Hareketlilik Ekipleri

Bölgesel hareketlilik ekipleri; belediyeler, UWV, eğitim kurumları, SBB, sendikalar ve işveren örgütleri ile müşterek çalışmaktadır. Amaç, yeni bir işe geçiş için gerekli hizmetleri sunarak işsizliği önlemek veya mümkün olduğunca işsiz kalan dönemi kısa tutmaktır. Bölgesel

hareketlilik ekiplerinin hizmetleri, korona krizinden bu yana işini kaybetmiş veya kaybetme riski altında olan ve serbest meslek sahibi girişimciler ve gençler de dâhil olmak üzere yeni iş bulma konusunda ekstra desteğe ihtiyaç duyan kişilere yöneliktir. Ekipler, yaklaşımları ile iş arayanlar ve ayrıca işgücü piyasasından daha uzak olan insanlar için daha fazla fırsat ve Hollanda'daki mevcut işlerle daha iyi bir eşleşme sağlamaktadır.

İşyerinde Psikolojik Şikâyetlere Dikkat Çekmeyi Amaçlayan Kampanya

Çalışanların tükenmişlik, iş stresi veya psikolojik şikâyetler nedeniyle işi bırakmasını azaltmak için hükümet tarafından bir kampanya başlatılmıştır. Çalışanların işyerinde mutlu olması, çalışanın ve işverenin çıkarıdır. Bu nedenle Sosyal İşler ve İstihdam (SZW) ve Sağlık, Refah ve Spor (VWS) Bakanlıkları işyerinde psikolojik şikâyetlere dikkat çekmektedir. Röportajlar, filmler ve tavsiyeler yoluyla, işverenlerin zihinsel şikâyetler nedeniyle işten ayrılmasını önlemelerine yardımcı olunmaktadır.

7.2.2. Sayısal Veriler

7.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları ve Oranları

2021 Yılı	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	4.368.000	66,5	4.887.000	74,3	9.255.000	70,4
Göçmen Kökenli	1.042.000	61,0	1.149.000	70,3	2.191.000	65,5
Türk	102.000	59,8	121.000	67,9	223.000	63,9
Genel Toplam	5.512.000	187,3	6.157.000	212,5	11.669.000	199,8

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.2.2.2. Çalışan Türkiye Kökenlilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2020 yılı geneli itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek (bin kişi)	Kadın (bin kişi)	Toplam (bin kişi)
15-25	14	17	32
25-35	30	21	51
35-45	32	26	58
45-55	28	15	43
55-65	11	3	14
65-75	<1	<1	<1
Toplam	116	83	198

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.2.2.3. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı

Hollanda’da işkollarına göre çalışan sayısına dair istatistikler bakımından, çalışanların kökenlerini dikkate alan bir veri bulunmamaktadır. Aşağıda yer verilen istatistikler Hollanda genelinde **ücretli olarak istihdam edilen** kişilerin tamamını kapsamaktadır.

Aralık 2019 itibarıyla

İşkolu (SIC 2008)	Ücretli çalışan sayısı (bin kişi)
A-U: Tüm ekonomik faaliyetler	8.560,5
A: Tarım, ormancılık ve balıkçılık	103,1
B: Madencilik ve taş ocakları	8,4
B-E: Sanayi (inşaat hariç) ve enerji	847,1
C: İmalat	775,0
D: Enerji tedariki	28,0
E: Su tedariki ve atık yönetimi	35,6
F: İnşaat	332,8
G-I: Ticaret, nakliye, otel ve yiyecek hizmetleri	2.252,9
G: Toptan ve perakende satış	1.422,3
H: Nakliye ve depolama	395,1
I: Konaklama ve yiyecek-içecek hizmetleri	435,6
J: Bilgi ve iletişim	285,6
K Finans kurumları	269,0
L: Gayrimenkul alım-satım ve kiralama	68,7
M-N: Ticari hizmetler	1.630,2
M: Uzmanlık gerektiren diğer ticari hizmetler	535,8
N: Kiralama ve diğer ticari destek hizmetleri	1.094,4
O-Q: Kamu sektörü ve bakım hizmetleri	2.493,5
O: Kamu yönetimi ve hizmetleri	531,4
P: Eğitim	540,8
Q: Sağlık ve sosyal hizmetler	1.421,3
R-U: Kültür, eğlence ve diğer hizmetler	277,6
R: Kültür, spor ve eğlence	141,9
S: Diğer hizmetler	135,6

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

Hollanda'daki Türk Kökenlilere İlişkin İşgücü İstatistikleri

2020 yılı itibarıyla

İstihdam Durumu	Toplam (bin kişi)	Erkekler (bin kişi)	Kadınlar (bin kişi)
15-75 yaş arası toplam nüfus	319	164	156
İşgücü	211	124	87
Çalışan nüfus	198	116	83
İşçi	162	87	74
<i>Daimî süreli iş akdi</i>	109	59	49
<i>Esnek istihdam</i>	53	28	25
Bağımsız çalışanlar	36	28	8
<i>İşveren olmadan bağımsız çalışanlar</i>	25	19	6
<i>İşveren olarak bağımsız çalışanlar</i>	10	8	2
<i>Aile işlerinde çalışanlar</i>	1	1	1
Yarı-zamanlı çalışanlar	83	29	54
Tam-zamanlı çalışanlar	115	86	29
İşsizler	13	8	5
İşsizlik oranı (%)	6,1	6,7	5,4
İşgücüne dahil olmayan nüfus	108	40	68
İşgücüne katılım (%)	% 66,2	% 75,8	% 56,2

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.2.2.4. Bağımsız Çalışan Türk Kökenlilerle İlgili Bilgiler

2020 Yılı

2020 yılı	Sayı
Hollanda Genelinde Yeni Başlayan ve Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızın Şirket Sayısı	8.550

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu, Küçük İşletmeciler (CBS MKB-Central Bureau of Statistics Midden Small Companies)

Hollanda Genelinde Yeni Başlayan ve Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızın Şirket Sayısının İş Kollarına Göre Dağılımı :

2020 Yılı

Sektör	Bağımsız Çalışanların Sayısı
Tarım, Orman, Balıkçılık	110
Sanayi	230
Ticaret	1.960
Diğer Hizmetler	390
Toplam	2.690

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu, Küçük İşletmeciler (CBS MKB-Central Bureau of Statistics Midden Small Companies)

2020 Yılı

Bağımsız Çalışanların İstihdam Ettikleri Kişi Sayısı	
Kadın	97.600
Erkek	220.600
Toplam	318.200

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

Not: Tabloda belirtilen sayılar Türk vatandaşlarının da dâhil olduğu toplam sayıyı yansıtmaktadır.

7.2.2.5. İşkoluna Göre Hollanda Genelinde Ortalama ve Asgari Ücretler

2020 yılı itibarıyla (*)

İşkolu (SIC 2008)	Yıllık Ortalama Ücret (€)(**)	Saatlik Ortalama Ücret (€)(***)
A-U: Tüm ekonomik faaliyetler	49.000	29,7
A: Tarım, ormancılık ve balıkçılık	35.000	19,3
B: Madencilik ve taş ocakları	88.200	49,4
B-E: Sanayi (inşaat hariç) ve enerji	52.500	31,0
C: İmalat	51.600	30,6
D: Enerji tedariki	69.000	40,0
E: Su tedariki ve atık yönetimi	50.300	27,1
F: İnşaat	50.000	29,5
G-I: Ticaret, nakliye, otel ve yiyecek hizmetleri	41.300	25,2
G: Toptan ve perakende satış	41.500	24,9
H: Nakliye ve depolama	49.000	28,1
I: Konaklama ve yiyecek-içecek hizmetleri	29.100	21,2
J: Bilgi ve iletişim	65.600	37,4
K Finans kurumları	77.000	45,2
L: Gayrimenkul alım-satım ve kiralama	56.300	33,7
M-N: Ticari hizmetler	47.000	27,1
M: Uzmanlık gerektiren diğer ticari hizmetler	65.600	37,4
N: Kiralama ve diğer ticari destek hizmetleri	34.100	19,8
O-Q: Kamu sektörü ve bakım hizmetleri	50.800	32,7
O: Kamu yönetimi ve hizmetleri	56.500	34,5
P: Eğitim	53.300	34,5
Q: Sağlık ve sosyal hizmetler	47.000	31,1
R-U: Kültür, eğlence ve diğer hizmetler	43.900	27,9
R: Kültür, spor ve eğlence	43.400	29,8
S: Diğer hizmetler	44.900	27,2
T: Hane halkı faaliyetleri	41.300	24,5

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

(*) CBS tarafından bu konu hakkında yayımlanan istatistikler henüz resmi olarak kesinleşmemiştir ve zamanla güncellenmektedir.

(**) Tam zamanlı eşdeğer yıllık ortalama ücret

(***) Çalışılan saat başına ortalama ücret

01.01.2021 Tarihinden İtibaren Geçerli Asgari Ücretler (Minimumloon):

15-21 yaş ve üzerinde olan kişilere 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren ödenen asgari ücretin brüt miktarları Avro olarak aşağıda belirtilmiştir:

Yaş	Aylık	Haftalık	Günlük
21 yaş ve üstü	1.684,80	388,80	77,76
20	1.347,85	311,05	62,21
19	1.010,90	233,30	46,66
18	842,40	194,40	38,88
17	665,50	153,60	30,72
16	581,25	134,15	26,83
15	505,45	116,65	23,33

Yaş	Haftalık 36 Saat Çalışma İle	Haftalık 38 Saat Çalışma İle	Haftalık 40 Saat Çalışma İle
21 yaş ve üstü	10,80	10,24	9,72
20	8,65	8,19	7,78
19	6,49	6,14	5,84
18	5,40	5,12	4,86
17	4,27	4,05	3,84
16	3,73	3,54	3,36
15	3,25	3,07	2,92

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

01.07.2021 tarihinden itibaren geçerli Asgari Ücretler:

15-21 yaş ve üzerinde olan kişilere 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren ödenen asgari ücretin brüt miktarları Avro olarak aşağıda belirtilmiştir:

Yaş	Aylık	Haftalık	Günlük
21 yaş ve üstü	1.701,00	392,55	78,51
20	1.360,80	314,05	62,81
19	1.020,60	235,55	47,11
18	850,50	196,30	39,26
17	671,90	155,05	31,01
16	586,85	135,45	27,09
15	510,30	117,75	23,35

Yaş	Haftalık 36 saat çalışma ile	Haftalık 38 saat çalışma ile	Haftalık 40 saat çalışma ile
21 yaş ve üstü	10,91	10,34	9,82
20	8,73	8,27	7,86
19	6,55	6,20	5,89
18	5,46	5,17	4,91
17	4,31	4,09	3,88
16	3,77	3,57	3,39
15	3,28	3,10	2,95

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.2.2.6. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri ile İlgili Sayısal Veriler

2021 yılı itibarıyla

İşkolları	Grev	
	Etkilenen Çalışan Sayısı	İşyeri Sayısı
İnşaat	0,0	0
Tarım, Orman, Balıkçılık	0,0	0
Maden	0,0	0
İmalat Sanayi	9	8,7
Enerji	0,0	0
Ticaret	8	1,4
Gastronomi	Bilinmemektedir	Bilinmemektedir
Ulaştırma ve Depolama	5	1,3
Finansal Hizmetler	0,0	0
Eğitim, Öğretim	Bilinmemektedir	Bilinmemektedir
Ev Hizmetleri	0,0	0
Kamu İdaresi, Devlet Hizmetleri	Bilinmemektedir	Bilinmemektedir
Diğer	0,0	0
Tüm Faaliyet Alanları toplamı	22	11,4

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.2.2.7. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları (15-75 yaş, bin kişi)

2013 Yılı/2014 Yılı 4. Çeyrek /Aralık 2021 tarihi itibarıyla

	Toplam	
	Sayı	%
Ülke Geneli*	369.000 (Aralık 2021)	3,8 (Aralık 2021)
Görev Bölgesi*****		
Groningen */**	26.000 (2013 yılı)	9,6 (2013 yılı)
Friesland*/**	28.000 (2013 yılı)	9,3 (2013 yılı)
Drenthe*/**	18.000 (2013 yılı)	8,2 (2013 yılı)
Overijssel*/**	44.000 (2013 yılı)	8,4 (2013 yılı)
Flevoland*/**	22.000 (2013 yılı)	10,9 (2013 yılı)
Gelderland*/**	72.000 (2013 yılı)	7,6 (2013 yılı)
Utrecht*/**	46.000 (2013 yılı)	7,5 (2013 yılı)
Surinam ***	25.000 (4.çeyrek 2014 yılı)	9,1 (4.çeyrek 2014 yılı)
Türk Kökenli***	13.000 (2020 yılı)	6,1 (2020 yılı)
Fas ***	26.000 (4.çeyrek 2014 yılı)	13,2 (4.çeyrek 2014 yılı)

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

* Tabloda belirtilen sayılar Türk vatandaşlarının da dâhil olduğu toplam sayıyı yansıtmaktadır.

** Görev bölgesine ait toplam işsizlik sayısı ve işsizlik oranı 2013 yılına aittir.

*** Tabloda belirtilen sayılara göre Hollanda'da bulunan Faslıların, Surinamlıların, yabancıların ve Türk vatandaşlarının sayıları verilmiştir.

**** Etnik kökenli veriler paylaşılmamaktadır.

7.3. SOSYAL GÜVENLİK

7.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Asgari ücret

01.07.2021 tarihinden itibaren aylık asgari ücret brüt olarak 1.701,00 Avro 'dur.

Çocuk Parası miktarları

01.01.2021 tarihinden itibaren geçerli olan çocuk parası miktarları aşağıda belirtilmiştir:

<u>0-5 yaş</u>	<u>6-11 yaş</u>	<u>12-17 yaş</u>
223,37 Avro	271,24 Avro	319,10 Avro

01.07.2021 tarihinden itibaren geçerli olan çocuk parası miktarları aşağıda belirtilmiştir:

<u>0-5 yaş</u>	<u>6-11 yaş</u>	<u>12-17 yaş</u>
22487 Avro	273,05 Avro	321,24 Avro

Asgari Ücret miktarları

01.01.2021 tarihinden itibaren geçerli olan asgari ücret miktarları aşağıda belirtilmiştir:

<u>Günlük</u>	<u>Haftalık</u>	<u>Aylık</u>
77,76 Avro	388,80 Avro	1.684,80 Avro

01.07.2021 tarihinden itibaren geçerli olan asgari ücret miktarları aşağıda belirtilmiştir:

<u>Günlük</u>	<u>Haftalık</u>	<u>Aylık</u>
78,51 Avro	392,55 Avro	1.701,00 Avro

7.3.2. Sosyal Sigortalar

7.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

2021 yılı tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Toplam
Yaşlılık	17,90	17,90	35,80
Maluliyet	7,03	7,03	14,06
Geride Kalanlar(Dul/Yetim)	0,10	0,10	0,20
Hastalık	0,68	0,68	1,36
Meslek Hastalığı	5,45	7,00	12,45
İşsizlik	10,40	10,40	20,80
Analık	0,50	0,50	1,00
Bakım Sigortası	9,65	9,65	19,30

Kaynak: www.awvn.nl, www.belastingdienst.nl

Aktif ve Pasif Sigortalı Sayısı (2013-2021)

Yıllar	Aktif Sigortalı		Pasif Sigortalı		Aktif Sigortalı Oranı	
	Genel	Türk*	Genel	Türk*	Genel	Türk*
2013	8.433.000	163.000	3.223.000		66,7	57,6
2014	8.382.000	165.000	3.304.000		66,2	57,4
2015	8.458.000	167.000	3.371.000		66,7	56,4
2016	8.570.000	179.000	3.398.000		67,1	61,1
2017	8.744.000	180.000	3.422.000		67,9	60,6
2018	8.939.000	195.000	3.445.000		69,1	64,5
2019	9.117.000	206.000	3.452.000		70,0	67,2
2020	9.116.000	206.000	3.515.000		69,6	65,1
2021	9.255.000	223.000	3.578.000		70,4	63,9

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

Tabloda belirtilen sayılara göre Türk vatandaşlarının içinde bulunduğu sayılar verilmiştir.

*Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan “Mavi Kart” hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir.

7.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

2021 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları ve Rejimleri	Yararlananların Sayısı	Toplam Ödenek
Bağımlı Çalışan		
Yaşlılık	3.577.900	42,841 milyon Avro
Maluliyet	810.800	15,252 milyon Avro
Ölüm (Dul, Yetim)	23.400	
İşsizlik	191.800	3,779 milyon Avro
Bağımsız Çalışan/Serbest Meslek Sahibi		
Yaşlılık		
Maluliyet	7.300	
Ölüm (Dul, Yetim)		
İşsizlik		

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

7.3.2.3. Sosyal Sigorta Ödemeleri ile İlgili Veriler

Aralık 2021 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı
Bağımlı Çalışan	Yaşlılık (AOW) 3.577.900 kişi
	Maluliyet (WAO/WIA/Wajong) 810.800 kişi
	Ölüm (Dul, Yetim) ANW 23.400 kişi
Bağımsız Çalışan/Serbest Meslek Sahibi	
	Maluliyet (WAZ) 7.300 kişi

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

Alınan aylıkların/ödeneklerin sayıları

Eylül-Aralık 2021 tarihleri itibarıyla

	Maluliyet Aylığı	İşsizlik Aylığı	55 Yaş Ve Üstü Olan Kişilere Verilen İşsizlik Aylığı	Yaşlılık Aylığı	Dul Ve Yetim Aylığı	Çocuk Parası	Sosyal Yardım Ödeneği
2020 Eylül	817.000	207.900	9.200	3.562.500	24.600	1.871.400	401.400
2020 Ekim	817.800	199.100	9000	3.570.000	24.400	-	399.700
2020 Kasım	818.300	189.200	8.900	3.575.000	24.000	-	398.700
2020 Aralık	818.000	191.800	9000	3.577.900	23.400	1.870.800	398.600

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

İşsizlik Aylığı, Sosyal Yardım Ödeneği ve Maluliyet Aylığı Alan Kişilerin Hollandalı ve Göçmen Kökenli Ayrımına Göre Toplam Sayısı

01.01.2021 tarihi itibarıyla

	İşsizlik Aylığı	Sosyal Yardım Ödeneği	Maluliyet Aylığı	Kısmi Maluliyet Aylığı	Tam Maluliyet Aylığı	Girişimcilere Verilen Maluliyet Aylığı	Gençlere Verilen Maluliyet Aylığı
Hollandalı	173.120	173.370	152.700	131.500	103.410	6.560	174.830
Göçmen Kökenli*	81.370	313.200	52.280	63.860	33.980	850	49.090

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

* Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu tarafından Hollandalı ve yabancı ayrımına göre istatistik mevcut olup, uyruğa göre veri bulunmamaktadır.

01.01.2021 Tarihinden İtibaren Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları (Algemene Ouderdomsuitkering/AOW Uitkering):

Yaşlılık aylığı tutarı yalnız yaşayanlar, yalnız yaşayan anne/babalar, evliler ve birlikte yaşayan eşler için farklı miktarlar üzerinden belirlenmektedir.

Yalnız Yaşayanlar İçin Geçerli Olan Yaşlılık Aylığı Miktarları:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	1.292,50	1.292,50
Vergi ve Primler	0,00	247,92
Sağlık Sigortası Primi	74,31	74,31
Net Tutar	1.218, 19	970,27

**Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 71,93 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.*

Evli Olanlar veya Eşi ile Birlikte Yaşayanlar İçin Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları:

Her iki eş de 65 yaşını doldurmuş ise (kişi başına aylık ödenen/Avro)

	Vergi İndirimi Dahil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	883,67	883,67
Vergi ve primler	0,00	169,33
Sağlık sigortası prim	50,81	50,81
Net tutar	832,86	663,53

**Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 51,37 Avro 'dur ve Mayıs ayında ödenir.*

Eşlerden biri 65 yaşından küçük ise ve yaşlılık aylığı almıyor ise (ek ödenek alındığı durumda) alınan geçerli yaşlılık aylığı miktarları:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	1.741,30	1.741,30
Vergi ve Primler	69,17	333,50
Sağlık Sigortası Primi	100,12	100,12
Net Tutar	1.572,01	1.307,68

**Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 102,74 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.*

Eşlerden Biri 65 Yaşından Küçük İse ve Yaşlılık Aylığı Almıyor İse Alınan Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları:

	Vergi indirimi dâhil	Vergi indirimi hariç
Brüt *	883,67	883,67
Vergi ve Primler	0,00	169,33
Sağlık Sigortası Primi	50,81	50,81
Net Tutar	832,86	663,53

**Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 51,37 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.*

Eşlerden Biri 65 Yaşından Küçük İse (Ek Ödeneğin Alındığı Ve Ek Ödeneğin %10 Oranında Azaldığı Durumda) Alınan Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	1.655,54	1.655,54
Vergi ve Primler	52,75	317,08
Sağlık Sigortası Primi	95,19	95,19
Net Tutar	1.507,60	1.243,27

* Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 97,60 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Not: 01.08.2011 tarihinden itibaren eşlere verilen ödenek %10 oranı ile azalmıştır. Bu sadece aile gelirleri ayda 2.947,74 Avrodan fazla olan kişiler için geçerlidir.

01.07.2021 Tarihinden İtibaren Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları:

Yaşlılık aylığı tutarı yalnız yaşayanlar, yalnız yaşayan anne/babalar, evliler ve birlikte yaşayan eşler için farklı miktarlar üzerinden belirlenmektedir.

Yalnız Yaşayanlar İçin Geçerli Olan Yaşlılık Aylığı Miktarları:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	1.301,43	1.301,43
Vergi ve Primler	0,00	249,67
Sağlık Sigortası Primi	74,83	74,83
Net Tutar	1.226,60	976,93

*Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 71,13 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

**Evli Olanlar veya Eşi Ile Birlikte Yaşayanlar İçin Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları:
Her İki Eş De 65 Yaşını Doldurmuş İse (Kişi Başına Aylık Ödenen/Avro)**

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	889,70	889,70
Vergi ve Primler	0,00	170,17
Sağlık Sigortası Prim	51,15	51,15
Net Tutar	838,55	668,38

*Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 50,80 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Eşlerden Biri 65 Yaşından Küçük İse ve Yaşlılık Aylığı Almıyor İse (Ek Ödenek Alındığı Durumda) Alınan Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	1.753,36	1.753,36
Vergi ve Primler	71,75	336,08
Sağlık Sigortası Primi	100,81	100,81
Net Tutar	1.580,80	1.316,47

*Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 101,60 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Eşlerden Biri 65 Yaşından Küçük İse ve Yaşlılık Aylığı Almıyor İse Alınan Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	889,70	889,70
Vergi ve Primler	0,00	170,17
Sağlık Sigortası Primi	51,15	51,15
Net Tutar	838,55	668,38

*Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 50,80 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Eşlerden Biri 65 Yaşından Küçük İse (Ek Ödeneğin Alındığı ve Ek Ödeneğin %10 Oranında Azaldığı Durumda) Alınan Geçerli Yaşlılık Aylığı Miktarları:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt *	1.666,99	1.666,9
Vergi ve Primler	55,33	319,67
Sağlık Sigortası Primi	95,85	95,85
Net Tutar	1.515,81	1.251,47

* Brüt miktara 26,04 Avro tutarındaki KOB yardımı-Gelir Desteği (Inkomensondersteuning AOW) dâhildir. Tatil parası ayda brüt 96,52 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Not: 01.08.2011 tarihinden itibaren eşlere verilen ödenek %10 oranı ile azalmıştır. Bu sadece aile gelirleri ayda 2.976,07 Avrodan fazla olan kişiler için geçerlidir.

Hollanda'da İkamet Eden ve Yaşlılık Aylığı (AOW Uitkering) Alan Vatandaşlarımızın Sayısı

Dönem	Toplam Sayı
Aralık 2016	23.670
Aralık 2017	23.490
Aralık 2018	23.230

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS), www.cbs.nl

01.01.2021 Tarihinden Itibaren Geçerli Geride Kalanlar Ödeneği:**01.01.2021 tarihi itibarıyla**

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt*	1.262,58	1.262,58
Vergi ve Primler	231,00	467,42
Net Tutar	1.031,58	795,16

* Brüt miktara 17,67 Avro tutarındaki Anw yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 87,21 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

1 Temmuz 1996 Tarihinden Önce AWW Dul Aylığı Alan Geride Kalanlar İçin, Geride Kalanlar Ödeneği:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt*	523,11	523,11
Vergi ve Primler	0,00	193,58
Net tutar	523,00	329,53

* Brüt miktara 17,67 Avro tutarındaki Anw yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 40,44 Avro'dur ve Mayıs ayında denir.

Bakım İlişkisi Durumunda Geride Kalanlar Ödeneği:

Şu durumlarda bakım ilişkisi geçerlidir:

Yoğun olarak bakıma ihtiyacı olan birisinin bakımını sağlayan ve o kişiyle beraber yaşayan kişi veya yoğun olarak bakıma ihtiyacı olan ve bakıcısıyla beraber yaşayan kişi olunması.

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt*	798,99	798,99
Vergi ve Primler	59,08	295,50
Net Tutar	739,91	503,49

* Brüt miktara 17,67 Avro tutarındaki Anw yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 62,30 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Yetim Ödeneği, 9 Yaş ve Daha Küçük Yetimler İçin:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt*	416,04	416,04
Vergi ve Primler	0,00	153,58
Net Tutar	416,04	262,46

* Brüt miktara 17,67 Avro tutarındaki Anw yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 27,91 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Yetim Ödeneği, 10 İle 15 Yaşları Arasında Yetimler İçin:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt*	615,23	615,23
Vergi ve Primler	0,00	227,00
Net Tutar	615,23	388,23

* Brüt miktara 17,67 Avro tutarındaki Anw yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 41,86 Avro 'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Yetim Ödeneği, 16 İle 20 Yaşları Arasında Yetimler İçin:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt*	814,41	814,41
Vergi ve Primler	64,08	300,50
Net Tutar	750,33	513,91

* Brüt miktara 17,67 Avro tutarındaki Anw yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 55,81 Avrodur ve Mayıs ayında ödenir.

01.07.2021 tarihinden itibaren geçerli Geride Kalanlar Ödeneği:**01.07.2021 tarihi itibarıyla**

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt*	1.267,83	1.267,83
Vergi ve Primler	232,67	469,08
Net Tutar	1035,16	798,75

* Brüt miktara 17,67 Avroluk tutarındaki ANW yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 86,71 Avro'dur ve Mayıs ayında ödenir.

1 Temmuz 1996 Tarihinden Önce AWW Dul Aylığı Alan Geride Kalanlar İçin, Geride Kalanlar Ödeneği/Nabestaanden Uitkering die voor 1 juli 1996 recht hadden op een AWW Uitkering:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt	527,97	529,97
Vergi ve Primler	0,00	195,25
Net Tutar	527,97	334,72

* Brüt miktara 17,67 Avroluk tutarındaki ANW yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 40,82 Avro 'dur ve Mayıs ayında ödenir.

Bakım İlişkisi Durumunda Geride Kalanlar Ödeneği/Nabestaanden Uitkering Bij Verzorgingsrelaties:

Şu durumlarda bakım ilişkisi geçerlidir:

Yoğun olarak bakıma ihtiyacı olan birisinin bakımını sağlayan ve o kişiyle beraber yaşayan kişi veya yoğun olarak bakıma ihtiyacı olan ve bakıcısıyla beraber yaşayan kişi olunması.

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt	803,21	803,21
Vergi ve Primler	60,75	297,17
Net Tutar	742,46	506,04

* Brüt miktara 17,67 Avroluk tutarındaki ANW yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 61,94 Avrodur ve Mayıs ayında ödenir.

Yetim Ödeneği, 9 Yaş ve Daha Küçük Yetimler İçin/Wezenutkering tot en met 9 jaar:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt	417,72	417,72
Vergi ve Primler	0,00	153,58
Net Tutar	417,72	264,14

* Brüt miktara 17,67 Avroluk tutarındaki ANW yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 27,75 Avrodur ve Mayıs ayında ödenir.

Yetim Ödeneği, 10 ile 15 Yaşları Arasında Yetimler İçin/Wezenutkering 10 tot en met 15 jaar:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt	617,75	617,75
Vergi ve Primler	0,00	228,67
Net Tutar	617,75	389,08

* Brüt miktara 17,67 Avroluk tutarındaki ANW yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 41,62 Avrodur ve Mayıs ayında ödenir.

Yetim Ödeneği, 16 ile 20 Yaşları Arasında Yetimler İçin/Wezenutkering 16 tot en met 20 jaar:

	Vergi İndirimi Dâhil	Vergi İndirimi Hariç
Brüt	817,77	817,77
Vergi ve Primler	65,75	302,17
Net Tutar	752,02	515,60

* Brüt miktara 17,67 Avroluk tutarındaki ANW yardımı dâhildir. Tatil parası ayda brüt 55,49 Avrodur ve Mayıs ayında ödenir.

Miktarlar Hakkında Açıklama:

Brüt: Brüt miktara 17,67 Avroluk tutarındaki ANW yardımı dâhildir, aylık tatil parası hariçtir. Tatil parası, Mayıs ayında ödenir.

Vergi ve primler (Ücret tevkifatı): Miktarlar, vergi indirimi dâhil ve hariç olarak belirtilmiştir. Vergi indiriminin hariç tutulduğu miktarlar, bu indirimin bir başka gelire uygulanması durumunda geçerlidir.

Net: Hak sahiplerine her ay havale edilen tutardır.

Kaynak: Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu (SVB/Sociale Verzekeringsbank)

Hollanda'da İkamet Eden ve Geride Kalanlar Ödeneği Alan Kişilerin Hollandalı ve Yabancı Ayrımına Göre Toplam Sayısı

Aralık 2013 tarihi itibarıyla

	Toplam Sayı
Hollandalı* (<u>Autochtoon</u>)	39.070
Yabancı** (<u>Allochtoon</u>)	12.710

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

* Yerli ve yabancı ayrımına göre yayımlanmış son güncel veridir.

** Hollanda İstatistik Kurumu tarafından Hollandalı ve yabancı ayrımına göre istatistik mevcut olup, uyruğa göre veri bulunmamaktadır.

Hollanda'da İkamet Eden ve Geride Kalanlar Ödeneği Alanların Toplam Sayısı

2021 yılı itibarıyla

	Toplam sayı
2021	25.000

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

7.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

İş Kazaları

Hollanda'da her yıl ortalama 167.000 kişi sakatlanarak en az 1 gün işe devam edememektedir. 2021 yılında ölümcül iş kazalarının sayısı 58 olarak kayda geçmiştir (2020'de 54)

2021 yılında Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı Teftiş Birimine 3.482 iş kazası bildirilmiştir. Bunlardan 2.038'i araştırılmış ve 1.957 dosya kapatılmıştır.

Sektörel Bazda Çalışanların Geçirdikleri İş Kazalarının Oranı

2021 yılı itibarıyla

Sektör	Oran
İnşaat	3,3
Tarım, Orman, Balıkçılık	2,3
Enerji ve Sanayi	3,2
Ticaret, Gastronomi ve Ulaştırma	3,5
Kültür, Rekreasyon ve Diğer Hizmetler	1,5
Kamu İdaresi ve Sağlık	2,4
Finansal Hizmetler	0,5
Bilgi ve İletişim	0,3
Kiralama ve Ticari Mülkiyet	0,9
İş Dünyası Hizmetleri	2,1
Ekonomik Faaliyetler	2,6
Toplam	22,6

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

İşyeri Denetimleri

İş kazaları sonrasında meydana gelen sakatlanmalar ve ölümler neticesinde geride kalanlar bakıma muhtaç kalmakta, bu durum da Hollanda toplumuna ek mali yük getirmektedir. Bu kazaların sebeplerinin araştırılması, önlenmesi genel itibarıyla müfettişlerin uhdesindedir. Hollanda'da hâlihazırda yaklaşık 350.000 şirkette 7.000.000 civarında kişi çalışmaktadır.

Hollanda'da yıllık yaklaşık 220.000 iş kazası yaşanmaktadır. Her hafta 1-2 işçi, her yıl yaklaşık 60 işçi iş kazası nedeniyle hayatını kaybetmekte, her yıl yaklaşık 2.300 iş kazası işverenler tarafından İş Teftiş Kurulu'na bildirilmektedir. İşverenlerin yasal olarak kendi işyerlerinin sağlık ve güvenlik risklerini (çalışma koşullarının kalitesi) tespit etmeleri ve bu konu hakkında önlemler almaları gerekmektedir.

İş Teftişi Verileri

2021 yılı itibarıyla

İş Teftişi	2021 Yılında Gerçekleştirilenler
Çalışma koşulları hakkında yapılan denetlemelerin ve araştırmaların sayısı	93
Çalışma koşulları ihlali hakkında yapılan denetlemelerin oran tespiti (sağlıklı ve güvenli çalışma alanı için) (Handhavingspercentage Gezond en Veilig)	37
Çalışma koşulları ihlali hakkında yapılan denetlemelerin oran tespiti, dürüst çalışma alanı için (Handhavingspercentage Eerlijk)	47
İş kazalarında uygulanan Ciddi İş Kazaları Risk Kararı*	97
İş kazalarında uygulanan Ciddi İş Kazaları Risk Kararı**	44

Kaynak: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid /Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı

*2015'in denetlemelerinin ve araştırmalarının sayısı (Besluit Risico's en Zware Ongevallen BRZO 2015)

**2015'in denetlemelerinin ve araştırmalarının oran tespiti (Besluit Risico's en Zware Ongevallen BRZO 2015)

Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığın Müfettiş Birimin Denetimlerinin Maliyeti

2021 yılı itibarıyla

	2021
Maliyet	162 milyon Avro

Kaynak: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid /Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı

7.3.3. Aile Yardımları

01.01.2021 - 30.06.2021 Tarihleri Arası Geçerli Olan Çocuk Parası Miktarları (Kinderbijslag):

0 – 5 yaş	223,37 Avro
6 – 11 yaş	271,24 Avro
12 – 17 yaş	319,10 Avro

Kaynak: Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu/Sociale Verzekeringsbank

01.07.2021 - 31.12.2021 Tarihleri Arası Geçerli Olan Çocuk Parası Miktarları (Kinderbijslag):

0 – 5 yaş	224,87 Avro
6 – 11 yaş	273,05 Avro
12 – 17 yaş	321,24 Avro

Kaynak: Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu/Sociale Verzekeringsbank

Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

2021 itibarıyla

Çocuk Parası Alan Çocuk Sayısı* 2021	3.320.000
Çocuk Parası Alan Aile Sayısı 2021	1.871.000
Ödenen Toplam Çocuk Parası 2021	3.649.000

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

*Tabloda belirtilen çocuk parası alan çocuk sayısı içinde Türkiye’de ikamet eden çocukların sayıları da bulunmaktadır.

Çocuk Parası Ödeneği Sayısı

Yıl	Çocuk Parası Ödeneği Sayısı
2016	1.910.800
2017	1.903.800
2018	1.900.900
2019	1.892.800
2020	1.884.600
2021	1.875.200

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

7.3.3.1. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

01.01.2021 Tarihinden İtibaren Geçerli Brüt Ek Ödenekler Miktarları/Toeslagenwet:

	Ek Ödenekler Miktarı
Evli ya da Birlikte Yaşayanlar	77,46 Avro
Tek Başına Yaşayanlar ve 21 Yaşında Olanlar	56,68 Avro
Tek Başına Yaşayanlar ve 20 Yaşında Olanlar	42,41 Avro
Tek Başına Yaşayanlar ve 19 Yaşında Olanlar	30,81 Avro
Tek Başına Yaşayanlar ve 18 Yaşında Olanlar	25,84 Avro

Kaynak: Hollanda Sosyal Güvenlik ve İstihdam Bakanlığı

01.07.2021 Tarihinden İtibaren Geçerli Brüt Ek Ödenekler Miktarları/Toeslagenwet:

	Ek Ödenekler Miktarı
Evli ya da Birlikte Yaşayanlar	78,21 Avro
Tek Başına Yaşayanlar ve 21 Yaşında Olanlar	56,97 Avro
Tek Başına Yaşayanlar ve 20 Yaşında Olanlar	42,93 Avro
Tek Başına Yaşayanlar ve 19 Yaşında Olanlar	31,19 Avro
Tek Başına Yaşayanlar ve 18 Yaşında Olanlar	26,01 Avro

Kaynak: Hollanda Sosyal Güvenlik ve İstihdam Bakanlığı

7.3.3.2. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

01.01.2021 Tarihinden İtibaren Hastalık Aylığı (Ziektewet Uitkering/ZW Uitkering) İşsizlik Aylığı (Werkloosheids Uitkering/WW Uitkering) ve Maluliyet Aylığı (Wet Arbeidsongeschiktheids Uitkering en Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen/WAO-WIA Uitkering) İçin Geçerli Olan Brüt Günlük Parası:

İşsizlik aylığının, hastalık aylığının ve maluliyet aylığının maksimum günlük parası 223,40 Avro'dur.

01.07.2021 tarihinden itibaren Hastalık Aylığı (Ziektewet Uitkering/ZW Uitkering), İşsizlik Aylığı (Werkloosheids Uitkering/WW Uitkering) ve Maluliyet Aylığı (Wet Arbeidsongeschiktheids Uitkering en Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen/WAO-WIA Uitkering) İçin Geçerli Olan Brüt Günlük Parası:

İşsizlik aylığının, hastalık aylığının ve maluliyet aylığının maksimum günlük parası 225,57 Avro'dur.

01.01.2021 Tarihinden İtibaren Engelli Gençlere Verilen Maluliyet Aylığının (Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jong Gehandicapt/WAJONG Uitkering) Geçerli Günlük Brüt Miktarları:

		Brüt Miktar (Tatil Parası Dâhil Değildir)
21 Yaşından İtibaren		77,46 Avro
20 Yaş		61,97 Avro
19 Yaş		46,48 Avro
18 Yaş		38,73 Avro
	Aylık Brüt miktar	Yıllık Brüt miktar
20 yaş	10,27 Avro	123,24 Avro
19 yaş	17,14 Avro	205,68 Avro
18 yaş	17,84 Avro	214,08 Avro

Kaynak: Hollanda Sosyal Güvenlik ve İstihdam Bakanlığı

Not: 23 yaş altındaki engelli gençlere verilen maluliyet aylıkları Sağlık Sigortası Kanunundan dolayı gelirlerindeki azalmayı dengelemeleri için, maluliyet aylıkları içerisinde bir ödenek olarak verilmektedir.

01.07.2021 Tarihinden İtibaren Engelli Gençlere Verilen Maluliyet Aylığının (Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jong Gehandicaptten/WAJONG Uitkering) Geçerli Günlük Brüt Miktarları:

		Brüt Miktar (Tatil Parası Dâhil Değildir)
21 yaşından itibaren		78,21 Avro
20		62,57 Avro
19		46,92 Avro
18		39,10 Avro
	Aylık Brüt miktar	Yıllık Brüt miktar
20	10,37	124,44
19	17,30	207,60
18	18,01	216,12

Kaynak: Hollanda Sosyal Güvenlik ve İstihdam Bakanlığı

Not: 23 yaş altındaki engelli gençlere verilen maluliyet aylıkları Sağlık Sigortası Kanunundan dolayı gelirlerindeki azalmayı dengelemeleri için, maluliyet aylıkları içerisinde bir ödenek olarak verilmektedir.

7.3.4. Sosyal Yardımlar

İşsizlik Aylığı Alanların Sayıları

Aralık 2021 tarihi itibarıyla

Erkek	86.230
Kadın	83.000
Toplam	169.230
27 Yaşından Küçük	11.810
27-45 Yaş Arası	57.360
45 Yaşından Emeklilik Yaşına Kadar	99.990

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

Eyaletlere Göre İşsizlik Aylığı Alanların Sayıları

2021 Aralık ayı itibarıyla

Yaş grubu 15-65 toplam sayı	
Hollanda	169.230
Groningen	5.330
Friesland	6.510
Drenthe	5.010
Overijssel	10.250
Flevoland	4.830
Gelderland	16.950
Utrecht	12.070
Kuzey Hollanda	30.130
Güney Hollanda	34.990
Zelanda	3.020
Kuzey Brabant	25.700
Limburg	11.850

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

Senelik Ödenen İşsizlik Aylığı Miktarı

2021 yılı itibarıyla

Yıl	
2021	5.883 milyon Avro

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

Sosyal Yardımlar

Sosyal Yardım ödeneği, kişinin temel yaşam ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ihtiyaç duyduğu en az gelir düzeyinde ödenen bir ödenektir. Hiçbir geliri olmayan veya kişinin aldığı gelir asgari ücret düzeyinden düşük ise o zaman o kişi Sosyal Yardım ödeneğine müracaat etme hakkına sahiptir. Eğer kişinin geliri asgari ücret düzeyinden düşük ise belediyenin Sosyal İşler Dairesi tarafından asgari ücret düzeyine kadar sosyal yardım ödeneği ile tamamlanmaktadır. Sosyal yardım ödeneğini hak edebilmek için sadece alınan gelirin asgari gelir düzeyinden düşük olması yetmemektedir. Aynı zamanda kişinin servetinin, mal varlığının belli bir ekonomik tutardan fazla olmaması gerekmektedir.

	Hollanda'da Sosyal Yardım Ödeneği Alan Kişilerin Genel Sayısı
Ocak 2021	416.300
Şubat 2021	417.500
Mart 2021	417.400
Nisan 2021	416.400
Mayıs 2021	414.300
Haziran 2021	411.700
Temmuz 2021	408.900
Ağustos 2021	405.000
Eylül 2021	401.400
Ekim 2021	399.700
Kasım 2021	398.700
Aralık 2021	398.600

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

Kökene Göre Sosyal Yardım Ödeneği Alanlar

Aralık 2021 tarihi itibarıyla

Hollandalı	Batılı	Batılı Olmayan(*)
154.490	38.010	215.630

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

* Tabloda belirtilen 'Batılı olmayan' kısmı Türk vatandaşlarının da dahil olduğu toplam sayıyı yansıtmaktadır.

01.01.2021 Tarihinden İtibaren Geçerli Geçim Yardımı Miktarları (WetWerk en Bijstands Uitkering/WWB Uitkering/Participatiewet Uitkering/PW Uitkering):

Geçim Yardımı (WetWerk en Bijstands Uitkering/WWB Uitkering/Participatiewet Uitkering/PW Uitkering) Hak Edebilmek İçin Azami Gelir ya da Tasarruf Değeri Sınırları:

2021 yılı itibarıyla

	En Fazla Gelir/Mal Varlığı Sınırı
Aile İçin	12.590,00 Avro
Yalnız Yaşayan Kişi İçin	6.295,00 Avro

Not: Gelir ya da tasarruf; para, hisse senedi, otomobil veya karavan gibi menkul ve gayri menkul değerleri de kapsamaktadır. Ev sahibi olanlar için daha farklı bir değerlendirme yapılmaktadır. Evin ipotek borcunun evin değerinden düşüldükten sonraki kısmı en fazla 53.100,00 Avro olmalıdır. Hesaplanan değer bu miktarın altında ise sosyal yardım alma hakkı vardır. Hesaplanan değer bu tutar üzerinde olması halinde de bazı istisnai durumlar için sosyal yardım hakkı olmaktadır. Bunun için belediyelerin Sosyal İşler Dairesi ile görüşülmelidir.

1 Ocak 2021 tarihinden itibaren ödenen sosyal yardım ödeneğinin net miktarları (Avro olarak), aile durumları itibarıyla sınıflanmış olarak aşağıda belirtilmiştir:

21-65 Yaş Arası

Evli Olanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	1.428,14 Avro
Aylık Tatil Parası	75,17 Avro
Toplam	1.503,31 Avro

Tek Ebeveyn Olanlara ve Yalnız Yaşayanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	999,70 Avro
Aylık Tatil Parası	52,62 Avro
Toplam	1.052,32 Avro

65 Yaş ve Üzeri

Evli Olanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	1.514,70 Avro
Aylık Tatil Parası	79,72 Avro
Toplam	1.594,42 Avro

Tek Ebeveyn Olanlara ve Yalnız Yaşayanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	1.117,44 Avro
Aylık Tatil Parası	58,81 Avro
Toplam	1.176,25 Avro

Kurumlarda (Bakımevleri vs.) Kalan Kişiler

Evli Olanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	492,36 Avro
Aylık Tatil Parası	25,91 Avro
Toplam	518,27 Avro

Tek Ebeveyn Olanlara ve Yalnız Yaşayanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	316,54 Avro
Aylık Tatil Parası	16,66 Avro
Toplam	333,20 Avro

01.07.2021 Tarihinden İtibaren Geçerli Geçim Yardımı Miktarları (WetWerk en BijstandsUitkering/WWBUitkering/Participatiewet Uitkering/PW Uitkering):

Geçim Yardımı (WetWerk enBijstands Uitkering / WWBUitkering / Participatiewet Uitkering / PW Uitkering) Hak Edebilmek İçin Azami Gelir ya da Tasarruf Değeri Sınırları:

2021 yılı itibarıyla

	En Fazla Gelir/Mal Varlığı Sınırı
Aile İçin	12.590,00 Avro
Yalnız Yaşayan Kişi İçin	6.295,00 Avro

Not: Gelir ya da tasarruf; para, hisse senedi, otomobil veya karavan gibi menkul ve gayri menkul değerleri de kapsamaktadır. Ev sahibi olanlar için daha farklı bir değerlendirme yapılmaktadır. Evin ipotek borcunun evin değerinden düşüldükten sonraki kısmı en fazla 53.100,00 Avro olmalıdır. Hesaplanan değer bu miktarın altında ise sosyal yardım alma hakkı vardır. Hesaplanan değer bu tutar üzerinde olması halinde de bazı istisnai durumlar için sosyal yardım hakkı olmaktadır. Bunun için belediyelerin Sosyal İşler Dairesi ile görüşülmelidir.

21-65 yaş arası olan kişilere 1 Temmuz 2021 tarihinden itibaren ödenen sosyal yardım ödeneğinin net miktarları (avro olarak), aile durumları itibarıyla sınıflanmış olarak aşağıda belirtilmiştir.

21-65 Yaş Arası

Evli Olanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	1.463,95 Avro
Aylık Tatil Parası	77,05 Avro
Toplam	1.541,00 Avro

Tek Ebeveyn Olanlara ve Yalnız Yaşayanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	1.024,77 Avro
Aylık Tatil Parası	53,94 Avro
Toplam	1.078,71 Avro

65 Yaş ve Üzeri**Evli Olanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği**

Aylık	1.545,73 Avro
Aylık Tatil Parası	81,35 Avro
Toplam	1.627,08 Avro

Tek Ebeveyn Olanlara ve Yalnız Yaşayanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	1.139,98 Avro
Aylık Tatil Parası	60,00 Avro
Toplam	1.199,98 Avro

Kurumlarda (Bakımevleri vs.) Kalan Kişiler**Evli Olanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği**

Aylık	504,70 Avro
Aylık Tatil Parası	26,56 Avro
Toplam	531,26 Avro

Tek Ebeveyn Olanlara ve Yalnız Yaşayanlara Ödenen Sosyal Yardım Ödeneği

Aylık	324,47 Avro
Aylık Tatil Parası	17,08 Avro
Toplam	341,55 Avro

7.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

7.4.1. Kaydedilen Gelişmeler

Mali Endişeleriniz İçin Harekete Geçin: Atacağınız İlk Adım, Size Daha Faydalı Olur

Korona krizi; işini kaybetmiş gençler, esnek çalışanlar, geliri kalmayan ve mali imkânlarını tüketen girişimciler ve serbest çalışanlar gibi çok sayıda insanı etkilemektedir.

Bahar döneminde “İlk adım size daha faydalı olur” kampanyası temel olarak girişimcileri, serbest meslek sahiplerini ve mali endişeleri olan esnek çalışanları hedeflemektedir. Son yıllarda, Amsterdam belediyesi olası borçları belirleme konusunda çok fazla deneyim kazanmıştır. Korona krizinin başlangıcında, yaklaşık 40.000 Amsterdamlı serbest meslek sahibi ve girişimci de “TOZO” yardımı için başvurmuştur. Belediye, bahse konu kişilerle temas halinde kalmıştır ve geçen sonbaharda girişimciler için borç danışmanlığı hizmetini genişletmeye karar vermiştir. Amsterdam belediyesi, artık kendilerini yeni bir geleceğe yönlendirmek isteyen serbest meslek sahipleri için koçluk da sunmaktadır.

Bakan Koolmees'in Amsterdam'ın korona zamanlarında sunduğu destek hakkında dijital bilgilendirmelere örnek vermesinin nedeni de bu tecrübedir. Bahse konu yardımlar, önümüzdeki bahardan itibaren yaygınlaştırılacaktır. Ardından diğer belediyeler, korona nedeniyle gelirlerinde düşüş yaşayan, destek programları aracılığıyla hiç destek almayan veya yetersiz kalan ve bu nedenle gerekli maliyetlerini ödeyemeyen kişilere de destek olabilecektir. Bu kapsamda Zaruri Geçici Destek Maliyetleri (TONK), diğer desteklerin yanı sıra, işleri büyük oranda zarar gören serbest meslek sahipleri için tasarlanmıştır.

Kapsamlı Borç Yaklaşımı

Kapsamlı borç yaklaşımında belediyeler; uygulayıcı kuruluşlar, sosyal kuruluşlar ve özel taraflarla birlikte çalışır. Süreç, Geldfit.nl'nin kurduğu kamu-özel ortaklığı olan Hollanda Borç Yardım Hattı (Nederlandse Schuldhulprouwe, NSR) ile yürütülmektedir. Korona krizinin etkileri göz önüne alındığında, artık mali endişeleri veya sorunlu borçları olan kişilere uygun bir şekilde yardım edilmesi önemlidir. Bu nedenle kabine, borç ve yoksullukla mücadele yaklaşımını hızlandırmak ve yoğunlaştırmak için geçen sonbaharda 146 milyon Avro bütçe ayırmıştır.

Krizle Mücadele İçin Fazladan Bütçe Ayrılmıştır

Hollanda, Covid-19 salgını sırasında ve sonrasında iş arayanları ve işçileri desteklemek için 2021 yılında Avrupa Birliği'nden (AB) 220 milyon Avrodan fazla bütçe almıştır. Bütçe, büyük bir AB kurtarma paketinin parçasıdır. 26 Nisan 2021 tarihinden itibaren işgücü piyasası aktörleri; istihdam, eğitim ve ileri düzey eğitim ve yeniden eğitime yönelik rehberlik amaçlı projeler için başvurularını sunabilmiştir.

Korona krizi nedeniyle Avrupa Komisyonu, REACT-EU aracı da dâhil olmak üzere AB üye ülkelerine bir kurtarma paketi sunmuştur. Bu paket, Avrupa Sosyal Fonu (ESF) ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu (ERDF) için ek bütçe sağlamaktadır. Bahse konu desteğin 220 milyon Avroluk kısmı mevcut ulusal ESF programına eklenmiştir.

Yeniden Eğitim

35 işgücü piyasası bölgesi, diğer konuların yanı sıra, iş arayanlara zayıf sektörlerden daha iyi iş fırsatları olan sektörlerle yönlendirmek amacıyla işçileri yeniden eğitmek için Avrupa bütçesine başvurabilme imkanı sunulmuştur. Ayrıca, uygulamalı eğitim, ortaöğretim ve özel eğitimdeki öğrencileri işgücü piyasasında yönlendirmek için de kullanılabilir.

Sosyal Paket

İşverenler için hâlihazırda yürürlükte olan Tozo ve TONK planları gibi (yeni) çalışmayı desteklemeyi amaçlayan ek sosyal paket; yeniden eğitimin desteklenmesini ve genç işsizliğinin önlenmesini hedeflemektedir. Hükümet, sosyal paket için 1,4 milyar Avro ayırmıştır.

Yüksek Nitelikli Göçmenler Programı

Yüksek vasıflı göçmen programı, uluslararası uzman personeli çekmek için 2004'ten beri uygulanmaktadır. Bu düzenleme, ekseriyette büyük şirketler için iyi çalışmakta iken yeni kurulmuş veya büyüme aşamasında olan şirketleri desteklemekten uzaktır. Daha düşük bir maaşın şirketteki bir hisseyle desteklenmesi nedeniyle, yeni başlayanlar genellikle yüksek vasıflı göçmen planının maaş gereksinimini karşılayamamaktadır. Bu yeni pilot uygulama ile işletmeler, başlangıç aşamasında gerekli personeli de çekebilecektir. Pilot uygulama dört yıl sürecek ve ara dönemde değerlendirilecektir.

Daha Fazla Eğitim ve Çalışma İçin Daha Fazla Rehberlik

Gençler, diğer yaş gruplarına göre daha çok esnek sözleşmeler ile istihdam edilmektedir. Ayrıca, konaklama sektörü gibi pandemiden çok etkilenen sektörlerde nispeten sıklıkla çalışmaktadırlar. Sonuç olarak, pandemi sırasında genç işsizliği %6'nın (Mart 2020) üzerindeyken %11'in (Ağustos 2020) üzerine çıkmıştır. Bu oran %8,7'ye (Mayıs 2021) düşmüş olmakla beraber, korona krizi öncesinden çok daha yüksek durmaktadır. 2020 ve 2021 yıllarında, destek ve iyileştirme paketinin bir parçası olarak hükümet, okulların ve belediyelerin öğrencilere iş veya ileri eğitim konusunda ek rehberlik sunabilmesi için yaklaşık olarak 150 milyon Avro ayırmıştır. Bu bütçe, özellikle uygulamalı eğitim, ortaöğretim ve özel eğitimden gelen temel yeterliliğe sahip olmayan gençleri, okulu bırakan öğrencileri ve meslek yüksekokullarından ayrılanları, örneğin uzmanlıkları veya batılı olmayan göçmen geçmişleri nedeniyle işgücü piyasasında daha az şansa sahip olanları ilgilendirmektedir. İş arayanlara ve işsizlik riski altındaki gençlere, belediye hizmetleri için ve bölgesel hareketlilik ekiplerinin ek yardımı ile de yardım edilebilecektir. Bu gençlere daha fazla destek sağlamak için çeşitli bölgelerde girişimler sürmektedir.

7.4.2. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı

Oukl Türü	Genel
İlköğretim	1.406.333
Ortaöğretim	929.670
VAVO	12.252
Yüksek öğretim	491.499
Üniversite	344.721

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

Verilen Eğitim	Eğitim Yılı	Türk Öğrenci Sayısı
İlköğretim	2016-2017	41.847
	2017-2018	40.300
	2018-2019	39.339
	2019-2020	38.664
	2020-2021	38.209
	2021-2022	37.865
Ortaöğretim		
	2015-2016	20.574
	2016-2017	20.595
	2017-2018	20.660
	2018-2019	20.656
	2019-2020	20.454
	2020-2021	20.231
	2021-2022	19.639
VAVO		
	2015-2016	663
	2016-2017	695
	2017-2018	678
	2018-2019	729
	2019-2020	621
	2020-2021	355
	2021-2022	564
Yüksek Öğretim		
	2015-2016	12.122
	2016-2017	12.256
	2017-2018	12.481
	2018-2019	12.815
	2019-2020	12.993

	2020-2021	13.837
	2021-2022	13.896
Üniversite		
	2015-2016	4.185
	2016-2017	4.328
	2017-2018	4.628
	2018-2019	5.004
	2019-2020	5.453
	2020-2021	6.221
	2021-2022	6.783
Toplam		

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

7.4.3. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

(Meslek Lisesine Devam Edenler ile İşletmelerde Mesleki Eğitim Görenler)

Eğitim Yılı	Türk
2016-2017	21.118
2017-2018	21.165
2018-2019	21.225
2019-2020	20.981
2020-2021	20.820
2021-2022	20.146

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

7.4.4.Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Eğitim Yılı	Genel Öğrenci Sayısı	Türk Öğrenci Sayısı
2016-2017	712.113	490
2017-2018	730.146	650
2018-2019	747.841	890
2019-2020	767.577	1.160
2020-2021	817.271	1.440
2021-2022	832.721	1.850

Kaynak: Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu (CBS-Central Bureau of Statistics)

Tabloda belirtilen sayılar türk vatandaşlarının da dâhil olduğu toplam sayıyı yansıtmaktadır.

7.5. GÖÇ VE UYUM

7.5.1. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

7.5.1.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Halen büyük çoğunluğu dini ve kültürel amaçlı olmak üzere tahminen 200’ü aşkın dernek ile bunların oluşturduğu federasyonlar bulunmaktadır. Bu dernekler Konsolosluklarımıza tescil ettirilmediği için kesin sayıları bilinmemektedir.

1985 yılında kurulmuş olan “Hollanda’da Türkler için Danışma Kurulu (IOT)”, Hollanda düzeyinde örgütlenmiş bazı üye dernek ve federasyonları çatısı altında birleştirmiştir.

Başkonsolosluklarda Kayıtlı Dernek Sayıları

2021 yılı itibarıyla

Dernek sayıları	Sayı
Camii dernekleri	117
Diğer dernekler	74
Toplam	129

Kaynak: Deventer Başkonsolosluğu Kayıtları

7.5.1.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

2021 Yılı İtibarıyla Hollanda Temsilciler Meclisi’nde Türk Kökenli 4 Milletvekili Görev Yapmaktadır:

Dilan YEŞİLGÖZ	VVD
Songül MUTLUER	PvDA
Tunahan KUZU	Denk
Nilüfer GÜNDOĞAN	Volt

20 Mart 2019 tarihinde yapılan Eyalet Meclisleri seçim sonuçlarına göre Gelderland eyaletinden Mehmet Şahan Eyalet Meclisine seçilmiştir.

8. İNGİLTERE

8.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

8.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2021 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı*	Türk*
Erkek	29.177.200	3.629.827	50.130
Kadın	30.420.100	3.875.183	40.985
Toplam	59.597.300	7.505.010	91.115

Kaynak: 2021 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

*2021 yılında yapılan nüfus sayımının ayrıntılı sonuçları açıklanmadığında yabancı sayısı ve ülkede yaşayan Türk sayısına ilişkin bilgi olarak 2011 nüfus sayımı verileri kullanılmıştır.

Birleşik Krallık'ta nüfus sayımı her 10 yılda bir yapılmakta olup en son sayım 2021 yılı Mart ayında gerçekleştirilmiştir. Nüfus sayımı sonuçları, Birleşik Krallığı oluşturan dört ülkeden ikisi olan İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır. İngiltere ve Galler'in nüfusu toplam 59.597.300 olarak açıklanmıştır.

İskoçya için ayrı bir nüfus sayımı yapılmakta olup açıklanan verilere göre nüfus 5.466.000'dir. Kuzey İrlanda'nın nüfusu ise 1.903.171'dir. Birleşik Krallık'ın toplam nüfusu 2021 yılı itibarıyla 66.966.471'dir.

Vatandaşlarımızın Sayısı

**2021 yılında yapılan nüfus sayımının ayrıntılı sonuçları bu raporun hazırlandığı tarih itibarıyla açıklanmamıştır. Bu nedenle aşağıdaki bilgilerde 2011 Nüfus sayımı verileri kullanılmıştır.*

2011 nüfus sayımı sonuçlarına göre, İngiltere ve Galler'de yaşayan Türkiye doğumluların sayısı 91.115'tir. Birleşik Krallıkta yaşayan Türkiye doğumluların 89.484'ü İngiltere'de, 1.631'i Galler'de yaşamaktadır. Bu sayı Birleşik Krallığı oluşturan diğer ülkelerden İskoçya'da 2.424, Kuzey İrlanda'da ise 377'dir. Bu rakamlar Birleşik Krallıkta yaşayan tüm vatandaşlarımızın sayısını değil, Türkiye doğumlu vatandaşlarımızın sayısını yansıtmaktadır.

İngiltere'de yaşayan Türk nüfusunun resmi rakamlarda belirtilenden çok daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. İngiliz Parlamentosu İçişleri Komitesi'nin Temmuz 2012'de yayımladığı 'Türkiye'nin Avrupa Birliğine Katılmasının Adalet ve İçişleri Alanına Yansımaları' başlıklı raporda, İngiliz İçişleri Bakanlığı'nın İngiltere'deki Türk varlığına ilişkin tahminine yer verilmektedir. Buna göre İngiltere'de 150.000'i Türk vatandaşı, 300.000'i KKTC vatandaşı ve geri kalan kısmı da Bulgar ve Romen vatandaşlığına sahip Türkler olmak üzere toplam 500.000 kadar Türk kökenli kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir.

2021 yılı sonu itibarıyla Londra Başkonsolosluğuna kayıtlı 300.000 üzerinde vatandaşımız bulunmaktadır. Söz konusu sayısal veri, kayıtlı tüm vatandaşlarımızın halen İngiltere'de ikamet ettiği anlamına gelmese de, İngiltere'deki nüfusumuzun resmi verilerin oldukça üzerinde olduğunu göstermektedir.

8.1.2.Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	270	331	601
5-7	232	287	519
8-9	247	278	525
10-14	1.445	1.474	2.919
15	314	375	689
16-17	725	829	1.554
18-19	805	892	1.697
20-24	3.581	3.913	7.494
25-29	5.578	6.504	12.082
30-34	6.744	8.840	15.584
35-39	6.247	7.644	13.891
40-44	4.843	5.860	10.703
45-49	3.837	4.868	8.705
50-54	2.114	2.937	5.051
55-59	1.437	2.043	3.480
60-64	983	1.267	2.250
65-69	592	891	1.483
70-74	361	420	781
75-79	215	254	469
80-84	186	126	312
85 ve üstü	229	97	326
Toplam	40.985	50.130	91.115

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

8.1.3. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Bölge	Erkek	Kadın	Toplam	(%)
North East	784	270	1.054	1,1
North West	2.353	1.050	3.403	3,7
Yorkshire and the Humber	2.146	1.033	3.179	3,4
East Midlands	1.898	1.025	2.923	3,2
West Midlands	1.448	861	2.309	2,5
East	3.467	2.441	5.908	6,4
Londra	30.313	29.283	59.596	65,4
South East	4.489	3.327	7.816	8,5
South West	2.098	1.198	3.296	3,6
Wales (Galler)	1.134	497	1.631	1,7
Toplam	50.130	40.985	91.115	100

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

Vatandaşlarımızın yaklaşık %65,4'ü Londra'da bulunmakta, bunu %8,5 ile South East (Güney Doğu) ve %6,4 ile East (Doğu) bölgeleri izlemekte, en az nüfusumuz ise North East (Kuzey Doğu) bölgesinde bulunmaktadır. Londra'da vatandaşlarımızın yoğunlaştığı ilk beş belediye sırasıyla Enfield (13.968), Haringey (10.096), Hackney (8.982), Islington (3.777) ve Waltham Forest (3.279)'dir.

8.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2011 yılı itibarıyla

Ülke	Erkek	Kadın	Toplam	Oran
Hindistan	352.524	341.624	694.148	%1,2
Polonya	286.440	292.681	579.121	%1,0
Pakistan	251.065	231.072	482.137	% 0,9
İrlanda Cumhuriyeti	183.772	223.585	407.357	% 0,7
Almanya	117.383	156.181	273.564	% 0,5
Bangladeş	111.314	100.186	211.500	% 0,4
Nijerya	98.135	93.048	191.183	% 0,3
Güney Afrika	92.908	98.115	191.023	% 0,3
ABD	82.742	94.443	177.185	% 0,3
Jamaika	71.483	88.612	160.095	% 0,3
Türkiye	50.130	40.985	91.115	% 0,2

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

2001 yılı sayımı ile kıyaslandığında İngiltere ve Galler'de nüfusun %7 oranında (3,7 milyon) arttığı, bu artışın %55'inin (2,1 milyon) ise göçten kaynaklandığı ortaya çıkmıştır. Etnisite açısından bakıldığında nüfusun çoğunluğunun beyazlardan (%86-48,2 milyon) oluştuğu, beyazların çoğunluğunu ise Beyaz İngilizlerin (genel nüfusun %80'i - 45,1 milyon) teşkil ettiği görülmektedir.

2011 nüfus sayımına göre İngiltere ve Galler'de ikamet edenlerin %13'ünün (yaklaşık 7,5 milyon kişi) Birleşik Krallık dışında doğduğu anlaşılmıştır. Bu oran 2001 nüfus sayımında %9 (4,6 milyon) idi. Birleşik Krallık dışında doğanların geldikleri ilk on ülke arasında Hindistan, Polonya ve Pakistan ilk üç sırada yer almaktadır. 2004 yılında AB'ye katılımından sonra Polonya'dan Birleşik Krallığa gelenlerin sayısı 9 kat artarak bu ülkeyi ilk on ülke arasında ikinci sıraya yükseltmiştir. Londra etnik çeşitliliğin en yüksek olduğu bölge olarak öne çıkmaktadır. Londra'da Beyaz İngilizlerin oranının %45'te kaldığı, Londra nüfusunun %55'ini yabancıların oluşturduğu ortaya çıkmıştır.

8.1.5. İngiltere Vatandaşlığına Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibarıyla Sayısı

Yıl	2017	2018	2019	2020	2021
Evlilikle	276	373	579	530	284
İkametle	1.058	1.153	1.276	1.126	710
Toplam	1.334	1.526	1.855	1.656	994

Kaynak: İçişleri Bakanlığı – Ulusal İstatistikler (<https://www.gov.uk/government/statistics/immigration-statistics-year-ending-march-2022/list-of-tables>)

8.1.6. İngiltere’ye Gelen ve Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

İngiltere’ye giriş vizesi verilen vatandaşlarımızın kategorilere göre sayısı

Yıl	Toplam	İş	Öğrenim	Aile	Bakmakla Yükümlü Katılımı	Diğer
2019	105.245	4.898	10.360	1.135	3.486	85.366
2020	39.769	5.883	3.313	915	4.479	25.179
2021	28.564	5.688	3.427	767	5.086	13.596

Kaynak: 2021 yılı güncel - İçişleri Bakanlığı – Ulusal İstatistikler
(<https://www.gov.uk/government/statistics/immigration-statistics-year-ending-march-2022/list-of-tables>)

8.1.7. Doğan ve Ölen Vatandaşlarımızın Sayısı

2021 yılı itibarıyla

Doğan	Ölen	Evlenen
961	244	188

Kaynak: T.C. Londra Başkonsolosluğu 2021 kayıtları

8.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

8.2.1. Sayısal Veriler

8.2.1.1. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

2011 yılı itibarıyla

Ekonomik Aktivite	İngiltere’de doğanlar		İngiltere dışında doğanlar	
	Sayı (Bin)	Oran (%)	Sayı (Bin)	Oran (%)
Aktif - Toplam	23.170	60,0	4.236	61,3
Çalışan	21.690	56,2	3.914	56,6
İşsiz	1.480	3,8	322	4,7
Aktif Olmayan-Toplam	12.457	32,3	1.824	26,4
Emekli	8.845	22,9	869	12,6
Diğer	3.612	9,4	955	13,8
Toplam Öğrenci	2.959	7,7	850	12,3
Toplam	38.586	100	6.910	100

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler’i kapsamaktadır).

8.2.1.2. Vatandaşlarımız Arasında Ekonomik Aktivite Durumu

2011 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Ekonomik bakımdan faal olanlar	35.379	15.399	50.778
İstihdam - Toplam	32.139	12.977	45.116
İşçi-toplam	21.295	10.019	31.314
İşçi-kısmi zamanlı	10.097	4.791	14.888
İşçi-tam zamanlı	11.198	5.228	16.426
Kendi namına çalışan-toplam	9.916	2.219	12.135
Kendi namına çalışan- kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Kendi namına çalışan- tam zamanlı	6.892	1.060	7.952
Çalışmakta olan tam zamanlı öğrenciler	928	739	1.667
İşsiz-toplam	3.240	2.422	5.662
İşsiz (Tam zamanlı öğrenciler hariç)	2.910	2.043	4.953
Tam zamanlı öğrenciler	330	379	709
Ekonomik bakımdan faal olmayanlar	12.006	23.078	35.084
Emekli	1.840	1.824	3.664
Öğrenci (Tam zamanlı öğrenciler dâhil)	3.337	3.962	7.299
Ev/aile bakan	1.108	9.468	10.576
Devamlı hasta ve iş göremez	2.791	3.150	5.941
Diğer	2.930	4.674	7.604

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler’i kapsamaktadır).

8.2.1.3. İstihdam Oranları

İngiltere dışında doğan diğer ülke vatandaşları ile Türkiye doğumluların ekonomik faaliyet durumlarına ilişkin istatistikler aşağıda verilmektedir:

2011 yılı itibarıyla

	Hindistan	Polonya	Pakistan	İrlanda	Almanya	Türkiye
Ekonomik bakımdan faal olanlar	409.263	433.154	231.861	186.250	172.372	50.778
İstihdam Toplam	378.583	413.185	203.045	176.017	161.305	45.116
İşçi Toplam	299.728	337.709	130.409	140.605	133.673	31.314
İşçi-kısmi zamanlı	72.877	53.015	51.204	36.403	29.564	14.888
İşçi-tam zamanlı	226.851	284.694	79.205	104.202	104.109	16.426
Kendi namına çalışan Toplam	58.190	63.516	61.074	32.337	20.758	12.135
Kendi namına çalışan-kısmi zamanlı	16.455	22.125	26.664	8.381	6.912	4.183
Kendi namına çalışan- tam zamanlı	41.735	41.391	34.410	23.956	13.846	7.952
Çalışmakta olan tam zamanlı öğrenciler	20.665	11.960	11.562	3.075	6.874	1.667
İşsiz-toplam	30.680	19.969	28.816	10.233	11.067	5.662
İşsiz (Tam Zamanlı Öğrenciler Hariç)	23.335	17.402	23.585	9.451	9.172	4.953
Tam zamanlı öğrenciler	7.345	2.567	5.231	782	1.895	709
Ekonomik bakımdan faal olmayanlar	247.599	79.662	222.862	212.050	75.699	35.084
Emekli	128.647	20.166	44.799	166.878	35.288	3.664
Öğrenci (tam zamanlı öğrenciler dâhil)	29.934	19.977	25.519	7.546	18.597	7.299
Ev/aile bakan	43.364	24.017	87.196	9.927	10.211	10.576
Devamlı hasta ve iş göremez	21.383	3.731	27.803	18.272	7.269	5.941
Diğerleri	24.271	11.771	37.545	9.427	4.334	7.604

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

8.2.1.4. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
16 - 17	113	87	200
18 - 19	298	228	526
20 - 21	636	401	1.037
22 - 24	1.720	1.033	2.753
25 - 29	5.376	2.564	7.940
30 - 34	7.796	3.216	11.012
35 - 39	6.658	2.767	9.425
40 - 44	4.960	2.161	7.121
45 - 49	3.802	1.529	5.331
50 - 54	2.032	771	2.803
55 - 59	1.184	375	1.559
60 - 64	497	162	659
65 - 69	200	49	249
70 - 74	52	14	66
75 +	55	42	97
16 yaşından büyük vatandaşlarımız	35.379	15.399	50.778

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

8.2.1.5. Çalışan Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Bölge	Sayı
North East	613
North West	2.047
Yorkshire and the Humber	1.822
East Midlands	1.550
West Midlands	1.275
East	3.614
Londra	26.452
South East	4.765
South West	1.975
Wales (Galler)	1.003
Toplam	45.116

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

8.2.1.6. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2011 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Bağımsız Çalışan-Toplam	9.916	2.219	12.135
Bağımsız çalışan-kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Bağımsız çalışan-tam zamanlı	6.892	1.060	7.952

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

Çalışan vatandaşlarımızın toplamının 45.116 olduğu dikkate alındığında, bağımsız çalışan vatandaşlarımızın oranının tüm çalışanların %26,8'ine tekabül ettiği, bir başka ifadeyle her 4 vatandaşımızdan 1'inin kendi nam ve hesabına çalıştığı görülmektedir.

1970'li ve 1980'li yıllarda İngiltere'de ağırlıklı olarak tekstil endüstrisinde çalışmakta olan vatandaşlarımızın, diğer Batı ülkelerinde olduğu gibi İngiltere'de de tekstil endüstrisinin çökmesiyle birlikte kendi namına çalışmaya yönelmiştir. Bu kapsamda daha çok gastronomi 253 alanında (restoran, lokanta, döner-kebab gibi yeme içme yerleri), kahvehane, süpermarket, taksi işletmesi gibi işyerleri işlettikleri, bunun yanı sıra Kuzey Londra'da Türkler tarafından işletilen hazır giyim, oto tamirhanesi, nalburiye ve kuyumcu gibi işyerleri de bulunduğu gözlemlenmektedir.

8.2.1.7. Genel, Yabancı ve Türk Nüfusun İşsizlik Sayıları

2011 yılı itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
Ülke Geneli	724.194	1.078.426	1.802.620
Yabancı	156.023	166.142	322.165
Türk	2.910	2.043	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

İngiltere'deki işsiz sayısı 2021 yılına %5,2 seviyelerinden girerken, son çeyrekte pandemi öncesi oranlara geri dönerek %3,8 seviyesinde sabit kaldı.

8.2.1.8. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı**2011 yılı itibarıyla**

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
16 - 17	7	8	15
18 - 19	47	30	77
20 - 21	91	71	162
22 - 24	244	175	419
25 - 29	487	324	811
30 - 34	564	379	943
35 - 39	460	360	820
40 - 44	333	295	628
45 - 49	328	241	569
50 - 54	169	110	279
55 - 59	121	41	162
60 - 64	48	7	55
65 - 69	6	0	6
70 - 74	1	0	1
75 ve üstü	4	2	6
Toplam	2.910	2.043	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

8.2.1.9. İşsiz Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı**2011 yılı itibarıyla**

Bölge	Sayı
North East	89
North West	209
Yorkshire and the Humber	218
East Midlands	191
West Midlands	135
East	300
Londra	3.249
South East	345
South West	141
Wales (Galler)	76
Toplam	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır).

8.2.1.10. Asgari ve Ortalama Ücretler

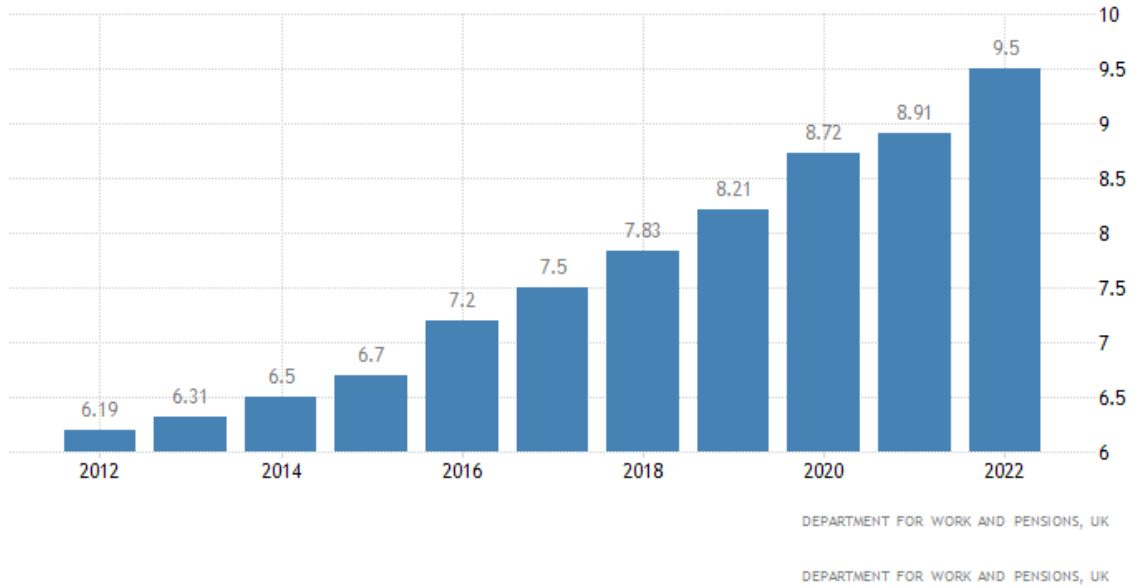
2021 yılı son çeyrek itibarıyla, tam zamanlı çalışan yetişkinler için ortalama haftalık brüt ücretler 550-600£ aralığında kaydedilmiştir. Asgari ücret saat bazlı olup haftalık 40 saatlik çalışma üzerinden yaklaşık aylık brüt asgari ücret 1.543,75 ve net asgari ücret 1.353,23 Sterlindir. Buna kişinin durumuna göre çeşitli yardımlar eklenebilmektedir.

Saatlik Asgari Ücretler (Sterlin)

06.04.2021 tarihi itibarıyla

	25 ve üzeri	21-24 Yaş	18-20 Yaş	18 Yaş Altı	Çırak
2019 (Nisan)	8,21	7,70	6,15	4,35	3,90
2020 (Nisan)	8,72	8,20	6,45	4,55	4,15
2021 (Nisan)	8,91	8,36	6,56	4,62	4,30

Yıllar İtibarıyla Saatlik Asgari Ücret (2012 - 2022)

Kaynak: İş ve Emeklilik Bakanlığı (<https://www.gov.uk/national-minimum-wage-rates>) – Grafik: www.tradingeconomics.com

8.3. SOSYAL GÜVENLİK

8.3.1. Sayısal Veriler

8.3.1.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

İngiltere’de işçi ve işverenlerden alınan primler sigorta kollarına göre ayrılmayıp, doğrudan Ulusal Sigorta Fonu’nda (National Insurance Fund) toplanmaktadır. Sigortalı kişiler tüm prime dayalı ödenekler için fona tek bir katkı payı ödemektedir. Anılan fon, yüksek işsizlik dönemlerinde olduğu gibi belli ödenekleri ödemekte yetersiz kalırsa, genel bütçeden transferler yapılmaktadır. Sosyal yardım ödenekleri dâhil prime dayalı olmayan ve vergilerden finanse edilen ödenekler ise bazı ihtiyaç gruplarına verilmektedir. Bu ödeneklerin verilmesinde, mağduriyet veya kaynakların düzeyi kıstas olarak alınmaktadır.

Ulusal Sigorta Fonu, İngiltere Bankasında olup, parlamento müdahalesinin dışındadır. Daha önce Vergi Kurumu (Inland Revenue) tarafından yönetilen Fon, 1999 yılı Nisan ayından bu yana Hazine ve Gümrük İdaresi (HM Revenue and Customs) tarafından idare edilmektedir. Fon, esas olarak sosyal sigorta primleri ve yatırım gelirleri tarafından finanse edilmekte ve dağıtım yöntemine (pay-as-you-go) göre işletilmektedir. Sosyal sigorta prim oranları, primli ödenekleri finanse ederek sistemi sürdürebilecek oranlarda yıllık olarak belirlenmektedir. Fonun borçlanma yetkisi bulunmadığı için denk olması çok önemlidir. Fonun herhangi bir zamanda fazla vermesi halinde bu para yatırım için Ulusal Borç Komisyonerlerine (National Debt Commissioners) aktarılmaktadır.

Primli ödeneklerin tutarı ve ilgili idari masraflar, her yıl tamamen Ulusal Sigorta Fonundan karşılanır. Belli bir seviyenin üzerinde geliri olan çalışanların prim ödeme mükellefiyetleri vardır. Bu gelir, Nisan 2021 itibarıyla haftada 184 Sterlin olarak belirlenmiştir. İşverenlerin ise, yine Nisan 2021 itibarıyla, çalıştırdıkları işçilerin 184 Sterlinin üzerinde gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyeti bulunmaktadır. Kendi namına çalışanlar ise kazançlarına göre katkıda bulunurlar. Çalışmayanların isteğe bağlı prim (haftalık 15,30 Sterlin) ödemelerine imkân veren bir sistem mevcut olup hastalar ve işsizler için prim kredileri verilir. Bir başka ifadeyle emekliliğe esas primler ödenmiş kabul edilir.

8.3.1.2. İşverene Bağlı Çalışanların Ulusal Sigorta Primleri

Nisan 2021 tarihi itibarıyla

Haftalık Kazanç (Sterlin)	Kazançların Yüzdesi (%)
< 120	Prim kesintisi yok
120-184	Çalışandan prim kesintisi yok ancak ödenek hakkı var
120-170	İşveren çalışan için sigorta primi ödemeye başlar
184-966	Kazancın %13,8’i
> 967 (Üst kazanç limiti)	Tüm kazançların %13,8’i

Kaynak: <https://www.gov.uk/guidance/rates-and-thresholds-for-employers-2021-to-2022>

Bir işverene bağlı çalışanların haftada 120 sterlinin altında gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyetleri bulunmamakla birlikte, haftada 120-184 Sterlin arasında gelir elde edenler ödeneğe hak kazanacak şekilde prim ödemiş sayılmaktadır.

8.3.1.3. İşverenlerin Ulusal Sigorta Primleri

Nisan 2021 tarihi itibarıyla

Haftalık Kazanç (Sterlin)	Kazançların Yüzdesi (%)
< 170	Prim kesintisi yok
170-966	%13,8
> 967	%13,8

Kaynak: <https://www.gov.uk/guidance/rates-and-thresholds-for-employers-2021-to-2022>

Kendi namına çalışanlar ise, yıllık kazançlarının 6.515 Sterlinden fazla olması halinde, haftada 3,05 Sterlin tutarında sabit oranlı bir katkı payı (Class 2) ödemektedirler. Buna ilaveten, yıllık karları 9.568 Sterlin ile 50.270 Sterlin arasında olan kişiler %9 oranında kazançla ilgili bir prim ile 50.000 Sterlinin üzerindeki her türlü karları için ilave bir %2 primi ödemek zorundadırlar.

8.3.1.4. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik yardımı, 18-65 yaş arası aktif olarak iş arayan kişilere ödenmektedir. İngiltere’de prime veya gelire bağlı olmak üzere iki tür işsizlik ödeneği vardır. Her iki tür ödeneğe hak kazanabilmek için genel şartlar, kişinin 18 yaşının üzerinde, emeklilik yaşının (65) altında olması, aktif olarak iş arıyor olması veya ortalama olarak haftada 16 saatten az çalışıyor olması, tam zamanlı olarak eğitim almıyor olmasıdır. 16-17 yaşında olanlara belli şartlarla kısa dönemli yardım sağlanabilmektedir.

Prime dayalı işsizlik ödeneğine hak kazanabilmek için son iki yıl içinde yeterli prim ödenmiş olması gerekmekte olup bu yardım en fazla 182 gün ödenebilmektedir. 182 günden sonra kişi gelire dayalı işsizlik ödeneğine hak kazanabilmektedir.

İkinci tür olan gelire dayalı işsizlik ödeneği ise yeterli prim ödememiş, haftada 24 saatten az çalışan ve 16.000 Sterlinden fazla birikimi olmayan düşük gelirli kişilere verilebilmektedir. 2021 yılı itibarıyla ödenek miktarları aşağıda verilmektedir.

2021 yılı itibarıyla

Prime Dayalı İşsizlik Ödeneği	
Yaş	Haftalık Miktar (Sterlin)
16 - 24	59,20 (üst sınır)
25 ve üzeri	74,70 (üst sınır)

Kaynak: <https://www.gov.uk/guidance/rates-and-thresholds-for-employers-2021-to-2022>

2021 yılı itibarıyla

Gelire Dayalı İşsizlik Ödeneği	
Durum	Haftalık Miktar (Sterlin)
Bekâr (< 25 yaş)	59,20 (üst sınır)
Bekâr (≥ 25 yaş)	74,70 (üst sınır)
Çiftler (≥ 18 yaş)	117,40 (üst sınır)
Yalnız yaşayan anne/baba (≥ 18 yaş)	74,70 (üst sınır)
Yalnız yaşayan anne/baba (< 18 yaş altı)	59,20 (üst sınır)

Kaynak: <https://www.gov.uk/guidance/rates-and-thresholds-for-employers-2021-to-2022>

8.3.1.5. Sosyal Güvenlik Ödenek ve Yardımları

Ödenek türü	Yardım Miktarı (Sterlin/Haftalık) Asgari-Azami 2020/2021	Yardım Miktarı (Sterlin/Haftalık) Asgari-Azami 2021/2022
İşsizlik Yardımı (Jobseekers' Allowance)	58,90-116,80	59,20-117,40
İşgöremezlik Ödenekleri (Incapacity Benefits):		
• İstihdam ve Destek Ödeneği (Employment and Support Allowance):	58,90-116,80	59,20-117,40
• İşgöremezlik ödeneği (Incapacity Benefit):	86,10-114,15	86,55-114,70
• İleri derecede maluliyet ödeneği (Severe Disablement Allowance):	80,85	81,25
Maluliyet Yaşam Yardımı (Disability Living Allowance)	23,60 – 89,15	23,70 – 89,60
Genel Yardım Ödeneği - Aylık (Universal Credit – Monthly)	342,72 – 1.108,04	344,00 – 1.108,04
Kişisel Bağımsız Yaşam Ödemesi (Personal Independence Payment)	23,20 – 89,15	23,70 – 89,60
İş Kazası Maluliyet Ödeneği (Industrial Injuries Disablement Benefit)	36,40 – 182,00	36,58 – 182,90
Bakım Yardımı (Attendance Allowance)	59,70 – 89,15	60,00 – 89,60
Bakıcı Yardımı (Carer's Allowance)	67,25	67,60
Gelir Destek Ödeneği (Income Support)	58,90-116,80	59,20-117,40
Kira Yardımı (Housing Benefit)	58,90-116,80	59,20-117,40

Kamu Temel Emeklilik Aylığı –Tam Maaş - Haftalık (State Basic Pension – Full Rate – Weekly)	175,20	179,60
Emeklilik Kredisi (Pension Credit)	173,75 – 265,20	177,10 – 270,30
Dulluk Yardımları (Kadın eş için) (Widow's Benefits) Dul Ana Ödeneği (Widowed Mother's Allowance) Dulluk Aylığı (Widow's Pension)	121,95 121,95	122,55 122,55
Ölüm Yardımları (kadın/erkek eş için) (Bereavement Benefits) Dulluk Ödeneği -Tek seferde ödenir-(Bereavement Payment) – 06/04/2017 öncesi Dul Ebeveyn Ödeneği (Widowed Parent's Allowance) Dulluk Aylığı (Bereavement Allowance)	2.500-3.500 Sterlin 121,95 121,95	2.500-3.500 Sterlin 122,55 122,55
Dulluk Destek Ödeneği -Tek seferde ödenir-(Bereavement Support Payment) – 06/04/2017 sonrası	2.500-3.500 Sterlin	2.500-3.500 Sterlin
Analık Yardımı (Maternity Allowance)	151,20	151,97
Yasal Analık Ödeneği (Statutory Maternity Pay)	151,20	151,97
Yasal Babalık Ödeneği (Statutory Paternity Pay)	151,20	151,97
Yasal Evlat Edinme Ödeneği (Statutory Adoption Pay)	151,20	151,97
Yasal Hastalık Ödeneği (Statutory Sick Pay)	95,85	96,35

Kaynak:<https://www.gov.uk/government/publications/benefit-and-pension-rates-2021-to-2022/benefit-and-pension-rates-2021-to-2022>

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1005710/benefit-and-pension-rates-2021-2022.pdf

Not: Resmi rakamlara bakıldığında bazı ödeneklerde bir önceki yılın rakamlarının aynı kaldığı görülmüştür. Tablonun değerlendirilmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- Bir kişi aynı kategoride (örneğin maluliyet) birden fazla ödenekten yararlanabilmektedir. Bu nedenle ödeneklerden yararlananların toplamını vermek mümkün değildir.
- İngiltere'de ödeneklerin miktarını belirlemede kişinin medeni durumu, yaşı, çocukları olup olmadığı vb. çok sayıda faktör dikkate alınmakta, bu da ödenek miktarlarının yararlanan kişinin koşullarına göre büyük farklılıklar göstermesine neden olmaktadır. Bu nedenle, ödenek miktarları verilirken azami ve asgari miktarlar belirtilmiştir. Azami/asgari miktarlara ilaveten kişilerin mağduriyet durumuna göre çeşitli prim ilaveleri de yapılabilmektedir.

8.3.1.6. Çocuk Yardımı

Haftalık		
	Nisan 2020'den itibaren (Sterlin)	Nisan 2021'den itibaren (Sterlin)
En büyük/Tek çocuk	21,05	21,15
Diğer çocuklar	13,95	14,00

Kaynak: <https://www.gov.uk/government/publications/rates-and-allowances-tax-credits-child-benefit-and-guardians-allowance/tax-credits-child-benefit-and-guardians-allowance>

Çocuk Ödeneği (Child Benefit), en büyük çocuk için haftalık 21,15 Sterlin, diğer her bir çocuk için ise 14,00 Sterlindir. Genel Yardım Ödeneği (Universal Credit) kademeli olarak yerini almış olsa da, Çocuk Vergi Kredisi (Child Tax Credit) gelir düzeyi düşük çocuklu aileleri desteklemeye yönelik bir sosyal yardım olarak uygulanmaya devam etmektedir. Bir veya daha fazla sayıda çocuk sahibi olanlar gelir seviyelerine veya engelli çocukları olup olmaması gibi faktörlere bağlı olarak (2021-2022 vergi yılı için) yıllık 545-3.435 Sterlin arasında değişen bu ödenekten yararlanabilmektedir.

8.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

8.4.1. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı

Londra Eğitim Müşavirliği'nin kayıtlarına göre 2021 yılı için;

- İngiltere'de Türkçe ve Türk Dili eğitimi gören öğrenci sayısı: 2.185
- İngiliz okullarında Türkçe derslerine katılan öğrenci sayısı: 595
- Türk Dernek Okullarındaki öğrenci sayısı: 1.590
- Özel olarak kendi imkânlarıyla gelen öğrenci sayısı: 832
- MEB resmi burslu statüde İngiltere, Galler ve İrlanda Cumhuriyetinde (zorunlu görev karşılığı) öğrenim gören öğrenci sayısı: 1.453.

Okula devam eden Türk çocuklarının sayısı ve devam ettikleri okullara göre dağılımı itibarıyla istatistiki bilgiler bulunmamaktadır.

İngiliz okullarında verilen Türkçe dersleri iki grupta ele alınabilir: İlkokullarda “after-school club” adı verilen normal okul saatleri dışında talep eden öğrencilere Türkçe ve Türk Kültürü dersleri verilmektedir. Orta dereceli okullarda ise çocukların ve okulun başarısını ölçmek üzere kullanılan GCSE sınavlarına hazırlık mahiyetinde Modern Yabancı Diller kategorisi altında ve müfredat içerisinde Türkçe dersi verilmektedir.

8.5. GÖÇ VE UYUM

8.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

“Puan Bazlı” Yeni Göçmenlik Sistemi

İngiltere’nin AB’den ayrılmasından sonra başta göçmenlik sistemi olmak üzere birçok alanda hızlı değişiklikler yapılmıştır. Bu yönde yeni “Puan Bazlı Göçmenlik Sistemi” yürürlüğe girmiştir. Buna göre İngiltere’de çalışmak isteyenlerin İş Teklifi, Nitelik Seviyesi, İngilizce Dili, Maaş, Eğitim Nitelikleri gibi kategorilerden aldıkları puana göre başvuruları onaylanmaktadır. Çalışma vizesinin onaylanabilmesi için 100 üzerinde 70 puan alınması yeterli olmaktadır.

8.5.2. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2021 yılı sonu itibarıyla İngiltere genelinde faaliyet göstermekte olan toplam Türk dernek sayısı İngiltere Başkonsolosluğu kayıtlarına göre 150’dir. Bunların 16’sı 2002 yılında oluşturulan “İngiltere Türk Dernekleri Federasyonu” nun üyesidir. Bir üst kuruluş, bir dini amaçlı dernek ve iki taraftar (spor) derneği dışında kalanlar sosyal ve kültürel amaçlı oluşumlardır.

9. İSVİÇRE

9.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

9.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk	Çifte vatandaşlar	TOPLAM
Erkek	4.302.600	-	36.214	(*)	(*)
Kadın	4.367.700	-	32.232	(*)	(*)
Toplam	8.670.300	2.210.800	68.446	64.384 (**)	132.830(***) tahmini 140/150 bin

Kaynaklar: T.C. Bern Büyükelçiliği

(*) İsviçre vatandaşlığına sahip Türk vatandaşlarının sayısal anlamda kadın/erkek olarak sınıflandırıldığı istatistiki bilgi bulunmamaktadır

(**) 64.384 çifte vatandaş sayısı 1991-2021 yılları arasındaki süreci kapsamaktadır. 1991 yılına kadar çifte vatandaşlığa geçmiş olanlar ile ilgili veri bulunmamaktadır. Türk vatandaşlarının İsviçre vatandaşlığına geçmeleri sonucunda çifte vatandaş statüsündeki vatandaşlarımızın ayrıntılı demografik verilerini elde etmek mümkün olamamaktadır. Çifte vatandaş statüsündeki vatandaşlarımız İsviçre istatistik verilerinde İsviçre vatandaşları arasında kayda alınmaktadır. Bu nedenle vatandaşlarımızı konu alan bazı istatistiklerdeki veriler sadece tek vatandaşlığa sahip Türk vatandaşlarını içermektedir.

(***) Türk vatandaşı, çifte vatandaş, 1991 yılı öncesinde çifte vatandaşlığa geçmiş bulunanlar, mülteci, kâğıtsız ve iltica başvurusunda bulunmuş kişi statülerindeki toplam vatandaş sayısının 140/150 bin civarında olduğu değerlendirilmektedir.

İsviçre Vatandaşlığına Geçenlerin Sayıları

2021 yılı sonu itibarıyla

Tabiyet	Vatandaşlığa Geçenlerin Toplamı	İsviçre'de İkamet Edenler	İsviçre Dışında İkamet Edenler	Vatandaşlığa Kabul Türü		
				Standart Vatandaşlık	Kolaylaştırılmış Vatandaşlık	Yeniden Vatandaşlığa Alınanlar
Türkler	1.485	1.483	2	1.178	305	2
Toplam	37.647	36.917	730	30.245	7.289	113

Kaynak: Federal Göç Müsteşarlığı (SEM)

İsviçre Federal İstatistik Dairesinin (BFS) vatandaşlarımızın sayısına ait son kesin verileri ise, 2021 yılı sonu itibarıyla 68.446 kişi olarak yayınlamıştır. 1991'den beri çifte vatandaşlığa geçmiş olanların sayısı ise 64.384 olup bu verilere göre İsviçre'de yaşayan vatandaşlarımızın sayısı toplam 132.830 civarındadır.

Diğer yandan, Konsolosluk Net üzerinden elde edilen çifte vatandaşlar dâhil vatandaş sayısı ise 179.000'dir. Konsolosluk yetkililerinden alınan bilgilere göre kayıtlardaki fazlalık özellikle Türkiye'ye dönüş yapan ancak bunu beyan etmeyenlerin sistemde hala İsviçre'de ikamet etmekte olduğu şeklinde gözükmesinden kaynaklanmaktadır.

Bu farklı veriler değerlendirildiğinde, İsviçre'de yaşayan Türk vatandaşı, çifte vatandaş, 1991 yılı öncesinde çifte vatandaşlığa geçmiş bulunan vatandaşlarımız, mülteci konumundakiler, kâğıtsız ve iltica başvurusunda bulunmuş geçici kabul konumundaki kişi statülerinde bulunan toplam vatandaş sayısının 2021 yılı sonu itibarıyla 145.000-155.000 civarında olduğu değerlendirilmektedir.

İsviçre'de iltica başvurusu kabul edilmiş Türk vatandaşlarının sayısı 2021 yıl sonu itibarıyla 6.936 olmuştur. Bunların 4.183'ü erkek, 2.753'ü ise kadınlardan oluşmaktadır.

9.1.2 Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam*
0-5	1.816	1.776	3.592
6-15	3.662	3.564	7.226
16-17	616	572	1.188
18-64	26.862	22.788	49.650
65 ve üstü	3.321	3.604	6.925

Kaynak: T.C Bern Büyükelçiliği

(*)Bu rakamlar ülkede geçici, mevsimsel, farklı statü ve konumlarda ikamete sahip vatandaşlarımızı da içerdiğinden genel rakamlara oranla değişiklikler arz etmektedir.

T.C. Bern Büyükelçiliği tarafından derlenen, Konsolosluk net ve Federal İstatistik Kurumu verileri çerçevesinde; İsviçre'de yaşayan vatandaşlarımızın yaşlarına göre dağılımını gösteren yukarıdaki tablo incelendiğinde, buradaki Türk nüfusun genç ve işgücünü oluşturan bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. 0-17 yaş grubu, vatandaşlarımızın toplam nüfusunun %18,8'ini, işgücünü oluşturan 18-64 yaş grubu %73,48'ini oluşturmaktadır. 65 yaşın üstündeki vatandaşlarımızın oranı ise sadece %7,71'dir. İsviçre vatandaşlığı bulunmayan Türk nüfusunun %30,86'sı İsviçre'de doğmuştur ve ikinci-üçüncü kuşak göçmenleri oluşturmaktadırlar. İsviçre'de yaşayan vatandaşlarımızın yaklaşık %52,85'ini erkekler oluşturmaktadır.

9.1.3. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

Vatandaşlarımızın yaklaşık %85'i İsviçre'nin Almanca, %10'u Fransızca, %5'i ise İtalyanca konuşulan kantonlarında yaşamaktadırlar. En fazla vatandaşımızın yaşadığı Kantonlar sırasıyla Zürih (12.907), Basel (11.380), Aargau (9.788), Bern (5.823), Solothurn (5.094) ve St. Gallen'dir (4.321).

İsviçre'deki vatandaşlarımızın çoğunluğunu uzun süreli (5 yıl) oturma iznine ya da yerleşim hakkına sahip "C" sınıfı ikamet belgesi sahibi vatandaşlarımız oluşturmaktadır.

EFTA ve 15 AB ülkesinin vatandaşlarının 5 yıl, diğer ülke vatandaşlarının ise 10 yıl İsviçre'de ikamet ettikten sonra hak kazanabildikleri "C" sınıfı ikamet (yerleşme) izni vatandaşlık alınmasından bir önceki adım olarak bilinmektedir.

İsviçre'deki Türk Nüfusunun İdari Yapılanmaya (Kantonlara) Göre Dağılımı

31.12.2021 yılı itibarıyla

ZH	Zürich	Erkek	6.857
		Kadın	6.050
BE	Bern / Berne	Erkek	3.135
		Kadın	2.688
LU	Luzern	Erkek	936
		Kadın	761
UR	Uri	Erkek	90
		Kadın	86
SZ	Schwyz	Erkek	435
		Kadın	401
OW	Obwalden	Erkek	55
		Kadın	36
NW	Nidwalden	Erkek	61
		Kadın	51
GL	Glarus	Erkek	271
		Kadın	221
ZG	Zug	Erkek	543
		Kadın	474
FR	Fribourg / Freiburg	Erkek	923
		Kadın	772
SO	Solothurn	Erkek	2.683
		Kadın	2.411
BS	Basel-Stadt	Erkek	3.045
		Kadın	2.899
BL	Basel-Landschaft	Erkek	2.779
		Kadın	2.657
SH	Schaffhausen	Erkek	511
		Kadın	451

AR	Appenzell Ausserrhoden	Erkek	192
		Kadın	163
AI	Appenzell Innerrhoden	Erkek	35
		Kadın	23
SG	St. Gallen	Erkek	2.355
		Kadın	1.966
GR	Graubünden / Grigioni / Grischun	Erkek	283
		Kadın	219
AG	Aargau	Erkek	5.157
		Kadın	4.631
TG	Thurgau	Erkek	1.309
		Kadın	1.189
TI	Ticino	Erkek	473
		Kadın	409
VD	Vaud	Erkek	1.882
		Kadın	1.611
VS	Valais / Wallis	Erkek	328
		Kadın	308
NE	Neuchâtel	Erkek	406
		Kadın	354
GE	Genève	Erkek	1.236
		Kadın	1.043
JU	Jura	Erkek	121
		Kadın	74

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Kurumu (BFS)

Not: Sadece ikamet iznine sahip olanlar. Çifte vatandaşlar, iltica etmiş olanlar vb. hariç.

9.1.4. İsviçre'deki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

2021 yılı sonu itibarıyla İsviçre'de 2.210.800 yabancı yaşamaktadır. Yabancı nüfus ülke nüfusunun yaklaşık %25'ini teşkil etmektedir. İsviçre'deki yabancı nüfusun çoğunluğu Avrupa kökenlidir. Bunlardan %49'u 27 AB/EFTA ülkesi vatandaşıdır.

Yabancıların ülke nüfusu içindeki oranları:

2021 yılı itibarıyla

İtalyan Vatandaşları	%14,7
Alman Vatandaşları	%14,0
Portekiz Vatandaşları	%11,7
Fransa Vatandaşları	%6,6
Kosova Vatandaşları	%5,1
İspanya Vatandaşları	%3,9
Türk Vatandaşları	%3,1
Kuzey Makedonya Vatandaşları	%3,1
Diğer AB Vatandaşları	%20,7
Asya, Okyanusya Vatandaşları ve Vatansızlar	%8,2
Afrika Ülkeleri Vatandaşları	%5,1
Amerika Birleşik Devletleri Vatandaşları	%3,8

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Kurumu (BFS)

9.1.5. İsviçre'ye Gelen ve Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Son 7 yıllık veriler değerlendirildiğinde, söz konusu dönemde İsviçre'ye yerleşen ve İsviçre'den kesin dönüş yapan vatandaşlarımızın sayısının yaklaşık aynı oranlarda ilerleme gösterdiği, İsviçre'ye yerleşen vatandaşlarımızın sayısının ise aynı dönemde kesin dönüş yapanlara oranla fazla olduğu görülmektedir.

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İsviçre'den Türkiye'ye Kesin Dönüş Yapan Türk Vatandaşları		İsviçre'ye Yerleşen Türk Vatandaşları	
2015	1.265	2015	1.627
2016	1.150	2016	1.638
2017	1.163	2017	1.819
2018	1.187	2018	1.840
2019	1.194	2019	1.837
2020	1.179	2020	1.822
2021	1.181	2021	1.857

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi (BFS) <https://www.pxweb.bfs.admin.ch>

Not: Bu listeye İsviçre'ye geçici olarak gelip dönen Türk vatandaşları ve İsviçre'de iltica yolu ile ikamet izni almış Türk vatandaşları dâhil değildir.

9.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı**2021 yılı sonu itibarıyla**

Görev Bölgesi	Doğum	Ölüm	Evlenme
Bern	254	42	126
Zürih	756	277	280
Cenevre	339	33	98

Kaynak: T.C. Konsolosluk kayıtları

9.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

9.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2021 yılı Kovid-19 pandemisinin çalışma hayatını en çok etkilediği yıl olmuştur. Federal Hükümet, korona virüsünün yayılmasının ekonomik sonuçlarını hem işveren hem de çalışanlar açısından hafifletmek için pandemi başlangıcında toplamda 40 milyar Frank tutarında kapsamlı bir önlem paketi hazırlamış ve 2021 yılı sonuna kadar bunu iki katına arttırmıştır.

Buna ilişkin olarak, İsviçre Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO) tarafından 31.12.2021 tarihinde 2021 yılının değerlendirildiği bir basın duyurusu yayınlanmıştır. Duyuruda, 2021 istihdam pazarının büyük ölçüde korona pandemisi etkisinde kalmaya devam ettiği, ancak kısa süreli çalışma önlemlerinin çalışanların tümünü kapsayacak şekilde ve zamanında alınması sayesinde işsizlikte dikkate değer bir yükselme kaydedilmediği, 2021 yılı işsizlik ortalamasının sadece %3 (137.614 kişi) olarak gerçekleştiği ifade edilmiştir. (2019 yılı ortalaması %2,4 olarak gerçekleşmiştir)

Açıklamaya göre 2021 yılında kısa süreli çalışma önlemlerinden faydalananların sayısı bir önceki yıla oranla önemli bir artış göstermiş, 2021 yılı sonuna kadar bu uygulamadan faydalananların sayısı 532.687 ye ulaşmıştır.

Diğer yandan 2019 yılında yürürlüğe giren, 2020 yılında kapsamı genişletilen, korona virüsünün yayılmasının ekonomik sonuçlarını hem işveren hem de çalışanlar açısından hafifletmek için önlem paketleri 2021 yılında da yürürlükte kalmaya devam etmiştir.

Mevzuat değişiklikleri

a) Federal Meclis 06 Ocak 2021 tarihli oturumunda Kovid-19 önlemleri kapsamında zorunlu olarak kapanan işyerlerinin kiracılarının mağduriyetini önlemek amacıyla kapalı kalma süresi boyunca kira bedellerinin sadece %40'ını ödemelerine ilişkin kararın bir yıl süre ile uzatılmasını kararlaştırmıştır.

b) İsviçre Federal Hükümeti 20 Ocak 2021 tarihli oturumunda Kovid-19 kapsamında kısa süreli çalışma ve gelir kaybı subvansiyonu önlemlerinin 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatılmasına karar vermiştir.

c) İsviçre Federal İstatistik Kurumu tarafından 21.02.2021 tarihinde yapılan açıklamada kadın-erkek arasında var olan gelir farklılığının eşit işe eşit ücret kampanyaları ve alınan diğer mevzuat değişikliklerine rağmen giderilemediği ve gelir farklılığının kadınların aleyhine (%18,1) seyretmeye devam ettiği belirtilmiştir.

d) İsviçre Federal Hükümeti 12 Mayıs 2021 tarihli oturumunda yayınladığı bir talimat ile kısa süreli çalışma sürecinin 24 aya uzatıldığını açıklamıştır.

e) İsviçre Federal Hükümeti devlet memurları yasasında revizyona gidilerek devlet memurlarının çalışma biçimleri ve farklı formasyonlarının genişletilmesini, esnek ve dönüşümlü çalışma koşullarının yaygınlaştırılmasını kararlaştırmıştır. Bu konu ile ilgili yönetmelik 01 Temmuz 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

f) İsviçre Federal Hükümeti 24 Kasım 2021 tarihli oturumunda “yaşlılık döneminde daha iyi bir yaşam” isimli, emeklilere her yıl 13. ay maaşı ödenmesi yönündeki halk inisiyatifine itiraz ederek, gerekçe olarak finansal dengelerin bozulabileceğini belirtmiştir.

g) 28 Kasım 2021 tarihinde yapılan halk oylamasında Kovid Kanununda 19 değişiklik yapılması %63 evet oyu ile kabul edilmiştir. Bu yasa tadilatı sayesinde Covid sertifikasının kullanımına hukuki dayanak oluşturulmuş, aynı zamanda, geçim zorluğu yardımı ve kısa çalışma ödenekleri de yine söz konusu yasa revizyonu ile yeniden düzenlenmiştir.

h) 07 Aralık 2021 tarihli federal konsey basın açıklamasına göre, Kovid-19 nedeniyle ödenen kısa çalışma tazminatları ile gelir kaybına uğrayan işletmelere yapılan maddi yardımların süresi 31 Mart 2022 tarihine kadar uzatılmıştır.

9.2.2. Sayısal Veriler

9.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2021 yılı sonu itibarıyla toplam nüfusu 8.670.300 olan İsviçre'de 15-65 yaş arası aktif nüfus 5.818.138'dir. Çalışan nüfus 5.087.000 olup çalışan nüfusun ortalama %75'ini İsviçreli (3.450.000), %25'ini ise yabancılar (1.637.000) oluşturmaktadır.

İsviçre'de istihdam pazarına dışarıdan (AB ülkeleri vatandaşları ağırlıklı) katılan genelde vasıflı işgücü potansiyeli, bu ülkede yaşayan ve yeterli mesleki eğitim almamış göçmen işçiler arasında işsizliğin artmasına neden olmaktadır.

9.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın* Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2021 yılı itibarıyla

15-24	6.882
25-44	27.000
45-64	17.900
65 ve üzeri	4.490
Toplam	56.272

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi (BFS) interaktif veri tabanı, <https://www.pxweb.bfs.admin.ch>
Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO)

(*) Çifte vatandaş statüsündeki Türkler hariç.

9.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

01.09.2002 tarihinden beri bu başlık altında istatistikî veri yayımlanmamaktadır. Ancak genel gözlemlere göre çalışan vatandaşlarımızın işkollarına göre dağılımında, üretim, sağlık, hizmet, gıda ve ulaştırma-haberleşme sektörleri ilk sıraları teşkil etmektedir.

Meslek eğitilmiş işgücü ve az sayıdaki üst düzey tekniker ve yönetici miktarında az da olsa artış vardır. Özellikle İsviçre vatandaşlığına geçmiş ikinci ve üçüncü nesil Türk vatandaşlarının devlet, bankacılık, sigorta-pazarlamacılık sektörleri ile akademik kariyere yöneldikleri görülmektedir.

9.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

T.C. Bern Büyükelçiliği Ekonomi Müşavirliğinden 2021 yılı sonunda elde edilen bir araştırma sonucuna göre, İsviçre'de Türk vatandaşlarının toplamda 2.023 civarında farklı büyüklüklerde işyerine sahip olduğu görülmekte olup bu işyerlerinin sektörler/iş kolları itibarıyla listesi aşağıda yer almaktadır.

İsviçre'de Türk İşyeri Sayısı ve Faaliyet Alanları					
Sıra	Faaliyet Alanı	Sayı	Sıra	Faaliyet Alanı	Sayı
1	Auto Tamir, Galeri, Yedek Parça	117	28	Kuaför, Kuaför Malzemesi	139
2	Avukatlar	14	29	Kuru Temizleme	10
3	Ayakkabı, Anahtar	27	30	Kuyumcu, Saat	36
4	Baklava, Tatlı	6	31	Makine	4
5	Baskı, Reklam	18	32	Market, Bakkal	94
6	Bilgisayar, İnternet	5	33	Mimar, Mühendis	11
7	Kafe, Bar	65	34	Mobilya, Halı	20
8	Danışmanlık	8	35	Muhasebe Hizmetleri	23
9	Dernekler	67	36	Otel, Pansiyon	18
10	Diş Hekimi, Klinik	29	37	Restoran, Büfe	740
11	Doktor Muayenehanesi	60	38	Sağlık	16
12	Döner İmalatı	11	39	Seyahat Acentesi	50
13	Düğün Salonu	5	40	Sigorta	26
14	Eğitim, Dershane	5	41	Spor Klubü	10
15	Elektrik, Elektronik	11	42	Sürücü Kursu	11
16	Emlak	5	43	Taksi	17
17	Fırın	7	44	Telekomünikasyon	17
18	Fotoğraf, Video	12	45	Temizlik Malzemeleri	20
19	Gastronomi	17	46	Tercümanlık	19
20	Gıda Toptancısı	12	47	Terzi	30
21	Güvenlik Sistemi	3	48	Tekstil, Giyim	35

22	İçecek	10	49	Transport, Nakliye	27
23	İnşaat, İnşaat Malzemesi	73	50	Turizm	3
24	İhracat- İthalat	10	TOPLAM		2.023
25	Büfe	13			
26	Kozmetik, Bakım	26			
27	Kredi, Finans	11			

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Not: Bu listeye İşvire'ye yabancı sermaye olarak yatırım yapma yolu ile konuşlanmış Türkiye orjinli firma sahipleri, finans kuruluşları dâhil değildir.

9.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

a) İşvire Federal Ekonomi Müşteşarlığı (SECO) verilerine göre 2021 Aralık ayı sonu itibarıyla İş Bulma Kurumu'na kayıtlı işsizlerin sayısı 121.728 kişidir. Bu sayı bir önceki aya oranla 5.484 kişi daha fazladır.

Aralık ayı işsizlik oranı ise %2,6 olarak gerçekleşmiştir. 12 aylık işsiz ortalama sayısı 137.614 kişidir.

b) 2020 Aralık ayına kıyasla, 2021 Aralık ayında işsizlik rakamlarında %25,6 oranında bir azalma yaşanmıştır.

İştihadam ve İşsizlikle İlgili Sayısal Veriler

İşsizlik	Aralık 2021	Kasım 2021	Aralık 2020
İşsizlerin Sayısı	121.728	116.244	163.545
İşsizlik Oranı	%2,6	%2,5	%3,5
Genç İşsizler	10.569	10.751	17.694
Genç İşsizlerin Oranı	%2,0	%2,0	%3,4
50-64 Yaş Arası İşsizler	37.754	36.063	45.530
50-64 Yaş Arası İşsizlik Oranı	%2,8	%2,7	%3,4
Uzun Süre İşsizler	29.870	30.080	29.670
İş Arayanların Sayısı	209.676	206.349	260.318
Münhal İş /Açık İşyeri Sayısı	47.531	50.552	25.226

Kaynak: Federal Ekonomi Müşteşarlığı (SECO), www.seco.admin.ch

İşsiz Sayılarının Aylar ve Yıllara Göre Dağılımı

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıl Ort.
2010	175.765	172.999	166.032	158.570	151.074	144.473	142.330	142.879	140.040	139.365	141.668	148.636	151.986
2011	148.784	143.325	134.905	123.448	114.684	110.378	109.200	111.687	111.344	115.178	121.109	130.662	122.892
2012	134.317	133.154	126.392	123.158	118.860	114.868	116.294	119.823	120.347	125.536	132.067	142.309	125.594
2013	148.158	146.001	138.993	135.851	131.290	126.498	128.516	129.956	131.072	133.443	139.073	149.437	136.524
2014	153.260	149.259	142.846	137.087	130.310	126.632	127.054	128.434	129.965	132.397	136.552	147.369	136.764
2015	150.946	149.921	145.108	141.131	136.349	133.256	133.754	136.983	138.226	141.269	148.143	158.629	142.810
2016	163.644	161.417	155.324	149.540	144.778	139.127	139.310	142.858	142.675	144.531	149.228	159.372	149.317
2017	164.466	159.809	152.280	146.327	139.778	133.603	133.926	135.578	133.169	134.800	137.317	146.654	143.142
2018	149.161	143.930	130.413	119.781	109.392	106.579	106.052	107.893	106.586	107.315	110.474	119.661	118.103
2019	123.962	119.473	112.341	107.298	101.370	97.220	97.578	99.552	99.098	101.684	106.330	117.277	106.339
2020	121.018	117.822	135.624	153.413	155.998	150.289	143.870	151.111	148.870	149.118	153.270	163.545	145.720
2021	169.753	167.953	157.968	151.279	142.966	131.821	128.279	126.355	120.294	116.733	116.244	121.728	137.614

Kaynak: Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO) Aralık 2021 www.seco.admin.ch

2021 Yılı Detaylandırılmış/Karşılaştırmalı İşsizlik Verileri

Yıllık Ortalama		Ekim	Kasım	Aralık		Yıllık Ortalama		Ekim	Kasım	Aralık	
2020	2021	2021	2021	2021		2020	2021	2021	2021	2021	
Mevcut Veriler						İşsizlik Oranı					
145.720	137.614	116.733	116.244	121.728	Toplam	3.1	3.0	2.5	2.5	2.6	A
77.006	71.221	61.615	60.430	60.871	İsviçreliiler	2.3	2.1	1.8	1.8	1.8	A
68.714	66.393	55.118	55.814	60.857	Yabancılar	5.5	5.3	4.4	4.5	4.9	A
57.004	54.619	45.131	45.924	50.578	Avrupalılar	5.3	5.0	4.2	4.2	4.7	A
42.877	40.347	32.942	33.837	37.695	AB/EU28 Ülkeleri	4.9	4.7	3.8	3.9	4.4	A
334	331	313	295	298	Belçika	4.3	4.3	4.1	3.8	3.9	C
659	695	567	618	734	Bulgaristan	11.9	12.5	10.2	11.1	13.2	D
81	70	61	64	58	Danimarka	3.0	2.6	2.3	2.4	2.2	D
7.370	6.916	5.669	5.629	5.866	Almanya	3.5	3.3	2.7	2.6	2.8	A
4.776	4.680	4.124	4.067	4.094	Fransa	6.0	5.9	5.2	5.1	5.2	B
500	546	449	471	485	Yunanistan	5.9	6.4	5.3	5.5	5.7	C
9.236	8.780	7.168	7.260	8.209	İngiltere	5.1	4.9	4.0	4.0	4.5	B
380	358	326	308	292	İtalya	3.2	3.0	2.7	2.6	2.4	A
967	921	777	793	830	Hollanda	3.7	3.5	3.0	3.0	3.2	C
1.441	1.425	1.134	1.182	1.349	Avusturya	7.7	7.6	6.1	6.3	7.2	B
9.229	8.065	6.160	6.775	8.471	Polonya	5.0	4.4	3.4	3.7	4.6	C
821	886	750	754	855	Portekiz	9.1	9.8	8.3	8.4	9.5	A
189	176	162	157	151	Romanya	4.5	4.2	3.8	3.7	3.6	C

3.032	2.719	2.197	2.317	2.662	İsveç	5.7	5.2	4.2	4.4	5.0	C
1.033	989	811	797	822	İspanya	7.2	6.9	5.7	5.6	5.7	B
941	911	704	763	866	Macaristan	7.9	7.6	5.9	6.4	7.2	C
295	280	201	208	232	Slovakya	5.3	5.0	3.6	3.7	4.2	C
794	796	694	689	696	Çek Cumhuriyeti	4.6	4.6	4.0	4.0	4.0	C
800	806	675	690	725	Hırvatistan	5.9	6.0	5.0	5.1	5.4	C
60	67	61	52	51	Diğer EU2 ülkeleri	2.5	2.8	2.5	2.1	2.1	C
25.777	25.979	22.115	21.925	23.111	EFTA Ülkeleri (*)	6.7	6.8	5.8	5.7	6.0	D
14.067	14.205	12.128	12.035	12.832	EU28/EFTA harici ülkeler	6.5	6.6	5.6	5.6	5.9	A
1.000	911	779	721	734	AB Dışı Avrupalılar	4.1	3.8	3.2	3.0	3.0	A
2.388	2.369	2.050	2.055	2.120	Türkiye	7.0	7.0	6.0	6.0	6.2	B
2.106	2.155	1 800	1 763	1.845	Sırbistan	5.6	5.7	4.8	4.7	4.9	B
1.017	974	817	808	884	Bosna Hersek	5.6	5.4	4.5	4.4	4.9	C
2.206	2.335	2.056	2.038	2.196	Makedonya	7.1	7.5	6.6	6.5	7.0	B
4.513	4.574	3.812	3.866	4.295	Kosova	8.1	8.2	6.9	7.0	7.7	B
361	362	332	311	305	Rusya	4.4	4.5	4.1	3.8	3.8	C
229	244	223	220	209	Ukrayna	5.3	5.6	5.1	5.0	4.8	C
248	282	259	253	244	Diğer	7.0	7.9	7.3	7.1	6.9	C
11.710	11.774	9.984	9.888	10.278	Diğer Kıtalar	7.0	7.1	6.0	5.9	6.2	A
4.681	4.547	3.880	3.891	4.103	Afrika	10.4	10.1	8.6	8.7	9.1	B
2.700	2.649	2.263	2.239	2.320	Amerika toplam	5.6	5.5	4.7	4.6	4.8	B
474	468	412	390	398	Kuzey Amerika	2.9	2.8	2.5	2.4	2.4	C
500	477	379	403	435	Orta Amerika	7.5	7.1	5.7	6.0	6.5	C
1.726	1.704	1.472	1.446	1.487	Güney Amerika	6.8	6.7	5.8	5.7	5.9	B
4.204	4.468	3.749	3.669	3.762	Asya	6.0	6.4	5.3	5.2	5.4	B
77	68	55	49	52	Avustralya Okyanusya	3.0	2.6	2.1	1.9	2.0	D
47	42	37	40	41	Vatansız	...	...	...	...	...	E

Kaynak: Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO), www.seco.admin.ch

9.2.2.6. İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Türk Vat.	Aylar	Oca 2021	Şub 2021	Mart 2021	Nis 2021	Mayıs 2021	Haz 2021	Tem 2021	Ağu 2021	Eyl 2021	Eki 2021	Kas 2021	Ara 2021
	Yaş	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz	İşsiz
Kadın	15-24	115	112	101	95	81	73	78	110	100	95	75	66
	25-49	663	686	656	632	621	593	559	567	558	526	538	538
	50-64	191	188	202	212	213	207	199	208	208	202	204	196
	Kadınların Toplamı	969	986	959	939	915	873	836	885	866	823	817	800
Erkek	15-24	174	181	169	150	147	143	136	137	106	87	93	95
	25-49	1.195	1.196	1.176	1.120	1.048	988	922	909	866	834	838	919
	50-64	389	391	380	352	356	343	332	329	328	306	305	305
	65+	.	.	.	.	0	.	0	0	.	0	.	.
	Erkeklerin Toplamı	1.758	1.768	1.725	1.622	1.551	1.474	1.390	1.375	1.300	1.227	1.236	1.319
	İşsiz Türk Vatandaşl. Aylara Göre Dağılımı	2.727	2.754	2.684	2.561	2.466	2.347	2.226	2.260	2.166	2.050	2.053	2.119

Kaynak: Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO)

9.2.2.7 Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Federal kapsamda, ülkedeki tüm işveren ve çalışanları kapsayan sabit bir asgari ücret belirleme sistemi bulunmayan İsviçre'de, ortalama aylıklar değişik meslek gruplarına göre farklılık göstermekte ve baz alınan meblağlar meslek odaları tavsiyeleri, toplu iş sözleşmeleri ve genel sosyo-ekonomik konjonktürün gelişiminin takip edilmesi yolu ile referans mahiyetinde belirlenmektedir.

Ortalama aylık referans ücretleri ayrıca kantonlara, mevsimsel koşullara ve istihdam piyasasındaki arz-talep durumuna göre değişiklikler göstermektedir. Bu nedenle İsviçre Federal İstatistik Kurumu'nun yayınladığı ülke çapındaki verilerin ortalamaları esas alınmaktadır.

İşçi sendikalarının asgari ücret uygulamasının yürürlüğe konması yönündeki talepleri ve bu bağlamda kantonal düzeyde gerçekleştirilen halk oylamaları neticesinde, hali hazırda 26 kantonun sadece 5'inde asgari ücret uygulamasına geçilmiştir.

- Asgari ücretin ilk kez 2017 yılında uygulandığı Neuenburg Kantonunda 2021/2022 yılı için geçerli asgari saat ücreti 20,08 Frank'tır.
- Jura Kantonunda 2020 yılında yürürlüğe giren asgari ücret saat bedeli halen 20,00 Frank'tır. (Toplu sözleşme ile belirlenen asgari ücretler hariç.)
- İsviçre'nin İtalyan kesimi Tessin Kantonu 2021 yılından itibaren asgari ücret uygulamasına geçmiştir. Asgari saat ücreti 19,00 ile 19,50 Frank arasında değişmektedir. (Toplu sözleşme ile belirlenen asgari ücretler hariç.)
- Cenevre Kantonunda 2020 yılında başlatılan asgari ücret uygulamasının 2021 yılı için asgari saat ücreti 23,27 Frank'tır. (Toplu iş sözleşmeleri dâhil.)
- Zürih Kantonunun Zürih şehir merkezi, Kloten ve Winterthur belediyelerinde 2020 yılında başlatılan asgari ücret saat ücreti halen 23,00 Frank'tır.

Asgari ücret uygulaması olmaksızın, çalışanların ücretlerinin belirlenmesinde genel olarak haftalık çalışma süresi 40 – 43 saat olarak esas alınmaktadır. Net aylık ücretler, sosyal güvenlik kesintileri (sağlık sigortası hariç) ve vergiler dikkate alınarak, brüt ücretlerin ortalama %25 oranında azaltılmasıyla hesap edilmektedir.

Sektörlere Göre Ortalama Aylık Ücretler (CHF)

2021 yılı itibarıyla

SEKTÖRLER/İŞ KOLLARI	Genel Ortalama Ücretler	Kadınlar	Erkekler
SEKTÖR 1 Doğal Kaynak	6.538	6.067	6.857
Ormancılık	7.129	*	7.129
SEKTÖR 2 Üretim	6.388	5.608	6.534
Madencilik	6.222	6.046	6.235
Hammadde İşleme/Üretim	6.436	5.460	6.722
Gıda/Yem	5 212	4.565	5 671
İçecek	6.000	5.640	6 061
Tütün	8.863	7.694	9 276
Tekstil	5.440	4.742	5 823
Giyim	4.139	3.708	5.608
Kimya Ürünleri	7.722	6.894	7.986
Ecza Üretimi	9.747	9.290	10.052
Elektronik/Bilgi İşlem Cihazları/Saat	6.829	5.519	7.670
Elektrik Malzemeleri	6.829	5.294	7.215
Makine Üretimi	7.010	5.967	7.144
Otomobil/Yedek Parça	6.080	5.077	6.194
Mobilya	6.005	5.538	6.072
Su/Atık Su/Arıtma	6.179	6.029	6.206
İnşaat	6.218	6.116	6.230
Üstyapı	6.350	6.617	6.334
Altyapı	6.598	6.770	6.584
SEKTÖR 3 Hizmet İş Kolları	6.624	6.148	7.137
Tamir/Bakım	5.634	4.971	6.265
Araç Tamir ve Bakımı	5.811	5.416	5.885
Toptancılar	7.016	6.588	7.276
Perakendeciler	4.875	4.687	5.455
Ulaşım	6.097	5.822	6.193
Kara Ulaşım	6.240	6.121	6.260
Deniz Ulaşım	6.149	6.039	6.179
Hava Ulaşım	6.871	5.157	7.895
Otelcilik/Gıda/Gastronomi	4.412	4.314	4.537
Otelcilik/Konaklama	4.423	4.326	4.540
Restoran/Bar/Cafe Vb.	4.400	4.310	4.534
İletişim/Bilişim	8.724	7.216	9.281
Medya Hizmetleri	7.700	6.996	8.333
İletişim Sektörü	8.843	7.069	9.624

Bilgisayar Teknolojileri	8.985	7.366	9.346
Bankacılık ve Sigortacılık Hizmetleri	9.286	7.500	10.833
Emlakçılık	6.760	6.310	7.377
Serbest Meslek/ Bilimsel Hizmetler	7.873	6.887	8.712
Hukuk, Ekonomist	7.742	6.903	9.789
Şirket Yöneticileri	9.814	8.113	11.111
Mimarlar	7.290	6.362	7.817
Reklamcılık ve Pazar Araştırmaları	6.667	6.068	7.357
Diğer Hizmet Kolları	5.328	4.791	5.523
Kiralama Hizmetleri	6.494	6.474	6.503
İstihdam Aracılık Şirketleri	5.402	4.967	5.501
Seyahat Acentaları	5.810	5.642	6.525
Özel Güvenlik Kuruluşları	5.051	4.922	5.087
Eğitim/Öğretim	8.570	8.299	9.116
Sağlık Ve Sosyal Hizmetler	6.406	6.190	7.126
Sağlık Hizmetleri	6.735	6.500	7.587
Sosyal Yardım Hizmetleri	6.358	6.054	7.050
Sanat/Eğlence/ Dinlenme	6.549	6.159	6.871
Spor	6.183	5.572	6.603
Diğer	6.397	5.744	7.275
Dini Kurum ve İbadethaneler	7.335	6.936	8.031

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Kurumu (BFS)

9.2.2.8. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Toplu İş Sözleşmesi Kapsamında 2021 Yılı Ücret Artışları	
Efektif Aylıklar	+0,4
Asgari Aylıklar	+0,2
Toplu İş Sözleşme Sayıları	
Sendika Federasyonları İle Genel Sektörel Sözleşmeler	203
Firmalar İle Yapılan Münferit Sözleşmeler	378
Toplu İş Uyuşmazlıkları	
Vaka Sayısı	3
Kayıp İşgünü Sayısı	1.892
Sendika Üyesi Çalışanların Sayısı	697.989

Kaynak:İsviçre Federal İstatistik Kurumu (BFS)

9.3. SOSYAL GÜVENLİK

9.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

a) İsviçre Federal Hükümeti 20 Ocak 2021 tarihli oturumunda kısa süreli çalışma ve gelir kaybı subvansiyonu önlemlerinin 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatılmasına karar vermiştir.

b) İsviçre Federal Kantonlar Meclisi (Ständerat) 16 Mart 2021 tarihinde yaptığı oylamada, kadınların 64 olan emeklilik yaşının 65'e çıkarılması yönündeki yasa teklifini 30 Evet'e karşı 12 Hayır ve 2 çekimser oy ile kabul etmiştir.

c) İsviçre'nin Zürih Kantonunda, şüpheli durumlarda sosyal yardım alanlar hakkında ekonomik ve refah durumlarının tespitine yönelik olarak araştırma yaptırtabilmek için, sosyal dedektiflerin kullanılması hususuna yasal dayanak oluşturulmasına ilişkin yasal değişiklik 07 Mart 2021 tarihinde yapılan kantonal halkoylaması ile kabul edilmiştir

d) İsviçre Federal Hükümeti 12 Mayıs 2021 tarihli oturumunda devlet memurları yasasında revizyona gidilerek devlet memurlarının çalışma biçimleri ve farklı formasyonlarının genişletilmesini, esnek ve dönüşümlü çalışma koşullarının yaygınlaştırılmasını kararlaştırmıştır.

e) İsviçre Federal Hükümeti 12 Mayıs 2021 tarihli kabine toplantısında federal savcılarının emeklilik yaşını 65 ten 68'e yükseltmiştir.

f) İsviçre'de ikamet eden, 60 yaşını doldurmuş ve işsizlik sigortası ödenek alma süresi sona ermiş, iş bulamamış ve en az 20 yıl süre ile sigorta primi ödemiş kişilere, normal yaşlılık aylığı alma süresine erişinceye kadar geçecek süre zarfında, devlet tarafından (köprü) aylık bağlanmasına ilişkin sosyal güvenlik önlem paketi 01 Temmuz 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir

g) İsviçre iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası SUVA 21 Eylül tarihli basın açıklamasında, şüpheli sigorta dolandırıcılığı vakalarının geçen yıla göre İsviçre'de büyük bir yükselişe geçtiğini açıklamıştır. Açıklamada ayrıca sigorta dolandırıcılığı vakalarında 2020 yılında yaklaşık %25 lik bir artış olduğu, 2020 yılında incelenen şüpheli vakalar sonucunda 12,6 milyon Frank tutarında ödemenin iptal edilmiş olduğu ifade edilmiştir.

h) İsviçre Sosyal Güvenlik Kurumunca 28 Ekim 2021 tarihinde yapılan açıklamada 2020 verilerinin değerlendirildiği çalışmaya göre, İsviçre'de çalışan nüfusun %33,5'inin 50 yaş ve üzerinde olduğu, 50-65 yaşları arasındaki aktif nüfusun istihdam oranının %81 olduğu, erken emekli olan erkeklerin oranının %39, kadınların ise %30,4 civarında seyrettiği belirtilmiştir.

ı) 07 Aralık 2021 tarihli Federal Konsey basın açıklamasına göre, Covid-19 nedeniyle ödenen kısa çalışma tazminatları ile gelir kaybına uğrayan işletmelere yapılan maddi yardımların süresi 31 Mart 2022 tarihine kadar uzatılmıştır.

ı) İsviçre Federal İstatistik Kurumu 21 Aralık 2021 tarihinde bir açıklama yaparak, 2020 tarihinde sosyal yardım hizmetlerinden faydalananların sayısının 272.100 kişi olduğunu, pandemiye rağmen sosyal yardım alanların sayısının gerileyerek %3,2 oranında seyrettiğini duyurmuştur.

9.3.1.1. Sosyal Sigortalar ve Prim Oranları

İsviçre'de çalışma, sosyal güvenlik alanlarındaki faaliyetler, Federal İşçileri, Ekonomi ve Maliye Bakanlıkları'nın görev alanında bulunmaktadır. Çalışma ve sosyal güvenlik faaliyetlerinin üç ayrı bakanlık tarafından yürütülmesi ve ülkenin konfederatif kantonal bir devlet olduğu göz önüne alındığında, teşkilatlanma ve koordinasyon sistemi ülkemize nazaran farklılıklar arz etmektedir.

İsviçre'de sosyal güvenlik sistemi 3 sütundan oluşmaktadır:

- Sosyal Sigortalar Kurumu (Yaşlılık, Geride Kalanlar ve Maluliyet Sigortaları-AHV/IV)
- Mesleki Sorumluluk Sigortası (İşveren ve çalışan'ın prim katkıları ile) (Pansiyon Kasa).
- Özel Bireysel Emeklilik Sigortası (Bireyin isteğine ve kendi ödediği sigorta primlerine göre sağlanmaktadır ve zorunlu değildir.)

Genel Sağlık Sigortası özel sağlık sigorta şirketlerinin uhdesinde olup zorunlu sağlık sigortasının çerçeve hükümleri Bakanlık tarafından belirlenmiştir.

Primler serbest piyasa koşullarında belirlenir.

İsviçre'de çalışan kişilerin aylıklarından Yaşlılık ve Geride Kalanlar (AHV), Maluliyet (IV) sigorta primlerinin kesilmesi zorunludur. (Bazı durumlarda İsviçreli işveren için İsviçre dışında çalışan kişilerin aylıklarından da söz konusu primler kesilebilir.) Çalışan kişiler 17. yaşlarının sona ermesini takip eden ilk 1 Ocak tarihinden başlamak suretiyle prim ödeme zorunluluğundadır. (Örneğin 15 Ağustos 2016 tarihinde 17 yaşına basan bir işçi 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren prim ödemeye başlamak durumundadır) Emeklilik yaşı gelmeden çalışmaya son verenlerin "çalışmayanlara mahsus" prim ödeme yükümlülüğü devam eder. Çalışmayan kişilerin sigorta primi ödeme yükümlülükleri 20. yaşını bitirdikleri yılın 1 Ocak tarihinden itibaren başlar. Başka bir deyim ile kişiler fiilen çalışmasalar da sigortalılık statüleri emekli oldukları güne kadar devam eder.

Serbest meslek sahibi kişiler ise 17. yaşlarının sona ermesini takip eden ilk 1 Ocak tarihinden başlamak suretiyle prim ödeme zorunluluğundadır. Emeklilik yasal yaş sınırı erkeklerde 65, kadınlarda ise 64'tür.

Yasal emeklilik yaşına ulaştığı halde çalışmaya devam edenler de prim ödeme yükümlülüğüne sahiplerse de prim indiriminden yararlanırlar. Erkekler için yasal yaşlılık sınırı 65, kadınlar için ise 64' tür.

Aylıktan Kesilen Toplam Prim Oranları (Prim bedeli işçi ve işveren tarafından yarı yarıya paylaşılarak ödenir.)

2021 yılı itibarıyla

Sigorta Türleri ve Prim Oranları	Aylık Gelire Göre	Yaşlılık ve Geride Kalan Hak Sahipleri Sigortası (AHV)	Maluliyet Sigortası (IV)	İş Kaybı /Askerlik, Hamilelik vb. (EO)	Aylıktan Kesilen Primler Toplamı AHV/IV/EO	İşsizlik Sigortası (ALV)
Çalışanlar	İşçi/İşveren Yarı Yarıya	%8,7	%1,4	%0,5	%10,6	% 2,2
Serbest Çalışanlar	Aylık Kazanç	%8,1	%1,4	%0,5	%10	Serbest çalışanlarda işsizlik sigortası yoktur

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Dairesi, <http://www.bsv.admin.ch/https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/informationen-fuer/versicherte/ahv.html#-402402662>

Yukarıda belirtilen sigortalar bireylere aylık, ek ödeme, tazminat ve aile (çocuk) yardımları şeklinde maddi ödemeler ya da hastalık ve kaza durumlarında masrafların karşılanması şeklinde seçenekler sunmaktadır.

9.3.1.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Aylık türü		İsviçre'de Ödenenler			Yurt Dışında Ödenenler		Toplam
	İsviçreliler	Yabancılar	Toplam	İsviçreliler	Yabancılar	Toplam	
Yaşlılık Aylığı Erkekler	639.532	87.147	726.679	47.647	364.901	412.548	1.139.227
Yaşlılık Aylığı Kadınlar	849.698	82.893	932.591	72.228	294.715	366.943	1.299.534
Yaşlılık Aylığı Toplam	1.489.230	170.040	1.659.270	119.875	659.616	779.491	2.438.761
Ek Aylıklar Erkekler	8.570	1.142	9.712	1.682	2.992	4.674	14.386
Ek Aylıklar Kadınlar	9.619	1.296	10.915	2.442	22.716	25.158	36.073
Ek Aylıklar Toplamı	18.189	2.438	20.627	4.124	25.708	29.832	50.459
Dul/Yetim Erkekler	10.514	1.849	12.363	1.179	3.976	5.155	17.518
Dul/Yetim Kadınlar	47.297	11.016	58.313	9.410	115.819	125.229	183.542
Toplam Dul/Yetim Aylıkları	57.811	12.865	70.676	10.589	119.795	130.384	201.060
Toplam Dul/Yetim Aylıkları	1.565.230	185.343	1.750.573	134.588	805.119	939.707	2.690.280

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Kurumu BFS

İşsizlik Sigortası (AL) Ödemelerinden Yararlananların Sayısı**2021 yılı itibarıyla**

AL	İşsizlik Ödeneği Alanlar (Erkek)	İşsizlik Ödeneği Alanlar (Kadın)	Toplam
2012	150.400	128.643	279.043
2013	162.900	133.300	296.200
2014	167.400	135.400	302.800
2015	176.700	140.200	316.900
2016	184.700	147.100	331.800
2017	182.900	147.600	330.500
2018	169.800	143.100	312.900
2019	162.100	136.500	298.600
2020	154.405	185.304	339.709

Kaynak: Statistik der Arbeitslosenversicherung

9.3.1.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri ve Prim Transferleri**2021 yılı verileri**

Yaşlılık Aylıkları		Dul ve Yetim Aylıkları		Maluliyet Aylıkları		Toplam	
Adet	CHF	Adet	CHF	Adet	CHF	Adet	Tutar CHF
2.136	29.443.851	970	10.470.806	865	13.657.566	3.971	53.572.223

Kaynak: İsviçre Sosyal Güvenlik Kurumu

Prim transferleri	
Adet	CHF
118	5.689.610

Kaynak: SAK İstatistik Birimi Cenevre 2022

9.3.1.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

İsviçre Kaza Sigortası Kurumu (SUVA) gerek mesleki kaza sigortası (BUVA) gerekse mesleki olmayan kazalara karşı sigortalama işlemlerini yerine getirir. Ayrıca, İsviçre’de özel firmalarca yürütülen zorunlu sağlık sigortası kapsamında sigortalılar ekstra olarak iş ya da iş dışı kaza ve iş hastalığı sigortası yaptırabilirler.

Kaza Sigortası Kurumu 3 kategoride hizmet vermektedir:

- Kazaların önlenmesi için yapılan faaliyetler
- Sigortalama
- Kaza sonrası bakım ve iyileştirme

Yıllara Göre Kaydedilen İş Kazaları

		2016	2017	2018	2019	2020
Sigortalı Sayısı		29	29	29	27	26
Sigortalı İşyeri Sayısı		601.251	609.123	618.424	626.833	
Tamgün Çalışanlar	1000x.	4.011	4.059	4.115	4.184	
İş Arayanlar	1000x.	211	206	191	182	
BUVA Ödemeler	Milyar. CHF	303,6	308,2	314,8	323,0	
Prim Tahsilatı	Milyon. CHF	5.208,0	5.276,1	5.389,5	5.479,0	
Toplam Vaka Sayısı		814.178	832.789	855.140	868.159	802.601
BUV		265.932	268.837	273.675	278.736	264.311
NBUV		530.592	546.289	565.017	573.955	522.006
UVAL		17.654	17.663	16.448	15.468	16.284
Onaylanan Vaka Sayısı		778.596	797.609	819.149	830.667	
Onaylı Mesleki Hastalık Vakası		3.152	3.345	3.402	3.312	
Sabit Maluliyet Aylıkları		1.878	1.845	1.721	1.457	
Yeniden Uyum Giderleri		5.096	5.199	4.933	5.105	
Sigorta Kaps. Ölüm Sayıları		636	610	591	524	521
Giderler Toplamı	Milyon. CHF	4.861,4	4.893,3	4.915,8	5.031,9	
Tedavi Giderleri	Milyon. CHF	1.918,2	1.934,6	1.955,8	2.032,5	
Sigortalılara Ödenen	Milyon. CHF	1.914,1	1.955,8	2.021,1	2.097,9	
AHV Kapital Desteği	Milyon. CHF	902,3	858,8	800,7	755,5	
Diğer Giderler	Milyon. CHF	126,7	144,0	138,1	145,9	

Kaynak: <https://www.unfallstatistik.ch/d/publik/unfstat/pdf/Ts21.pdf>

9.3.2. Aile Yardımları

Çocuk parası/aile yardımları Federal Aile Yardımları Yasası (FamZG) ile düzenlenmiştir. Ailelerin çocuklarının bakımı için karşı karşıya kaldıkları giderlerin kısmen telafisi amaçlı olarak çalışanlar, serbest meslek sahipleri ve az gelirli serbest çalışanlar aile yardımı alma hakkına sahiptir. Tarım sektöründe çalışan ailelere yapılacak çocuk yardımları ayrı bir yönetmelik ile düzenlenmiştir. Hangi çocuklar için aile yardımı alınabileceği hususu yasada şu şekilde açıklanmaktadır:

- Ebeveynleri evli olsun olmasın ebeveynlerin öz çocukları ve evlat edinilmiş çocuklar
- Üvey evlatlar (o aile içinde yaşayıp bakımları üstlenilmiş olanlar)
- Resmî kurumlarca aileye bakımı ve eğitimi için teslim edilmiş çocuklar (çeşitli nedenler ile öz ailelerinden alınıp bakım ve koruma altına alınmış ve bu amaçla bakıcı ailelere teslim edilmiş çocuklar)
- Ailenin bakımını üstlendiği torunlar.

Yapılan yardımlar çocuk ödenekleri ve mesleki/eğitim ödeneklerinden oluşmaktadır. Buna ek olarak bazı kantonlar doğum ve evlat edinme ödenekleri de vermektedir. “Aile Yardımı Ödeneklerine İlişkin Federal Kanun” kantonlarda çocuk başına ve ayda ödenecek minimum aile ödeneği tutarını öngörmektedir. Söz konusu yasaya göre minimum tutarlar aşağıdaki gibidir:

- ✓ Çocuk parası 200/220* CHF (İsviçre Frangı) (16 yaşına kadar olan çocuklar veya mesleki ödeneği hak edene kadar)
- ✓ Mesleki eğitim ödeneği 250/270* CHF (15-25 yaş arası zorunlu eğitiminden sonra eğitime devam edene gençler)
- ✓ *İlk tutar düzlük, ikinci tutar ise dağlık bölgelerde yaşayanlar içindir. Tarım sektöründe çalışan ailelere bu tutara ek olarak ayda 100 Frank’lık fazladan ödeme yapılmaktadır.
- ✓ Bu rakamlar Kantonlar arasında farklılık göstermektedir. Bazı Kantonlarda özellikle eğitim gören çocuklara ödenen çocuk parası yukarıda belirtilen taban matrahların 2 katına kadar ulaşabilmektedir. (Örneğin Bern kantonunda eğitim gören çocuklara ödenen çocuk parası 390 CHF iken Cenevre kantonunda 500 Frank’a erişmektedir)

(*) İsviçre dışında ikamet eden çocuklar için aile yardımları (çocuk parası) 01.01.2009 tarihinden itibaren AB ve İsviçre’nin de üyesi bulunduğu EFTA (Norveç, İzlanda, Liechtenstein) ülkelerinin vatandaşlarının çocuklarının İsviçre dışında / AB ve EFTA ülkelerinde ikamet etmeleri durumunda yapılmaktadır.

9.3.2.1. Çocuk Parası Miktarları

2021 yılı itibarıyla

Kanton	Çocuk Parası 1	Eğitim Gören Çocuklar İçin Çocuk Parası	Doğum Parası	Evlatlık Edinme Yardımı
	Çocuk Başına Ayda Ödenecek Tutar			
Federal Düzey 2	200/220	250/270		
Aile Yasası Kantonal 3	200	250	—	—
ZH4	200/250	250	—	—
BE5	230	290	—	—
LU6	200/2.106	250	1.000	1.000
UR	200	250	1.000	1.000
SZ	210	260	1.000	—
OW	200	250	—	—
NW	240	270	—	—
GL	200	250	—	—
ZG7	300	300/350	—	—
FR8	245/265	305/325	1.500	1.500
SO	200	250	—	—
BS	200	250	—	—
BL	200	250	–	–
SH	200	250	–	–
AR	200	250	–	–
AI	200	250	–	–
SG	200	250	–	–
GR	220	270	–	–
AG	200	250	–	–
TG	200	250	–	–
TI	200	250	–	–
VD9	230/370	300/440	1.500	1.500
VS10	275/375	425/525	2.000/3.000	2.000/3.000
NE11	220/250	300/330	1200	1.200
GE12	300/400	400/500	2.000/3.000	2.000/3.000
JU	250	300	850	850

Kaynak: İsviçre Sosyal Güvenlik Kurumu

<https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/sozialversicherungen/famz/statistik.html>

Açıklamalar:

1- Genel tablo.

2-Tutarlar İsviçre'nin tümü için geçerlidir. İlk tutar düzlük, ikinci tutar ise dağlık bölgelerde yaşayanlar içindir. Tarım sektöründe çalışan ailelere bu tutara ek olarak ayda 100 Frank fazladan ödeme yapılacaktır.

3-Verilen tutarlar kanuni minimum değerleri belirlemekte olup, kantonlar münferiden daha yüksek tutarları ödemeyi üstlenebilirler.

4-İlk tutar 12 yaşa kadar/İkinci tutar 12 yaş sonrası için geçerlidir.

5-Kantonlar Aile Kasası FAK bazı durumlarda tutarları yükseltebilir, evlatlık ve doğum yardımı yapmayı öngörebilir.

6- İlk tutar 12 yaşa kadar/İkinci tutar 12 yaş sonrası için geçerlidir.

7- İlk tutar 18 yaşa kadar/İkinci tutar 18 yaş sonrası için.

8-İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.

9- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16-20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 300 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 440 Frank ödenecektir.

10-İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.

11- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.

12- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16-20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 400 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 500 Frank ödenecektir.

Türkiye’de Kalan Çocuklar İçin Yardımlar

İsviçre dışında ikamet eden çocuklar için aile yardımları (çocuk parası) 01.01.2009 tarihinden itibaren AB ve İsviçre'nin de üyesi bulunduğu EFTA (Norveç, İzlanda, Liechtenstein) ülkelerinin vatandaşlarının çocuklarının İsviçre dışında/AB ve EFTA ülkelerinde ikamet etmeleri durumunda yapılmaktadır.

Yukarıda anılan tarihte yürürlüğe giren Aile Yardımı Kanununun 4. maddesinin 3. paragrafında, hükümet yurt dışında yaşayan çocukların çocuk yardımı taleplerini düzene koymakta olup Aile Yardımı ile ilgili Yönetmelik (Madde 7, Paragraf 1) sadece, bu konuda hüküm içeren devletlerarası anlaşmaların yapıldığı ülkelerdeki çocuklara aile yardımı ödenmesini öngörmektedir.

Bu durum ödemelerin temel olarak sadece AB ve EFTA ülkelerine yapılmasına yol açmakta olup İsviçre’de çalışan vatandaşlarımızın Türkiye’de ikamet eden çocuklarına çocuk/aile yardımı ödemeleri buna istinaden durdurulmuştur. Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’ne göre, sadece tarım iş kolunda çalışan Türk işçilerinin Türkiye’de bulunan çocukları için çocuk parası ödenmektedir. Bu konu Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Anlaşması tadiline ilişkin ikili görüşmelerde ele alınmıştır. AB/EFTA üyesi olmamalarına karşın, İsviçre dışında mukim Bosna-Hersek, Kosova, Karadağ, Sırbistan ve Slovenya vatandaşlarının aile yardımları bu ülkelerin İsviçre ile yapmış oldukları Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri kapsamında 01.01.2009 tarihinden sonra da ödenmektedir.

9.3.2.2. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar (Sosyal Yardımlar)

Tamamlayıcı Sosyal Sigorta Ödemeleri (EL)

Yaşlılık ve maluliyet aylığı alan kişilerin gelirleri İsviçre Sosyal Yardım Konferansı (SKOS), verilerinde belirtilen yoksulluk sınırı rakamlarının altında ise, bu kişilere sosyal yardım ödemesi yapılmaz. Ancak aradaki fark Yaşlılık/Geride Kalanlar ve Maluliyet Kasası (AHV/IV) tarafından emekli aylıklarının tamamlayıcı bölümünü oluşturan ödeme (Ergaenzungsleistung) adı altındaki tamamlayıcı ek ödenek ile ihtiyaç sahiplerine ödenir.

Sosyal yardım olarak hak sahiplerine ödenen meblağlar bu kişilerin maddi durumlarının tekrar elvermesi durumunda geri talep edilebilir. Yaşlılık/Geride Kalanlar ve Maluliyet Kasası (AHV/IV) tarafından yapılan tamamlayıcı ödemeler ise sosyal yardım kategorisine girmedikleri için geri talep edilmez.

Yaşlılık, Geride Kalanlar (AHV) ve Maluliyet (IV) Sigortaları kapsamında uygulanan tamamlayıcı sosyal sigorta ödemeleri emekli aylığı tutarlarının asgari geçim endeksi rakamlarının altında kaldığı durumlarda aradaki açığı kapatırlar. Tamamlayıcı sosyal sigorta ödemesi yasal bir hak olup bakım ya da sosyal yardım ödeneği değildir. Tamamlayıcı Sosyal Sigorta Ödemeleri (EL) AHV ve IV ile birlikte İsviçre devletinin sosyal alandaki temel unsurlarının içinde yer almaktadır. Tamamlayıcı sosyal sigorta ödemeleri kantonlar tarafından uygulanır ve iki kategoriye ayrılırlar:

- Yıllık olarak hesaplanıp tediyesi aylıklar halinde yapılan EL ödemeleri.
- Hastalık ve engellilik durumlarının giderlerine yapılan katkılar

Emeklilik yaşına gelen, malul olan, dul veya yetim olanlar İsviçre Sigorta Kurumu'na hiç sigorta primi ödemedikleri veya emekli olmasına yetecek sürede sigorta primi ödememiş oldukları için emekli olma hakkına sahip değiller ise belirlenen şartlara bağlı olarak “tamamlayıcı sigorta ödemeleri” alabilmektedirler.

“Tamamlayıcı Sigorta Ödemeleri- Ergänzungsleistungen” Ödenmesi İçin Kabul Edilen Asgari Harcama (Gider) Düzeyleri (CHF):

2021 yılı itibarıyla

	Ödemeler	Evde	Yaşlılar/Bakım Evinde
	Yaşlılık Aylığı Alan, Çocuksuz, Tekbaşına Yaşayanlar	983	3.073
	Maluliyet Aylığı Alan, Çocuksuz, Tekbaşına Yaşayanlar	1.197	3.687
	Yıllık Harcama Sınırları	Yalnız yaşayanlar	Evliler
	Yaşamsal Gereksinimler	19.290	28.935
	Azami Brüt Kira	13.200	15.000
	Gelir Muafiyeti	1.000	1.500
	Varlık Muafiyeti	37.500	60.000
	İçinde Oturulan Gayrimülk Muafiyeti	112.500	112.500

Kaynak: www.skos.ch

Not: Kira ve kiraya bağlı yan giderler de harcama giderlerine dâhil edilmektedir. Kendisine ait bir evde oturmayanların kira yan giderler toplamı için sınır yıllık 1.680 CHF olarak belirlenmektedir.

“Tamamlayıcı Sigorta Ödemeleri-Ergänzungsleistungen İçin Hastalık ve Engellilik Durumunda Yıllık Olarak Sağlanabilecek Ek Ödeme Miktarları:

2021 yılı itibarıyla

Yalnız Yaşayan İçin	25.000 CHF
Evli Çiftler İçin	50.000 CHF
Yaşlılar Evinde Kalanlar İçin	6.000 CHF

Kaynak: <https://www.bsv.admin.ch/bsv/de/home/informationen-fuer/versicherte/el.html>

9.3.2.3. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

İşyeri emeklilik aylığı zorunlu, toplu işten çıkarma durumlarında işveren tarafından projelendirilen sosyal dayanışma programı kapsamında özellikle ileri yaşta, normal emeklilik yaşı yaklaşmış çalışanlara bu süreç içerisinde köprü aylığı (şirket destekli erken emeklilik) denilen bir ödeme şeklinde tezahür edebilmektedir. Bu ödemeler çalışan kadın 64, erkek 65 yaşına geldiğinde sona erer.

İsviçre’de ikamet eden, 60 yaşını doldurmuş ve işsizlik sigortası ödenek alma süresi sona ermiş ve iş bulamamış kişilere normal yaşlılık aylığı alma süresine erişinceye kadar geçecek süre zarfında devlet tarafından (köprü) aylık bağlanmaktadır. Köprü aylık sisteminden yararlanmanın başlıca koşulları şunlardır:

- 60 yaşını doldurmuş olmak ve işsizlik aylığı ödemelerinin sona ermiş olması.
- En az 20 yıl süre ile sigorta primi ödemiş olmak ve bunun en az 5 yılının 50 yaş sonrasında ödenmiş olması.

- Emekli ya da maluliyet aylığı almıyor olmak.
- Tek başına yaşayanlar için 50.000 Frank, evli çiftler için 100.000 Frank varlık sınırını aşmamak.

Ayrıca;

- 01 Ocak 2021 öncesinde işsizlik sigortası ödeneği sona ermiş kişiler geçici köprü aylık talebinde bulunamaz.
- Resmi emeklilik yaşına erişip yaşlılık aylığı bağlananların köprü aylığı kesilir.

Köprü emekli aylığı tek başına yaşayanlar için yıllık azami 44.123 Frank, çocuklu aileler için azami 66.184 Frank olarak belirlenmiştir.

9.3.3. Sosyal Yardımlar

Sosyal yardım kişisel ihtiyaçlara göre yapılmaktadır. Yasa ile belirli bir miktar belirlenmemiştir. Sosyal yardım ödemeleri sosyal güvenlik kurumu tarafından değil, kantonlar ve belediyeler tarafından karşılanmaktadır. Konfederasyon sadece iltica başvurusunda bulunanların sosyal yardım masraflarına iştirak etmektedir. Sosyal yardım kurallarını kantonların kendileri düzenledikleri için ilgili sosyal yardım yasası her kantonda farklıdır. Ancak, İsviçre Sosyal Yardım Konferansı (SKOS), uygun bir sosyal yardımın tespiti ile ilgili yönerge yayınlamakta olup uygulamada genel olarak bu yönergelere kantonlarca referans ölçüler olarak riayet edilmektedir.

İsviçre Sosyal Yardım Konferansı'nın Tespitlerine Göre, Temel İhtiyaçlar İçin Gerekli Olduğu Öngörülen Miktarlar Şöyledir:

2020 yılı itibarıyla

Hane Halkı Sayısı	Aylık Temel İhtiyaç	Kişi Başı Aylık
1 kişi	997 Frank	997 Frank
2 kişi	1.525 Frank	763 Frank
3 kişi	1.854 Frank	618 Frank
4 kişi	2.134 Frank	533 Frank
5 kişi	2.413 Frank	483 Frank
Her bir fazlası için	+ 202 Frank	

Kaynak: SKOS <https://skos.ch/grundlagen-und-positionen/grundlagendokumente/>

Not: Yukarıda belirtilen miktarlara ev kirası, ev yan giderleri (ısıtma vs.) ve temel hastalık sigortası masrafları dâhil değildir.

9.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

9.4.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

a) İsviçre Hükümetinin 15 Mart 2020 tarihli bir genelgesi ile okulların kapanması nedeniyle çocuklarına bakmak için işlerini bırakmak zorunda kalan ebeveynlerin de tazminat alma hakkına sahip kılınması hususu 2021 yılı Ağustos ayına kadar uzatılmıştır.

b) 18 Haziran 2021 tarihli Federal Hükümet kabine toplantısında yeni Federal Meslek Eğitimi Yüksekokulu Yasasını onaylamış ve yasanın 01 Ağustos 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceğini duyurmuştur. Yeni yasada bilimsel perspektifler, ilgili bilimsel kurumlarla koordinasyon, idari hususlar ile aidatlar eğitici personel istihdamı ve teknoloji konularında değişiklikler yer almaktadır.

c) İsviçre ile AB arasında yürütülen uyum anlaşması görüşmelerinin sonuçsuz kalmasının ardından AB'nin bazı kurum ve projelerinden dışlanan İsviçre'nin, son olarak Avrupa'nın en büyük eğitim ve bilimsel projesi olan "Horizon"un kapsamından ve proje finansman paketinden çıkartılması üzerine İsviçre Federal Hükümeti 20 Kasım 2021 tarihli oturumunda, İsviçreli bilim insanları ve araştırmacı grupların "Horizon"un dışında kalmalarını önlemek ve sistem içinde yer almaya devam etmeleri için proje paketlerinin finansmanını tek taraflı olarak üstlenmeyi kararlaştırmıştır.

9.4.2. Sayısal Veriler

9.4.2.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2021 yılı itibarıyla

Okul Türü	Genel	İsviçreli	Yabancı	Türk
İlkokul 1-2	181.082	129.474	51.507	1.557
İlkokul 3-8	530.230	383.854	146.028	4.760
Ortaokul	264.798	195.928	68.740	2.280
Lise	73.257	62.138	11.095	190
Meslek Lisesi	32.847	27.167	5.668	178
Meslek Okulları (Çıraklık Eğitimi)	215.710	165.746	49.948	1752
Yüksek Meslek Okulları	61.960	53.848	7.815	287
Diğer	42.196	23.173	18.960	509
Genel Toplam	1.402.080	1.041.328	359.761	11.513

Kaynak: T.C. Bern Eğitim Müşavirliği

9.4.2.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

2021 yılı itibarıyla

Okul Türü	Genel	İsviçreli	Yabancı	Türk
Meslek Lisesi	32.847	27.167	5.668	178
Meslek Okulları (Çıraklık Eğitimi)	215.710	165.746	49.948	1.752
Yüksek Meslek Okulları	61.960	53.848	7.815	287

Kaynak: T.C. Bern Eğitim Müşavirliği

9.4.2.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2021 yılı itibarıyla

Öğrenim Seviyesi	Öğrenci Sayısı
Yüksekokullar (Pedagoji Yüksekokulları dâhil)	388
Lisans	405
Master	569
Doktora	633
Diğer	207
Toplam	2.202

Kaynak: T.C. Bern Eğitim Müşavirliği

Not: İsviçre geneli Türk öğrenci sayısı (yükseköğrenim dâhil): 13.715

İsviçre’de yükseköğrenim gören toplam öğrenci sayısı: 276.607

9.4.2.4. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2021 yılı itibarıyla

Türk Öğretmen Sayısı	29
Öğrenci Sayısı	2002

Kaynak: T.C. Bern Eğitim Müşavirliği

İsviçre genelinde toplam 24 kanton ile Lihtenştayn Prensligi’nde olmak üzere 162 okulda toplam 2.002 öğrenciye 557 saat Türkçe dersi verilmektedir.

9.5. GÖÇ VE UYUM

İsviçre gerek ülkedeki refah ve yaşam standartlarının yüksekliği, gerekse çalışma ve sosyal faaliyet imkânlarının genişliği ve kişi başına düşen GSMH'nın yüksek olması gibi nedenlerle ekonomik amaçlı mülteciler ve nitelikli işgücü vasfındaki yabancılar için bir çekim merkezi konumundadır. Ülke Schengen serbest dolaşım kapsamı içinde olduğundan, yurt dışından gelen nitelikli işgücünün yasal olarak çalıştırılması sorun teşkil etmemektedir. Buna göre; AB ve EFTA üyesi ülkelerin vatandaşları serbest dolaşım antlaşması gereğince, İsviçre sınırları içerisinde çalışma pazarına kolayca girebilmekte ve bürokratik engel ve zorluklarla karşılaşmaksızın istihdam edilmektedirler.

İsviçre, üyesi olmadığı Avrupa Birliği ve üyesi olduğu Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ülkeleri ile sürdürdüğü yüksek düzeydeki ekonomik ilişkileri, gelişmiş teknolojik araştırma kurumları ve dünya çapında derecelere sahip üniversiteleri, bankacılık ve finans sektöründe etkin global güçler arasında yer alması, kalifikasyonu yüksek işgücü yetiştiren ikili mesleki eğitim sistemi, yüksek milli geliri, ülkede kain Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlar ve CERN gibi global bilimsel ve teknolojik araştırma kuruluşları, güçlü ve donanımlı devlet organizasyonu, uzlaşmacı siyasi koalisyonlarla sağlamakta olduğu istikrar ve toplumsal uyum, Avrupa Birliği Serbest Dolaşım Anlaşmasına ve Schengen Anlaşmasına taraf olması gibi nedenlerle, referandum yoluyla gerçekleşen milli irade ile Avrupa Birliği'ne tam üyeliği henüz kabul etmeyen bir ülke olarak Avrupa ülkeleri arasında olduğu kadar, dünyanın bir çok ülkesi için stratejik öneme sahiptir.

İsviçre bu nedenlerle, işgücü göçüne açık ve bir ölçüde kalifiye beyin göçü akımına maruz kalan bir ülkedir. 2021 yılı itibarıyla ülkede ikamet etmekte olan göçmenlerin oranı %25 olup ayrıca İsviçre nüfusunun yaklaşık 1 milyondan fazla kısmını ise çifte vatandaşlık hakkına sahip yabancılar oluşturmaktadır. İsviçre'de sağlık ve bilişim gibi bazı sektörlerde yeterli sayıda kalifiye personel temin edilmesinde yaşanan sıkıntılar nedeniyle bu ihtiyacı karşılayacak kriterlere sahip yabancıların (AB/EFTA) ülkeye göçlerini teşvik edici uygulamalar mevcuttur.

İsviçre'ye Göç Eden Yabancılar ile Aynı Süreçte Ülkeden Göç Eden Yabancıların Sayıları:

2021 yılı itibarıyla

İç ve dış göç	2019	2020	2021
İsviçre'ye Göç Edenler	169.600	163.000	165.600
İsviçreli	24.000	25.600	22.300
Yabancılar	145.600	137.400	143.300
İsviçre'yi Terk Edenler	126.200	106.500	114.600
İsviçreli	31.400	25.800	28.700
Yabancılar	94.900	80.700	85.900

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

<https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/statistiken/bevoelkerung.assetdetail>

Federal Göç Müsteşarlığı (SEM) tarafından açıklanan, AB/EFTA ülkeleri vatandaşları haricindeki diğer ülke vatandaşlarının İsviçre’de çalışma izni alabilmelerine ilişkin temel ilkeler şunlardır:

1. Öncelik Sistemi

Üçüncü ülkeler vatandaşlarının çalışma izni alabilmeleri ancak öncelikli olan iç istihdam piyasasında ve AB/EFTA istihdam pazarında uygun kişinin bulunmaması halinde mümkündür. Öncelikten yararlananlar sırasıyla İsviçre vatandaşları, İsviçre’de süresiz ikamet iznine sahip yabancılar, çalışma hakkına sahip türde süreli ikamet iznine sahip yabancılar ve Serbest Dolaşım Anlaşması’na taraf ülke vatandaşları (AB/EFTA) şeklindedir. Öncelikli olmayan ülke vatandaşlarını istihdam etmek isteyen işverenler, kapsamlı çabalarına rağmen öncelikli kesimden kriterlerine uyan işgücü temin edemediklerini ispat etmek zorundadırlar.

2. Bölge ve Branşa Uygun Maaş ve Çalışma Koşulları

Yabancı işgücüne uygulanacak olan sosyal sigorta primleri, maaş ve diğer ödenekler çalışma bölgesinde genel olarak uygulanan prim ve maaşlarla eşdeğerde olmalıdır.

3. Çalışma İzni Koşullarında Uygulanan İstisnalar

Aşağıda gösterilen durumlarda yabancılar için çalışma izni koşullarının bazı hükümleri uygulanmayabilir:

- Şirket birleşmeleri.
- Mal veya ürünlerin satın alındığı menşei ülkenin garanti ya da servis işlerinin sağlama alınmasını gerektiren durumlar.
- Merkezi İsviçre’de olan firmaların üstlendiği büyük projeler için yapılması gereken sınırlı süreli çalışmalar.
- Standart dışı ticari sözleşmelerin yerine getirilmesi gibi pozisyonlar.

4. Personelin Kişisel Koşulları

Şirketlerin yönetim kadrolarında istihdam edilecek kişiler öncelikle yüksekokul ya da meslek yüksekokulu mezunu olmak kaydı ile uzmanlar, işinde uzman nitelikli işgücü ve mesleğine göre özel eğitim almış, özel yeteneklere, mesleki tecrübeye sahip kişiler.

9.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

a) İsviçre Federal Göç Müsteşarlığı tarafından 29 Ocak 2021 tarihinde yapılan açıklamada, 2020 yılında ülkeye düzensiz göçlerde (pandemi nedeniyle) geçmiş yıllara oranla azalma kaydedildiği duyurulmuştur (Bir yıl öncesine oranla % 22,6 daha az). En çok göçmenin geldiği ülke ise 1.957 kişi ile Eritre olmuştur. Diğer başlıca ülkeler ise Türkiye (730), Cezayir (973), Suriye (371) olarak sıralanmıştır. 2020 yılında kendi isteği ile geri dönenlerin sayısı ise 1.051 olarak açıklanmıştır. Aynı yıl İsviçre vatandaşlığına kabul edilenlerin sayısı toplamda 33.873 kişi olmuştur. Bu sayı bir önceki yıla göre %15,2 oranında (6.073 kişi) daha azdır.

b) İsviçre Konfederasyonu tarafından 21 Nisan 2021 tarihinde yapılan açıklamada 2008 yılında kurulan Merkezi Göçmen Enformasyon Sisteminin (ZEMIS) hem yabancılar ve mülteciler hem de vatandaşlık hakları unsurlarını bir merkezde toplayacak şekilde yeniden yapılandırılmasına karar verildiği, 2022-2027 yılları arasında gerçekleştirilecek yapılandırma sürecinin toplam 54,3 milyon Frank tutacağı kamuoyuna duyurulmuştur.

c) İsviçre Federal Göç Müsteşarlığı (SEM) tarafından 03 Aralık 2021 tarihinde yapılan açıklamada, Hırvatistan vatandaşlarının 01 Ocak 2022 tarihinden itibaren İsviçre’de (çalışmak üzere) serbest dolaşım hakkından yararlanabilecekleri duyurulmuştur.

9.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

9.5.2.1. Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

İsviçre'deki Türk dernek, federasyon, spor kulübü gibi oluşumların sayısı 90 civarındadır. Ayrıca 152 Türk Okul-Aile birliği faaliyet göstermektedir.

İsviçre'deki Türk derneklerinin çatı federasyonu İTT (İsviçre Türk Toplumu) adı altında Zürih şehrinde konuşlanmıştır. Başta din, kültür, sanat, müzik, folklor vb. temalı derneklerin 2021 yılı faaliyetleri bir önceki yılda da olduğu gibi pandemi koşulları nedeniyle alınan kısıtlamalar kapsamında büyük ölçüde azalma göstermiştir.

Derneklerin Ağırlıklı Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı Şöyledir:

Faaliyet Alanı	Sayı
Kültürel ve Sosyal Faaliyette Bulunanlar	31
Dini Hizmet Verenler	48
Kadın Dernekleri	5
Yardımlaşma Dernekleri	13
Spor Dernekleri	3
Federasyon sayısı	1
Toplam	101

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği

9.5.2.2. Genel ve Yerel Yönetimlere Katılım

İsviçre’de yasal olarak ikamet eden yabancılar Federal Devlet Meclislerine (Ulusal Meclis ve Kantonlar Meclisi) seçme ve seçilme hakkına sahip değillerdir.

Yabancı nüfusa sadece mahalli düzeyle sınırlı siyasi katılım tanımakta, kanton düzeyinde ve federal düzeydeki siyasal katılım hakları sadece İsviçre vatandaşlarına hasredilmiş bulunmaktadır.

Ulusal ve Kanton Parlamentolarına seçilmiş çifte tabiiyete sahip vatandaşlarımızın genel nüfusa göre oranları çok düşüktür.

200 sandalyeli Ulusal Meclis ve 46 üyeli Kantonlar Meclisi'nden müteşekkil İsviçre Federal Parlamentosu'nun dört yılda bir düzenlenen olağan seçimleri 20 Ekim 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Kısmi seçimler 2022 yılında gerçekleştirilecektir.

2015 yılında yapılan seçimlerle Federal Parlamento'ya tarihte ilk defa seçilen Ulusal Meclis üyesi Türk kökenli Sibel Arslan (Yeşiller, Basel), aldığı kişisel oylardan (yaklaşık 13 bin) ve kadın aday kontenjanının tanıdığı avantajlardan yararlanarak, 2019 yılında gerçekleştirilen seçimlerde de Ulusal Meclis'e seçilmiştir.

Ulusal Meclis seçimlerinde önde gelen siyasi partilerin elde ettikleri oy oranları ile anılan Meclis'te kazandıkları milletvekilliği sayılarına 2015 seçimleriyle karşılaştırmalı olarak yer veren bir tablo aşağıda sunulmaktadır:

Partiler	2019 Sonucu (%)	2015 Sonucu (%)	Kazanılan Milletvekili Sayısı (2019)	Milletvekili Sayısında Değişim
İsviçre Halk Partisi (SVP)	25,6	29,4	53	-12
Sosyal Demokrat Parti (SP)	16,8	18,8	39	-4
Hür Demokrat Parti (FDP)	15,1	16,4	29	-4
Hristiyan Demokrat Parti (CVP)	11,4	11,6	25	-2
Yeşiller (GPS)	13,2	7,1	28	+17
Liberal Yeşiller (GLP)	7,8	4,6	16	+9
Muhafazakâr Demokratik Parti (BDP)	2,4	4,1	3	-4

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği

2019 yılı itibarıyla Ulusal Meclis, Kanton Meclisi ve Belediye Meclislerinde görev yapan çifte tabiiyetli 49 Türk vatandaşının aşağıda yer alan listesi, Büyükelçiliğimizin 2018 kayıtları esas alınarak tespit edilmiş olup şahısların siyasi tercih ve faaliyetlerine ilişkin bilgi mevcut değildir.

İsmi	Görevi	Partisi	Ülke	Eyalet	Göreve Başlama
Sibel Arslan	Ulusal Meclis Üyesi	Yeşil Birlik Partisi	İsviçre	Basel Stadt	2015
Murat Julien Alder	Kanton Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Cenevre	2013
Mark Mustafa Oran	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Vaud	2012
Pelin Kandemir Bordoli	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Tiçino	2015
Nazan Walpoth	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Bern	2019

Aliye Gül	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Thurgau	2012
Mustafa Atıcı	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Gülşen Öztürk	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Seyit Erdoğan	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Edibe Gölgeli	Kanton Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Sibel Arslan	Kanton Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Basel Stadt	2013
Talha Uğur Çamlıbel	Kanton Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Basel Stadt	2013
Murat Kaya	Kanton Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Basel Stadt	2013
Aydın Elitok	Kanton Meclisi Üyesi	İsviçre Halk Partisi	İsviçre	Glarus	2014
Hasan Candan	Kanton Meclis Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Luzern	2015
Ekin Yılmaz	Arbon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Thurgau	2015
Atakan Özçelebi	Arbon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Thurgau	2015
Ezgi Akyol	Zürih Belediye Meclisi Üyesi	Alternatif Liste	İsviçre	Zürih	2014
Acar Sait	Adliswil Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
Tan Birleşik	Opfikon Belediye Meclisi Üyesi	İsviçre Halk Partisi	İsviçre	Zürih	2014
Hacı Pekerman	Opfikon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
Jeyan Sibel Günacan	Opfikon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
Mustafa Bozkurt	Opfikon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
Ali Özcan	Uster Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Zürih	2014
İlkay Ergeneli	Lenzburg Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Aargau	2013
İhsan Kurt	Prilly Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Vaud	2011
İsmail Ünal	Lozan Belediye Meclisi Üyesi	Sol Parti	İsviçre	Vaud	2011
David Ramazan Gün	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Bağımsız	İsviçre	Vaud	2011
Ufuk İkitepe	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Vaud	2011

Mehmet Akkaya	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Vaud	2011
Alain Avni Çelik	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Vaud	2011
Ekrem Yaman	Moudon Belediye Meclisi Üyesi	Bağımsız	İsviçre	Vaud	2011
Cemal Özcan	Renens Belediye Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Vaud	2011
Ali Korkmaz	Renens Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Vaud	2011
Hasan Dinç	Renens Belediye Meclisi Üyesi	Kırmızı Karınca Partisi	İsviçre	Vaud	2011
Ali Kılınç	Renens Belediye Meclisi Üyesi	Kırmızı Karınca Partisi	İsviçre	Vaud	2011
Muharrem Temel	Lancy Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Cenevre	2015
Hasret Gökdemir Caroline	Onex Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Cenevre	2015
Sinan Kapancı	Veyrier Belediye Meclisi Üyesi	Birlikte Partisi	İsviçre	Cenevre	2015
Veronique Özazman	Plan les Ouates Belediye Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Cenevre	2015
Bayram Bozkurt	Cenevre Belediye Meclisi Yedek Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Cenevre	2015
Şahin Gazi	Cenevre Belediye Meclisi Yedek Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Cenevre	2015
Nihan Sakar	Vernier Belediye Meclisi Yedek Üyesi	Cenevre Vatandaşlar Hareketi	İsviçre	Cenevre	2015
Turan Henden	Monthey Belediye Meclisi Üyesi	Hür Demokrat Parti	İsviçre	Valais	2013
Oğuzhan Can	La Chaux-de-Fonds Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Neuchatel	2012
Nurhan Çağlar	La Chaux-de-Fonds Belediye Meclisi Üyesi	Yeşiller Partisi	İsviçre	Neuchatel	2012
İnan Vurucu	La Chaux-de-Fonds Belediye Meclisi Üyesi	İşçi Partisi	İsviçre	Neuchatel	2012
Yasemin Çevik	Bern Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Bern	2012
Fuat Köçer	Bern Belediye Meclisi Üyesi	Sosyalist Parti	İsviçre	Bern	2012

Kaynak: T.C. Bern Büyükelçiliği

10. KUVEYT

10.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

10.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Kuveytli	Yabancı	Türk
Erkek	2.698.918	736.514	1.962.404	6.800
Kadın	1.765.509	765.624	999.885	1.200
Toplam	4.464.427	1.502.138	2.962.289	8.000

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi Kurumu İstatistikleri, Kuveyt İçişleri Bakanlığı Oturum İşleri Genel Müdürlüğü Kayıtları.

10.1.2. Kuveyt'teki Nüfusun Ülkelere Göre Dağılımı

31.12.2020 tarihi itibarıyla

Ülkeler	Sayı
Türkiye	6.669
Kuveyt	1.459.970
Hindistan	989.270
Mısır	666.050
Bangladeş	269.515
Filipinler	241.113
Suriye	161.858
S. Arabistan	132.299
Sri Lanka	111.275
Pakistan	100.332
Nepal	67.226

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi Kurumu İstatistikleri ve Konsolosluk Kayıtları.

10.1.3 Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Doğan	Ölen	Evlenen
2021	57	8	20

Kaynak: Büyükelçilik Konsolosluk Şubesi Kayıtları

10.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge /İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
Kuveyt Şehri	400	-	355	-	755
Havalli	1.300	-	255	-	1.555
Ahmedi	500	-	200	-	700
Fervaniye	3.000	-	190	-	3.190
Cahra	800	-	100	-	900
Mubarek el Kebir	800	-	100	-	900
Genel Toplam	6.800	-	1.200	-	8.000

Kaynak: T.C. Kuveyt Büyükelçiliği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği gözlemleri

10.1.5. Kuveytteki Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

Yıllar (Son Beş Yıl)	Kuveyt Uyruğuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı	Kuveyt Uyruğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı	Çifte Vatandaş Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2021	-	10	-	8.000
2020	-	10	-	8.000
2019	-	10	-	8.000
2018	-	10	-	7.500
2017	2	10	-	4.500

Kaynak: T.C. Kuveyt Büyükelçiliği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği gözlemleri

Not: Kuveyt Vatandaşlık Yasası çifte vatandaş olmayı kabul etmemektedir.

10.1.6. Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
0-15	300	-	200	-	500
16-25	2.000	-	340	-	2.340
26-50	4.095	-	560	-	4.655
51-64	400	-	100	-	500
65 +	5	-	-	-	5
Genel Toplam	6.800	-	1.200	-	8.000

Kaynak: T.C. Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi kayıtları ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğinin gözlemleri

10.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

10.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Mülki İdare Komisyonu kamu personelinin görevdeyken eğitime devam etmesini yasaklamıştır. Komisyonca kamu personelinin, ücretli izinli olarak üniversite eğitimlerini tamamlamalarına izin verildiği açıklanmıştır.

Komisyon ayrıca salgın sebebiyle askıya alınan parmak izli personel mesai takibinin tekrar devreye alındığını açıklamıştır.

İşgücü Kurumu verilerine göre Kuruma kayıtlı 6 aydan fazla iş arayan Kuveytlilerin sayısı 18.168'dir. İş arayanlar 3 ana eğitim kategorisine ayrılmaktadır. İş arayanların %82'sini üniversite ve 2 yıllık fakülte mezunları oluşturmaktadır.

İlk defa çalışma izni alacak yerli ve yabancıların çalışma iznindeki yazılı meslek tanımının eğitim düzeyiyle uyumlu olması şartı aranacaktır. Buna göre "teknisyen, antrenör, denetmen, şef boyacı ve hakemlik" meslekleri için ön lisans mezunu olma şartı aranacağı, "Doktor, müdür, kimyager, hemşire, meteorolog, fizikçi, kimyacı, jeolog, öğretmen, matematikçi, istatistikçiler" için lisans veya denk eğitim şartı aranacağı, "lokanta müdürü, yiyecek içecek elemanları, perakende satış mağazaları, otel resepsiyonlarında çalışanlar" için ilköğretim veya daha düşük eğitim derecesi aranacağı, "yazar, satış temsilcisi, tahsildar, gazete dağıtıcısı, işçi, çifti, güvenlik görevlisi, kümes hayvanları yetiştiriciliği" için orta öğretim şartı aranacağı açıklanmıştır.

10.2.2. Sayısal Veriler

10.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2021 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	1.737.063	691.706	2.428.769
Kuveytli	219.745	229.118	448.863
Yabancı	1.517.318	462.588	1.979.906
Türk	6.684	600	7.284

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi Kurumu İstatistiği 2021 Yılı Raporu ve Büyükelçilik Konsolosluk şubesi kayıtları ile T.C. Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği gözlemleri

10.2.2.2. Çalışan Türklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu*	Erkek	Kadın	Toplam
16-25	1.129	150	1.279
26-50	5.400	400	5.800
51-64	150	50	200
65 +	5	-	5
Genel Toplam	6.684	600	7.284

Kaynak: T.C. Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği gözlemleri

10.2.2.3. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2020 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Çalışan Sayısı
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	-
Gıda sanayi	700
Madencilik ve taş ocakları	-
Petrol, kimya, lastik plastik ve ilaç	-
Dokuma, hazır giyim ve deri	-
Ağaç ve kâğıt	-
İletişim	-
Basın, yayın ve gazetecilik	-
Banka, finans ve sigorta	31
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	-
Çimento, toprak ve cam	-
Metal	-
İnşaat	4.500
Enerji	-
Taşımacılık	50
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk	-
Sağlık ve sosyal hizmetler	220
Konaklama ve eğlence işleri	250
Savunma ve güvenlik	-
Genel işler	1.533
Toplam	7.284

Kaynak: T.C. Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği gözlemleri

10.2.2.4. Bağımsız Çalışan Türklerle İlgili Bilgiler

Yasal olarak Kuveyt'te yabancıların bağımsız olarak işyeri açma izinleri bulunmamaktadır. Vatandaşlarımız Kuveytli bir işverenin yanında çalışmış gibi görünüp işverene belli bir aylık ücret ödemek suretiyle kendi işlerini yapmaktadırlar. Bu şekilde berber, oto tamircisi ve lokanta türünde yaklaşık 400 - 500 arasında vatandaşımız bağımsız olarak çalışmaktadır. İş hacimleri sınırlı olan bağımsız çalışan vatandaşlarımız ortalama 3 kişi istihdam etmektedir.

Bununla birlikte yabancılar Kuveyt'te firmalara en fazla %49 payla ortak olabilmektedir. Bu şekilde 3 vatandaşımızın yerel şirketlerde ortaklığı bulunmaktadır.

10.2.2.5. Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler (Kuveyt Dinarı)

31.12.2021 tarihi itibarıyla

İşkolu Adı	Aylık Asgari Ücret	Asgari Saat Ücreti	Ortalama Aylık Ücret
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	-	-	250
Gıda sanayi	-	-	250
Madencilik ve taş ocakları	-	-	-
Petrol, kimya, lastik plastik ve ilaç	75	-	750
Dokuma, hazır giyim ve deri	-	-	-
Ağaç ve kâğıt	-	-	-
İletişim	-	-	450
Basın, yayın ve gazetecilik	-	-	-
Banka, finans ve sigorta	-	-	-
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	-	-	-
Çimento, toprak ve cam	-	-	-
Metal	-	-	-
İnşaat	-	-	450
Enerji	-	-	-
Taşımacılık	-	-	250
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk	-	-	-
Sağlık ve sosyal hizmetler	-	-	450
Konaklama ve eğlence işleri	-	-	-
Savunma ve güvenlik	-	-	-
Kamu Sektörü Kuveytli	Bekar:250 Evli: 325	-	Erkek: 1.807 Kadın: 1.277
Kamu Sektörü Yabancı	90	-	Erkek: 726 Kadın: 666
Ev İşçileri	75	-	150
Genel işler	-	-	250
Toplam			

Kaynak: Kuveyt istatistik kurumu, gazete haberleri, T.C. Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği gözlemleri ve vatandaşlardan alınan bilgiler.

10.2.2.6. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri ile İlgili Sayısal Veriler

Kuveyt yasaları, toplu iş sözleşmesi yapılmasına olanak sağlamasına rağmen, uygulamada pek karşılaşılmamaktadır.

10.2.2.7. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2021 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın			Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%		Sayı	%
Kuveytli	13.047	-	11.409	-		24.456	-
Yabancı	3.245	-	422	-		3.667	-
Türk	-	-	-	-		-	-

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi Kurumu İstatistiği.

Not: Yabancılar Kuveyt'te çalıştıkları sürece veya kadın eşler ile yetişkin olmayan çocuklar aile vizesiyle kalabildiklerinden, işsiz yabancılar yasadışı olarak nitelendirilmektedir. Vatandaşlarımız arasında neredeyse işsiz bulunmamaktadır.

10.3. SOSYAL GÜVENLİK

Ülkede sadece Kuveyt vatandaşları ile Körfez İşbirliği Konseyine üye ülke vatandaşları sosyal sigorta sistemi kapsamındadır.

Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerinde 01 Ocak 2006 tarihinden itibaren Ortak Sosyal Güvenlik Yasasının yürürlüğe girmesiyle tüm üye ülkelerde ordu mensupları dâhil olmak üzere kamu ve özel kesim çalışanları sosyal sigorta sistemi içerisinde yer almışlardır. Buna göre, yaşlılık, iş göremezlik ve ölüm sigorta kollarına ilişkin primlerin çalışılan ülkenin sigorta kurumuna; iş kazası ve meslek hastalıkları primlerinin ise vatandaşı olunan ülkenin sigorta kurumuna ödenmesi gerekmektedir.

Kuveyt sosyal sigorta mevzuatı uyarınca, yabancı çalışanlar (Körfez İşbirliği Konseyi vatandaşları hariç) uzun vadeli sigorta kolları kapsamı dışında tutulmuşlardır. Dolayısıyla, ücretlerinden herhangi bir kesinti yapılmamaktadır. Kuveyt'te, yabancılar sadece genel sağlık sigortası kapsamı içerisinde yer almaktadır.

10.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kuveyt İşleri Bakanlığı özel ihtiyaç sahipleri ve yaşlıların Bakanlık nezdindeki işlemlerini (trafik, oturma vb.) gerçekleştirmeleri için Ahmadi ilinde merkez açıldığını, diğer illerde de bu merkezlerin açılacağını duyurmuştur.

Özel sektörde çalışan Kuveytlilere (71.800 kişi – toplam çalışanların %4,1'i) verilen devlet desteği yıllık 538 milyon Kuveyt Dinarına (Kd) ulaşmıştır. İşveren yanında çalışan (3. Kısım Sigorta) ve kendi işyeri olan (5. Kısım Sigorta) Kuveytli özel sektör mensupları aylık 359 ile 480 Kd arasında destek almaktadırlar.

Sosyal İşler Bakanlığı Mülki İdare Komisyonu'na kayıtlı Kuveytli, evli ve üniversite mezunlarına 1 yıl veya iş bulana kadar (hangisi önce gerçekleşirse) yardım yapılmasını içeren genelge yayınlamıştır.

Sosyal İşler Bakanlığınca Ramazan Bayramı'nda hak sahibi 43.990 kişiye 20.080.643 Kd yardım yapılmıştır.

Sosyal İşler Bakanlığı evlerde ve bakım merkezlerinde hizmet verilen kişi sayısının 3.454'e ulaştığını açıklamıştır. 3.436 kişinin mobil hizmetlerden (891 erkek – 2.545 kadın), 18 kişinin ev hizmetlerinden (6 erkek – 12 kadın) yararlandığı belirtilmiştir. İdarenin bu gibi hizmetlerinden faydalanabilmek için 65 yaş üstü Kuveyt vatandaşı olmanın yanı sıra başvuru sahibinin uzmanlarca bakıma ihtiyacı olduğunun tespiti gerekmektedir.

Konut Edindirme Kurumu, 2019/2020 yılında 2,9 Milyar Kd kira yardımı yaptığını ilan etmiştir. Yardım, Kurum'un ev sahiplendirme sırasında yer alan Kuveytli hak sahiplerine verilmektedir.

Sosyal İşler ve Toplumsal Gelişme Bakanlığı tarafından yayınlanan yönetmelikle yardıma haiz Kuveyt vatandaşları sınıflandırılmıştır. Yönetmeliğe göre sosyal yardımlardan yararlanacak Kuveyt vatandaşları;

- a) Geliri olmayan veya belirlenen yardımdan az geliri olanlar,
 - b) Dul veya boşanmış kadınlar,
 - c) Çalışmaya engel hastalığı olan 18 yaşını geçenler ile tüm 60 yaşını geçenler,
 - ç) Mali desteği olmayan öğrenciler,
 - d) Üniversiteye kayıtlı evli öğrenciler,
 - e) İşsiz eski hükümlüler ve gelirsiz hükümlü aileleri,
 - f) 18 yaşını geçmiş bekar kadınlar,
 - g) Çalışamaz raporu sahibi yabancı ile evli Kuveytli kadın veya dul kadın,
 - ğ) 55 yaşını geçmiş düzenli geliri olmayan Kuveytli kadın,
- olarak sıralanmıştır. Yardım alacak kişilerin Kuveyt'te 1 yıl içinde en az 245 gün ikamet etmiş olma şartı bulunmaktadır.

Kuveyt Şehitler Kurumu, Kurum'un 14.000 şehit yakınına ömür boyu sosyal yardım yaptığını, 1.056'sı Kuveyt vatandaşı, 245'i yerleşik olmak üzere kayıtlı 1.301 şehit olduğunu açıklamıştır.

10.3.2. Sosyal Sigortalar

10.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık	%5	%10	%10 + %2 Askeri Personel : %32,5	% 27 Askeri personel: % 47,5
Maluliyet, Sağlık, Hastalık	%5	%10 + %1	%2,5	% 18,5
Toplam Prim Oranı	%10	%21	%14;5 Askeri Personel: %35	%45;5 Askeri Personel: % 66

Kaynak: Kuveyt Sosyal Sigortalar Kurumu

Not: Yabancılar Sosyal Sigorta Kanunu Kapsamı dışında tutulmaktadır.

10.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Ortalama Maaş (Kuveyt Dinarı)	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Kamu Kurumu Emeklisi	46.301	54.376	1.410	945
Petrol Sektörü Emeklisi	7.170	415	1.793	1.576
Özel Sektör Emeklisi	5.119	3.938	1.600	1.080
Toplam	57.784	55.621	1.472	960
Genel Toplam	117.319		1.216	
Kendi Namına Çalışıp Emekli Olanlar	871	4,187	1,152	594
Toplam	5.058		690	
Asker Emeklileri	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Savunma Bakanlığı	12.576	5	1.621	1.232
İçişleri Bakanlığı	13.166	4	1.540	899
Milli Muhafız	5.516	-	1.507	-
Toplam	31.267	9	1.567	1.084
Tüm Sektör ve Kurumların Genel toplamı			Ortalama Maaş (Kuveyt Dinarı)	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
	90.719	62.925	1.502	935
Genel Toplam	153.644		1.270	

Kaynak: Kuveyt Sosyal Güvenlik Kurumu

10.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Vatandaşlarımız Sosyal Güvenlik Kanunu kapsamı dışındadır. Bununla beraber Kuveyt’te yabancılara herhangi bir sosyal yardım veya emekli maaşı ödemesi yapılmamaktadır.

10.3.2.4. Aile Yardımları

10.3.2.4.1. Çocuk Parası Miktarları

Kuveyt vatandaşlarına çocuk başına aylık 50 Kd, engelli her çocuk için aylık 75 Kd çocuk parası ödenmektedir.

10.3.2.4.2. Diğer Aile Yardımları

Yalnız Kuveyt vatandaşlarını kapsamak üzere, kira ve ulaşım yardımları, engelli yakınlarına nakdi yardım, engellilere şoför istihdam etmeleri için nakdi yardım yapılmakta, 18 yaşını geçen engelliler ile engellilerin anne ve eşlerine ise maaş bağlanmaktadır.

10.3.3. Sosyal Yardımlar

31.12.2021 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar*	Tutar (Kuveyt Dinarı)	Yararlanan Kişi Sayısı	Yararlanan Aile Sayısı
Yaşlı Yardımı	34.355.244	7.501	7.290
Öğrenci Ailesi	9.430.903	2.181	1.812
Engelli	3.354	1	1
Yetim	1.631.852	549	382
Kadın Dul	3.401.645	1.409	1.024
Boşanmış Kadın	43.436.069	11.232	8.185
Hastalık	5.130.713	1.286	972
Mali Sıkıntı	9.630.628	2.806	1.917
Bekar Kadınlar	15.372.718	3.706	3.706
Hükümlü Aile Yardımı	2.974.009	1.198	701
Pişmanlık Yardımı	769.153	281	210
Bebek Bakım Yardımı	1.440.419	242	242
Yurt Dışı Öğrenci Yardımı	2.003.406	450	374
Ev Hanımı Yardımı	110.295.489	18.522	18.522
Tahliye Mahkum Yardımı	3.283.242	1.117	791
Yabancı Erkeklerle Evli Kuveytli Kadınlara Yapılan Yardım	6.945.507	1.149	1.149
Toplam	250.104.351	53.630	47.278

Kaynak: Merkezi İstatistik Kurumu Raporu

*Yabancılar sosyal yardımlardan faydalanamamaktadır.

10.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

10.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2021 Kuveyt Türk Okulu Eğitim İstatistikleri

Öğretmen sayısı	24		
Okutman	1		
Ücret Karşılığı Çalışan Öğretmen	0		
	Erkek	Kız	Toplam
Anasınıfı Öğrenci Sayısı	5	7	12
İlkokul Öğrenci Sayısı	41	59	100
Ortaokul Öğrenci Sayısı	35	46	81
Lise Öğrenci Sayısı	35	29	64
Toplam	116	141	257

Kaynak: Eğitim Müşavirliği

10.4.1.1. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

		Kuveytli			Yabancı			Genel Toplam
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
Temel Eğitim	1.Dönem	4.154	13.557	17.711	570	1.998	2.568	20.279
	2.Dönem	3.971	13.151	17.122	604	2.054	2.658	19.780
Ticari Çalışmalar	1.Dönem	2.997	5.136	8.133	605	797	1.402	9.535
	2.Dönem	2.860	5.004	7.864	670	940	1.610	9.474
Sağlık Bilimleri	1.Dönem	404	937	1.341	248	288	536	1.877
	2.Dönem	346	831	1.177	446	502	948	2.125
Teknoloji Çalışmaları	1.Dönem	5.092	866	5.958	208	137	345	6.303
	2.Dönem	5.557	909	6.466	208	130	338	6.804
Hemşirelik	1.Dönem	203	250	453	369	369	738	1.191
	2.Dönem	190	332	522	367	371	738	1.260
Toplam	1.Dönem	12.850	20.746	33.596	2.000	3.589	5.589	39.185
	2.Dönem	12.924	20.227	33.151	2.295	3.997	6.292	39.443

Kaynak: Kuveyt İstatistik Kurumu.

10.5. GÖÇ VE UYUM

10.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kuveyt İşgücü Kurumu, 23 Kasım 2021 ve daha öncesinden ülkeye ticari ziyaretçi vizesi ile giren yabancılara çalışma izni verilmesi uygulamasının Aralık ayı sonuna kadar geçerli olduğunu, Aralık 2021 tarihi sonuna kadar işlemlerini tamamlamayanların çalışma ve oturma izni alamayacağını duyurmuştur. 24 Kasım itibarıyla Kuveyt'e ticari ziyaretçi vizesiyle giriş yapan yabancıların vizeleri halihazırda çalışma ve oturma iznine dönüşmemektedir.

İşgücü Kurumu, vasıfsız işgücü ile mücadele kapsamında tabela şirketleri üzerinden ikamet izni ticareti yapan firmalarla mücadelede yeni bir mekanizma uygulama kararı almıştır. Para karşılığı verilen çalışma izni ile yabancılar, çalışma iznini düzenleyen şirket haricinde başka işverenlerde çalışmaktadırlar. İşgücü Kurumu Müdürlüğü'nce yürütülecek soruşturmalarda sahte şirket üzerinden ikamet verilen yabancılar tespit edilerek (İkamet izni yenilenmeyen yabancılar takip edilerek) şirketin dosyası ve işlemleri durdurulacak, şirket sahibi Kuruma çağırılarak sorgusu yapılacak ve ihlalleri düzeltmesi için fırsat tanınacaktır. Aksi halde 2.000 Kd ile 10.000 Kd para cezası ve 3 yıla kadar hapis cezası uygulanabilecektir.

Dosyası durdurulan şirket üzerindeki yabancı çalışanların başka bir işverene geçişine 5 durum dışında izin verilmeyecektir.

Geçiş izni verilenler;

1. Annesi Kuveytli olanlar.
2. Kuveyt doğumlular.
3. Ailesi ile Kuveyt'te bulunanlar.
4. Üniversite mezunları
5. Filistin Seyahat Belgesine sahip olanlar.

Kuveyt İşgücü Kurumu lise ve daha düşük eğitim düzeyindeki 60 ve üzeri yaştaki yabancı çalışanların çalışma izinlerinin yenilenmeyeceğini, üniversite ve üzeri eğitim düzeyindekilerin 60-70 yaş aralığında ülkenin ihtiyaç duyduğu uzmanlık alanlarında eğitimi olanların izinlerinin düzenleneceğini, 70 yaş üzeridekilerin ise izinlerinin yenilenmeyeceğini duyurmuştur.

İşgücü Kurumu acil kamu projelerinin tamamlanabilmesini teminen geçici çalışma izni verilmesini içeren düzenlemeyi onaylamıştır. Kamu ihalesi icra eden şirketler ihtiyacı olan sayıyı belirten talep yazısıyla kurum bünyesindeki Kamu İhaleleri ve Projeleri Birimine başvuru yapabileceklerdir.

Kurum ayrıca işten kaçma bildirimi (Tegayub) uygulamasına düzenleme getirildiğini açıklamıştır. Yeni düzenlemeye göre çalışan, mazeretsiz 7 gün işe gelmediği takdirde, işverence Kurum'un ilgili birimine kayıp başvurusunda bulunacaktır. Yapılan bu başvuru, işyerinin görünen bir yerine asılmak zorundadır. Kayıp ilan edilen çalışanın 15 gün içinde İçişleri Bakanlığı'na itiraz etme hakkı bulunacaktır. 15 günlük sürenin aşılması halinde itiraz başvurusu

geçersiz sayılacaktır. Kayıp kararı onaylanan çalışanın çalışma ve oturma izni otomatik olarak iptal edilecektir.

İşgücü Kurumu, işverenlerin, işlemleri yaptırmadan önce çalışanların maaşlarının yattığını gösteren belge ibraz etmesi uygulamasının 30 Mayıs 2021 tarihine kadar ertelendiğini açıklamıştır. Uygulamaya Ekim 2020 tarihinde başlanmış, geçiş süresi verilmiş, bu süreçte işverenlerden, işlem yapılmadan önce maaşlar için taahhüt belgesi alınmıştır.

İşgücü Kurumu, sanayi, tarım, hayvancılık, balıkçılık, kooperatif birlikleri ve serbest ticaret bölgesinde çalışanların, sektör içinde başka bir işverene transfer olmalarına ikinci bir duyuruya kadar izin verileceğini açıklamıştır. Kurum ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarından özel sektöre transfere ve aile birleşim vizelerinin çalışma iznine dönüşmesine de olanak verileceğini açıklamaya eklemiştir. Transferler, mevcut işverenin onayıyla gerçekleşebilecektir. Kobi çalışanları aynı işyerinde 3 yıl çalıştıktan sonra benzer kategorideki işverene geçiş yapabilecektir. Kobi çalışanlarının büyük ölçekli firmalara transferine ise izin verilmemektedir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, KOBİ'ler arasında işgücü transferlerinde işverenin onayı olması şartına bağlı olarak, 3 yıl çalışma koşulunun, 1 yıla düşürülerek revize edildiğini açıklamıştır. Mülki İdare Komisyonu İstihdam Düzenleme Dairesi 2017'de başlayan kamuda Kuveytlileştirme politikası kapsamında 6.127 yabancıya işine son verildiğini, bu sayının 7.970'e çıkarılmasının planlandığını açıklamıştır. Plan kapsamında 2021 yılında 1.840 yabancı çalışanın işine son verilmiştir. Kamuda askeriye, yargı ve petrol sektörü hariç olmak üzere 31 bini sağlık, 24 bini eğitim, 6 bini hizmet ve tamir işlerinde olmak üzere toplam 71 bin yabancı bulundugu, adı geçen gruplar haricinde 9 bin yabancı işlerinin Kuveytli meslektaşları tarafından icra edilebilecek nitelikte olduğu ve bu konuda değişimin planlandığı belirtilmiştir.

Kuveyt İşgücü Kurumu;

- a) Çalışma izni iptali ve aile birleşim vizesine tahvil,
- b) Çalışma izni iptali ve ev işçisi vizesine tahvil,
- c) Çalışma izni iptali ve kamu sektörüne tahvil,
- d) Çalışma izni iptali ve ülkeden temelli ayrılma işlemlerinin Kurum'a gelmeden, online olarak yapılmasına başlanıldığını duyurmuştur.

İşgücü Kurumu işverenleri, ülkeden temelli şekilde ayrılacak çalışanlarının, çalışma izinlerini iptal ettirmeleri yönünde uyarmıştır. İptal işlemlerinin Kurum'un web portalı üzerinden gerçekleştirilebileceği yönünde de işverenler bilgilendirilmiştir.

Bu yıl içinde yapılan duyuruda, Körfez İşbirliği Üyesi Ülkeler ortak bir meslek listesi hazırlayıp, çalışma izinlerinin bu liste doğrultusunda hazırlanması kararı alınmıştı. Meslek grupları ve eğitim düzeyi şartları arasında belirtilen habere göre uyumsuzluklar olacağı ve karmaşa yaşanacağı, ayrıca, kararın vize ticareti ve demografik yapıyı düzenleme çalışmalarının bir parçası olduğu Müşavirliğimizce değerlendirilmektedir.

Korona salgınının başladığı Mart 2020 ile Mart 2021 tarihleri arasında Kuveyt'ten 199.000 yabancı çalışan kesin dönüş yapmıştır. Ayrılan yabancı çalışanların sayısında 53.000 kişiyle emlak sektörü ilk sırada yer alırken bunu 37.000 ayrılan çalışanla perakende ve tamir sektörü takip etmektedir.

İşgücü Kurumu (Public Authority for Manpower) işverenlerin, yeni çalışma vize başvurularını, gerekli belgeleri elektronik ortamda yükleyerek “ASHAL” portalı üzerinden yapabileceklerini duyurmuştur.

İşgücü Kurumu salgın nedeniyle işgücü açığının tamamlanması amacıyla özel sektör tarafından alınan ticari ziyaretçi vizelerinin çalışma iznine dönüşmesine olanak sağlamıştı. Kurum 23 Kasım 2021 tarihi itibarıyla bu uygulamanın sonlandığını duyurmuştur. 23 Kasım tarihinden önce ticari ziyaretçi vizesiyle giriş yapanlara çalışma izni verilecek olup bu tarihten sonra anılan vize türüyle giriş yapan yabancılar, ziyaretçi vizelerini çalışma iznine çeviremeyeceklerdir. 23 Kasım ve sonrasında Kuveyt'e ticari ziyaretçi vizesiyle giriş yapıp özel sektörde çalışmak isteyen yabancıların ülkeden ayrılıp tekrar adlarına alınacak çalışma vizesiyle Kuveyt'e dönüş yapmaları gerekecektir.

Kuveyt İçişleri Bakanlığı Oturum İşleri Genel Müdürlüğü 12/03/2020 ile 10/01/2021 tarihleri arasında ülke dışında kalan yabancılardan 182.393 kişinin oturum izinlerinin iptal olduğunu duyurmuştur.

Bakanlar Kurulu Acil Komitesi Kuveyt'te ticari ziyaretçi vize (Kurumlar veya şirketler tarafından yabancılara alınan vize) türüyle kalan yabancıların, ülkeden ayrılmadan çalışma ve oturum izni almasına olanak sağlayan 2021/50 sayılı kararı onaylamıştır.

Kuveyt İçişleri Bakanlığı 2021 yılı başından Mayıs Ayına kadarki sürede çeşitli suçlardan 7.000 yabancının sınır dışı edildiğini duyurmuştur. Yabancılar ufak suçlardan veya trafik kurallarına uyulmamasından derhal sınır dışı edilebilmekte ve bu kararın hukuken engellenmesi mümkün olamamaktadır.

Kuveyt Sigortalar Birliği tarafından yapılan 60 yaş ve üstü düşük eğitimli özel sektör yabancı çalışanlarının oturum izinlerinin yenilenmesi için sağlık sigortası teklifi duyurulmuştur. Buna göre yıllık 500 Kuveyt Dinarı olarak yapılan teklif, en fazla 10.000 Kuveyt Dinarına kadar olan masrafları karşılamayı taahhüt etmektedir. Bu kapsamda hastanede tedavide 8.000 Kd'ye poliklinikler ve kronik hastalıklar 1.500 Kd'ye ve sıradan dış tedavileri 500 Kd'ye kadar olan masraflar sigorta kapsamında karşılanacaktır.

Hala çalışma ve oturum izinleri yenilenmeyen yabancılara ceza almalarının önüne geçilmesi için 3 aylık geçici oturum izni verilmektedir. Geçici oturum izni ülkeden çıkılması halinde iptal olmaktadır.

10.5.2. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Kuveyt’te yabancıların dernek kurmaları kanunen yasak olduğundan bu tür faaliyetlere girişilememektedir.

10.5.3. Türkiye Kaynaklı Yurt Dışı Yatırım ve Müteahhitlik Hizmetleri Kapsamında Türk İşgücü İstihdamı

2021 yılı itibarıyla STFA: 2, KOLİN: 30, CENGİZ İNŞAAT: 40, LİMAK: 4.000, POLATYOL: 60 Türk çalışan istihdam etmektedir.

11. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

11.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

11.1.1 Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2011 Nüfus Sayımı Sonuçları

Cinsiyet	Genel	Yabancı (T.C. Vatandaşları Hariç)	Türk*
Erkek	150.483	8.062	47.841
Kadın	135.774	7.151	32.709
Toplam	286.257	15.213	80.550

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu

* Sadece T.C. vatandaşı olanlar

Not: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan 2011 Genel Nüfus sayımı istatistik verileridir. 2011 yılından sonra KKTC'de nüfus sayımı yapılmamıştır.

*Yıl Sonu Projeksiyon Nüfusu (31 Aralık 2021)

Cinsiyet	Genel	Yabancı (T.C. Vatandaşları Hariç)	Türk*
Erkek	212.535	19.515	70.913
Kadın	178.210	15.412	52.901
Toplam	390.745	34.927	123.814

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu.

* Sadece T.C. vatandaşı olanlar

Not: 2011 Nüfus ve Konut Sayımı Sonuçları' temel alınarak modellenen, Nüfus Projeksiyonu kullanılarak hesaplanmıştır.

11.1.2. Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

2011 Nüfus Sayımı Sonuçları

Yıl	Yalnızca Türk Vatandaşı Olanların Sayısı	Çifte Vatandaşların Sayısı	Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı
2011	80.550	38.085	118.635

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu

Yıl Sonu Projeksiyon Nüfusu (31 Aralık 2021)

Yıl	Yalnızca Türk Vatandaşı Olanların Sayısı	Çifte Vatandaşların Sayısı	Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı
2021	123.814	48.937	172.751

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu.

11.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı**2011 Nüfus Sayımı Sonuçları**

	Erkek		Kadın		
Yaş Grubu	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	TOPLAM
0-14	8.274	3.167	7.703	2.990	22.134
15-24	15.407	2.549	10.071	2.397	30.424
25 - 49	22.372	9.677	13.525	9.351	54.925
50 - 64	1.609	3.371	1.166	2.539	8.685
65+	179	992	244	1.052	2.467
Toplam	47.841	19.756	32.709	18.329	118.635

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu.

Yıl Sonu Projeksiyon Nüfusu (31 Aralık 2021)

	Erkek		Kadın		
Yaş Grubu	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	TOPLAM
0-14	9.055	3.413	9.892	3.008	25.368
15-24	30.887	4.686	21.343	3.796	60.712
25-49	28.231	11.943	18.986	10.456	69.616
50-64	2.421	4.718	2.129	3.473	12.741
65+	319	1.662	551	1.782	4.314
TOPLAM	70.913	26.472	52.901	22.515	172.751

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu.

11.1.4. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı**2011 Nüfus Sayımı Sonuçları**

	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
Lefkoşa	17.981	5.059	12.468	4.605	40.113
Gazimağusa	9.610	6.177	6.583	5.711	28.081
Girne	14.196	3.931	9.648	3.507	31.282
Güzelyurt	4.761	1.452	3.315	1.315	10.843
İskele	1.293	3.137	695	3.191	8.316
Toplam	47.841	19.756	32.709	18.329	118.635

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu.

Yıl Sonu Projeksiyon Nüfusu (31 Aralık 2021)

	Erkek		Kadın		
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	Toplam
Lefkoşa	27.059	6.817	19.949	5.695	59.520
Gazimağusa	14.020	8.161	11.023	7.043	40.247
Girne	20.534	5.328	15.026	4.224	45.112
Güzelyurt	6.920	1.897	5.293	1.552	15.662
İskele	2.380	4.219	1.610	4.001	12.210
Toplam	70.913	26.422	52.901	22.515	172.751

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu.

Not: '2011 Nüfus ve Konut Sayımı Sonuçları' baz alınarak modellenen Nüfus Projeksiyonunda, söz konusu dönemde Lefke ilçe olmadığından dolayı, Güzelyurt İlçesi Nüfusu ile birlikte hesaplanmıştır.

11.1.5. KKTC'deki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

2011 Nüfus Sayımı Sonuçları

Ülkeler	Sayı
Türkiye	80.550
Birleşik Krallık	3.693
Türkmenistan	1.760
Nijerya	1.280
İran	1.152
Pakistan	1.075
Bulgaristan	920
Azerbaycan	835
Diğer	4.498
Yabancı Toplam	95.763

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu

11.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2021	1.805	414	823

Kaynak: T.C Lefkoşa Büyükelçiliği

11.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

11.2.1. Sayısal Veriler

11.2.2. Toplam Çalışan Sayıları

01.01.2021 tarihi itibarıyla

KKTC Uyruklu	51.418
T.C. Uyruklu	21.608
Toplam	73.026

Kaynak: KKTC İstatistik Kurumu.

Not: Çalışan vatandaşlarımızın cinsiyet ve iş kollarına göre dağılımına ilişkin veri bulunmamaktadır.

Çalışma İzni Verilen Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Verilen Çalışma İzni Toplamı	Bunun içinde: Türk Vatandaşlarına Verilen Çalışma İzni
2021	60.390	41.376

Kaynak: KKTC İçişleri Bakanlığı Muhaceret Dairesi Müdürlüğü

11.2.3. İşsiz Sayısı

30.11.2021 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	5.202	5.444	10.646
Türk	277	148	425

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Dairesi Müdürlüğü.

İşsiz Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

30.11.2021 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
19 yaş ve altı	9	3	12
20-29	25	47	72
30-39	40	92	132
40-49	43	94	137
50-59	23	39	62
60 yaş ve üzeri	8	2	10
Toplam	277	148	425

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çalışma Dairesi Müdürlüğü.

11.2.4. Asgari Ücret

KKTC’de 2021 yılında asgari ücret iki kez tespit edilmiştir. Uygulanmakta olan asgari ücret miktarı gelir vergisi yasasındaki muafiyetlerden dolayı gelir vergisi kapsamı dışındadır. Ancak tespit edilen asgari ücret miktarı üzerinden çalışan hissesi olarak %9 Sosyal Sigorta ve %4 İhtiyat Sandığı kesintisi yapıldıktan sonra çalışanlara ödeme yapılmaktadır. 2021 yılında geçerli olan brüt asgari ücret aşağıdaki gibidir:

	Aylık Brüt Ücret (TL)
1 Şubat 2021-30 Haziran 2021	4.400
1 Temmuz 2021-28 Şubat 2022	4.970

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Dairesi Müdürlüğü.

11.2.5 Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

KKTC’de 53 sendika faaliyet göstermekte olup söz konusu sendikaların büyük bölümü kamu sektörüne yönelik örgütlenmiştir. Kamu sektöründe sendikalaşma oranı %90’ın üzerinde, özel sektörde sendikalaşma oranı ise %5’in altında olarak hesaplanmaktadır.

Kamu sektöründe faaliyet gösteren en fazla üye sayısına sahip sendikalar:

- Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası
- Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası
- Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası
- Kıbrıs Türk Kamu Görevlileri Sendikası
- Belediye Emekçileri Sendikası
- Kamu İşçileri Sendikası

11.3. SOSYAL GÜVENLİK

11.3.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

4(1)*

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Devlet Katkısı %	Toplam %
Malullük, Yaşlılık, Ölüm	6	7	3	16
İş Kazası, Meslek Hastalığı	0	0,5	0	0,5
Hastalık	0	0	0	0
Analık	0	0,5	0,5	1
İşsizlik	0	0	0	0
Toplam Prim Oranı	6	8	3,5	17,5

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi

4(2)*

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Devlet Katkısı %	Toplam %
Malullük, Yaşlılık, Ölüm	6	7	3	16
İş Kazası, Meslek Hastalığı	0	Min. 0,5 Max. 6	0	Min.0,5 Max. 6
Hastalık	2	2	2	6
Analık	0	0,5	0,5	1
İşsizlik	1	1	1	3
Toplam Prim Oranı	9	Min. 11 Maks. 16,5	6,5	Min. 26,5 Maks. 32

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi

4(3)*

01.01.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşveren Payı %	Devlet Katkısı %	Toplam %
Malullük, Yaşlılık, Ölüm	12	4	16
İş Kazası, Meslek Hastalığı	Min. 0,5 Max. 6	0	Min. 0,5 Max. 6
Hastalık	4	2	6
Analık	0,5	0,5	1
İşsizlik	0	0	0
Toplam Prim Oranı	Min. 17 Maks. 22,5	6,5	Min. 23,5 Maks. 29

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi

NOT: 4(1)* Kadrolu memur.

4(2)* Hizmet akdi ile çalışanlar

4(3)* İşverenler

11.3.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

01.07.2021 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	Toplam Ödenek Miktarı (TL)
	Genel	Genel
Yaşlılık	32.006	152.719.238.000
Maluliyet	1.327	6.405.270,00
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	8.073	21.635.727.00
İş Kazası/Meslek Hastalığı	39	161.863,33
Hastalık	661	2.260.671,49
Analık	179	1.096.867,71
İşsizlik	1.065	1.653.852,85

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi.

11.3.3. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi'nin verilerine göre 2021 yılında 444 iş kazası meydana gelmiştir.

11.3.4. Aile Yardımları

01.07.2021 tarihi itibarıyla

	Tutar (TL)	Asgari Ücretin Yüzdesi
Gebelik	880,00	%20
Doğum	1.760,00	%40
Emzirme	1.760,00	%40

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi.

11.3.5. Sosyal Yardımlar

2021 yılı itibarıyla

Faydalanan Kişi Sayısı	3.919
Yardım Miktarı (TL)	7.546.037

Kaynak: KKTC Sosyal Hizmetler Dairesi.

11.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

11.4.1. Sayısal Veriler

11.4.1.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı

	Öğrenci Sayısı (Toplam)	Öğrenci Sayısı	
		Devlet	Özel
Okul Öncesi Toplam	7.566	3.665	3.891
3 yaş	1.235	36	1.199
4 yaş	2.424	1.049	1.375
5 yaş	3.897	2.580	1.317
İlkokul	20.434	16.193	4.241
Ortaokul	11.925	10.234	1.691
Lise	15.141	13.053	2.088
Genel Toplam	55.066	43.145	11.911

Kaynak: KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı

11.4.1.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Öğrenci Sayısı

2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı

Üniversite Adı	KKTC Vatandaşı	Türk Vatandaşı	3. Ülke Vatandaşı	Toplam
Yakın Doğu Üniversitesi	3495	10015	12231	25.741
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	1.108	3802	12659	17.569
Akdeniz Karpaz Üniversitesi	314	16	1140	1470
Kıbrıs Amerikan Üniversitesi	195	113	133	441
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	58	626	0	684
Doğu Akdeniz Üniversitesi	4109	6249	6282	16.640
İTÜ-KKK	0	610	3	613
Girne Amerikan Üniversitesi	2022	7171	6651	15.844
Kıbrıs İlim Üniversitesi	196	876	690	1.762
Girne Üniversitesi	183	2007	1460	3.650
Uluslararası Final Üniversitesi	282	1268	1858	3.408
Lefke Avrupa Üniversitesi	897	7304	2331	10.532
ODTÜ-KKK	160	1741	386	2.287
Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bil. Üni.	552	719	809	2.080
Toplam	13.571	42.517	46.633	102.721

II. ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER

12. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)

ILO'nun Kuruluşu, Amacı ve ILO'ya Üye Ülkeler

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) sosyal adaletin sağlanması yoluyla dünyada kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi amacıyla 1919 yılında Versay Barış Antlaşması ile kurulmuştur. Kuruluşundan itibaren Milletler Cemiyeti bünyesinde faaliyette bulunan ILO, 2. Dünya Savaşı yıllarında Milletler Cemiyeti'nin ortadan kalkmış olmasına rağmen varlığını sürdürmüştür. 1944 yılında toplanan Uluslararası Çalışma Konferansı'nda kabul edilen ve ILO ana sözleşmesine eklenen "Philadelphia Bildirisi" ile ILO'nun amaçları ve çalışma konuları yeniden ve daha güçlü biçimde teyit edilerek, özellikle ücretlilerin durumunu yakından etkileyen ekonomik sorunlara eğilimesi benimsenmiştir. ILO, 1946 yılında Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile imzaladığı bir anlaşma ile yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi konusunda çaba gösteren BM'nin ilk uzmanlık kuruluşu olarak hizmet vermeye devam etmiştir.

Evrensel ve sürekli bir barışın ancak sosyal adalet temeli üzerinde oluşturulabileceği temel ilkesinden hareketle tam istihdama ulaşılması, yaşam standartlarının yükseltilmesi, işçilerin kendilerine en uygun işlerde çalıştırılması, mesleki eğitim imkânlarının sağlanması, kalkınmanın nimetlerinden herkesin eşit şekilde yararlanmasını sağlamaya yönelik politikaların uygulanması, çalışanların yaşam ve sağlığının korunması, örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının tanınması ve sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması gibi amaçları bulunan ILO, tüm faaliyetlerini işçi, işveren ve hükümet temsilcilerinden oluşan “üçlü yapı” ilkesine dayalı olarak yürütmekte ve bu özelliği ile diğer uluslararası kuruluşlardan farklılık göstermektedir.

ILO'ya üye 187 ülke bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler (BM) Teşkilatına üye olan ülkeler, ILO ana sözleşmesinden doğan yükümlülükleri kabul ettiklerini bildirmeleri halinde Teşkilata üye olabilmektedirler. BM'ye üye olmayan bir ülke ise, ancak ILO Genel Konferansı kararıyla üyeliğe alınmaktadır. Üyelikten çekilme ise ILO Genel Müdürü'ne yapılacak bir bildirimle mümkün olabilmektedir.

ILO faaliyetleri son yıllarda dört stratejik hedefe yönelmiştir:

- Çalışmaya ilişkin temel ilke ve standartların teşviki ve uygulanması,
- Kadın ve erkeklere saygın istihdam ve gelir elde etmede daha büyük fırsatlar yaratılması,
- Herkese yönelik sosyal korumanın kapsam ve etkinliğinin geliştirilmesi,
- Üçlü yapı ve sosyal diyalogun güçlendirilmesi.

ILO'nun Yapısı ve Organları

Merkezi Cenevre'de bulunan ILO, her yıl Haziran ayında yapılan ve karar organı niteliği taşıyan **Uluslararası Çalışma Konferansı**, yürütme organı niteliğindeki **Yönetim Kurulu** ve Teşkilatın sekreteryaz hizmetlerini yürüten **Uluslararası Çalışma Bürosu**'ndan oluşmaktadır.

Uluslararası Çalışma Bürosu'nun başında bir Genel Direktör bulunmaktadır. Bu göreve 2012 yılında Guy RYDER (İngiltere) beş yıllığına seçilmiştir (2012-2017). Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Yönetim Kurulu, Guy RYDER'ı kuruluşun Genel Direktörü olarak, 2017 yılı Ekim ayından başlamak üzere ikinci bir beş yıllık dönem için yeniden seçmiştir.

Uluslararası Çalışma Konferansı, her bir üye ülkenin 2 hükümet, 1 işçi ve 1 işveren temsilcisinden oluşmaktadır. Bu temsilcilere Konferans gündemindeki konulara göre teknik danışmanlar da refakat etmektedir. Uluslararası Çalışma Konferansı, çalışma yaşamıyla ilgili güncel sorunları tartışmakta, Sözleşme ve Tavsiye Kararlarından oluşan uluslararası çalışma standartlarını tespit etmekte, bu standartların üye ülkelerde uygulanmasını denetlemekte, üye ülkelerin katkılarıyla finanse edilen iki yıllık ILO Bütçesini kabul etmekte, iki yıllık ILO faaliyet programını belirlemekte ve her üç yılda bir Yönetim Kurulu üyelerini seçmektedir. Konferans çalışmaları, oluşturulan Komiteler eliyle yürütülmektedir.

Yönetim Kurulu, ILO'nun yürütme organıdır. Teşkilatın bütün faaliyetlerinde belirleyici bir role sahip olan Yönetim Kurulu, Konferans gibi üçlü yapıya sahiptir. Yönetim Kurulu, yılda üç kez toplanmakta ve 28 Hükümet, 14 işçi ve 14 işveren olmak üzere toplam 56 üyeden oluşmaktadır. Ayrıca ILO, belli başlı endüstri alanlarını kapsayan üçlü yapıda sektörel ve teknik komiteler oluşturmakta, bölgesel ve teknik konferanslar düzenlemektedir.

ILO'nun taşra teşkilatı ise bölge, alan, şube ofislerinden ve çok yönlü uzmanlık gruplarından oluşmaktadır. Bilindiği gibi, ülkemizde faaliyet gösteren ILO Alan Ofisi (1998 yılında mektup teatisi yoluyla) Şube Ofisi haline dönüştürülmüştür. Bu ofis Avrupa Bölge Ofisine bağlıdır. ILO bünyesinde ayrıca bir İdare Mahkemesi, Araştırma Merkezi ve İtalya'nın Torino şehrinde faaliyet gösteren Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

ILO'nun Standart Tesisi ve Denetim İşlevleri

ILO'nun temel amacı, asgari ve evrensel uluslararası standartlar belirlenmesi suretiyle üye ülkelerdeki çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesidir. Bu standartlar Uluslararası Çalışma Sözleşmeleri ve Tavsiye Kararları şeklinde oluşmaktadır. ILO'nun kuruluşundan bugüne kadar 190 Sözleşme, 6 Protokol ve 206 Tavsiye Kararı kabul edilmiştir. Sözleşmeler, usulünce onaylanması halinde onaylayan ülke için bağlayıcı hale gelmektedir. Tavsiye Kararları için ise onaylama söz konusu olmayıp, bu metinlerde yer alan ilkeler yol gösterici veya Sözleşmeyi tamamlayıcı niteliktedir.

Üye ülkelerin onaylamış oldukları sözleşmeleri ne ölçüde uyguladıklarını izlemek üzere kapsamlı ve etkin bir denetim mekanizması oluşturulmuştur. Şikâyetlere ve raporlara dayanan iki tür denetim usulü bulunmaktadır.

Üye ülkelerin onayladıkları sözleşmelerle ilgili olarak ulusal mevzuat ve uygulamaları hakkında belirli aralıklarla ILO'ya gönderdikleri raporlara dayanan denetim sistemine göre, bu raporlar öncelikle Uzmanlar Komitesi tarafından incelenmekte ve belirlenen aykırılıklar bir rapor halinde Konferansa sunulmaktadır. Konferansta oluşturulan Aplikasyon Komitesi ise bu

raporda yer alan ülkelerden bir kısmını Komitede sözlü savunma yapmaya davet etmektedir. Aplikasyon Komitesi'nde söz konusu ülkenin yaptığı savunma ve bunu izleyen tartışmalar ile Komite kararı Konferans raporu içinde yayınlanmaktadır. Ciddi aykırılıkların tespit edilmesi halinde ise ilgili ülkelerdeki duruma “özel paragraf” içinde dikkat çekilmektedir.

Şikâyetlere dayanan denetim usulüne göre, şikâyet konusu, ilgili olduğu sözleşmeye göre ya Sendikal Özgürlükler Komitesi'nde incelenmekte ya da Yönetim Kurulu'nda oluşturulan üçlü yapıda özel bir komitede ele alınmaktadır.

ILO ile Ülkemiz Arasındaki İlişkiler

Türkiye'nin ILO ile ilişkileri 1927 yılına kadar gitmektedir. Ülkemiz, o yıllarda, Milletler Cemiyeti'nin üyesi olmadığı için ILO çalışmalarına gözlemci statüsüyle katılmış, 1932 yılında Milletler Cemiyeti'ne üye olduğunda ILO'nun da üyeliğini kazanmıştır.

Ülkemiz, ILO Yönetim Kurulu'nda 1948-1951, 1954-1957, 1996-1999 ve 2014-2017 dönemlerinde “Asil Üye”, 1975-1978, 1987-1990 ve 2002-2005 dönemlerinde ise “Yardımcı Üye” sıfatıyla yer almış ve kurul çalışmalarına katılmıştır. Ülkemiz 2017-2020 dönemi için “Yardımcı Üye” olarak ILO Yönetim Kurulu'na yeniden seçilmiş olup 2021 yılı Mart ayında yapılan Yönetim Kurulu Toplantısına bu sıfatla katılım sağlanmıştır.

Türkiye, aralarında temel çalışma haklarına ilişkin 10 sözleşmenin de bulunduğu uluslararası çalışma sözleşmelerinden 59'unu onaylayarak ulusal mevzuatına katmıştır. Bu sözleşmelerden 55'i yürürlüktedir.

Bakanlığımız - ILO İlişkileri

Ülkemizin onaylamış olduğu Uluslararası Çalışma Sözleşmelerinin ülkemizde uygulanmasına ilişkin ulusal raporlar, Uzmanlar Komitesi'nin bu sözleşmelere ilişkin gözlem ve doğrudan taleplerinin tercümelerinin yapılmasını takiben Bakanlık birimleri, Bakanlık dışı ilgili kurum ve kuruluşlar ile işveren ve çalışan örgütlerine gönderildikten sonra derlenen bilgi ve belgeler değerlendirilmek suretiyle, İngilizce veya Fransızca dillerinde hazırlanarak ILO'ya gönderilmektedir. Ayrıca, bu raporların birer örnekleri de ILO Ana Sözleşmesi uyarınca işveren ve çalışan (işçi ve kamu görevlileri) sendikaları konfederasyonlarına gönderilmektedir.

2021 yılında aşağıda belirtilen 22 ILO Sözleşmesi hakkında uygulama raporu gönderilmiştir:

Sözleşme No	Sözleşme Adı
55	Gemi Adamlarının Hastalanması, Yaralanması ya da Ölümü Halinde Armatörün Sorumluluğuna İlişkin Sözleşme
68	Gemilerde Mürettebat İçin İaşe ve Yemek Hizmetlerine İlişkin Sözleşme
69	Gemi Aşçıların Mesleki Ehliyet Diplomalarına İlişkin Sözleşme
92	Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin Sözleşme (1949 Yılında Revize)
98	Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkına İlişkin Sözleşme
100	Eşit Ücret Sözleşmesi
108	Gemi Adamlarının Ulusal Kimlik Kartlarına İlişkin Sözleşme
111	Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi
115	Radyasyondan Korunma Sözleşmesi
119	Makinaların Korunma Tertibatı ile Teçhizi Sözleşmesi
127	Azami Ağırlık Sözleşmesi
133	Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin Sözleşme (İlave Hükümler)
134	İş Kazalarının Önlenmesine (Gemi Adamları) İlişkin Sözleşme
146	Gemi Adamlarının Yıllık Ücretli İznine İlişkin Sözleşme
152	Liman İşlerinde Sağlık ve Güvenliğe İlişkin Sözleşme
155	İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme
161	Sağlık Hizmetlerine İlişkin Sözleşme
164	Gemi Adamlarının Sağlığının Korunması ve Tıbbi Bakımına İlişkin Sözleşme
166	Gemi Adamlarının Ülkelerine Geri Gönderilmesine İlişkin Sözleşme (Revize)
167	İnşaat İşlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi
176	Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi
187	İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi

ILO Anayasasının 19. maddesi gereğince ülkelerin onaylamadıkları sözleşmeler ile tavsiye kararlarına ilişkin olarak da rapor gönderme yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu çerçevede, 111 Sayılı Ayrımcılık Sözleşmesi (İstihdam ve Meslek), 156 Sayılı Aile Sorumlulukları Olan İşçiler Sözleşmesi, 183 Sayılı Analığın Korunması Sözleşmesi, 111 Sayılı Ayrımcılık Tavsiye Kararı (İstihdam ve Meslek), 165 Sayılı Aile Sorumlulukları Olan İşçiler Tavsiye Kararı, 191 Sayılı Analığın Korunması Tavsiye Kararı hakkında ILO tarafından 2022 yılı Şubat ayında gönderilmesi talep edilen uygulama raporu hazırlıkları 2021 yılında sürdürülmüştür.

2021 yılında yukarıda belirtilen raporlar dışında, ILO'nun gelecek yıllarda yapılacak genel konferanslarının gündemlerinde yer alan maddelerle ilgili olarak ILO'dan gelen **3 adet “Sualname”**ye cevap verilmiştir.

109'uncu Uluslararası Çalışma Konferansı

2020 yılında yapılması planlanan, ancak Kovid-19 salgını nedeniyle ertelemek durumunda kalınan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 109. Uluslararası Çalışma Konferansı, ILO tarafından sanal ortamda gerçekleştirilmiştir.

Konferansın Gündemi:

Standart maddeler:

- I. ILO Yönetim Kurulu Başkanı'nın ve ILO Genel Direktörü'nün raporları,
- II. 2022-2023 Program ve Bütçesi ile ilgili hususlar,
- III. Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının uygulanmasına ilişkin bilgi ve raporlar, Yönetim Kurulu veya Konferans tarafından gündeme konulan maddeler,
- IV. Eşitsizlikler ve Çalışma Dünyası (Genel Görüşme - Kasım-Aralık 2021),
- V. 2008 tarihli Adil Küreselleşme İçin Sosyal Adalet ILO Bildirgesi'nin izlenmesi çerçevesinde, sosyal koruma (sosyal güvenlik) stratejik hedefine ilişkin tekrarlanan görüşme,
- VI. Beceriler ve hayat boyu öğrenme (Genel Görüşme - Kasım-Aralık 2021),
- VII. 8 adet uluslararası çalışma sözleşmesinin ilgası ve 10 adet uluslararası çalışma sözleşmesi ile 11 adet tavsiye kararının geri çekilmesi.

109. ILO Konferansı üç farklı dönemde toplanmıştır.

1. 20 Mayıs 2021 Perşembe günü Konferans görevlileri belirlenmiş, Teknik Komitelerin atanmasının yanında Konferansın sanal formatı ile ilgili gereken her türlü değişiklik onaylanmıştır.
2. 109. ILO Konferansı'nın IV. ve VI. maddeler hariç tüm gündem maddelerini görüşmek üzere 3-19 Haziran 2021 tarihleri arasında toplanmıştır.
3. 109. ILO Konferansı'nın kapanışı ve IV. ve VI. maddelerin ve grup raporlarının sonuçlarının kabul edilmesi için Genel Kurul 25 Kasım-11 Aralık 2021 tarihleri arasında yeniden toplanmıştır. 109. Uluslararası Çalışma Konferansı, 11 Aralık 2021 tarihinde sona ermiştir.

ILO Yönetim Kurulu Oturumları

ILO Yönetim Kurulunun 341. Oturumu 15-27 Mart 2021 tarihleri arasında, 342. Oturumu 25 Haziran 2021 tarihinde, 343. Oturumu ise 1-13 Kasım 2021 tarihleri arasında sanal ortamda gerçekleştirilmiştir. 2017 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen 106. Uluslararası Çalışma Konferansı'nda ülkemizin yedek üyeliğine seçilmesi nedeniyle 341. Oturuma Ülkemiz yedek üye olarak katılım sağlamıştır.

13. AVRUPA KONSEYİ (AK)

Avrupa Konseyi'ne Üye Ülkeler

Avrupa Konseyi'nin (AK) oluşturulması fikri, 2. Dünya Savaşı'ndan maddi ve manevi büyük kayıplarla çıkan Avrupa'da, bir daha aynı trajedinin yaşanmasını engellemek amacıyla ortaya atılmış, Avrupa'da gerginliğin ve çatışmanın yerini güven ve işbirliğinin alması hedeflenmiştir.

5 Mayıs 1949 tarihinde 10 ülke (Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya, Lüksemburg ve Norveç) Avrupa Konseyi'ni kuran Londra Antlaşması'nı imzalamışlardır. AK'nin belkemiğini oluşturan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ise 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmıştır. Merkezi Strazburg'da bulunan Avrupa Konseyi'ne üye 47 ülke bulunmaktadır.

Avrupa Konseyi'nin amaçları, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve çoğulcu demokrasi ilkelerini korumak ve güçlendirmek, ırkçılık, hoşgörüsüzlük ve yabancı düşmanlığı, sosyal dışlanma, uyuşturucu madde, çevre sorunlarına çözüm aramak ve Avrupa kültürel benliğinin oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunmak olarak özetlenebilir. AK, savunma konuları dışında toplumun karşılaştığı tüm temel sorunlar ile ilgilenmektedir. Çalışma alanları arasında insan hakları, sosyal haklar, hukuk alanında işbirliği, medya, eğitim, kültür, spor, gençlik, sağlık, yerel yönetimler, bölgesel planlama, çevre, aile ve sosyal güvenlik de bulunmaktadır.

AK'nin yukarıda belirtilen alanlardaki çalışmaları, genellikle sözleşme ya da protokol hazırlanması ile gerçekleşmektedir. 2021 yılı sonu itibarıyla AK tarafından hazırlanmış olan toplam 224 sözleşme/protokol bulunmaktadır. Türkiye söz konusu sözleşmelerin/protokollerin 151 tanesini imzalamış, bunlardan 120 tanesini ise onaylamıştır. AK Sözleşme ve Protokolleri, üye ülkelerin mevzuatlarının uyumlaştırılmasını, bu suretle Avrupa düzeyinde ortak normlar ve ortak bir hukuk düzeni oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Avrupa Konseyi'nin Yapısı ve Organları

Avrupa Konseyi'nin temel organları, karar organı olan Bakanlar Komitesi, danışma organı olan Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, yerel yönetimlerin geliştirilmesini amaçlayan Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ve uluslararası yargı organı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'dir.

Bakanlar Komitesi: Bakanlar Komitesi, 47 üye ülkenin Dışişleri Bakanlarından veya Strazburg'daki Daimi Temsilcilerinden oluşur. Bakanlar düzeyinde yılda bir kez toplanmakta, Daimi Temsilciler ise her hafta bir araya gelmektedir. Komite'de, bütçe, yeni üye alımı ve teşkilatın politika ve faaliyetlerinin ana hatları karara bağlanmaktadır. Kararlar, üye devletlere tavsiyeler ve onaylayan devletler için bağlayıcı nitelik taşıyan sözleşmeler veya anlaşmalar şeklinde olmaktadır.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM): Konseyin tartışma forumunu ve itici gücünü oluşturmaktadır. AKPM, üye ülkelerin parlamentolarından, parlamentolarındaki güç dengesini yansıtacak şekilde seçilen 324 asil, 324 yedek üyeden oluşmaktadır. Her üye devlete ayrılan parlamenter sayısı, söz konusu ülkenin nüfusuyla orantılı olup ülkemizden de 18 asil, 18 yedek üye AKPM çalışmalarına katılmaktadır.

AKPM'de, “Sosyalistler, Demokratlar ve Yeşiller Grubu (SOC)”, “Avrupa Halk Partisi Grubu (EPP/CD)”, “Avrupa için Liberal ve Demokratlar İttifakı (ALDE)”, “Avrupa Muhafazakârlar Grubu ve Demokratik İttifak (EC/DA)” ve “Avrupa Birleşik Sol Grubu (UEL)” olmak üzere beş siyasi grup mevcuttur. AKPM’de hiçbir partiye üye olmayan üyeler, ayrıca AKPM'nin çeşitli konularda oluşturulmuş komisyonları da bulunmaktadır.

AKPM Genel Kurulu yılda dört kez Ocak, Nisan, Haziran ve Ekim aylarında birer hafta süreyle toplanmaktadır. AKPM'nin çeşitli komisyonlarında oluşturulan raporlar Genel Kurul'a sunulmaktadır. Raporların işlem bölümleri, bir başka deyişle karar, Bakanlar Komitesine yönelik tavsiye kararları ya da yönergeler tartışılarak oylanmaktadır.

Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi: Kongre, Avrupa Konseyi prensiplerinin yerel yönetimler düzeyinde de geliştirilmesi, yerel ve bölgesel yönetimlerin güçlendirilmesi, bu yapıların hukuki ve idari açıdan incelenmesi ve aralarındaki sınır ötesi işbirliğinin artırılması amacıyla oluşturulmuştur. Bölgesel Meclis ve Yerel Meclis olmak üzere iki alt organı bulunmaktadır.

Sekretarya: Konsey'in yukarıda sayılan diğer organlara hizmet veren bir Sekretaryası vardır. Başkanlığını beş yıllık bir süre için Parlamenterler Meclisi tarafından seçilen Genel Sekreter yürütmektedir. Marija Pejčinović Burić, 2019 yılında 268 geçerli oyun 159'unu alarak Genel Sekreter seçilmiştir. Daha önce Hırvatistan Dışişleri Bakanı olarak da görev yapan Buric, 2024 yılına kadar görev yapacaktır. Sekretaryada her üye ülkeden memur bulunmakta olup her üye ülkenin bulunduracağı memur sayısı Konsey bütçesine yaptığı katkıya paralel olarak belirlenmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM): Avrupa Konseyi'ne bağlı olarak 1959 yılında kurulmuş uluslararası bir mahkemedir. Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Ek Protokolleriyle güvence altına alınmış olan temel hakların çiğnenmesi durumunda bireylerin, birey gruplarının, tüzel kişiliklerin ve diğer devletlerin, belirli kurallar dâhilinde başvurabileceği bir yargı merciidir. Fransa'nın Strazburg şehrinde bulunmaktadır.

AVRUPA KONSEYİ İLE İLİŞKİLER

Avrupa Konseyi, ülkemizin 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'yla kurduğu ilk kurumsal bağı temsil etmektedir. Türkiye Avrupa Konseyi'ne, kuruluşundan üç ay sonra, Yunanistan ve İzlanda ile birlikte Ağustos 1949'da davet edilmiş, 13 Nisan 1950 tarihinde üye olmuş ve örgütün kurucu üyeleri arasında sayılmıştır.

Avrupa Konseyi çalışmaları çerçevesinde ülkemiz açısından önem taşıyan sözleşme ve faaliyetler aşağıda belirtilmiştir:

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)

AİHS, Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanmış, 4 Kasım 1950 tarihinde aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 15 ülke tarafından imzalanmış ve 3 Eylül 1953 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, temel insan hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmasını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Türkiye, 1953'te yürürlüğe giren Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) denetim sürecine ilişkin bireysel başvuru hakkını 1987'de ve AİHM'nin zorunlu yargı yetkisini 1990'da kabul etmiştir.

Öte yandan, Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Sözleşmesinin ihlaline ilişkin olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2021 yılı içerisinde toplam 1.105 davayı karara bağlamıştır. Karara bağlanan bu davalardan 78 tanesi Türkiye ile ilgili davalardır.

Avrupa Sosyal Şartı ve Revize Sosyal Şart

Avrupa Sosyal Şartı (ASS), özellikle ekonomik ve sosyal alanlarda insan haklarının güvence altına alınmasını amaçlayan temel bir insan hakları sözleşmesidir.

Avrupa Sosyal Şartı 18 Ekim 1961 tarihinde imzaya açılmış ve 26 Şubat 1965 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz tarafından 18 Ekim 1961 tarihinde imzalanan, 24 Kasım 1989 tarihinde onaylanan Şart, 24 Aralık 1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi'nin insan hakları alanında kabul ettiği en önemli iki temel belgeden birini oluşturmaktadır. Birincisi 1950 tarihli İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi olup, medeni ve siyasi hakları düzenlemektedir. İkincisini oluşturan Avrupa Sosyal Şartı ise çalışma, sosyal güvenlik, sosyal refah, sağlık ve bunlarla ilgili diğer alanlarındaki temel insan haklarına ilişkin hükümleri içermektedir.

5 Kasım 1990 tarihinde Roma'da düzenlenen İnsan Hakları Bakanlar Konferansı'nda alınan karar doğrultusunda, bir yandan kişisel, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak insan haklarının bütünlüğünü korumak, diğer yandan, Avrupa Sosyal Şartına yeni bir güç kazandırmak üzere, Şartın kabulünden sonra meydana gelen sosyal değişiklikler de alınarak, Şart güncellenmiş ve 1988 tarihli Katma Protokolde yer alan haklar ile bir takım yeni hakları ihtiva eden yeni bir Sosyal Şart hazırlanmıştır. 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nın yerine

geçen Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 3 Mayıs 1996 tarihinde imzaya açılmış ve 1 Temmuz 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Sosyal Şartı (ASS), özellikle ekonomik ve sosyal alanlarda insan haklarının güvence altına alınmasını amaçlayan temel bir insan hakları sözleşmesidir.

Avrupa Sosyal Şartı 18 Ekim 1961 tarihinde imzaya açılmış ve 26 Şubat 1965 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz tarafından 18 Ekim 1961 tarihinde imzalanan, 24 Kasım 1989 tarihinde onaylanan Şart, 24 Aralık 1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi'nin insan hakları alanında kabul ettiği en önemli iki temel belgeden birini oluşturmaktadır. Birincisi 1950 tarihli İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi olup, medeni ve siyasi hakları düzenlemektedir. İkincisini oluşturan Avrupa Sosyal Şartı ise çalışma, sosyal güvenlik, sosyal refah, sağlık ve bunlarla ilgili diğer alanlarındaki temel insan haklarına ilişkin hükümleri içermektedir.

5 Kasım 1990 tarihinde Roma'da düzenlenen İnsan Hakları Bakanlar Konferansı'nda alınan karar doğrultusunda, bir yandan kişisel, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak insan haklarının bütünlüğünü korumak, diğer yandan, Avrupa Sosyal Şartına yeni bir güç kazandırmak üzere, Şartın kabulünden sonra meydana gelen sosyal değişiklikler de alınarak, Şart güncellenmiş ve 1988 tarihli Katma Protokolde yer alan haklar ile bir takım yeni hakları ihtiva eden yeni bir Sosyal Şart hazırlanmıştır. 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nın yerine geçen Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 3 Mayıs 1996 tarihinde imzaya açılmış ve 1 Temmuz 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı tek bir metin halinde 1961 tarihli Şart ile garanti altına alınan haklarla birlikte, 1988 tarihli Ek Protokol'ün içerdiği 4 hakkı (20 – 23. maddeler) ve bunlara ilaveten 8 yeni hakkı (24-31. maddeler) ihtiva etmektedir.

Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı 31 madde ve 98 fıkradan oluşmaktadır. Şartın 31 maddesinden 9'u temel (çekirdek) maddelerdir (1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 ve 20). Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 1961 tarihli Sosyal Şart'a göre iki yeni temel madde daha içermektedir (7. ve 20. maddeler). Bir ülkenin Sosyal Şartı onaylayabilmesi için 9'u çekirdek madde olmak üzere toplam 16 madde ve 63 fıkrayı kabul etmesi gerekmektedir.

Ülkemiz tarafından 6 Ekim 2004 tarihinde imzalanan ve 27 Haziran 2007 tarihinde onaylanan Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, ülkemiz açısından 1 Ağustos 2007 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ancak anılan Revize Şart'ın aşağıda yer alan maddeleri, sosyo-ekonomik şartlar ve mevzuatımızdaki düzenlemeler dikkate alınarak onaylanmamıştır:

- 2. maddesinin (Adil Çalışma Koşulları Hakkı), "en az dört haftalık ücretli yıllık izin sağlamayı" öngören 3. fıkrası,

- 4. maddesinin (Adil Bir Ücret Hakkı), "Çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret hakkına sahip olduklarını tanımayı" öngören 1. fıkrası,
- İşçi/memur ayrımı yapmaksızın tüm çalışanlar ile işverenlerin ulusal ve uluslararası örgütler kurma ve bu örgütlere üye olma özgürlüğünü öngören 5. maddesi (Örgütlenme Hakkı),
- Tüm çalışanlar ile işverenlerin toplu pazarlık hakkını düzenleyen 6. maddesi (Toplu Pazarlık Hakkı).

Avrupa Sosyal Şartı'nın öngördüğü denetim sistemi çerçevesinde Bakanlığımızca Şart'ın onayladığımız madde ve fıkralarının ülkemizde uygulanmasına ilişkin rapor hazırlanmakta ve hazırlanan ulusal raporlar Avrupa Konseyi'ne sunulmaktadır.

Avrupa Sosyal Şartı 31 maddeden oluşmaktadır ve maddeler 4 gruba ayrılmıştır. 2014 yılından bu yana, her yıl bir tematik gruba ilişkin rapor verilmekte ve ara dönemde, ek bilgi talep edilen maddeler hakkında ek rapor hazırlanmaktadır. 5 yılda bir, kabul edilmemiş olan maddeler hakkında bir gözden geçirme toplantısı düzenlenmekte ya da rapor hazırlanmaktadır.

3 Mayıs 1996 tarihinde imzaya açılan Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı, ülkemiz tarafından 6 Ekim 2004 tarihinde imzalanmış, 27 Haziran 2007 tarihinde ise onaylamıştır. Sosyal Şart 31 maddeden oluşmakta olup maddeler dört konu grubuna ayrılmış ve her yıl bir konu grubu hakkında rapor verilmektedir.

Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın "Sağlık, Sosyal Güvenlik ve Sosyal Koruma" konu grubunda yer alan maddelerine ilişkin hazırlanan 13. Rapor, 2021 yılı başında Avrupa Konseyi'ne iletilmiştir.

Madde	Madde Başlığı
3	Güvenli ve Sağlıklı Çalışma Koşulları Hakkı
11	Sağlığın Korunması Hakkı
12	Sosyal Güvenlik Hakkı
13	Sosyal ve Tıbbi Yardım Hakkı
14	Sosyal Refah Hizmetlerinden Yararlanma Hakkı
23	Yaşlıların Sosyal Korunma Hakkı
30	Toplumsal Dışlanma ve Yoksulluğa Karşı Korunma Hakkı

Ayrıca "**Çocuklar, Aileler, Göçmenler**" konu grubunda yer alan maddelere yönelik olarak Ek Rapor hazırlanmıştır.

Madde	Madde Başlığı
7	Çocukların ve Gençlerin Korunması Hakkı
17.2	Çocukların ve Gençlerin Sosyal, Yasal ve Ekonomik Korunma Hakkı
19	Çalışan Göçmenlerin ve Ailelerinin Korunma ve Yardım Hakkı
27	Ailevi Sorumlulukları Olan Çalışanların Fırsat Eşitliği ve Eşit Muamele Görme Hakkı
31	Konut hakkı

Tüm dünyada yaşanan Covid-19 salgını nedeniyle, ulusal raporlara ek olarak ASHK tarafından yeni bir soru formu oluşturulmuştur. Pandeminin etkilerini ve ülkelerdeki uygulamaları öğrenmeye yönelik Covid-19 soru formu rapor dönemine bağlı kalınmadan güncel bilgi vererek iletilmiştir.

Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın "Çalışma Hakları" konu grubunda yer alan maddeler hakkında hazırlanacak olan 14. Raporun hazırlık çalışmalarına da 2021 yılı son çeyreğinde başlanmıştır.

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu

1964 tarihli "Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu", tüm Avrupa Konseyi üyesi devletlerde sosyal güvenlik sistemlerinin en iyi seviyeye getirilmesini hedefleyen ve tıbbi yardım, hastalık yardımları, işsizlik yardımları, yaşlılık yardımları, analık yardımları gibi alanlarda sosyal güvenlik kapsamı konusunda normlar ve üye devletlerin temin etmesi gereken asgari koruma düzeylerini tayin eden bir sözleşmedir. Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu, ülkemiz tarafından 13.05.1964 tarihinde imzalanmış, 08.03.1981 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Sosyal Güvenlik Kodunun 76. Maddesi uyarınca her yıl ulusal özet rapor hazırlanmakta, beş yılda bir ayrıntılı rapor sunulmaktadır. Ülkelerin taraf olmadıkları maddelere ilişkin iki yılda bir ulusal mevzuat ve uygulamalar hakkında rapor hazırlanmaktadır.

01.07.2020-30.06.2021 dönemini kapsayan Ülke Raporumuz hazırlanarak 31 Eylül 2021 tarihinde iletilmiştir.

Bakanlığımız - Avrupa Konseyi İlişkileri

Genel olarak, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın, Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu'nun uygulanmasına dair dönemsel raporlar hazırlanmakta, sunulan raporlarının sözlü savunmaları yapılmakta, Avrupa Konseyi sözleşmelerinin Bakanlığımız görev ve ilgi alanı itibarıyla onaylanabilirlikleri incelenerek uygun görülenlerin onay sürecine katkıda bulunmaktadır. Avrupa Konseyi'nin Bakanlığımız ilgi alanına giren Komitelerinin çalışmalarına katkı verilmekte, ülkemizi temsilen Komitelere katılım sağlanmaktadır.

Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümetler Komitesi Toplantıları

Avrupa Sosyal Şartı'na taraf ülkelerin temsilcilerinden oluşan Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümetler Komitesi, Fransa'nın Strazburg şehrinde yılda iki kez toplanmaktadır. **Komitenin 142. dönem toplantısı 10-12 Mayıs 2021, 143. Dönem toplantısı ise 13-17 Aralık 2021 tarihlerinde video konferans yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.** İlk dönem toplantısında "istihdam ve meslek konularında cinsiyete dayalı ayrım yapılmaksızın fırsat eşitliği ve eşit muamele görme hakkı" konulu 20. maddesi hakkında savunma gerçekleştirilmiştir. 143. dönem toplantısında ise Ülkemizin istihdam, eğitim ve eşit fırsatlar konularında Avrupa Sosyal Şartı'na uyumu görüşülmüştür.

Avrupa Sosyal Uyum Komitesi

Sosyal Uyum Komitesi (CCS), Avrupa Sosyal Uyum, İnsan Onuru ve Eşitlik Komitesi'nin (CDDECS) yerine kurulmuş, 2016 yılında çalışmalarına başlamıştır. Amaçları, sosyal haklara eşit erişimin desteklenmesi, Konsey'in tüm çalışmalarında sosyal uyum perspektifinin gözetilmesi, sosyal uyum konusundaki gelişmelerin, eğilimlerin ve sorunların tespit edilerek incelenmesidir. CCS toplantılarına Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda 17-18 Haziran 2021 tarihlerinde çevrimiçi olarak düzenlenen 6. toplantı çerçevesinde "Sosyal Uyum: 21. yüzyıl Avrupası için yeni bir ufuk, daha iyi inşa etme: istihdam, sağlık ve sosyal güvenlik politikalarının rolü ve sosyal uyum için yeni fırsatlar" başlığıyla bir de seminer yapılmıştır. CCS'in 7. toplantısı 4-5 Kasım 2021 tarihlerinde çevrimiçi olarak düzenlenmiştir.

14. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI (OECD)

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), demokratik yapılara ve piyasa ekonomisine sahip 38 ülkenin küreselleşmenin ekonomik, sosyal ve yönetim sorunlarını çözmek ve bu sürecin fırsatlarından faydalanmak üzere müştereken çalıştıkları bir forumdur. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'yı yeniden imar etmek amacıyla yapılan yardımların eşgüdümünü sağlamak amacıyla 1948 yılında oluşturulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın (OEEC) görevini tamamlaması ertesinde, 14 Aralık 1960 tarihinde Paris'te imzalanan anlaşma ile kurulmuştur. Anlaşma 30 Eylül 1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

OECD'nin amacı ülke hükümetlerine mali istikrarı korumada destek olmak, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, istihdam artışını ve yüksek yaşam standartlarını sağlamada yardım etmek, böylece dünya ekonomisinin kalkınmasına katkı sağlamaktır.

OECD'ye 2021 yılı itibarıyla 38 ülke üyedir. Türkiye, OECD'nin 20 kurucu üyesinden biri olup diğer kurucu ülkeler şunlardır: ABD, Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Danimarka, Fransa, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Kanada, Lüksemburg, Norveç, Portekiz ve Yunanistan. OECD'ye sonradan katılan ülkeler ise şunlardır: Japonya (1964), Finlandiya (1969), Avustralya (1971), Yeni Zelanda (1973), Meksika (1994), Çek Cumhuriyeti (1995), Macaristan (1996), Polonya (1996), Kore Cumhuriyeti (1996), Slovakya (2000) Şili, Slovenya, İsrail ve Estonya (2010), Letonya (2016), Litvanya (2018). Kolombiya (2020), Kosta Rika (2021).

OECD ekonomik gelişme ve refahın sağlanması amacıyla kamu politikalarının hemen her alanında teknik çalışmalar yürütmektedir. Makroekonomik politikalar başta olmak üzere; ticaret, tarım, vergi, finans, rekabet, eğitim, sağlık, çevre, sanayi, teknoloji, yeşil büyüme, sürdürülebilir kalkınma, istihdam, sosyal güvenlik ve uluslararası göç gibi hükümetlerin politika oluşturdıkları çok geniş bir sahada faaliyet göstermektedir. Teşkilatın temel hedefi, bahse konu alanlarda üyelerini en güncel veri ve analizler ışığında en iyi politika seçenekleriyle donatmak, bu kapsamda küresel sorunlar için de gerekli çözümleri üretmektir.

OECD'nin Yapısı ve Organları

OECD'nin başlıca organları Konsey, Komiteler ve Sekreteryadır.

Konsey: Yönetim ve karar organıdır. Konsey her üye ülkeden birer temsilci ile Avrupa Komisyonu temsilcisinden oluşmaktadır. Düzenli olarak Daimi Temsilciler düzeyinde toplanır. Genel Sekreter Konseyin başkanıdır. Konsey, Genel Sekreterliğin tavsiyelerini karara bağlamaktadır. Konsey yılda bir kez önemli konuları tartışmak için ve OECD çalışmalarının önceliklerini belirlemek üzere Bakanlar düzeyinde toplanmaktadır. Konsey'de kararlar oybirliği ile alınmaktadır.

Komiteler: 37 ülkenin temsilcileri, fikir alışverişinde bulunmak ve ekonomi, ticaret, bilim, istihdam, eğitim ve mali piyasalar gibi önemli politika alanlarındaki gelişmeleri incelemek için

uzmanlaşmış komitelerde bir araya gelmektedir. Halen Örgüt bünyesinde 300’den fazla komite, çalışma grubu ve uzmanlar grubu bulunmaktadır. Üye ülkelerin yanı sıra davet edildikleri veya talepkâr oldukları takdirde üye olmayan ülkeler ve uluslararası örgütler de gözlemci veya katılımcı statüsüyle toplantılarda yer alabilmektedir.

Sekretarya: Yaklaşık 3.300 OECD görevlisi Paris'te komitelerin faaliyetlerine destek olmak için çalışmaktadır. Direktörlüklerde görevli ekonomist, hukukçu, bilim adamı, politika analisti, sosyolog, istatistikçi, iletişim uzmanı ve farklı meslekten uzmanlar, araştırma ve incelemeleri gerçekleştirmektedir. Sekretaryanın başkanlığını Genel Sekreter deruhte etmekte ve kendisine iki Genel Sekreter Yardımcısı destek vermektedir. Genel Sekreter ulusal temsilcilerle Sekretarya arasındaki temel bağı sağlayan Konseye de başkanlık etmektedir. 2021 yılında OECD Genel Sekreterliğine, beş yıllık dönem için Mathias Cormann atanmıştır.

Bakanlığımız ile OECD İlişkileri

OECD'nin Bakanlığımız görev alanına giren konularda yürüttüğü çalışmalar yakından izlenerek düzenlenen toplantılara katılım sağlanmakta, ülkemiz mevzuatı ve uygulamaları ile diğer ilgili konularda istenilen bilgi, belge ve görüşler hazırlanarak OECD'ye iletilmektedir.

Bakanlığımız OECD bünyesinde görev yapan ihtisas komitelerinden “**İstihdam, İşgücü ve Sosyal İşler (ELSA) Komitesi**”nin ulusal düzeyde eşgüdümünden sorumludur. Komite, işgücü piyasası politikalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi, sosyal ve sağlık politikalarında yeni yönelimlerin belirlenmesi ve uluslararası göçün emek piyasasına etkileri gibi sosyal politikalardan sorumlu olup; bu alanda çalışmalar yapmaktadır. Komiteye bağlı olarak görev yapan üç çalışma grubu ve bir program bulunmaktadır. Bunlar; **Göç Çalışma Grubu, İstihdam Çalışma Grubu, Sosyal Politika Çalışma Grubu**’dur. ELSA Komitesi bünyesinde gerçekleştirilen toplantılara Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarından katılım sağlanmakta olup, gerekli raporlamaların yapılması, soru ve anket formlarının doldurulması Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda yürütülmektedir.

Bakanlığımız ayrıca KOSGEB’in ulusal eşgüdüm sorumluluğunda olan “**Yerel Ekonominin ve İstihdamın Geliştirilmesi Görev Gücü (LEED)**”, MEB’in sorumluluğunda olan “**Eğitim Politikaları Komitesi**” Sağlık Bakanlığı’nın ulusal eşgüdüm sorumluluğunda olan “**Sağlık Komitesi**”, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın ulusal eşgüdüm sorumluluğunda olan “**Çevre Komitesi**”nde de ilgili kurumlar arasında yer almaktadır.

Bu çerçevede OECD nezdinde düzenlenen aşağıda sunulan toplantılara Bakanlığımız tarafından katılım sağlanmıştır:

- 19 Ekim 2021 tarihinde çevrimiçi yapılan **139. ELSAC Toplantısı**,
- OECD İstihdam, Çalışma ve Sosyal İşler Komitesi (ELSAC) bünyesinde faaliyet gösteren **Sosyal Politika Çalışma Grubu'nun** (Working Party on Social Policy/WPSP) 25-26 Kasım 2021 tarihli **43. Toplantısı**,

- OECD İstihdam, Çalışma ve Sosyal İşler Komitesi (ELSAC) uhdesinde düzenlenmesi öngörülen **Yüksek Düzeyli Politika Forumu** ve **OECD İstihdam ve Çalışma Bakanlar Toplantısı** hazırlıkları kapsamında 6 Aralık 2021 tarihinde düzenlenen olağanüstü komite toplantısı.

13-15 Aralık 2021 tarihlerinde fiziksel olarak düzenlenmesi öngörülen **Yüksek Düzeyli Politika Forumu** ve **OECD İstihdam ve Çalışma Bakanlar Toplantısı**, Covid-19 salgını nedeniyle 2022 yılının Mayıs-Haziran aylarına ertelenmiştir.

15. G20 PLATFORMU

Kuruluşu, Yapısı ve Amacı

Küresel ekonomik kararların alınması ve işbirliğinin sağlanması için gayri resmi bir tartışma ve görüş alışveriş platformu olan G20'nin (20'ler Grubu) kuruluşu, 25 Eylül 1999 tarihinde Washington'da düzenlenen (o zamanki adıyla) G8 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Toplantısı'nda resmen ilan edilmiştir. G20, kurulduğu 1999 yılından 2008 yılına kadar sadece Merkez Bankası Başkanları ve bazı Bakanlıkların katılımıyla toplanan bir forum şeklinde faaliyetlerini sürdürmüştür. 2008 yılından bu yana liderler düzeyinde de her sene düzenli olarak toplanmaya başlamıştır.

Küresel ekonomik çıktının %80'inden fazlasını, uluslararası ticaretin %75'ini, dünya nüfusunun %60'ını ve küresel yatırımların %80'ini temsil etmekte olan G20, farklı kıtalardan gelişmiş ve yükselen ekonomileri aynı platformda bir araya getiren, kapsayıcı yapısıyla uluslararası ekonomik düzlemde profili giderek yükselen bir oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünyanın en büyük 19 ekonomisi olarak değerlendirilen ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye ile Avrupa Birliği (Avrupa Komisyonu tarafından temsil edilmektedir) G20 üyelerini oluşturmaktadır. Dönem başkanı olan üye, tercih ettiği farklı ülkeleri de toplantılara davet edebilmektedir. İspanya, G-20 üyesi olmamasına rağmen, G-20 Zirveleri ile diğer toplantılara "daimi konuk üye" statüsünde iştirak etmektedir. Son yıllarda Hollanda da G20 faaliyetlerinde İspanya'ya benzer bir statüde yer almaktadır.

G20 çalışmaları iki temel kanal üzerinden yürütülmektedir. İlk kanal ülkelerin ilgili Bakanları, Müsteşarları ve Merkez Bankası Başkan/Başkan Yardımcılarının oluşturduğu "Finans Kanalı", ikinci kanal ise, genellikle Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin oluşturduğu "Şerpa Kanalı"dır. 2017 yılına kadar Şerpa kanalı faaliyetleri Dışişleri Bakanlığımız tarafından yürütülmüş, 2017 yılında Türkiye Şerpa Kanalı koordinasyonu (mülga) Hazine Müsteşarlığı'na devredilmiştir. Hâlihazırda Şerpa yönetimi faaliyetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından koordine edilmektedir. Ayrıca tartışılan gündem maddelerine bağlı olarak gerek "Finans" gerekse "Şerpa" kanallarında teknik düzeyde çalışma grupları kurulmuştur. Bakanlığımız bu çerçevede kurulmuş olan İstihdam Çalışma Grubu faaliyetlerinin ulusal koordinasyonunu sürdürmektedir.

Daimi bir sekreteryası bulunmayan G20'nin yönetiminde bir önceki, mevcut ve müteakip dönem başkanı ülkeden oluşan üçlü yapı (troyka) önemli bir role sahiptir. Troyka, G20 gündeminin devamlılığını sağlamaktadır.

1 Aralık 2020 itibarıyla G20 Dönem Başkanlığını Suudi Arabistan'dan devralan İtalya, faaliyetlerini 1 Aralık 2021 tarihine kadar sürdürmüş ve bu tarihten sonra Başkanlığı Endonezya'ya devretmiştir.

G20'nin dışı açılma çabalarının bir parçası olarak, 2010 yılından beri üye ülkelerin özel sektör temsilcileri (B20), 2013 yılından beri işçi temsilcileri (L20), düşünce kuruluşları (T20), sivil toplum kuruluşları (C20) ve gençlik kuruluşları (Y20) ile 2015 yılında kadın kuruluşları (W20) G-20 bünyesindeki pek çok toplantıya katılım sağlamışlardır. Almanya Dönem Başkanlığı tarafından ilk kez 2017 yılında S20 (Bilim 20) grubu oluşturulmuştur.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısı ve İstihdam Çalışma Grubu

Küresel ekonomik krizin istihdama etkilerinin kalıcı hale gelmesi ve istihdamın ekonomiye olumlu katkıları nedeniyle 2009 yılında ABD'de düzenlenen Pittsburgh Liderler Zirvesi'nde Çalışma ve İstihdam Bakanlarının da düzenli olarak bir araya gelmesi ve çalışmalarını Liderlere sunması kararı alınmıştır.

İlk defa ABD'nin ev sahipliğinde 2010 yılında Vaşington'da bir araya gelen G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları, daha sonra 2011'de Paris'te, 2012'de Guadalajara'da, 2013'te Moskova'da, 2014'te Melbourne'de, 2015'de Ankara'da, 2016'da Pekin'de, 2017'de Bad Neuenahr'da, 2018'de Mendoza'da, 2019 yılında ise Matsuyama'da ve 2020 yılında Riyad'da (video konferans) toplanmıştır.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları 2021 yılı İtalyan Dönem Başkanlığı sırasında 22-23 Haziran 2021 tarihlerinde İtalya'nın Katanya şehrinde hibrit formatta bir araya gelmişlerdir. Bakanlar Toplantısının ilk günü Çalışma ve İstihdam Bakanları ile Eğitim Bakanları arasındaki Ortak Toplantısına ayrılmış; anılan toplantının ana gündem maddesi ise eğitimden çalışma hayatına geçişin kolaylaştırılması olmuştur. G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısı ise 23 Haziran 2021 tarihinde aynı şehirde düzenlenmiştir. Her iki toplantı sonunda kabul edilen Bakanlar Deklarasyonlarının taslak çalışmaları Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmüştür. Bakanlar Toplantılarında Ülkemizi Roma Büyükelçisi Sayın Ömer GÜCÜK temsil etmiş; her iki toplantıya Bakanlığımızdan da ayrıca fiziksel katılım sağlanmıştır.

2021 yılı için İstihdam Çalışma Grubu kapsamında üç öncelik belirlenmiştir:

- Çalışma hayatında kadınlar için daha fazla sayıda ve eşit ücretler sunan işlerin oluşturulması,
- Çalışma hayatının değişen koşullarına uygun sosyal koruma sistemlerinin geliştirilmesi,
- Dijitalleşme çağında değişen çalışma biçimleri, iş organizasyonu ve üretim süreçleri.

İstihdama ilişkin bu üç önceliğin yanında, **ülkemizin dönem başkanlığında kurulmasına öncülük ettiğimiz ve ABD ile birlikte eş başkanlığını yürütmekte olduğumuz İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlar Ağı (G20 OSH Network) tarafından hazırlanan “İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin G20 Yaklaşımları”** adlı belge G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları tarafından kabul edilerek bu yılki Bakanlar Deklarasyonunun eki olarak yer almıştır. Söz konusu belgeye ayrıca G20 Liderler Zirvesi Bildirgesinde de atıf yapılmıştır.

İtalya Dönem Başkanlığı süresince Genel Müdürlüğümüzce katkı sağlanan G20 teknik toplantıları aşağıdaki takvime göre gerçekleştirilmiştir.

- 15-17 Şubat 2021 - Birinci İstihdam Çalışma Grubu (İÇG) Toplantısı / Video Konferans,
- 14-16 Nisan 2021 - İkinci İÇG Toplantısı / Video Konferans,
- 20-21 Mayıs 2021 - Üçüncü İÇG Toplantısı / Video Konferans,
- 1 Haziran 2021 - Dördüncü İÇG Toplantısı / Video Konferans,
- 8 Haziran 2021 - Beşinci İÇG Toplantısı / Video Konferans,
- 17 Haziran 2021 - İÇG ile Eğitim Çalışma Grubu arasında Ortak Toplantı / Video Konferans,
- 18 Haziran 2021 - Altıncı İÇG Toplantısı / Video Konferans,
- 3 Kasım 2021 - İÇG Başkanlık Devir Teslim Toplantısı / Video Konferans.

G20 İstihdam Planı Ülke Öz Değerlendirme Raporu ile Brisbane Hedefine ilişkin İzleme Raporu hazırlanarak İtalya Dönem Başkanlığı ile paylaşılmıştır. Öte yandan başta Şerpa kanalı olmak üzere Kalkınma Çalışma Grubu, Dijital Ekonomi Görev Gücü, Büyüme Çerçevesi Çalışma Grubu ve Tarım Bakanları Toplantısı hazırlık çalışmaları gibi G20'nin diğer çalışma kanallarına ve son olarak 30-31 Ekim 2021 tarihlerinde Roma'da düzenlenen G20 Liderler Zirvesi öncesinde mevcut doküman ve raporlara katkı verilmiş, bilgi ve konuşma notları hazırlanarak ilgili Bakanlıklar ile paylaşılmıştır. Bunların dışında, Çin devletince öncülük edilen G20 Ekonomileri Girişimcilik Araştırma Merkezi tarafından 13-14 Ekim 2021 tarihlerinde çevrim içi olarak düzenlenen Yuvarlak Masa Toplantısı'na da aktif şekilde iştirak edilmiştir.

2021 Yılında Hazırlanan G20 Raporları

- G20 İstihdam Planı Ülke Öz Değerlendirme Raporu
- Brisbane %25-2025 Taahhüdüne İlişkin İzleme Raporu
- Uzaktan Çalışma ve Platform İşleri Ülke Öz Değerlendirme Raporu

16. İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI

İslam İşbirliği Teşkilatı'na İlişkin Genel Bilgiler

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) ilk adı İslam Konferansı Örgütü olarak 21 Ağustos 1969 tarihinde İsrail'in işgali altında bulunan Kudüs'teki, Mescid-i Aksa'nın yakılmasının İslam dünyasında uyandırdığı tepki üzerine, 22-25 Eylül 1969 tarihlerinde Rabat'ta ilk kez düzenlenen İslam Zirve Konferansında alınan bir kararla kurulmuştur. Örgütün ismi 2011 Haziran ayında Astana'da düzenlenen 38. Dışişleri Bakanları Konseyi Toplantısı'nda İslam İşbirliği Teşkilatı olarak değiştirilmiştir.

1970 Mart ayında Cidde'de gerçekleştirilen Birinci İslam Dışişleri Bakanları Konferansında Genel Sekreterliğin oluşturulmasına ve Sekreteryanın Kudüs'ün kurtarılmasına kadar Cidde'de faaliyet göstermesine karar verilmiş ve bir Genel Sekreter atanmıştır. 56 üyesi bulunan İİT'ye ülkemiz kurucu üye sıfatıyla katılmıştır.

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) yeni Genel Sekreteri Hissein Brahim Taha (Çad), 17 Kasım 2021 tarihinde görevi Yousef bin Ahmad Al-Othaimeen'den (Suudi Arabistan) devralmış olup ilk yurtdışı ziyaretini 24-25 Kasım 2021 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen İİT Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) 37. Bakanlar Oturumu vesilesiyle ülkemize yapmış ve bu vesileyle Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kabul edilmiştir.

Teşkilatın Amaçları:

- İslam Dünyasının hak ve çıkarlarını korumak, üye devletlerarasında işbirliği ve dayanışmayı güçlendirmek,
- Irk ayrımını, fark gözetmeyi bertaraf etmeye ve sömürgeciliğin her şeklini ortadan kaldırmaya gayret etmek,
- Adalet üzerine kurulu uluslararası barış ve güvenliği desteklemek için gerekli tedbirleri almak,
- Kutsal yerlerin korunması için sarf edilen gayretleri ve Filistin halkının mücadelesi için sağlanan desteği koordine etmek, haklarını tekrar kazanması ve topraklarını kurtarması için Filistin halkına yardım etmek,
- Bütün Müslüman milletlerin onur, bağımsızlık ve ulusal haklarını korumak amacıyla verdikleri mücadeleyi desteklemektir.

İslam Zirvesi

Teşkilatın en üst düzeyde karar alma organı olan İslam Zirvesi, üye ülkelerin kralları ile devlet ve hükümet başkanlarından oluşmakta; her üç yılda bir üye ülkelerin birinde toplanmakta; İİT Şartı'nda kayıtlı hedeflerin hayata geçirilmesi konusunda istişareler yapmakta ve bu konularda izlenecek siyasete ilişkin kararlar almaktadır. Üye ülkeler zirve toplantılarına coğrafi gruplar (Arap, Asya ve Afrika) temelinde dönüşümlü olarak ev sahipliği yapmaktadır. Bu kural diğer İİT toplantıları için de geçerlidir. Kuruluşundan bugüne kadar çeşitli üye ülkelerin ev

sahipliğinde 14 Zirve, 7 Olağanüstü Zirve toplantısı düzenlenmiştir. Ülkemiz 14-15 Nisan 2016 tarihlerinde “Adalet ve Barış için Birlik ve Dayanışma” temasıyla İstanbul’da gerçekleştirdiği Zirve ile üç yıl boyunca İİT Zirve Dönem Başkanlığını üstlenmiş olup, bu görevi 31 Mayıs 2019 tarihinde Mekke’de düzenlenen 14. Zirve’yle Suudi Arabistan’a devretmiştir.

Öte yandan, İslam Âlemi’nin çıkarlarının gerektirdiği durumlarda, İslam dünyası için hayati öneme sahip konuları değerlendirmek ve Teşkilat’ın takip edeceği politikaları belirlemek amacıyla olağanüstü zirve toplantıları da düzenlenebilmektedir. Bu çerçevede, Kudüs ve Filistin’de yaşanan gelişmeler üzerine, Sayın Cumhurbaşkanımızın çağrısıyla 6. Olağanüstü Zirve 13 Aralık 2017, 7. Olağanüstü Zirve ise 18 Mayıs 2018 tarihinde İstanbul’da düzenlenmiştir.

Dışişleri Bakanları Konseyi

Zirve’den sonraki karar alma organı olan Dışişleri Bakanları Konseyi (DBK), yılda bir defa üye ülkelerden birinde düzenlenmektedir. Zirve toplantılarında olduğu gibi, İslam dünyasını ilgilendiren hayati konularda gerektiğinde olağanüstü DBK oturumu düzenlenebilmektedir.

DBK, Teşkilat’ın amaçlarının ve genel politikalarının uygulanmasıyla ilgili konularda kararlar almakta, önceki zirve ve DBK toplantılarında alınan kararların uygulanmasında kaydedilen gelişmeleri takip etmekte, Genel Sekreterlik ve alt kuruluşların bütçelerini değerlendirmekte ve onaylamakta, Genel Sekreteri seçmektedir.

Ülkemiz, 1976 (7. DBK), 1991 (12. DBK) ve 2004 (31. DBK) yıllarında olmak üzere üç kez DBK toplantılarına ev sahipliği yapmıştır. 47. DBK 27-28 Kasım 2020 tarihinde Nijer’in ev sahipliğinde düzenlenmiş olup, 48. oturumun 2022 yılında Pakistan’da gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

İslam İşbirliği Teşkilatı Çalışma Bakanları Konferansı

Birleşik Arap Emirlikleri’nin başkenti Abu-Dabi’de düzenlenmesi planlanan V. İİT Çalışma Bakanları Konferansı, 2020 ve 2021 yıllarında Covid-19 salgını nedeniyle düzenlenememiştir.

İslam İşbirliği Teşkilatı Çalışma Merkezi

İİT Çalışma Merkezi Tüzüğü 13 Nisan 2021 tarihinde Bahreyn tarafından onaylanmış ve 29 Nisan 2021 tarihinde ise Togo tarafından imzalanmıştır. Böylelikle Tüzüğü onaylayan üye devletlerin sayısının ikiye (Azerbaycan, Bahreyn), imzalayan üye devletlerin sayısının ise yediye (Türkiye, Bahreyn, Benin, Moritanya, Suudi Arabistan, Sudan, Togo) yükselmiştir. Söz konusu tüzüğe ilişkin iç hukuk onay süreci başlatılmış olup, TBMM’ye sevk edilmesini teminen 5 Mart 2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı’na iletilmiştir.

İdari merkezi Azerbaycan Cumhuriyeti'nde bulunan Çalışma Merkezi, İİT Üye Devletlerinin sosyal kalkınma çabalarını güçlendirmeyi ve etkinleştirmeyi ve üye devletlerdeki ilgili kuruluşlar ile çalışma, istihdam, sosyal koruma ve beşeri sermayenin geliştirilmesi ile ilgili alanlarda faaliyet gösteren diğer İİT enstitüleri arasında koordinasyon sağlamayı amaçlamaktadır.

İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İş Birliği Daimi Komitesi (ISEDAK)

Başkanlığı Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından deruhte edilmekte ve her yıl ülkemizde bir kez Bakanlar düzeyinde, bir kez de teknik düzeyde İzleme Komitesi toplantısı düzenlenmektedir. ISEDAK'ın yeni Stratejisi ve gözden geçirilmiş tüzüğü 2012 yılında Mekke'de yapılan 4. Olağanüstü İslam Zirvesi'nde kabul edilmiştir. Yeni ISEDAK Stratejisi İstanbul'da düzenlenen 13. İslam Zirvesi Nihai Bildirisi'nde teyit edilmiştir.

Strateji ile birlikte hayata geçirilen Çalışma Grupları ve ISEDAK Proje Finansmanı enstrümanları giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bir İİT Tahkim Merkezi kurulması ve İİT Tercihli Ticaret Sistemi'ne biran önce işlerlik kazandırılması, ülkemizin ISEDAK kapsamındaki öncelikleri arasında bulunmaktadır. ISEDAK 35. Bakanlar Toplantı 24-25 Kasım 2021 tarihlerinde ülkemizde düzenlenmiş olup, toplantıda “Mikro İşletmeler ile KOBİ’lerin Covid-19 Salgınına Karşı Desteklenmesinde İslami Finans’ın Rolü” konusuna odaklanılmış ve ISEDAK'ın üye ülkeler arasında, ticaret, ulaştırma ve iletişim, tarım, turizm, yoksulluğun azaltılması ve mali işbirliği alanlarında işbirliğini geliştirmeye yönelik çabalarına ilişkin son gelişmeler ele alınmıştır.

AKDENİZ İÇİN BİRLİK (AiB)

13 Temmuz 2008 tarihinde kurulmuş olan Akdeniz için Birlik (AiB), Akdeniz’de işbirliğinin güçlendirilmesini amaçlayan hükümetler arası bölgesel bir örgüttür. AiB, siyasi platformu, bölgesel, alt bölgesel ve sınırötesi projeler yoluyla Akdeniz’de işbirliğinin artırılmasına katkı yapacak bir oluşum olarak tasarlanmıştır. AiB, siyasi diyalog ve ekonomiden, sosyal ve kültürel alanlara uzanan geniş bir yelpazeyi kapsayan bir işbirliği platformudur. 43 üyesi bulunan AiB’ye Türkiye, kurulduğu 2008 yılından bu yana üyedir.

Birliğin Sekreteryası 2010 yılında faaliyete geçmiştir ve Barselona’da bulunmaktadır. AiB Genel Sekreterliğini Haziran 2018’den bu yana Mısır uyruklu Nasser KAMAL yürütmektedir.

Bakanlığımız AiB İstihdam ve İşgücü Üst Düzey Çalışma Grubu toplantılarına katılım sağlamaktadır. AiB 2020 çalışma planı gereğince 4. İstihdam ve Çalışma Bakanları Konferansında kabul edilen Bakanlar Bildirgesi’nde öncelik atfedilen hususlarda üye ülkelerdeki gelişmelerin izlenmesi, bilgi, tecrübe ve iyi uygulamalar ile alınan derslerin ve önerilerin paylaşılması için bir ulusal izleme mekanizması oluşturulması öngörülmüştür. Bu amaçla AiB Sekreteryası tarafından oluşturulan izleme mekanizması çerçevesinde aralarında ülkemizin de bulunduğu üye ülkelerce (Türkiye, İspanya, Malta, Yunanistan, Portekiz, Fransa,

Cezayir, Fas, Filistin, Karadağ ve Tunus) gönüllülük esasına dayalı olarak hazırlanan ülke raporları anılan Sekreteryaya iletilmiştir. Söz konusu ülke raporları üzerinde görüş ve değerlendirmelerde bulunmak üzere 31 Mayıs-1 Haziran 2021 tarihleri arasında sanal ortamda düzenlenen 11. AiB İstihdam ve Çalışma Bölgesel Platformu'na Genel Müdürlüğümüz de katılım sağlamıştır.

Yine anılan Sekreteryaya tarafından Avrupa Komisyonu ve Ürdün Haşemi Krallığı ile ortaklaşa 17-18 Mayıs 2022 tarihinde Fas'ın Marakeş kentinde düzenlenmesi öngörülen 5. İstihdam ve Çalışma Bakanları Konferansı'na hazırlık mahiyetinde 14 Aralık 2021 tarihinde düzenlenen 12. İstihdam ve Çalışma Bölgesel Platformuna da Genel Müdürlüğümüzden de katılım sağlanmış, Çalışma Bakanları Konferansı'nın taslak gündemi ve taslak Bakanlar Bildirgesi üzerinde görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

KADININ STATÜSÜ KOMİSYONU*

Kadının Statüsü Komisyonu (KSK) 1946 yılında 11 sayılı Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey (EKOSOK) kararıyla, EKOSOK'un bir komisyonu olarak kurulmuş olup, kadın-erkek eşitliği ilkesinin küresel olarak uygulanmasını sağlamak amacını taşımaktadır. Birleşmiş Milletler sistemi içerisinde kadın-erkek eşitliğini teşvik eden ana kuruluştur. KSK hükümetlerarası bir organ olup, dört yıllığına seçilen 45 üye ülkeden oluşmaktadır ve üye ülkeler bölge esasına göre seçilmektedir. Komisyon her sene Mart ayında toplanmaktadır.

15-26 Mart 2021 tarihlerinde New York'ta düzenlenen 65. KSK Oturumu, tüm dünyada yaşanan Covid-19 salgınının devam etmesi sebebiyle hibrit formatta düzenlenmiş olup KSK Sekreteryası tarafından alınan karar doğrultusunda taraf ülkeler, KSK açılış ve kapanış oturumlarında New York'ta bulunan BM Daimî Temsilcilikleri tarafından temsil edilmiştir. BM Genel Kurulu'nda düzenlenen toplantılarda ülkemiz, BM Daimî Temsilcilliğimizce temsil edilmiş olup 65. KSK Oturumu kapsamında düzenlenen Genel Tartışma Oturumuna dönemin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK video konferans mesajı ile iştirak etmiş olup KSK kapsamında aşağıda belirtilen etkinliklere çevrimiçi katılarak birer konuşma yapmıştır:

- 16 Mart 2021 tarihinde düzenlenen yuvarlak masa toplantısı,
- 17 Mart 2021 tarihinde ülkemizin ev sahipliğinde düzenlenen “Daima İleri: Covid-19 Pandemisi Bağlamında Kadınları Güçlendirme Aracı Olarak Sosyal Destek Politikaları” başlıklı yan etkinlik,
- NEYAD ve MÜSİAD 19 Mart 2021 tarihinde düzenlenen “Siyasi, Ekonomik ve Kamusal Hayatta Liderliğe Hazırlanmak” başlıklı yan etkinlik,
- KADEM tarafından 22 Mart 2021 tarihinde düzenlenen “Pandemi Perspektifinden: Türkiye'de Kadınların Yeni Normali” başlıklı yan etkinlik.

* Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Nisan 2021 tarihinde ayrıldığından, bu tarihe kadar olan faaliyetler Genel Müdürlüğümüzce yürütülmüştür.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUKLARA YARDIM FONU (UNICEF)*

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), 1946 yılında kurulmuştur. 1953 yılında UNICEF'in BM sistemi içinde kalıcı bir örgüt olmasına ve sadece acil yardım gerektiren durumlarla sınırlı kalmayıp uzun vadeli kalkınma çalışmalarına katkıda bulunmasına karar verilmiş olup, dünya çapında UNICEF şu anda 7 ana önceliğe odaklanmaktadır: Çocuk sağlığı, eğitim, çocukların korunması, HIV ve AIDS, temiz suya erişim, beslenme ve çocukların yaşamlarını etkileyen kararlara katılmalarına olanak sağlamaktır.

“Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı-UNICEF 2021-2022 Çalışma Planı” hazırlıkları, Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda İlgili Birimlerle katkılarıyla tamamlanarak 31 Mart 2021 tarihinde imzalanmış ve yürürlüğe girmiştir.

* Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Nisan 2021 tarihinde ayrıldığından, bu tarihe kadar olan faaliyetler Genel Müdürlüğümüzce yürütülmüştür.

III. ANLAŞMALAR

17. ULUSLARARASI ANLAŞMALAR

Uluslararası anlaşmalar, bir devlet ile başka bir devlet veya uluslararası kuruluş arasındaki birtakım ilişkileri düzenlemek için imzalanan hukuki belgelerdir. 22 Mayıs 1969 tarihli Viyana Anlaşmalar Hukuku Sözleşmesi’nde anlaşmalar şu şekilde tanımlanmıştır: “*‘anlaşma’; ister tek bir belgede, isterse iki veya daha fazla ilgili belgede yer alsın ve (kendine) mahsus ismi ne olursa olsun, Devletlerarasında yazılı şekilde akdedilmiş ve milletlerarası hukuka tabi olan milletlerarası anlaşma (mutabakat) demektir.*”.

Uluslararası anlaşmalar devletler arasındaki münasebetleri düzenlemekle kalmamakta, ayrıca anlaşmaya taraf olan devletlerin iç hukuklarına da sirayet etmektedir. Anayasamızın 90 ıncı maddesinin beşinci fıkrasında “*usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir*” hükmü yer almaktadır. Söz konusu anayasa hükmü ile uluslararası anlaşmalara kanun gücü kazandırılmaktadır. Ayrıca aynı fıkranın devamında yer alan “*Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır*” hükmü ile de bu anlaşmaların temel hak ve özgürlüklere ilişkin olması halinde söz konusu anlaşmaların normlar hiyerarşisindeki yeri, kanunların üzerine çıkarılmaktadır. Ayrıca Anlaşmalar Hukuku Sözleşmesinin 27 nci maddesinde yer alan “*Bir taraf, bir andlaşmayı icra etmeme gerekçesi olarak iç hukukunun hükümlerine başvuramaz*” şeklindeki hüküm çerçevesinde de uluslararası hukukta anlaşmalar, kanunlara hatta anayasalara göre bir öncelik kazanmaktadır.

Uluslararası alanda akdedilen herhangi bir belgenin, Ülkemiz bakımından kanun gücünde olabilmesi için usulüne uygun olarak yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Ülkemiz bakımından bu usul, Anayasa’nın 90 ıncı maddesinde izah edilmiştir. Bu çerçevede, bir anlaşmanın kanun hükmünde olabilmesi için söz konusu belgenin Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından “onaylanmasının uygun bulunması” ve Cumhurbaşkanı tarafından “onaylanması” gerekmektedir. Ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan anlaşmalar ile süresi bir yılı aşmakla birlikte bir milletlerarası anlaşmaya dayanan uygulama anlaşmaları ve kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticari, teknik veya idari anlaşmaların Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması kâfidir. Bu tür anlaşmaların TBMM tarafından “onaylamanın uygun bulunmasına” ihtiyaç bulunmamaktadır. Ancak, eğer bir anlaşma iç hukukumuzda yer alan bir kanunda değişiklik öngörüyor ise, bu anlaşmanın usulüne uygun olarak yürürlüğe girebilmesi için mutlak suretle TBMM’nin “onaylamayı uygun bulması” gerekmektedir.

Uluslararası anlaşmalar, anlaşmaya taraf olan devlet veya uluslararası kuruluş sayısına bağlı olarak ikiye ayrılmaktadır. Bir uluslararası anlaşma, iki devlet veya uluslararası kuruluş arasında akdedilmiş ise bu anlaşma iki taraflı uluslararası anlaşma olarak anılmaktadır. Bir uluslararası anlaşma, ikiden daha fazla sayıda devlet veya uluslararası kuruluş arasında akdedilmiş ise bu anlaşmalar, çok taraflı anlaşmalar olarak anılmaktadır.

Uluslararası hukukta ayrıca, ilgili belgeyi imzalayan makamların devletlerini bağlamamakla birlikte, taraf makamlar arasındaki belirli bir takım konulardaki davranışların nasıl olacağını bildiren ve bu makamlar arasındaki işbirliğini geliştirmeye yönelik metinler de mevcuttur. Bu tür metinlerin bir devlet kurumu ile başka bir devlet muhatap kurumu veya uluslararası kuruluş arasında imzalanması da mümkündür. Bunların en önemli özelliği, siyasi ve etik anlamda hüküm ifade eden bir takım davranış biçimlerini öngörmeleri dışında hukuksal herhangi bir yükümlülük içermemeleridir. Taraflar arasında içerik itibarıyla hak ve yükümlülük doğurmayan ve iki devlet muhatap makamları arasında imzalanan bu metinler, uluslararası anlaşma niteliğinde değerlendirilmemektedir.

Ülkemiz Bakanlıkları ile Kamu Kurum ve Kuruluşları da, yabancı ülkelerdeki muhataplarıyla veya uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirmek maksadıyla, kanun gücünde olmayan uluslararası metinler imzalayabilmektedir. Uluslararası ilişkilerde bu metinlere, genel olarak centilmenler anlaşması, protokol, anlaşma, sözleşme, mutabakat zaptı, niyet beyanı, vb. isimler verilebilmektedir.

Geçmişten günümüze Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanına giren konularda Ülkemizin taraf olduğu pek çok uluslararası anlaşma bulunmaktadır. Bu anlaşmaların bir kısmı da, Birleşmiş Milletler (BM), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Avrupa Konseyi (AK) gibi uluslararası kuruluşlara üye devletlerin taraf olduğu çok taraflı anlaşmalar olmakla birlikte, bir kısmı ise diğer ülkelerle imzalanmış sosyal güvenlik, işgücü ve işbirliği anlaşmalarıdır. Ayrıca Bakanlığımız ile diğer ülkelerdeki muhatap bakanlıklar arasındaki ilişkileri düzenlemek ve işbirliğini geliştirmek amacıyla uluslararası anlaşma niteliği taşımayan pek çok bakanlıklar arası işbirliği anlaşması (mutabakat zaptı, niyet beyanı vb.) da bulunmaktadır.

Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanı dikkate alındığında, Ülkemizin veya Bakanlığımızın taraf olduğu anlaşmaların uygulanmasıyla ilgili işlemler, birden fazla Bakanlığımızın merkez teşkilatı birimleri ve/veya bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların görev alanına girebilmektedir. Bu durum, söz konusu anlaşmaların akdedilmesiyle ilgili olarak yapılması gereken işlemlerin Bakanlığımız ilgili hizmet birimleri ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşları arasında koordinasyon içinde yürütülmesini gerektirmektedir. Söz konusu koordinasyon görevi, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 75 inci maddesi ile Genel Müdürlüğümüze verilmiştir.

Anılan koordinasyon görevi çerçevesinde, Bakanlığımız hizmet birimleri ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşları arasındaki koordinasyonun sağlanması ve Bakanlığımız görev alanına giren konularda Ülkemizin taraf olduğu ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşmalar ile Bakanlığımızın taraf olduğu anlaşmaların akdedilmesi sürecinde gerekli işlemler Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, akdedilmesiyle ilgili işlemler diğer Bakanlıklar tarafından yürütülmekle birlikte Bakanlığımız görev alanına giren konularda da bazı maddeler içeren anlaşmalar da bulunmaktadır. Bu tür anlaşmaların müzakerelerinin yürütülmesi aşamasında Bakanlığımız görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Söz konusu anlaşmalarda Bakanlığımız görev alanına giren konulardaki maddelere ilişkin olarak Bakanlığımız ilgili merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşlarının görüşlerinin de dikkate alınarak Bakanlığımız görüşünün oluşturulması işlemleri de yine Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir.

Bu bölümde, 2021 yılı sonu itibarıyla Bakanlığımız görev alanına giren konularda Ülkemizin taraf olduğu ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşmalar ile Bakanlığımızın taraf olduğu anlaşmalara yer verilmiştir.

17.1. ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR

Çok taraflı anlaşmalar; imzacı ülkelerin sayısının ikiden fazla olduğu ve/veya uluslararası bir örgütün çatısı altında çok sayıda devletin taraf olduğu belgelerdir. Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanındaki çok taraflı anlaşmalar; çalışma hayatı ve sosyal güvenlik ile ailelerin kadınların, çocukların, yaşlıların ve engellilerin korunmasına ve güçlendirilmesine yönelik anlaşmalar olacak şekilde sayılabilir.

Bu bölümde Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanına giren konularda Ülkemizin Birleşmiş Milletler (BM), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Avrupa Konseyi (AK)'ye üyeliği kapsamında taraf olduğu çok taraflı uluslararası anlaşmalara yer verilmiştir. 2021 yılı sonu itibarıyla Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanında Ülkemizin taraf olduğu ve yürürlükte bulunan 83 adet çok taraflı uluslararası anlaşma mevcuttur.

17.1.1. BM'YE ÜYELİK KAPSAMINDA İMZALANAN SÖZLEŞMELER

1945 yılında kurulan BM, dünyada güvenliğin korunması, barışın sağlanması ve temel hak ve özgürlüklerin kodifiye edilmesi konusunda önemli rol oynamaktadır. Ülkemiz, kurulduğu günden bugüne kadar BM'nin temel hak ve özgürlüklere dair sözleşmelerine taraf olmuş ve taraf olmaya devam etmektedir. Ülkemizin taraf olduğu sözleşmelerden 12 tanesi Bakanlığımız görev ve yetki alanı içerisinde yer almaktadır.

Tablo-1: BM'ye Üyelik Kapsamında İmzalanan Sözleşmeler

No	Sözleşme Adı	Uluslararası Belgenin Kabul Tarihi	Türkiye İmza/Onay Tarihi	Türkiye için Yürürlük Tarihi
1	Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme	16.12.1966	15.08.2000	23.09.2003
2	Birleşmiş Milletler Medenî ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme	19.12.1966	15.08.2000	23.09.2003
3	Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi	19.12.1979	11.06.1985	19.01.1986
4	Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme	20.11.1989	14.09.1990	04.05.1995
5	Birleşmiş Milletler Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme	18.12.1990	13.01.1999	27.09.2004
6	Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme 'ye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol	25.05.2000	08.09.2000	19.09.2002

7	Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silahlı Çatışmalara Dâhil Olmaları Konusundaki İhtiyari Protokol	25.05.2000	16.10.2003	04.06.2004
8	Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesine İlişkin İhtiyari Protokol	08.09.2000	30.07.2002	29.01.2003
9	Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol	03.02.2004	01.03.2006	24.11.2006
10	Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme	13.12.2006	03.12.2008	28.10.2009
11	Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol	13.12.2006	03.12.2008	26.01.2015
12	Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokol	24.09.2012	09.03.2017	26.03.2018

17.1.1.1. ILO SÖZLEŞMELERİ

Ülkemizin 1932 yılından bu yana üyesi olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), dünyada çalışma standartlarının belirlenmesinde en yetkin uluslararası kuruluş olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma standartları, ILO Sözleşmeleri veya ILO Tavsiye Kararları şeklinde hayat bulmaktadır. 100 yıllık tarihinde ILO tarafından 2018 yılı sonuna kadar 189 Sözleşme ve 205 Tavsiye Kararı kabul edilmiştir.

Ülkemiz; 8 temel sözleşmenin tamamı, 4 yönetim sözleşmesinin (öncelikli) 3'ü ve 177 teknik sözleşmenin 48'i olmak üzere, toplam 59 ILO sözleşmesine taraf olmuştur. Ülkemizin taraf olduğu bu 59 sözleşmeden 4'ü, Uluslararası Çalışma Konferansı tarafından veya diğer ILO sözleşmeleri vasıtasıyla feshedilmiştir. Bu çerçevede, Ülkemizin taraf olduğu ve halen yürürlükte bulunan 55 ILO sözleşmesi bulunmaktadır.

Tablo-2: Türkiye Tarafından Onaylanan ILO Sözleşmeleri

No	Sözleşmenin Adı	ILO Kabul Tarihi	Resmi Gazete Yayın Tarihi	Türkiye için Yürürlük Tarihi
1	2 No'lu İşsizlik Sözleşmesi	28.11.1919	18.02.1950	14.07.1950
2	11 No'lu Örgütlenme Özgürlüğü (Tarım) Sözleşmesi	25.10.1921	28.10.1960	29.03.1961
3	14 No'lu Haftalık Dinlenme (Sanayi) Sözleşmesi	17.11.1921	16.02.1946	27.12.1946
4	26 No'lu Asgari Ücret Belirleme Yöntemi Sözleşmesi	16.06.1928	03.07.1973	29.01.1975
5	29 No'lu Zorla Çalıştırma Sözleşmesi*	28.06.1930	27.01.1998	30.10.1998
6	42 No'lu İşçinin Tazmini (Meslek Hastalıkları) Sözleşmesi (Revize)	21.06.1934	16.02.1946	27.12.1946

7	45 No'lu Yeraltı İşleri (Kadınlar) Sözleşmesi	21.06.1935	23.06.1937	21.04.1938
8	53 No'lu Ticaret Gemilerinde Çalışan Kaptanlar ve Gemi Zabitlerinin Meslekî Yeterliliklerinin Asgari İcaplarına İlişkin Sözleşme	24.10.1936	01.07.2003	22.04.2005
9	55 No'lu Gemi Adamlarının Hastalanması, Yaralanması ya da Ölümü Halinde Armatörün Sorumluluğuna İlişkin Sözleşme	24.10.1936	22.07.2003	17.03.2005
10	68 No'lu Gemilerde Mürettebat İçin İaşe ve Yemek Hizmetlerine İlişkin Sözleşme	27.06.1946	22.07.2003	17.03.2005
11	69 No'lu Gemi Aşçılarının Mesleki Ehliyet Diplomalarına İlişkin Sözleşme	27.06.1946	22.07.2003	17.03.2005
12	73 No'lu Gemi Adamlarının Sağlık Muayenesine İlişkin Sözleşme	29.06.1946	01.07.2003	17.03.2005
13	77 No'lu Gençlerin Tıbbi Muayenesi (Sanayi) Sözleşmesi	09.10.1946	18.08.1983	02.11.1984
14	80 No'lu Son Maddelerin Revizyonu Sözleşmesi	09.10.1946	28.05.1949	13.07.1949
15	81 No'lu İş Teftişi Sözleşmesi**	11.07.1947	22.12.1950	05.03.1951
16	87 No'lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi*	09.07.1948	22.12.1992	12.07.1993
17	88 No'lu İş ve İşçi Bulma Servisi Kurulması Sözleşmesi	09.07.1948	07.12.1949	14.07.1950
18	92 No'lu Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin Sözleşme	18.06.1949	01.07.2003	17.03.2005
19	94 No'lu Çalışma Şartları (Kamu Sözleşmeleri) Sözleşmesi	29.06.1949	21.12.1960	29.03.1961
20	95 No'lu Ücretlerin Korunması Sözleşmesi	01.07.1949	28.10.1960	29.03.1961
21	96 No'lu Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi (Revize)	01.07.1949	14.08.1951	23.01.1952
22	98 No'lu Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi*	01.07.1949	14.08.1951	23.01.1952
23	99 No'lu Asgari Ücret Tespit Mekanizması (Tarım) Sözleşmesi	28.06.1951	09.05.1969	23.06.1970
24	100 No'lu Eşit Ücret Sözleşmesi*	29.06.1951	22.12.1966	19.07.1967
25	102 No'lu Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi	28.06.1952	10.08.1971	29.01.1975
26	105 No'lu Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi*	25.06.1957	21.12.1960	29.03.1961
27	108 No'lu Gemi Adamları Ulusal Kimlik Katlarına İlişkin Sözleşme	13.05.1958	22.07.2003	07.02.2005
28	111 No'lu Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi*	25.06.1958	22.12.1966	19.07.1967
29	115 No'lu Radyasyondan Korunma Sözleşmesi	22.06.1960	23.03.1968	15.11.1968
30	116 No'lu Son Maddelerin Revizyonu Sözleşmesi	26.06.1961	13.05.1967	02.11.1968
31	118 No'lu Muamele Eşitliği (Sosyal Güvenlik) Sözleşmesi	28.06.1962	10.08.1971	25.06.1974

32	119 No'lu Makinaların Korunma Tertibatı ile Teçhizi Sözleşmesi	25.06.1963	02.06.1967	13.11.1967
33	122 No'lu İstihdam Politikası Sözleşmesi***	09.07.1964	20.11.1976	13.12.1977
34	123 No'lu Asgari Yaş (Yeraltı İşleri) Sözleşmesi	22.06.1965	21.05.1991	08.12.1992
35	127 No'lu Azami Ağırlık Sözleşmesi	28.06.1967	07.12.1972	13.11.1975
36	133 No'lu Mürettebatın Gemide Barındırılmasına İlişkin Sözleşme (İlave Hükümler)	30.10.1970	09.10.2003	17.03.2005
37	134 No'lu İş Kazalarının Önlenmesine (Gemi Adamları) İlişkin Sözleşme	30.10.1970	22.07.2003	17.03.2005
38	135 No'lu İşçi Temsilcileri Sözleşmesi	23.06.1971	11.12.1992	12.07.1993
39	138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi*	26.06.1973	27.01.1998	30.10.1998
40	142 No'lu İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Sözleşmesi	23.06.1975	12.12.1992	12.07.1993
41	144 No'lu Üçlü Danışma (Uluslararası Çalışma Standartları) Sözleşmesi***	21.06.1976	12.12.1992	12.07.1993
42	146 No'lu Gemi Adamlarının Yıllık Ücretli İznine İlişkin Sözleşme	29.10.1976	22.07.2003	28.07.2005
43	151 No'lu Çalışma İlişkileri (Kamu Hizmeti) Sözleşmesi	27.06.1978	11.12.1992	12.07.1993
44	152 No'lu Liman İşlerinde Sağlık ve Güvenliğe İlişkin Sözleşme	25.06.1979	22.07.2003	17.03.2005
45	153 No'lu Karayolları Taşımacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Sürelerine İlişkin Sözleşme	27.06.1979	22.07.2003	17.03.2005
46	155 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme	22.06.1981	13.01.2004	22.04.2005
47	158 No'lu Hizmet İlişkisine Son Verilmesi Sözleşmesi	22.06.1982	18.06.1994	04.01.1995
48	159 No'lu Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam (Engelliler) Sözleşmesi	20.06.1983	10.07.1999	26.06.2000
49	161 No'lu Sağlık Hizmetlerine İlişkin Sözleşme	25.06.1985	13.01.2004	22.04.2005
50	164 No'lu Gemi Adamlarının Sağlığının Korunması ve Tıbbi Bakımına İlişkin Sözleşme	08.10.1987	22.07.2003	17.03.2005
51	166 No'lu Gemi Adamlarının Ülkelerine Geri Gönderilmesine İlişkin Sözleşme	09.10.1987	22.07.2003	17.03.2005
52	167 No'lu İnşaat İşlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi, 1988	20.06.1988	29.11.2014	23.03.2015
53	176 No'lu Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi	22.06.1995	12.12.2014	23.03.2015
54	182 No'lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi*	17.06.1999	03.02.2001	02.08.2001
55	187 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi	15.06.2006	29.05.2013	16.01.2014

* Temel ILO Sözleşmeleri ** Yönetişim Sözleşmeleri (Öncelikli)

17.1.1.2. Avrupa Konseyi Sözleşmeleri

Ülkemizin de kurucuları arasında yer aldığı 1949 yılında kurulan Avrupa Konseyi (AK), bugün 47 üye devletten oluşmaktadır. Söz konusu devletlerin 28'i aynı zamanda Avrupa Birliği (AB) üyesidir. Avrupa Konseyi'ne üye olabilmek için Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) ilgili devletlerce imzalanması şartı aranmaktadır.

Raporun bu bölümünde, ülkemizin AK'a üyeliği kapsamında onaylamış olduğu ve Bakanlığımızın görev ve yetkisi kapsamına giren sözleşmelere yer verilmiştir. 2021 yılı sonu itibarıyla AK'a üyelik kapsamında onaylanan AK sözleşmelerinin sayısı 16'dır. 2011 yılında imzalanmış olan "Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)" 22 Mart 2021 tarihinde fesih bildirimi Avrupa Konseyi'ne yapılmış olup 1 Temmuz 2021 tarihi itibarı ile Türkiye adına yürürlükten kalkmıştır.

Tablo-3: Avrupa Konseyi'ne Üyelik Kapsamında Onaylanan Sözleşmeler

No	Anlaşma Adı	Avrupa Konseyi Kabul Tarihi	Türkiye İmza/Onay Tarihi	Türkiye için Yürürlük Tarihi
1	Tıbbî ve Sosyal Yardıma Dair Avrupa Sözleşmesi	11.12.1953	02.12.1976	01.01.1977
2	Tıbbî ve Sosyal Yardıma Dair Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol	11.12.1953	02.12.1976	01.01.1977
3	Yaşlılar, Maluller ve Felaket Zedelere İlişkin Sosyal Güvenlik Planlarına Dair Geçici Avrupa Sözleşmesi	11.12.1953	14.04.1967	01.05.1967
4	Yaşlılar, Maluller ve Felaket Zedelere İlişkin Sosyal Güvenlik Planlarına Dair Geçici Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol	11.12.1953	14.04.1967	01.05.1967
5	Yaşlılar, Maluller ve Felaket Zedeler İçin Planlardan Başkaları İçin Sosyal Güvenliğe Dair Avrupa Geçici Sözleşmesi	11.12.1953	14.04.1967	01.05.1967
6	Yaşlılar, Maluller ve Felaket Zedeler İçin Planlardan Başkaları İçin Sosyal Güvenliğe Dair Geçici Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol	11.12.1953	14.04.1967	01.05.1967
7	Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu	16.04.1964	07.03.1980	08.03.1981
8	Küçüklerin Vatana İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi	28.05.1970	02.12.1976	28.07.2015
9	Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	14.12.1972	02.12.1976	1.03.1977
10	Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ne Ek Anlaşma	14.12.1972	02.12.1976	1.03.1977
11	Göçmen İşçilerin Hukuki Statüsüne Dair Avrupa Sözleşmesi	24.11.1977	19.05.1981	01.05.1983
12	Çocukların Muhafaza Altına Alınmasına İlişkin Kararların İnfazı ve Tanınmasına ve	20.05.1980	08.02.2000	01.06.2000

	Çocukların Muhafaza Altına Alınmasının Telafisine Dair Avrupa Sözleşmesi			
13	Çocuk Haklarının Kullanımına Dair Avrupa Sözleşmesi	25.01.1996	10.06.2002	01.10.2002
14	Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı	03.05.1996	27.06.2007	01.08.2007
15	Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesi	15.05.2003	23.01.2012	01.05.2012
16	Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi)	25.10.2007	07.12.2011	01.04.2012

Tablo-3'te 9 uncu sırada yer alan Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesini 13 ülke imzalamıştır. Ancak bu ülkelerden sadece 8'inde bu Sözleşme hâlihazırda yürürlüktedir. Ülkemiz ile bu Sözleşmenin yürürlükte olduğu ve iki ülke arasında bir sosyal güvenlik anlaşması bulunmayan ülkeler arasındaki iki ülke sigortalılarının sosyal güvenlik alanındaki iş ve işlemleri bu Sözleşme hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Aşağıdaki tabloda söz konusu Sözleşmeye taraf ülke bilgilerine yer verilmiştir. Bu ülkelerden İspanya ve Portekiz ile Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi kapsamında vatandaşlarımız yardımlardan yararlanmaktadır.

Tablo-4: Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ni İmzalayan Devletler

No	Ülke	İmza Tarihi	Onay Tarihi	Yürürlük Tarihi
1	Türkiye	14.12.1972	02.12.1976	01.03.1977
2	Avusturya	14.12.1972	10.06.1975	01.03.1977
3	Fransa	14.12.1972		
4	İtalya	14.12.1972	11.01.1990	12.04.1990
5	Lüksemburg	14.12.1972	13.11.1975	01.03.1977
6	Hollanda	05.11.1975	08.02.1977	09.05.1977
7	Belçika	26.11.1976	21.01.1986	22.04.1986
8	Yunanistan	21.04.1977		
9	Portekiz	24.11.1977	18.03.1983	19.06.1983
10	İrlanda	23.02.1979		
11	İspanya	12.11.1984	24.01.1986	25.04.1986
12	Moldova	22.05.2002		
13	Çekya	21.06.2002		

17.2. İKİ TARAFLI ANLAŞMALAR

Bakanlığımızın görev alanına giren konularda Ülkemiz adına tek bir ülke ile akdedilmiş uluslararası belgeler bu kısımda tasnif edilmiştir. Bakanlığımızın görev alanına giren konularda Ülkemiz adına taraf olunan iki taraflı uluslararası anlaşmaları; sosyal güvenlik, işgücü ve işbirliği anlaşmalarından oluşmaktadır.

Bu bölümde, 2021 yılı sonu itibarıyla Ülkemizin taraf olduğu ikili sosyal güvenlik, işgücü ve işbirliği anlaşmalarına yer verilmiştir.

17.2.1. SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMALARI

Sosyal güvenlik anlaşmaları, taraf ülke vatandaşlarının ve çalışanlarının veya iki tarafa tabi hizmeti bulunan sigortalıların, duruma göre üçüncü ülke vatandaşlarının sosyal güvenlik haklarının mütekabiliyet esasları çerçevesinde korunması ve güvence altına alınabilmesi amacıyla akdedilen anlaşmalardır.

Ülkemizin taraf olduğu Sosyal güvenlik anlaşmalarının kapsamı, ülkeden ülkeye farklılıklar arz etmektedir. Bu bakımdan söz konusu anlaşmanın kapsamına göre değişmekle birlikte sosyal güvenlik anlaşmaları yürürlüğe girdiğinde vatandaşlarımıza aşağıdaki haklardan bazıları sağlanmaktadır:

- ✓ Her iki akit taraf mevzuatına tabi olanların sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem görmeleri sağlanır.
- ✓ Tarafların mevzuatlarında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için, akit taraf devletlerde geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün hale gelir.
- ✓ Bir akit taraf sigortalısının geçici olarak diğer akit tarafta çalışması sırasında hangi taraf sosyal güvenlik mevzuatına tabi olacağı belirlenir. Böylece aynı çalışmadan dolayı mükerrer sigortalılık önlenir. Ayrıca diplomatik misyon mensupları ve devlet hizmeti görmek üzere diğer akit taraf ülkesinde bulunanların tabi olacağı sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin hükümler çerçevesinde yine mükerrer sigortalılık önlenir.
- ✓ Aylık veya gelir almakta iken diğer akit taraf ülkesinde ikamet edenlerin aylık ve/veya gelirlerinin yeni ikamet yerinde de ödenmesine imkân sağlanır.
- ✓ Her iki akit taraf sigortalılarının geçici iş göremezlik hallerinde sağlık yardımlarından yararlanmaları mümkün olur.
- ✓ Maluliyet aylığı alan ve diğer tarafta ikamet edenlerin tıbbi kontrolleri, aylığı veren akit taraf adına ikamet yerinin bulunduğu diğer akit taraf sosyal güvenlik kuruluşu tarafından da yapılması mümkün hale gelir.
- ✓ Bir akit taraf sigortalılarının ve aile fertlerinin diğer ülkede bulunmaları halinde ihtiyaç duydukları sağlık yardımlarının sigortalı bulunulan akit taraf adına ikamet edilen veya bulunulan diğer akit tarafta da sağlanmasına imkân getirilir.

Sosyal güvenlik anlaşmalarının uygulama esaslarını belirlemek amacıyla sosyal güvenlik anlaşması imzalanan ülkelerle ayrıca sosyal güvenlik idari anlaşması da imzalanmaktadır. Sosyal güvenlik idari anlaşmaları, sosyal güvenlik anlaşmalarının uygulaması ve pratik olarak hayata geçirilmesi için imzalanan uluslararası anlaşmalardır. Sosyal güvenlik anlaşması kapsamındaki hak ve menfaatleri sağlayacak olan irtibat kurumlarının belirlenmesi, anlaşma kapsamında yer alan hak ve yükümlülüklerin nasıl kullanılacağına dair usul ve esasların tespit edilmesi ve irtibat kurumları arasındaki özel iletişim aracı olan formların (formülerler) belirlenmesi, bu anlaşmaların başlıca özellikleri arasında yer almaktadır.

Sosyal güvenlik anlaşmaları ile idari anlaşmalar, yürürlük durumlarına göre Tablo-5 ve Tablo-6'da tasnif edilmiştir. Tablo-5, yürürlükte bulunan sosyal güvenlik anlaşmaları ile idari anlaşmaları gösterirken Tablo-6, imzalanmış; ancak ülkelerin iç onay süreçlerini tamamlayamaması nedeniyle henüz yürürlüğe girmemiş sosyal güvenlik anlaşmalarını göstermektedir. 2021 yılı sonu itibarı ile imzalanmış bulunan toplam sosyal güvenlik anlaşma sayısı, 36'dır. Bunların 34'ü yürürlükte dir. Moğolistan ile yapılan Anlaşma 1 Mart 2021 tarihi itibarı ile yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Diğer taraftan, Polonya ile yapılan Anlaşmanın teati işlemleri 1 Mart 2021 tarihinde tamamlanmış ve 01.06.2021 tarihi itibarı ile yürürlüğe girmiştir.

Tablo-5: Yürürlükte Bulunan Sosyal Güvenlik Anlaşmaları ve İdari Anlaşmalar

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi
1	Almanya	Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda Yapılan Sözleşme	30.04.1964	01.11.1965
		Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına Dair Anlaşma	02.11.1984	01.04.1987
		Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasında 30 Nisan 1964 tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Tadili Hakkında Ek Sözleşme	28.05.1969	01.08.1972
		Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Arasında 25 Ekim 1974 Tarihinde Bonn'da İmzalanmış Bulunan 30 Nisan 1964 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ni Değiştiren Ara Sözleşme	25.10.1974	01.05.1975
		28 Mayıs 1969 Tarihli Tadil Anlaşması ile 25 Ekim 1974 Tarihli Ara Anlaşma Metnindeki 30 Nisan 1964 Tarihli Türk-Alman Sosyal Güvenlik Sözleşmesine İlişkin Ek Sözleşme	02.11.1984	01.04.1987
		Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Arasındaki 30 Nisan 1964 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin	02.11.1984	01.04.1987

		Uygulanması (ile ilgili 2 Kasım 1984 tarihli ekli İdari Anlaşma)		
2	Arnavutluk	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	15.07.1998	01.02.2005
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Genel İdari Anlaşma	10.09.1998	01.02.2005
3	Avusturya*	Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Anlaşma	28.10.1999	01.12.2000
		Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Mevcut Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanması Hakkında Anlaşma	15.11.2000	01.12.2000
4	Azerbaycan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	17.07.1998	09.08.2001
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma	06.05.2004	09.08.2001
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 17 Temmuz 1998 Tarihinde Ankara’da İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’nin Revizyonu ile İlgili Ek Sözleşme	18.09.2006	14.12.2001
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 6 Mayıs 2004 Tarihinde Bakü’de İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’nin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma’nın Revizyonu İle İlgili Ek İdari Anlaşma	18.09.2006	14.12.2001
5	Belçika*	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	11.04.2014	01.09.2018
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	02.03.2016	01.09.2018
6	Bosna-Hersek	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	27.05.2003	01.09.2004
		Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	27.05.2003	01.09.2004
7	Çekya	Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	02.10.2003	01.01.2005

		Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	30.06.2004	30.06.2004
8	Danimarka*	Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	13.12.1999	01.11.2003
		Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Aktedilmiş Olan 13/12/1999 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulama Şekline Dair İdari Anlaşma	13.12.1999	01.11.2003
9	Fransa	Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda Genel Sözleşme	20.01.1972	01.08.1973
		Türkiye ile Fransa Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda 20 Ocak 1972 Tarihli Genel Sözleşmenin Uygulama Şekillerine Dair Genel İdarî Anlaşma	16.05.1973	01.08.1973
		Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanmış Bulunan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 37 nci Maddesinin Son Paragrafının Sözleşme Metninden Çıkarılmasına İlişkin Sözleşme	10.09.1976	
		20 Ocak 1972 Tarihli Türkiye - Fransa Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesinin Uygulama Usullerine Dair 16 Mayıs 1973 Tarihli Genel İdari Anlaşmanın Uygulanmasında Kullanılacak Formüler Örneklerini Tespit Eden 16 Mayıs 1973 Tarih, 1 Sayılı ve 22 Eylül 1978 Tarih, 2 Sayılı Ek idari Anlaşmaları Değiştiren 3 Nolu Ek idari Anlaşma	10.06.1983	
		Türkiye Cumhuriyeti ile Fransa Cumhuriyeti Arasında 20 Ocak 1972 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesine Ek Sözleşme	03.02.1984	
		22 Eylül 1978 Tarihli Ek İdari Anlaşma ile 20 Ocak 1972 Tarihli Türkiye - Fransa Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesinin Uygulama Şekline Dair 16 Mayıs 1973 Tarihli Genel İdari Anlaşmayı Değiştiren 4 Numaralı Ek İdari Anlaşma	28.09.1984	
		Türkiye Cumhuriyeti İle Fransa Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda 20 Ocak 1972 Tarihinde İmzalanan Genel Sözleşmeye Ek Sözleşme - II	17.04.1990	
10	Gürcistan	Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	11.12.1998	20.11.2003

		Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	11.11.1998	20.11.2003
11	Hırvatistan	Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	12.06.2006	01.06.2012
		Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	12.06.2006	01.06.2012
12	Hollanda	Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	05.04.1966	01.02.1968
		Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasında 5 Nisan 1966 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulama Şekilleri Hakkında İdarî Anlaşma	14.06.1967	01.02.1968
		Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı Arasındaki 5 Nisan 1966 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Tadilini Amaçlayan Sözleşme	04.09.1980	01.05.1983
13	İngiltere**	Türkiye Cumhuriyeti ile İngiltere Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Sözleşme	09.09.1959	01.06.1961
		Türk-İngiliz Sosyal Sigorta Sözleşmesinin Tatbikatına Müteallik Anlaşma	09.09.1959	01.06.1961
14	İsveç	Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	30.06.1978	01.05.1981
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Tatbikatı ile İlgili İdari Anlaşma	30.06.1978	01.05.1981
		Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşma	03.06.1997	
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasındaki 30/6/1978 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Uygulanmasına İlişkin Ek İdari Anlaşma	18.10.2002	
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Değiştiren Ek Sözleşme	26.08.2004	01.08.2012
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında 30.06.1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Değiştiren Ek Sözleşmenin Uygulanmasına İlişkin Ek İdari Anlaşma	17.05.2013	
15	İsviçre	Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Sözleşme	01.05.1969	01.01.1972

		Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Arasında 1 Mayıs 1969 Tarihinde Akdedilen Sosyal Güvenlik Sözleşme sının Uygulama Şekilleri Hakkında İdari Anlaşma	14.01.1970	01.01.1972
		Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Sözleşme	25.05.1979	
16	İtalya	Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	08.05.2012	01.08.2015
17	Kanada	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	19.06.1998	01.01.2005
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında 19 Haziran 1998 Tarihinde Ankara’da İmzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Düzenleme	19.06.1998	01.01.2005
18	Karadağ	Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	15.03.2012	01.12.2015
		Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	18.05.2015	01.12.2015
19	Kebek	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kebek Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda Mutabakat	21.11.2000	01.01.2005
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kebek Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlikle İlgili Mutabakatın Uygulanmasına İlişkin İdari Düzenleme	21.11.2000	01.01.2005
20	Kırgızistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	09.04.2018	01.11.2020
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	09.04.2018	01.11.2020
21	KKTC*	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	23.02.2017	01.10.2020
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	23.02.2017	01.10.2020
22	Kore Cum.	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	01.08.2012	01.06.2015
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kore Cumhuriyeti Hükümeti arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Düzenleme	24.06.2013	01.06.2015

23	Libya*	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Cemahiriyesi Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	13.09.1984	01.09.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Cumhuriyeti Arasında İmzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına Dair İdari Anlaşma	09.08.1985	01.09.1985
24	Lüksemburg	Türkiye Cumhuriyeti ile Lüksemburg Büyük Dükalığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	20.11.2003	01.06.2006
		Türkiye Cumhuriyeti ile Lüksemburg Büyük Dükalığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulama Usullerine İlişkin İdari Anlaşma	08.12.2004	01.06.2006
25	Macaristan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	24.02.2015	01.04.2018
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	24.02.2015	01.04.2018
26	Makedonya	Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	06.07.1998	01.07.2000
		Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	21.08.1998	01.07.2000
27	Moğolistan	Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	07.03.2018	01.03.2021
		Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	07.03.2018	01.03.2021
28	Moldova	Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	05.05.2017	01.06.2020
		Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	05.05.2017	01.06.2020
29	Norveç	Türkiye Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	20.07.1978	01.06.1981
		Türkiye ile Norveç Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	05.02.1981	01.06.1981
30	Polonya	Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşma	17.10.2017	01.06.2021
		Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik	17.10.2017	01.06.2021

		Anlaşmasının Uygulanmasına Yönelik İdari Anlaşma		
31	Romanya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	06.07.1999	01.03.2003
		Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Arasında 6 Temmuz 1999 Tarihinde Ankara’da İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	30.05.2003	22.01.2004
32	Sırbistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	26.10.2009	01.12.2013
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına Yönelik İdari Anlaşma	26.10.2009	01.12.2013
33	Slovakya	Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	25.01.2007	01.07.2013
		Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	25.01.2007	01.07.2013
34	Tunus	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	28.05.2013	01.04.2018

* Söz konusu ülkeler ile yapılan anlaşmalar yenilenmiş olup yenilenen anlaşmalar yürürlüğe girmişlerdir.

** Söz konusu ülke ile yapılan anlaşma yenilenmiş olup onay süreci devam etmektedir.

2021 yılı sonu itibarıyla Ülkemizin taraf olduğu 34 sosyal güvenlik anlaşması bulunmaktadır. Bununla birlikte, bu dönemde Ülkemiz adına imzalanmış ancak henüz ülkelerin iç onay süreçlerini tamamlayamamış olması nedeniyle yürürlüğe girmemiş 2 sosyal güvenlik anlaşması bulunmaktadır. Bu anlaşmalara ait bilgilere Tablo-6’da yer verilmiştir.

Tablo-6: İmzalanmış Ancak Yürürlüğe Girmemiş Güvenlik Anlaşmaları ve İdari Anlaşmalar

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi
1	İngiltere	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	20.12.1999
2	İran	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	16.04.2016

17.2.2. İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM ANLAŞMALARI

İşgücü anlaşmaları, ülkeler arasındaki istihdam ilişkilerinin düzenlenmesi amacıyla akdedilen uluslararası anlaşmalardır. Özellikle ülkemiz işgücünün yabancı ülkelere ve yabancıların ülkemizde çalışma usul ve esaslarının ana çerçevesini belirleyen metinlerdir.

Ülkemiz ile işgücü anlaşması imzalanan ülkeler arasında işgücü göçü bu anlaşmalar esas alınarak ve bu anlaşmalarda belirlenen kurallar çerçevesinde gerçekleşmektedir.

İstisna Akdi (Eser Sözleşmesi) borçlar hukukumuzda “*yüklenicinin bir eser meydana getirmeyi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşmedir*” şeklinde tanımlanmaktadır. İstisna Akdi, müteahhitlik sözleşmelerinin hukuki dayanağı olup her türlü iş üstlenmelerini bu kapsamda değerlendirmek mümkündür.

Ülkemiz işverenleri (müteahhitler), Ülkemizde olduğu gibi diğer ülkelerde de iş taahhüdünde bulunmaktadırlar. İşverenlerinin (müteahhitlerinin) Ülkemizde istihdam ettikleri işçilerini Almanya Federal Cumhuriyeti’nde üstlendikleri işlerde çalışmak üzere söz konusu ülkeye götürmelerinde kolaylık sağlanması gayesiyle “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşma” akdedilmiştir. Kısaca İstisna Akdi olarak anılan bu anlaşma kapsamında Türkiye’den geçici olarak Almanya’ya götürülecek Türk işçilere, ikamet ve çalışma vizelerinin verilmesinde kolaylık sağlanmaktadır. Ayrıca Almanya’da çalıştırılabilecek Türk işçi sayısı ile ilgili olarak getirilen yıllık kotalar özel olarak belirlenmektedir.

2021 yılı sonu itibarıyla işgücü ve istihdam alanlarında ülkemiz tarafından imzalanan anlaşma sayısı 14’tür.

Tablo-7: İşgücü/İstisna Akdi Anlaşmaları

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi
1	Almanya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşçilerinin Almanya’da İşe Yerleştirilmelerine Dair Anlaşma	30.10.1961	01.09.1961
2	Almanya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk Firmaları İşçilerinin İstisna Akdi Çerçevesinde İstihdamına İlişkin Anlaşma	18.11.1991	18.11.1991
3	Avustralya	Türklerin Avustralya’da İkamet ve Çalışmaları Hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avustralya Milletler Topluluğu Hükümeti Arasında Anlaşma	05.10.1967	05.10.1967

4	Avusturya	Avusturya'ya Türk işgücü celbi ve Türk işçilerinin Avusturya'da istihdamına dair Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında Anlaşma	15.05.1964	15.05.1964
5	Azerbaycan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Karşılıklı İstihdamına Dair Anlaşma	13.11.2013	18.06.2014
6	Belçika	Türkiye ile Belçika Arasında Türk İşçilerinin Belçika'da İstihdamına dair Anlaşma	16.07.1964	16.07.1964
7	Fransa	Türkiye ile Fransa Arasında İşgücü Andlaşması	08.04.1965	08.04.1965
8	Fransa	Türkiye'ye ve Fransa'ya Stajyer Kabulüne Dair Anlaşma	22.12.1950	
9	Hollanda	Türk İşçilerinin Toplanması, Hollanda'ya Yollanması ve Orada İşe Yerleştirilmesi hakkında Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasında Anlaşma	19.08.1964	19.08.1964
10	Katar	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Temsil Edilen Türkiye Cumhuriyeti ile Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığınca Temsil Edilen Katar Devleti Arasında İşgücü İstihdamının Tanzimine Dair Anlaşma	01.04.1986	20.12.1990
11	KKTC	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşması	23.02.2017	(onay aşamasında)
12	Kuveyt	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İşgücü Değişimi Hakkında Anlaşma	30.03.2008	13.04.2010
13	Libya	Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Cumhuriyeti Arasında İşgücü Anlaşması	05.01.1975	13.05.1975
14	Ürdün	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Haşimi Ürdün Krallığı Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşması	08.07.1982	12.10.1982

17.2.3. İŞBİRLİĞİ ANLAŞMALARI

İşbirliği anlaşmaları, genel olarak Bakanlığımız ile Ülkemizin iyi ilişkiler içerisinde olduğu ülkelerin ilgili Bakanlıkları arasında uzman değişimine, tecrübe, iyi uygulama örnekleri, bilgi ve belge paylaşılmasına ve çalışma ziyaretleri, konferanslar, eğitim programları gibi ortak organizasyonların yapılması yoluyla ülkeler arasındaki işbirliğinin pekişmesi ve ilişkilerin geliştirilmesine imkân sağlayan metinlerdir. Bununla birlikte; uzman değişimi, tecrübe ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılması işbirliği şekillerinin dışında diğer Ülkelerle istihdam alanındaki bazı konularda işbirliği yapılmasını öngören işbirliği anlaşmaları da bulunmaktadır. Bakanlığımız ile yabancı ülke bakanlıkları arasında çalışma, istihdam, sosyal güvenlik, ailenin ve kadının güçlendirilmesi, sosyal hizmetler gibi alanlarda hâlihazırda yürürlükte olan birçok işbirliği mutabakat zaptı bulunmaktadır. Bu anlaşmaların bir kısmı, uluslararası anlaşma şeklinde Ülkemiz adına akdedilmiş olmakla birlikte bir kısmı, bakanlıklar arası niyet beyanı şeklinde Bakanlığımız adına akdedilmiştir.

Bu bölümde Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanına giren konularda Ülkemizin veya Bakanlığımızın taraf olduğu işbirliği anlaşmalarına yer verilmiştir. 2021 yılı sonu itibarıyla Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanında 45 ülke/kuruluş ile imzalamış olduğu 70 işbirliği anlaşması bulunmaktadır. Kuveyt ve İspanya ile akdedilen işbirliği anlaşmaları 2021 yılında imzalanmıştır.

Tablo-8: İşbirliği Anlaşmaları

No	Ülke/Kuruluş	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi	Bakanlık
1	Afganistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, İstihdam ve Sosyal İşler Alanlarında İşbirliği Anlaşması	09.12.2019	(onay aşamasında)	AÇSHB
2	Almanya	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Almanya Federal Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Çalışma ve Sosyal Politika Alanında İşbirliğine Dair Ortak İrade Beyanı	18.01.2007	18.01.2007	ÇSGB
3	Arnavutluk	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Arnavutluk Cumhuriyeti Çalışma, Sosyal İşler ve Kadın Bakanlığı Arasında Sosyal Güvenlik ve İşbirliği Protokolü	12.03.1998	12.03.1998	ÇSGB

4	Avusturya	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ve Avusturya Cumhuriyeti Federal Çalışma Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanı Rudolf Hundstorfer Arasında İmzalanan Sonuç Bildirgesi	13.12.2012	13.12.2012	ASPB
		T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ile Avusturya Cumhuriyeti Federal Ekonomi, Aile ve Gençlik Bakanı Reinhold Mitterlehner ile Arasında Yapılan Görüşmenin Sonuçları	14.12.2012	14.12.2012	ASPB
5	Azerbaycan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	13.11.2013	11.06.2014	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Aile, Kadın ve Çocuk Politikaları Alanında İşbirliği Protokolü	25.10.2011	26.03.2015	ASPB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	05.05.1997	04.07.1997	ÇSGB
6	Bahreyn	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bahreyn Krallığı Çalışma Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptı	29.09.2010	31.05.2011	ÇSGB
7	Bulgaristan	Bulgaristan Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliğinin Güçlendirilmesine İlişkin Niyet Mektubu	11.09.2006	11.09.2006	ÇSGB

		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bulgaristan Emekli Aylıklarının Türkiye'de Ödenmesine İlişkin Anlaşma	4.11.1998	01.03.1999	ÇSGB
8	Burkina Faso	Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Burkina Faso Kadın, Ulusal Dayanışma ve Aile Bakanlığı Arasında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı	13.03.2019	13.03.2019	AÇSHB
9	Çad	Türkiye Cumhuriyeti Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çad Cumhuriyeti Kadın, Çocuk ve Milli Dayanışma Bakanlığı Arasındaki İşbirliğini Geliştirmeye Yönelik Mutabakat Zaptı	09.12.2019	09.12.2019	AÇSHB
10	Endonezya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptı	29.06.2010	28.09.2017	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Endonezya Cumhuriyeti Sosyal İşler Bakanlığı arasında Sosyal Refaha İlişkin Mutabakat Zaptı	22.07.2019	22.07.2019	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Kurumu ile Endonezya Cumhuriyeti Sağlık Sosyal Güvenlik Kurumu Arasında Sağlık Sigortası Sistemi Alanında İşbirliği Üzerine Mutabakat Zaptı	22.07.2019	22.07.2019	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Endonezya Cumhuriyeti Kadının Güçlendirilmesi ve Çocuğun Korunması Bakanlığı Arasında Kadın ve Çocuk	23.07.2019	23.07.2019	AÇSHB

		Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı			
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Endonezya Cumhuriyeti İşgücü Bakanlığı Arasında Çalışma Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	01.09.2019	01.09.2019	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Endonezya Cumhuriyeti Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Sosyal Refah İşbirliği Konusunda Niyet Beyanı	26.12.2013	26.12.2013	ASPB
11	Filistin	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Sosyal Politika Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı	09.12.2019	30.10.2020	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kadının Güçlendirilmesi Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı	24.11.2018	(onay aşamasında)	AÇSHB
12	Finlandiya	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Finlandiya Cumhuriyeti Ekonomi ve İstihdam Bakanlığı Arasında Kadın Girişimciliği ve İstihdamının Geliştirilmesi Alanında İşbirliği Niyet Beyanı	11.04.2011	11.04.2011	ASPB
13	Gambiya	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Gambiya Cumhuriyeti Kadın İşleri Bakanlığı ile İşbirliğini Geliştirmeye Yönelik Niyet Beyanı	12.09.2017	12.09.2017	ASPB
14	Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)	Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Türkiye Temsilciliği Arasında Niyet Mektubu	24.09.2020	24.09.2020	AÇSHB

15	Gürcistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Gürcistan Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Çalışma ve İstihdam Bakanlığı Arasında Sosyal Güvenlik Alanında Karşılıklı Yardımlaşma ve İşbirliği Protokolü	29.09.1998	29.09.1998	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Gürcistan Hükûmeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	19.07.2016	05.01.2017	ÇSGB
16	İspanya	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile İspanya Krallığı Hükûmet İkinci Başkan Yardımcılığı ve Çalışma ve Sosyal Ekonomi Bakanlığı Arasında Çalışma ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Hakkında Niyet Beyanı	17.11.2021	17.11.2021	ÇSGB
17	İran	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptı	23.06.2010	29.09.2019	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Kadın ve Aile İşleri Cumhurbaşkanı Yardımcılığı Arasında Kadın ve Aile Faaliyetleri Alanında Niyet Beyanı	7.04.2015	7.04.2015	ASPB
18	Karadağ	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Karadağ Hükûmeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	15.03.2012	22.12.2014	ÇSGB
19	Katar	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Aile, Kadın ve Sosyal Hizmetler Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	26.11.2020	(Onay Aşamasında)	AÇSHB

20	Kazakistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı Arasında Ortak İşbirliği Anlaşması	19.10.2000	19.10.2000	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kazakistan'da Kazak İnşaat İşçileri İçin Eğitim Merkezi Kurulmasına İlişkin İşbirliği Anlaşması	24.12.2010	05.07.2011	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ile Kazakistan Cumhuriyeti Çalışma Nüfusun Sosyal Korunması Bakanlığı, İş Güvenliği İlmi Araştırmalar Enstitüsü Arasında İş Sağlığı ve Güvenliği Alanında Karşılıklı İşbirliği Mutabakat Zaptı	04.03.2019	04.03.2019	AÇSHB
21	Kırgızistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kırgız Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı Arasında Ortak İşbirliği Anlaşması	09.03.2005	09.03.2005	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kırgız Cumhuriyeti Sosyal Fonu Arasında Ortak İşbirliği Anlaşması	09.03.2005	09.03.2005	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Kırgız Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı Arasında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	01.09.2018	01.09.2018	AÇSHB
22	KKTC	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma İskân ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolü	30.06.1999	28.03.2000	ÇSGB

		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliğini Geliştirmeye Yönelik Mutabakat Zaptı	27.10.2017	27.10.2017	ASPB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında Genel Sağlık Sigortası Alanında Mutabakat Zaptı	09.12.2019	09.12.2019	AÇSHB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardımlaşma Alanında İşbirliğine İlişkin Protokol	17.01.1998	24.02.1998	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında K.K.T.C.'nde Bulunan Türk Vatandaşlarının İkamet, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Haklarını Düzenlemeye İlişkin Protokol	12.10.2004	05.12.2004	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	23.08.2016	07.11.2018	ÇSGB
23	Kongo	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Kongo Cumhuriyeti Kadının Güçlendirilmesi ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı Arasında Kadının Statüsünün ve Cinsiyetlerin Entegrasyonunun Geliştirilmesi Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	14.06.2013	14.06.2013	ASPB

24	Kuveyt	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Sosyal İşler Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	08.04.2021	(onay aşamasında)	AÇSHB
25	Macaristan	Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Macaristan İnsan Kaynakları Bakanlığı Arasında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	07.11.2019	07.11.2019	AÇSHB
26	Makedonya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	05.09.2013	13.02.2014	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Makedonya Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Arasında Sosyal Politika Alanında İşbirliği Niyet Beyanı	2015	2015	ASPB
27	Malta	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Malta Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Dayanışma Bakanlığı Arasında İşbirliği Hakkında Niyet Beyanı	17.02.2017	17.02.2017	ASPB
28	Mısır	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	17.11.2012	12.06.2013	ÇSGB
29	Moğolistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Moğolistan Sosyal Refah ve Çalışma Bakanlığı ile Ortak İşbirliği Anlaşması	09.09.2005	09.09.2005	ÇSGB
30	Moritanya	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Sosyal İşler Çocuk ve Aile Bakanlığı Arasında Sosyal Politika Alanında Niyet Beyanı	25.12.2011	25.12.2011	ASPB

31	Özbekistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma	30.04.2018	(onay aşamasında)	ÇSGB
32	Romanya	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Romanya Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı Arasında Ortak İşbirliği Protokolü	06.07.1999	04.05.2000	ÇSGB
33	Rusya	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Rusya Federasyonu Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı	01.12.2014	01.12.2014	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Rusya Federasyonu Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı Arasında Sosyal Politika, Kadın ve Aile Hakları Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı	03.04.2018	03.04.2018	ASPB
34	S. Arabistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Çalışma Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	29.09.2016	21.08.2017	ÇSGB
35	Sırbistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Sırbistan Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı Arasında İşbirliği Anlaşması	23.09.2010	15.02.2011	ÇSGB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sırbistan Cumhuriyeti Çalışma, İstihdam, Gaziler ve Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Aile ve Sosyal Koruma Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	07.10.2019	07.10.2019	AÇSHB
36	Slovakya	İstihdam ve Sosyal Politika Alanında Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve	17.03.1997	17.03.1997	ÇSGB

		Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Slovakya Cumhuriyeti Çalışma, Sosyal İşler ve Aile Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolü			
37	Somali	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, İstihdam ve İşgücünün Gelişimi Alanlarında Mutabakat Zaptı	03.06.2016	(onay aşamasında)	ÇSGB
38	Suriye	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Sosyal İşler ve Çalışma Bakanlığı Arasında İşbirliği Anlaşması	15.01.2009	28.12.2010	ÇSGB
39	Tacikistan	Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Tacikistan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Koruması Bakanlığı ile Ortak İşbirliği Anlaşması	11.10.2002	11.10.2002	ÇSGB
40	Tunus	Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kadının, Ailenin ve Çocukların Statülerinin Geliştirilmesi Üzerine İşbirliği Protokolü	11.01.2008	19.10.2011	ASPB
		Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Tunus Cumhuriyeti Sosyal İşler Bakanlığı Arasındaki İşbirliği Hakkında Niyet Beyanı	06.06.2013	06.06.2013	ASPB
41	Türkmenistan	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	3.03.2015	23.07.2015	ÇSGB
42	Uganda	Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Uganda Cumhuriyeti Toplumsal Cinsiyet, Çalışma ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı Arasında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	09.12.2019	09.12.2019	AÇSHB

43	Ürdün	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması	27.03.2016	(onay aşamasında)	ÇSGB
44	Yunanistan	Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Yunan Cumhuriyeti Kalkınma, Rekabetçilik, Altyapı ve Ağlar Bakanlığı Arasında Kadın Girişimlerinin Desteklenmesiyle Kadın Girişimciliğinin ve İstihdamın Desteklenmesi Konusunda İşbirliği Üzerine Niyet Beyanı	04.04.2013	04.04.2013	ASPB
45	Zambiya	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kadının Güçlendirilmesi Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	13.02.2020	14.01.2021	AÇSHB

AÇSHB: Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

ASPB: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

ÇSGB: Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Tablo-8.1: Mevcut ve Mülga Bakanlıkların İmzalamış Olduğu İşbirliği Anlaşmalarının Ülkeler Bazında Sayıları

SIRA NO	ÜLKE	ASPB	ÇSGB	AÇSHB	TOPLAM
1	Afganistan			1	1
2	Almanya		1		1
3	Arnavutluk		1		1
4	Avusturya	2			2
5	Azerbaycan	1	2		3
6	Bahreyn		1		1
7	Bulgaristan		2		2
8	Burkina Faso			1	1
9	Çad			1	1
10	Endonezya	1	1	4	6
11	Filistin			2	2
12	Finlandiya	1			1
13	Gambiya	1			1
14	Gıda ve Tar. Örg. (FAO)			1	1
15	Gürcistan		2		2
16	İran	1	1		2

17	İspanya		1		1
18	Karadağ		1		1
19	Katar			1	1
20	Kazakistan		2	1	3
21	Kırgızistan		2	1	3
22	KKTC	1	4	1	6
23	Kongo	1			1
24	Kuveyt			1	1
25	Macaristan			1	1
26	Makedonya	1	1		2
27	Malta	1			1
28	Mısır		1		1
29	Moğolistan		1		1
30	Moritanya	1			1
31	Özbekistan		1		1
32	Romanya		1		1
33	Rusya	1	1		2
34	S. Arabistan		1		1
35	Sırbistan		1	1	2
36	Slovakya		1		1
37	Somali		1		1
38	Suriye		1		1
39	Tacikistan		1		1
40	Tunus	2			2
41	Türkmenistan		1		1
42	Uganda			1	1
43	Ürdün		1		1
44	Yunanistan	1			1
45	Zambiya			1	1
	TOPLAM	16	35	19	70

18. YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN ULUSLARARASI ANLAŞMALAR

Bu kısımda; zaman içerisinde yeni bir anlaşma yapma arzusuyla veya siyasi sebeplerden dolayı feshedilen, yürürlükten kaldırılan veya uygulaması sona erdirilen anlaşmalar yer almaktadır. Bu anlaşmalar ileriye dönük olarak hukuk dünyasından kaldırılmıştır.

18.1. MÜLGA ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR

Tablo-9: Mülga Çok Taraflı Anlaşmalar

No	Sözleşmenin Adı	Uluslararası Belgenin Kabul Tarihi	Resmi Gazete Yayın Tarihi	Türkiye için Yürürlük Tarihi
1	15 No'lu Asgari Yaş (Trimciler ve Ateşçiler) Sözleşmesi ¹	25.10.1921	02.06.1959	29.09.1959
2	34 No'lu Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi ²	08.06.1933	16.02.1946	27.12.1946
3	58 No'lu Asgari Yaş (Deniz) Sözleşmesi (Revize) ³	22.10.1936	02.06.1959	29.09.1959
4	59 No'lu Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesi (Revize) ³	03.06.1937	12.12.1992	12.07.1993
5	Avrupa Sosyal Şartı ⁴	18.10.1961	24.11.1989	24.12.1989
6	Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi) ⁵	11.05.2011	24.11.2011	01.08.2014

¹ Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 106. oturumunda feshedilmiştir.

² 22.01.1953 tarihinde 96 No'lu Sözleşme'nin kabul edilmesiyle feshedilmiştir.

³ 30.10.1999 tarihinde 138 No'lu Sözleşme'nin kabul edilmesiyle feshedilmiştir.

⁴ Ülkemiz bakımından Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın 01.08.2007 yürürlüğe girmesiyle uygulaması sona ermiştir.

⁵ 22 Mart 2021 tarihinde fesih bildirimi Avrupa Konseyi'ne yapılmış olup 1 Temmuz 2021 tarihi itibarı ile Türkiye adına yürürlükten kalkmıştır.

18.2. MÜLGA İKİ TARAFLI ANLAŞMALAR

Tablo-10: Mülga Sosyal Güvenlik Anlaşmaları

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi	Fesih/İlga Tarihi
1	Avusturya	Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	12.10.1966	01.10.1969	01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında 12/10/1966 Tarihinde İmzalanmış Bulunan Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Tatbikatına ait İdarî Anlaşma	03.02.1967	01.10.1969	01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti İle Avusturya Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Tatbikatına Ait Anlaşma	24.02.1977	01.04.1977	01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının idarî tatbikatına dair 3 Şubat 1967 tarihli Anlaşmaya Ek Anlaşma	28.06.1973	01.10.1969	01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Federal Avusturya Cumhuriyeti Arasında 12 Ekim 1966 Tarihli Sosyal Güvenlik Anlaşmasına Ek Anlaşma	06.08.1974		01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasındaki 12 Ekim 1966 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesine İlişkin ikinci Ek Anlaşma	30.11.1979		01.04.1985
		Türkiye Cumhuriyeti İle Avusturya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	02.12.1982	01.04.1985	01.02.1996
2	Belçika	Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Genel Sözleşme	04.07.1966	01.05.1968	01.09.2018
		Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4	04.07.1966	01.05.1968	01.09.2018

		Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Genel Sözleşmesinin Uygulama Şekillerine Dair İdarî Anlaşma			
3	Danimarka	Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşme	22.01.1976	01.02.1978	01.02.2020
		Türkiye Cumhuriyeti ile Danimarka Krallığı Arasında Akdedilmiş Olan 22 Ocak 1978 Tarihli Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Uygulanma Şekline Dair İdari Anlaşma	24.01.1984	01.02.1978	01.02.2020
4	KKTC	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	09.03.1987	01.12.1988	01.10.2020
		Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma	09.03.1987	01.12.1988	01.10.2020
		Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşması ile İlgili Ek Anlaşma	08.01.1998		
5	Libya	Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması	20.03.1976	01.10.1976	01.09.1985

Tablo-11: Mülga İşgücü Anlaşmaları

No	Ülke	Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi	Fesih/İlga Tarihi
1	İsveç	Türkiye - İsveç İşgücü Anlaşması	10.03.1967	10.03.1967	1983

19. KAPSAM BAKIMINDAN SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMALARI

Sosyal Güvenlik Anlaşmaları, genel itibarıyla Kısa Vadeli Sigorta Kolları (KVSK), Uzun Vadeli Sigorta Kolları (UVSK) ve Genel Sağlık Sigortası (GSS) sigorta kollarını kapsam altına almaktadır. Kısa Vadeli Sigorta Kolları; hastalık, analık ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortalarında oluşurken; Uzun Vadeli Sigorta Kolları ise malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından oluşmaktadır. Genel Sağlık Sigortası kimi zaman hastalık sigortasının içine dâhil edilmiş iken son zamanlarda yapılan anlaşmalarda münferit olarak kapsama alınmıştır.

Ülkemizin imzalamış olduğu Sosyal Güvenlik Anlaşmalarındaki sigorta kolları ülkeler ile olan siyasi ilişkiler, ilgili ülkede yaşayan vatandaşlarımızın sayısı ve ilgili sigorta kolunun muhatap ülkede mevcut olup olmama durumuna göre değişiklik arz etmektedir. Bu çerçevede, ülkemizin taraf olduğu ve yürürlükte olan sosyal güvenlik anlaşmalarının kapsadıkları sigorta kollarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo-13'te yer alan 4/1-a, 4/1-b ve 4/1-c ifadeleri, kişilerin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4 üncü maddesinde hangi sigortalılık statüsünde sigortalı olacaklarını göstermektedir. Bu bakımdan söz konusu ifadeler, 5510 Sayılı Kanunda kapsam bakımından tanımlandıkları madde fıkra ve bentleri ifade etmektedir. Buna göre "4/1-a", hizmet akdine tabi olarak çalışan kişilerin tabi oldukları sigortalılık statüsünü; "4/1-b", şirket ortakları veya esnaflar gibi kendi nam ve hesabına çalışanların tabi oldukları sigortalılık statüsünü ve "4/1-c" ise devlet memurlarının tabi oldukları sigortalılık statüsünü göstermektedir.

Tablo-12: Sosyal Güvenlik Anlaşmalarının Kapsamı

Ülke	KAPSAM		KAPSAM (GSS)			KAPSAM (UVSK)		
	MYÖ (Uzun Vade)	GSS (Kısa Vade)	4/1-a	4/1-b	4/1-c	4/1-a	4/1-b	4/1-c
İngiltere	Evet	-	-	-	-	√	-	-
Almanya	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Hollanda	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Belçika	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Avusturya	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
İsviçre	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Fransa	Evet	Evet	√	-	-	√	-	-
Danimarka	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Libya*	Evet	Evet	√	-	-	√	-	-
İsveç	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Norveç	Evet	-	-	-	-	√	√	√
KKTC	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√

Kanada	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Makedonya	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Arnavutluk	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Azerbaycan	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Gürcistan	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Romanya	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Kebek	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Bosna-Hersek	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Çekya	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Lüksemburg	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Hırvatistan	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
Slovakya	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Sırbistan	Evet	Evet	√	-	-	√	√	√
İtalya	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Kore Cumhuriyeti	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Karadağ	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Tunus	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
Macaristan	Evet	Evet	√	√	√	√	√	√
İran	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Moldova	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Polonya	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Moğolistan	Evet	-	-	-	-	√	√	√
Kırgızistan	Evet	-	-	-	-	√	√	√
İspanya**	Evet	-	-	-	-	√	√	-
Portekiz**	Evet	-	-	-	-	√	√	-

* Söz konusu anlaşmada, sigorta kollarına dair kapsamdan daha ziyade çalışanların tabi olacağı ülke ve prim transferi konuları belirlenmiştir.

** Söz konusu ülkelerde çalışmış olan vatandaşlarımız Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi kapsamında yardımlardan yararlanabilmektedir.

IV. DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI BİRİMLERİMİZİN İLETİŞİM BİLGİLERİ

1. DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Emek Mahallesi Naci AYVALIOĞLU Caddesi No:13 Pk: 06520 Çankaya / ANKARA
Tel: (312) 296 60 00 (Santral) Faks: (312) 215 23 12
E-posta: disiliskiler@csgb.gov.tr

2. YURT DIŞI BİRİMLER

2.1. ALMANYA

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Tiergartenstr 19-21 19785 Berlin -F.ALMANYA
Tel: 0049/30/278 96 850 Faks: 0049/30/278 96 855
E-posta: berlinmus@csgb.gov.tr

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Heerstr. 21, 14052 Berlin -F.ALMANYA
Tel: 0049/30/341 53 95 Faks: 0049/30/342 42 04
E-posta: berlinats@csgb.gov.tr

Düsseldorf Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Willstätterstr. 9, 40549 Düsseldorf -F. ALMANYA
Tel: 0049/211/53818853
E-posta: dusseldorf@csgb.gov.tr

Essen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Am Zehnthof 55, 45307 Essen -F. ALMANYA
Tel: 0049/201/ 842 16 33-34 Faks: 0049/201/78 47 79
E-posta: essen@csgb.gov.tr

Frankfurt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Kennedyallee 115-117, 60596 Frankfurt Am Main -F.ALMANYA
Tel: 0049/69/77 88 41 Faks: 0049/69/77 80 41
E-posta: frankfurt@csgb.gov.tr

Hamburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Mittelweg 13, Stock 3, 20148 Hamburg -F. ALMANYA
Tel: 0049/40/448 09 366 Faks: 0049/40/448 09 355
E-posta: hamburg@csgb.gov.tr

Hannover Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: An der Christuskirche 3, 30167 Hannover -F. ALMANYA
Tel: 0049/511/363 25 09 Faks: 0049/511/300 81 04
E-posta: hannover@csgb.gov.tr

Karlsruhe Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Rintheimerstr. 82, 76131, Karlsruhe -F. ALMANYA
Tel: 0049/721/85 77 87 Faks: 0049/721/84 719
E-posta: karlsruhe@csgb.gov.tr

Köln Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Luxemburger Str. 285, 50354 Hürth -F. ALMANYA
Tel: 0049/2233/97 96 90 Faks: 0049/2233/76732
E-posta: koln@csgb.gov.tr

Mainz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: An der Karlsschanze 7, 55131 Mainz -F. ALMANYA
Tel: 0049/613/132 94 832 Faks: 0049/613/148 03 365
E-posta: mainz@csgb.gov.tr

Münih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Goethe Str. 5, Stock 3, 80336 München -F. ALMANYA
Tel: 0049/89/550 28 848 Faks: 0049/89/550 288 49
E-posta: munih@csgb.gov.tr

Münster Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Lotharinger Str. 25-27, 48157 Münster -F. ALMANYA
Tel: 0049/251/414 70 52 Faks: 0049/251/287 99 201
E-posta: munster@csgb.gov.tr

Nürnberg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Regensburgerstr. 69, 90478 Nürnberg -F. ALMANYA
Tel: 0049/911/26 01 66 Faks: 0049/911/409 92 93
E-posta: nurnberg@csgb.gov.tr

Stuttgart Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Kernerplatz 7, 70182 Stuttgart -F. ALMANYA
Tel: 0049/711/166 67 510 Faks: 0049/711/887 86 299
E-posta: stuttgart@csgb.gov.tr

2.2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Vaşington Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 2525 Massachusetts AVF Nw Washington, DC 20008 -ABD

Tel: 001/202/ 612 67 96

E-posta: vasington@csgb.gov.tr

2.3. AVUSTRALYA

Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Level 8, 24 Albert Road (P.O.Box 323), South Melbourne, Vic.3205-AVUSTRALYA

Tel: 0061/3/968 22 184 Faks: 0061/3/968 22 184

E-posta: melburn@csgb.gov.tr

2.4. AVUSTURYA

Viyana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Hietzinger Hauptstr. 29, A 1130 Viyana –AVUSTURYA

Tel: 0043/1/876 07 51 Faks: 0043/1/876 18 30

E-posta: viyana@csgb.gov.tr

Bregenz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Senderstr 10, 6960 Wolfurt –AVUSTURYA

Tel: 0043/5574/62518 Faks: 0043/5574/62518

E-posta: bregenz@csgb.gov.tr

Salzburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Strubergasse 9, A-5020 Salzburg –AVUSTURYA

Tel: 0043/662/42 41 16 Faks: 0043/662/42 41 16

E-posta: salzburg@csgb.gov.tr

2.5. AZERBAYCAN

Bakü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Samed Vurgun Küçesi No: 134 Pk: AZ 1022 Bakü –AZERBAYCAN

Tel: 0099/412/449 95 03 Faks: 0099/412/449 95 04

E-posta: baku@csgb.gov.tr

2.6. BELÇİKA

Brüksel Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 4, Rue Montoyer, 1000 Bruxelles -BELÇİKA

Tel: 0032/2/513 31 28-32 28 Faks: 0032/2/513 31 28

E-posta: bruksel@csgb.gov.tr

Avrupa Birliği (AB) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Avenue des Arts, 36-38 1000 Brxselles –BELÇİKA
Tel: 0032/2/289 62 98 Faks: 0032/2/511 04 50
E-posta: abmus@csgb.gov.tr

2.7. BİRLEşİK ARAP EMİRLİKLERİ

Abu Dabi alışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Embassies Area, W59-02 /1, No:34, P.O.Box:3204, Abu Dhabi –UAE
Tel: 00971/2/441 32 11; 00971/2/410 99 15 Faks: 00971/ 2/ 441 33 12
E-posta: abudabi@csgb.gov.tr

2.8. CEZAYİR

Cezayir alışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Ambassade de Turquie  Alger, 21, Villa Dar El-Quard, Chm. de la Rochelle, Blvd.
Col. Bougara Alger-16000 -CEZAYİR
Tel: 00213/21/230 004/60 Faks: 00213/21/ 23 01 12
E-posta: cezayir@csgb.gov.tr

2.9. DANİMARKA

Kopenhag alışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Vestagervej 16, DK 2100 Kabenhavn –DANİMARKA
Tel: 0045/39/101 461-205500/200 Faks: 0045/39/201017
E-mail: kopenhag@csgb.gov.tr

2.10. FRANSA

Paris alışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: 44, Rue de Sevres, 92100 Boulogne -Billancourt –FRANSA
Tel: 0033/1/46 99 02 67 Faks: 0033/1/41 31 40 76
E-posta: paris@csgb.gov.tr

Strazburg alışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: 3, Rue Auguste Lamey, 67000 Strasbourg –FRANSA
Tel: 0033-3-88 /37 14 27 Faks: 0033/3/957 19 47 48
E-posta: strazburg@csgb.gov.tr

Lyon alışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: 87, Rue De Seze, 69006 Lyon –FRANSA
Tel: 0033/4/782 63 003-728 39 857 Faks: 0033/4/782 63 003
E-posta: lyon@csgb.gov.tr

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: 9, Rue Alfred Dehodencq 75016 Paris –FRANSA
Tel: 0033/1/42 88 98 45 Faks: 0033/1/45 27 28 24
E-posta: oeedmus@csgb.gov.tr

2.11. HOLLANDA

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Jan Evertstraat 15, 2514 BS Den-Haag –HOLLANDA
Tel: 0031/70/362 02 82-361 76 81 Faks: 0031/70/362 01 17
E-mail: lahey@csgb.gov.tr

Rotterdam Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Westblaak 2, 3012 KK Rotterdam –HOLLANDA
Tel: 0031/10/414 40 52 Faks: 0031/10/414 40 52
E-posta: rotterdam@csgb.gov.tr

Deventer Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Keizerstraat 8, 7411 HG Deventer –HOLLANDA
Tel: 0031/570/619 554 Faks: 0031/570/61 95 54
E-posta: deventer@csgb.gov.tr

2.12. İNGİLTERE

Londra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Rutland Lodge, Knightsbridge SW7 1BW Londra -İNGİLTERE
Tel: 0044/20/758 15 988 Faks: 0044/20/759 169 11
E-posta: londra@csgb.gov.tr

2.13. İSVEÇ

Stokholm Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Dag Hammarskjölds Vag 20, 11527 Stokholm –İSVEÇ
Tel: 0046/8/450 51 03 Faks: 0046/8/663 55 14
E-posta: stokholm@csgb.gov.tr

2.14. İSVİÇRE

Bern Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Lombachweg 33, CH-3006 Bern -İSVİÇRE
Tel: 0041/31/351 06 29 Faks: 0041 (0)31/352 88 19
E-posta: bern@csgb.gov.tr

Zürih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Weinbergstr. 65, CH-8006 Zürich –İSVİÇRE
Tel: 0041/44/363 93 13 Faks: 0041/44/363 02 47 (iptal edilmiş)
E-posta: zurih@csgb.gov.tr

BM Cenevre Ofisi (ILO) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: 28 B. Chemin du Petit Saconnex, 1209 Geneve -İSVİÇRE
Tel: 0041/22/918 50 82-09 76Faks: 0041/22/733 27 97
E-posta: cenevre@csgb.gov.tr

2.15. KANADA

Ottava Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: 10 Lower Spadina, Suite 300, Toronto, ON M5V 2Z2 -KANADA
Tel: 001/416/ 5464466 Faks: 001/416/ 5464465
E-posta : ottava@csgb.gov.tr

2.16. KATAR

Doha Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Al-Katifiya Zone 66 Al Rabwa Street 310 Diplomatic Arca Dafna P.O.Box: 1977
Doha –KATAR
Tel: 00974/449 51 317Faks: 00974/ 449 51 320
E-posta: doha@csgb.gov.tr

2.17. KAZAKİSTAN

Nur-Sultan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Tashenov St. 3, 010002 Astana -KAZAKİSTAN
Tel: 0077/172/70 46 66 Faks: 0077/172/425 605
E-posta: nursultan@csgb.gov.tr

2.18. KUVEYT

Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Block: 5 Yemen Street Plot No: I6 Al Adres: P.O.Box: 20627, Safat 13067 -KUVEYT
Tel: 00965/222 77 413 Faks: 00965/252 30 49
E-posta: kuveyt@csgb.gov.tr

2.19. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

Lefkoşa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Bedrettin Demirel Cad. Lefkoşa -K.K.T.C.
Tel: 0392/600 31 19 Faks: 0392/227 37 17
E-posta: lefkosa@csgb.gov.tr

2.20. RUSYA

Moskova Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 7 Rostovskiy Peureulok 12 115127 Moskova –RUSYA

Tel: 007/926 797 64 34 Faks: 007/495/956 55 97

E-posta: moskova@csgb.gov.tr

2.21. S.ARABİSTAN

Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: P.O.Box: 94 390, Riyadh 11693 -S. ARABİSTAN

Tel: 00966/11/488 79 54 Faks: 00966/11/488 79 54

E-posta: riyad@csgb.gov.tr

Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: P.O.Box 70, Jeddah 21411-S. ARABİSTAN

Tel: 00966/12/665 48 73 Faks: 00966/12/ 665 22 80

E-posta: cidde@csgb.gov.tr

2.22. TÜRKMENİSTAN

Aşgabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Göroğlu Köçesi No: 9 Ashgabat –TÜRKMENİSTAN

Tel: 0099/312/ 37 91 69 Faks: 0099/312/ 94 23 26

E-posta: askabat@csgb.gov.tr